

ІДЕАЛЬНА
НЕЗНАЙОМКА

МЕГАН МІРАНДА

ІДЕАЛЬНА
НЕЗНАЙОМКА

МЕГАН МІРАНДА

ВИДАВНИЦТВО
СТАРОВО ДІВКА

Меган Міранда

ІДЕАЛЬНА НЕЗНАЙОМКА

Megan Miranda

THE PERFECT STRANGER

2017

Luicy

Пролог

Під ганком кіт знову взявся за своє – дряпає дошку, аж паркет двигтить у спальні від того скреготу. Серед глибокої ночі він невблаганно робить своє діло: гострить кігті, мітить територію.

Я сіла на край ліжка й грізно потупала по підлозі ногами, подумки благаючи: «Будь ласка, ну, дай поспати». Це стало моїм повсякденним закликком до всього живого й неживого навколо, нехай хто з представників природи заступав на службу кожної конкретної ночі.

Скрегіт припинився, і я з полегшенням повернулася під ковдру.

До інших звуків – скрип старого матраца, сюрчання цвіркунів, завивання вітру, що шугає в долині, – я вже потроху призвичаїлася. Вони свідчили про моє нове життя – ліжко, в якому спала, долину, в якій тепер жила, нічний шепіт: «Ти тут».

Я виросла в місті, звикла до галасу людей на вулиці, автомобільних клаксонів, стукоту коліс потяга за вікном до півночі, я пристосована до кроків над головою, грюкання дверей, шуму води, що біжить трубами в стінах. Я спокійно спала під усі ці звуки.

Тиша в цьому будинку мене подекуди бентежила. Але тварини тривожили куди дужче.

Еммі. До неї я звикла без проблем. Двигун її автомобіля торохтить приємно, її кроки в передпокої заколискують, наганяють сон. Але кіт, цвіркуни, сови та койот – щоб звикнути до їхніх звуків, потрібен час.

Чотири місяці, нарешті помітне зрушення, як і в зміні сезонів за вікном.

Ми приїхали сюди влітку – спершу Еммі, а я через декілька тижнів. Спали з зачиненими дверима, з увімкнутим на повну потужність кондиціонером, через коридор одна від одної. Коли тоді, в липні, я вперше почула серед ночі той крик, то аж підскочила на ліжку, подумавши: «Еммі».

Це був чийсь приглушений низький стогін, ніби хтось умирав. Моя уява гарячково малювала жахливу картину: Еммі, схопившись за горло, задихається або ж знесилено звалилася на запилену підлогу. Я кулею

скочила через коридор до її дверей, узялася за клямку (замкнено), і раптом вона сама відчинила, витріщивши круглі від переляку очі. Тієї миті вона здалася мені такою самою, як у день, коли ми вперше зустрілися, одразу після закінчення навчання. Але це просто темрява вирішила з мене покепкувати.

– Ти чула? – прошепотіла Еммі.

– Я думала, що це ти.

Її пальці обхопили моє зап'ястя, місячне сяйво з незавішених вікон підсвітило білки її очей.

– Що це було? – запитала я.

Еммі тривалий час працювала в Корпусі миру, жила в умовах дикої природи й була звична до дивних речей.

Ще один крик, Еммі здригнулася – звук долинув звідкись знизу.

– Не знаю.

Вона була приблизно мого зросту, тільки худіша. Вісім років тому все було навпаки, але за довгі роки мандрювань подруга висохла й розгубила свої форми. Я відчула, що тепер мені потрібно її оберігати, захищати від небезпек, адже від Еммі залишилися тільки гостро випнуті кістки й бліда шкіра.

Проте вона рушила з місця першою, ступаючи коридором безгучно, навшпиньках. І я тихесенько, майже не дихаючи, слідом за нею.

Про всяк випадок я підійшла до телефону, який висить у нас у кухні на стіні, і поклала руку на слухавку. Утім, Еммі мала інші плани. Вона взяла з шухляди столу ліхтарика, обережно відчинила вхідні двері й вийшла на ганок. Світло місяця пом'якшило її гострі риси, вітер розкуйовдив темне волосся. Вона посвітила ліхтариком на дерева й почала спускатися сходами.

– Еммі, почекай, – сказала я, але вона, не зважаючи на мене, лягла долілиць на землю.

Посвітила під ганком, крик пролунав знову. Я міцно вп'ялася руками в дерев'яні поручні, а Еммі, затремтівши від безгучного сміху, перекотилася на спину й, не втримавшись, вибухнула реготом у нічне небо.

Почулося шипіння, якийсь жмуток хутра стрілою рвонув з-під будинку в ліс, а за ним ще один. Еммі сіла, її плечі все ще здригалися.

– Коти влаштували собі під нами бордель, – сказала вона.

Я всміхнулася з відчуттям неймовірного полегшення.

– Не дивно, що ціна була такою привабливою, – додала я.

Її сміх поволі вщухав, увагу Еммі привернуло дещо інше.

– Поглянь! – сказала вона, вказуючи худенькою рукою на небо позаду мене. – Повний місяць. Ні, супермісяць. Так називають це явище. Жовтий і такий величезний, немовби збільшив свою силу тяжіння. Зводить нас із розуму. А котів просто до сказу доводить.

– Можна закласти шлакоблоками, – сказала я, – щоб тварини туди не лазили.

– Ага, – погодилася вона.

Але, ясна річ, ми нічого не зробили.

•

Еммі любила котів. Еммі любила старі дерев'яні будиночки з кріслами-гойдалками на ганку; а також: горілку, кидати дротики в мапу на стіні під час пиття горілки; вірила у фатум.

В останньому вона була неабияким фахівцем.

Ось чому Еммі була твердо переконана, що рішення переїхати сюди – правильне. Без жодних вагань і щонайменших сумнівів. Через вісім років після нашої останньої зустрічі невідворотна доля знову звела нас разом, наші стежки знову перетнулися в тьмяному приміщенні бару. «Це знак», – сказала вона. Я була тоді п'яна і сприйняла її слова як цілком логічні, наші думки переплелися в химерному хитросплетінні.

Коти, мабуть, теж були знаком – лиш незрозуміло, що він означав. А ще: супермісяць, світлячки, які замерехтіли в унісон із гучним сміхом Еммі, і вологе навколишнє повітря, таке густе, хоч ножем ріж.

Тепер щоразу, коли ми чули дивні звуки, коли я зненацька підскакувала на старому обшарпаному дивані чи на стільці за обіднім столом, Еммі знизувала плечима, промовляючи: «Просто коти, Ліє».

Проте ще декілька тижнів мені снилося, що під нами живуть великі страшні потвори. І щодня, виходячи з дому, я, наче мала дитина, перестрибувала сходи на ганку, уявляючи, що під ним, згорнувшись клубком або припавши до землі, причаїлися в темряві потвори, тільки жовті очі блищать. Змії. Єноти. Безпритульні скажені собаки.

Не далі як учора один із колег-учителів сказав, що на його подвір'я забрів ведмідь. Ось так: на подвір'ї ведмідь. Наче це буденна річ, на яку не завжди звертаєш увагу. Графіті на мосту чи перегоріла лампа на вуличному ліхтарі. Просто ведмідь.

– Не любите ведмедів, панно Стівенс? – запитав він, вишкірившись у посмішці.

Це був старший вайлуватий чоловік, обручку на його пальці з обох країв покривала напнута шкіра, він викладав історію і, здавалося, віддавав їй перевагу перед реальністю.

– А хто їх любить? – перепитала я, намагаючись розминутися з ним у коридорі.

– Мабуть, вам варто полюбити ведмедів, якщо вирішили мешкати в їхньому краї. – Він говорив надто голосно. – Це їхній дім ви забудовуєте. А де ж їм ще бути?

Загавкав сусідський пес, і я втупилася в щілину між шторами, чекаючи появи перших променів світанку.

У такі моменти, попри всі попередні очікування – розпочати нове життя в чарівному дерев'яному будиночку з кріслами-гойдалками, щодня милуватися природою й дихати її неймовірним повітрям, – все ж таки мені страшенно бракувало міста. Я жадала його, як насолоди від першого ковтка кави вранці, як захоплення від гонитви за сенсацією, як захвату від появи свого імені на сторінках преси.

Спершу, коли я тільки-но переїхала сюди влітку, це був період блаженного спокою – кожен день тішив відчуттям умиротворення та відсутності думок. Прокинувшись уранці, я готувала собі каву, босоніж спускалася дерев'яними сходами з ганку, відчувала дивовижну близькість із землею, з незнаною досі стихією: мої ступні безпосередньо торкалися ґрунту, травинки пролазили між пальців, місцина ніби приймала мене, вбирала в себе.

Але були й такі дні, коли замість спокою з'являлася порожнеча і я відчувала всередині якесь заворушення, наче спрацьовувала м'язова пам'ять.

Іноді я собі фантазувала: от би з допомогою якоїсь руйнівної шкідливої програми хтось вивів із ладу інтернет, видалив би там усе про нас. Я змогла б тоді повернутися. Почати все спочатку. Стати тією Лією Стівенс, якою збиралася бути.

Розділ 1

Будинок із характером, казала Еммі, коли йшлося про його вади: жалюгідний напір води в душі; безглузде планування кімнат. Великі розсувні скляні двері на передньому ганку вели до вітальні та кухні, далі – коридор із двома спальнями та спільною ванною кімнатою. А в кінці коридору – двері «головного» входу, які відчинялися просто в ліс, так ніби дім спроектували з правильними розмірами, але з неправильною орієнтацією.

Мабуть, найкраще, що я могла сказати про новий дім, – це те, що він мій. Але й це виявилось не зовсім так. Я була орендарем, моя їжа лежала в холодильнику, моїм засобом для вікон відмивали квітковий пилок, який осідав на шибках розсувних дверей.

Будинок досі належав іншій людині. Меблі теж. З попереднього помешкання я привезла з собою обмаль речей. Обмаль, якщо уточнити, що це мої речі з невеличкої квартирки в Пруденшл-центрі Бостона. Барні стільці, які не влазять під стандартний стіл. Два комоди, канапа та ліжка – дешевше було придбати нові, ніж перевозити.

Іноді мені здається, що це мамині слова змусили сприймати це місце та моє рішення сюди переїхати, як щось низькоквартисне.

Перед від'їздом із Бостона я наплела матері, що це важливе життєве рішення, зігравши на її почуттях милосердя та добропорядності – собі та їй на користь. Якось, представляючи мене з сестрою своїм друзям, вона сказала: «Ребека допомагає тим, кого можна врятувати, а Лія промовляє за тих, кого вже не врятуєш». І я припускала, що тепер мама напевне оголосить їм щось таке: «Моя дочка взяла річну відпустку, щоб допомагати нужденним діткам». Якщо хтось і здатен усіх переконати, то це моя мама.

Я вдала, що переїхати – це була моя ідея, а не відчайдушна спроба, вхопившись за чужий план, кудись утекти. Адже, що довше я залишалася в Бостоні, то міцніше він стискав мене у своїх обіймах.

Ми з Еммі внесли завдаток, я вже впродовж кількох тижнів марила новим світом, який чекає на мене. Але ніяк не наважувалася оголосити

про своє рішення мамі. Запланувала подзвонити, коли вона збиратиметься «на каву» з подругами. Розучувала заготовлену промову, завбачливо готуючи контраргументи:

– Я звільнилася з роботи, перебираюся до Західної Пенсільванії. Працюватиму там у школі, вже про все домовилася. Ти ж знаєш, в Америці досі є чимало місцевостей, де люди бідують. Ні, не сама. Пам’ятаєш Еммі? Мою сусідку по кімнаті, коли я після коледжу проходила стажування? Ми їдемо разом.

Перше, що відповіла мама: «Не пам’ятаю я ніякої Еммі». Наче це було найважливіше. Проте вона завжди так діяла, прискіпувалася до найменших дрібниць, поки врешті-решт не розвалить основу. Методика її допитів також передбачала з’ясування, наскільки ретельно ми підготувалися, чи не покладаємося лише на якусь мрію, що неминуче зруйнується під тиском життєвих обставин.

Я переклала слухавку на інше плече.

– Ми з нею жили в одній кімнаті після коледжу.

На якусь хвилину мама замовкла, але я чітко чула її думки: «Маєш на увазі, коли тебе не взяли на роботу, на яку ти сподівалася влаштуватися після закінчення коледжу, а натомість проходила безоплатне стажування, не маючи де жити?».

– Здається, ти мешкала з... як її? Така руденька? Твоя сусідка по кімнаті в університетському гуртожитку?

– Пейдж, – сказала я, згадуючи, як завжди, не лише ту руду дівчину, але й Арона. – Ми недовго жили з нею в одній кімнаті.

– Зрозуміло, – повільно вимовила мама.

– Я не прошу в тебе дозволу, мам.

Утім, таки просила. Вона це добре знала. І я знала.

– Приходь додому, Ліє. Приходь, поговоримо.

З перших класів мама пильно стежила, щоб ми з сестрою добре вчилися і прагнули досягати високих результатів у всьому. Намагалася нас захистити від помилок, які сама колись зробила. Виховувала самостійних та успішних доньок. І цей статус я, здається, поставила тепер під загрозу.

– Отже, – сказала вона, заходячи з іншого боку, – одного дня ти прийшла на роботу й раптом вирішила звільнитися?

– Так, – відповіла я.

– Але чому?

Я заплющила очі, уявивши на мить, що ми чужі люди, які спокійно можуть казати одне одному такі речі: «Бо в мене проблеми, купа проблем», – а тоді рішуче випростала плечі та випалила заготовлену промову:

– Бо я хочу щось змінити. Не просто збирати та подавати факти. В газеті я лиш тішу власне самолюбство, та й годі. А вчителі потрібні, мамо. Їх завжди бракує. Я зможу бути по-справжньому корисною.

– Добре, але в Західній Пенсільванії?

Цими словами мама сказала все, що мені треба було почути. Коли Еммі запропонувала переїхати, Західна Пенсільванія видавалася мені ще однією версією добре знайомого світу, з іще однією версією себе, – і саме це тоді було мені потрібно. Мамин світ мав форму підкови – широка дуга від Нью-Йорка до Бостона, яка охоплює весь штат Массачусетс (але цілком оминає Коннектикут). Мама мешкала в західному Массачусетсі – в епіцентрі підкови, а доньок розмістила на обох її кінцях, створивши в такий спосіб правильний, довершений світ. Проміняти його на будь-яке інше місце – це мама так чи інакше вважала б невдачею.

Насправді наша сім'я лише одне покоління тому жила в хирлявому будинку з аварійним водопроводом, вимушено орендованому з кимось на пару, в місті, назви якого ніхто не запам'ятає, мама працювала там на безперспективній роботі. Коли батько пішов, я ще була замалою, аби повною мірою усвідомити, який це був для нас удар. Але я знала, що ми були не готові і якийсь час цілком залежали від милості друзів та знайомих. Це були роки непевності – часи, про які мама ніколи не згадувала, і тепер удає, буцім їх ніколи не існувало.

Мабуть, вона сприйняла моє рішення як крок назад.

– Усюди потрібні добрі вчителі, – сказала я.

Мама якусь мить мовчала, а тоді начебто погодилася зі мною, поволі вимовивши: «Так».

Я з полегшенням поклала слухавку, але невдовзі з'явилося ніякове почуття провини. Насправді це не була згода. *Так, добрі вчителі всюди потрібні, але ти не така.*

Звісно, вона не мала наміру образити. Ми з сестрою завжди були лідерами в навчанні, обидві отримали стипендію від NMSC^[1], обидві вступили до коледжу на свій вибір. Тож було цілком логічно, що мама з недовірою поставиться до мого рішення – та ще й такого раптового.

Я не збрехала, повідомивши їй, що звільнилася. Але, якщо точніше, – це було компромісне рішення, як для газети, так і для мене. Насправді не було роботи за тим фахом, за яким я вивчилася в коледжі, не було й не передбачалося. Насправді добре, що мама назвала мене таким непримітним ім'ям, яке я малою ненавиділа всім серцем. Дівчині з таким ім'ям легше розчинитися в натовпі, бути непомітною. Моє ім'я не приверне зайвої уваги.

•

Я вже збиралася виходити з дому, але автомобіль Еммі досі не з'явився. Це не було чимось надзвичайним. Вона працювала в нічну зміну й зустрічалася з таким собі Джимом – голос того хлопця у слухавці завжди звучав так, ніби в його легенях повно диму. Я вважала, що Джим не вартий Еммі, що вона непомітно деградує, як і я. Але нічого не казала, бо добре розуміла, як тут буває кепсько, як навколишній спокій може змінитися порожнечою і як часом просто не хочеться бути самій.

Серед тижня ми могли не бачитися й по кілька днів поспіль. Але сьогодні четвер, і потрібно заплатити за оренду будинку. Зазвичай Еммі залишала гроші під кам'яним садовим гномом, якого десь знайшла і тримала в себе на столі як центральну прикрасу. Я ще раз перевірила, піднявши фігурку за червоного капелюха, але там були лише дрібні крихти сміття. Затягування з оплатою також не було чимось надзвичайним.

Я залишала їй записки у визначеному для цього місці. Написала на наліпці великими літерами: «ЧАС ПЛАТИТИ ЗА ХАТУ», – й почепила біля телефону на дерев'яну панель на стіні. Усі попередні записки, які я залишала цього тижня, Еммі забрала – «ПОДИВИСЯ РАХУНОК ЗА СВІТЛО», «МІКРОХВИЛЬОВА ПІЧ НЕ ПРАЦЮЄ», «МІКРОХВИЛЬОВА ПІЧ ВІДРЕМОНТОВАНА».

Я розсунула вхідні двері, вимкнула світло, почала шукати в торбинці ключі від машини – і зрозуміла, що забула мобільний телефон. Цієї миті крізь відчинені двері в дім увірвався вітер. Я обернулася і спостерігала, як відліплений жовтий папірець – «ЧАС ПЛАТИТИ ЗА ХАТУ» – кружляючи, полетів униз і прослизнув за дерев'яну етажерку, на якій ми складали пошту.

Присівши навпочіпки, я побачила, що під етажеркою назбиралося чимало різного сміття. Купа папірців-наліпок. Записка

«ЗАТЕЛЕФОНУЙ ДЖИМУ» лежала лицем догори, наполовину затулена іншим папірцем. Інші – лицем до землі. Отже, впродовж останніх кількох тижнів Еммі їх не забирала, вони просто позалітали за меблі.

В Еммі не було мобільного номера – попередній досі був під'єднаний до тарифного плану її колишнього, і вона не хотіла, щоб у хлопця була можливість легко її знайти. Без мобільного телефону я б почувалася геть безпорадною, але Еммі казала, що це чудово, коли ніхто не має до тебе безперешкодного доступу. Ця позиція подруги здавалася мені спершу дуже милою й оригінальною, але тепер я вважала Еммі нерозсудливою й егоїстичною.

Я позбирала записки, поклала їх на кухонний стіл, приперши до садового гнома, і намагалася згадати, скільки днів минуло відтоді, як ми бачилися з Еммі востаннє.

Додала ще одну: «ЗАТЕЛЕФОНУЙ МЕНІ».

Старі записки таки вирішила викинути, щоб остання серед них не загубилася.

Розділ 2

Дорогу до школи перегородили блокпостом – на повороті з головного шосе до озера. Автомобіль із увімкненими червоно-синіми мигалками. Інспектор дорожньої поліції жестами вказував учасникам руху не звертати і їхати далі. Я забрала ногу з педалі газу, відчувши знайоме прискорення серцебиття.

Як репортерка я звикла до характерних прикмет трагічних інцидентів. Окрім автомобілів рятувальних служб, це обгороджене місце пригоди, юрба роззяв, які стоять надто близько одне біля одного, схиливши голови на знак пошани. Але на додаток це ще й напруга, що потріскує в повітрі. Її відчуваєш фізично, як статичну електрику.

Воно притягувало, це потріскування.

Ідь собі далі, Ліє. Не зупиняйся.

Але це всього кілька кілометрів від нашого будинку, і Еммі досі додому не повернулася. Якщо вона потрапила в аварію, чи знають вони, кому телефонувати? Як мене знайти? А може, вона зараз у лікарні, сама-самісінька?

Я минула інспектора й зупинилася біля наступного повороту, в поспіху залишила машину незамкненою на стоянці недобудованого озерного клубу й рушила пішки назад до блокпоста. Трималася ближче до дерев, щоб не потрапити на очі поліціантові, який міг мене повернути назад.

Внизу на схилі, де на замуленому березі озера росла висока трава, я помітила групу людей. Вони стояли нерухомо й зосереджено вдивлялися в траву. Втім, машини не було. Це не аварія.

Я щодуху зісковзнула з гори, забруднюючи болотом взуття.

Попри адреналін у крові, попри дедалі більший страх, коли моя уява малювала те, що могло тут статися, сцена почала набувати чітких обрисів.

Раніше я тренувала в собі безпристрасність і незворушність, коли надто шокувалася від вигляду крові, коли відчувала надто глибокі переживання, коли на згаслому обличчі незнайомця бачила тисячу

ймовірних перспектив. І цього вже не позбутися – це одна з моїх найголовніших здібностей.

На місці реальних злочинів інакше не виживеш: свіжа кров і кістки, психологічні аспекти насильства. Якщо дозволиш собі забагато емоцій, читач бачитиме у статті тільки тебе. Мусиш бути непомітною. Мусиш бути очима та вухами історії, холодним механізмом. Факти – страшні, жахливі, болісні факти – мають бути чітко впорядковані. А тоді рухаєшся далі, до наступної історії, поки це все тебе не наздожене.

Тепер це працювало як м'язова пам'ять. Поки я пробиралася крізь високу траву, Еммі розпадалася на фрагменти, на набір фактів: чотири роки в Корпусі миру; переїхала влітку сюди, утікаючи від токсичних стосунків з хлопцем; нічна робота в вестибюлі мотелю; вряди-годи – прибирання помешкань. Незаміжня жінка, метр шістдесят п'ять, із тендітною фігурою й темним прямим волоссям до плечей.

Косі промені сонця пробивалися крізь гілки дерев і виблискували на тихій поверхні озера. Трохи далі представники поліції прочісували зелені зарості, а один інспектор стояв спиною до юрби глядачів, не дозволяючи їм наблизитися до місця злочину.

Я підійшла ближче. Ніхто навіть не обернувся. Поруч якась жінка в халаті та хатніх капцях притримувала рукою неслухняне пасмо сивуватого волосся, що вислизнуло з-під шпильки й падало їй на обличчя.

Я прослідкувала за зосередженим колективним поглядом – пляма засохлої крові на траві біля ніг інспектора, позначена помаранчевим прапорцем. Над нею в ранковому світлі літає хмара мошки. Далі – відгороджена конусами порожня ділянка зі втоптанною травою.

– Що сталося? – поцікавилася я, дивуючись, як затремтів голос.

Жінка ледве зиркнула на мене, тримаючи схрещені на грудях руки, судомно впившись пальцями в шкіру.

Почніть розпитувати людей після трагедії, і вони скажуть: «Усе сталося так швидко».

Вони казатимуть: «Усе відбувалося наче в тумані».

Вони повідомлять лише окремі уривки інформації, а ти потім заповнюй прогалини. Вони забувають деталі. Вони плутаються. Якщо після трагічної події минуло небагато часу, вони довго тремтітимуть від хвилювання.

Люди навколо мене поводитися саме так: хапали себе за лікті, притискали схрещені руки до живота.

Але варто поставити на місце трагічної пригоди мене – і все навколо сповільнюється, потрапляє в поле моєї уваги, спливає на поверхню. Я запам'ятаю мошку над плямою крові. Втоптану траву. А головне – людей.

– Бетані Джарвіц, – сказала вона, і тривога, що стискала груди, відступила. Отже, не Еммі. Не Еммі. – Хтось її добряче побив і скинув сюди.

Я кивнула, вдаючи, що знаю, про кого йдеться.

– Її знайшли діти. Бавилися тут неподалік на автобусній зупинці. – Жінка кивнула в бік дороги, звідки я щойно прийшла. Дітей там уже не було. – Якби не вони... – Вона міцно стиснула губи, вони аж побіліли. – Дівчина жила сама. Коли б хто помітив, що вона зникла? – А тоді здригнулася. – Тут було стільки крові. – Жінка опустила погляд на свої капці, і я зробила те саме. Іржаво-коричневий бруд на підошві, ніби пройшлася калюжею крові.

Я відвела погляд і глянула на дорогу. Почувся тріскіт радіоперешкод, голос поліціанта, який віддавав накази. Ні Еммі, ні мене це не стосується. Треба звідси піти, поки я не стала частиною юрби глядачів, яких поліція неодмінно захоче допитати. Моє ім'я пов'язане з низкою подій, яких я воліла би вже ніколи не згадувати. Судова заборона, загроза позову, дедалі слабкіший голос шефа і бліда шкіра на його шиї: «Господи, Ліє, що ти накоїла?».

Я відступила крок назад. Ще один. Тоді обернулася й рушила до машини, з сумом поглядаючи на забруднене багнюкою взуття. На півдорозі до мого авто позаду раптом почулося якесь шарудіння. Я розвернулася, нерви напружені – і вловила ледь помітний запах поту.

Злетіла птаха, затріпотівши в тиші крилами, але більше нічого я не побачила.

Згадався скрегіт серед ночі. Гавкіт сусідського пса. Час.

Якась тварина, Ліє.

Ведмідь.

Просто коти.

•

Я приїхала до школи на межі запізнення. Урок ще не почався, але я мала б з'явитися до попереджувального дзвоника. Перед головним

входом вишикувалися машини учнів, тож я проскочила через стоянку для автобусів (так не годиться, але й не суперечить правилам), запаркувалася на вчительській стоянці за своїм крилом і, скориставшись ключем, увійшла до школи через пожежний вихід (теж не годиться, але не проти правил).

Учителі юрмилися біля дверей класів. Перешіптувалися. Вочевидь уже дізналися новину про жінку на березі озера. Тутешнє життя не схоже на життя в місті, де жорстокі злочини стаються мало не щодня, де виття реунів сприймається як буденний фоновий шум, а їхня близькість ще нічого не означає. Я б не змогла зацікавити редакцію історією про жінку, знайдену на березі озера, – ще й про жертву, яка залишилася живою.

Розділ 3

Обговорювали подію не лише вчителі.

Гула вся школа. Разом із учнями той гул котився з коридорів у класи, гучнішаючи, коли вони розсідалися на свої місця. «Боже!» – повторювали вони одне за одним, тримаючи руку біля рота, зітхаючи й хитаючи головами. Безперечно, йшлося про жінку, знайдену біля озера.

Отже, спокійно провести перший урок сьогодні не вдасться.

Іноді таке в школі траплялося, коли всі гули, але це наче слухати розмову якоюсь незрозумілою мовою. Чутки, записані дивним тайнописом, карлючками, які я вже давно розучилася розбирати.

Я дедалі частіше думаю, що річ не лише в різниці у віці. Що школярі – це особливий перехідний вид: вони починають учитися незграбними дітиськами з ламкими голосами, гостро випнутими кістками, а закінчують школу істоти цілком інакші. М'язи, звабливі вигини та незнайома сила, що криється за тим і за тим; інші частини їхніх тіл за ними не встигають, відчайдушно намагаючись наздоганяти.

«Будьте чемні», – повчаємо ми. І вони тихенько сидять за партами, чекають, тільки хтось відбиває по підлозі носакон манакальний ритм. Лунає дзвінок – і вони, зірвавшись із місця, щодуху летять до дверей, наче за покликом дикої природи, а після них у класі ще довго залишається запах м'яти та мускусу.

Ніяк не можу збагнути – невже хтось і справді очікував від мене тут якихось результатів, окрім відвідуваності? Це ж не що інше, як камера тимчасового тримання.

Невже і я колись була такою? Сумніваюся. Насправді вже й не згадаю. Але навіть тоді я, здається, обрала собі мету й зосередилася на її досягненні.

Пролунав дзвінок на урок, але гудіти учні не припинили.

Я витягла з торби стос перевірених творів і раптом почувала:

– Заарештували.

Живіт стиснуло. Це слово гостре як бритва, незмінна загроза. Завжди висить над тобою, нехай шанси й невеликі: а Ноа, мій

колишній, застерігав – будь обережна з тією статтею. І я таки думала, що була обережною, справді так думала.

Якось у коледжі, пам'ятаю, посеред лекції викладач пильно дивився мені в очі, ніби тоді він уже щось відчував, пояснюючи, що брехня в журналістиці стає наклепом.

Але насправді щось більше. Більше, ніж просто юридичний термін, брехня в журналістиці – це порушення її найсвятішої заповіді.

– Забирайся, – сказав мені шеф. – І молися, щоб ця історія не набула широкого розголосу.

Саме так я і вчинила – подбала, щоб між нами з'явився цілий гірський масив. Але в сучасну інформаційну епоху відстань нічого не вирішує. Я гадала, що мені вдалося втекти, проте не факт.

Стій! Що за нісенітниця?! Щойно знайшли побиту жінку – ось до чого це.

Я рушила між партами, розкладаючи перед учнями перевірені твори лицем на стіл, близько нахилиючись, винюхуючи якусь інформацію. Стара звичка.

Я відчула на собі пильний погляд Конора Еванса й напружилася. Хтось із присутніх у класі?

Полічила очима дітей – хто відсутній? Джей Ті, але він вічно запізнюється. Але он порожнє місце за партою, третій ряд, біля вікна: Тео Бертон.

Кілька тижнів тому від його твору на вільну тему в мене аж мурашки забігали по спині – але це була вигадка, я ж сама сказала «пишіть, що хочете». Але хлопець написав так авторитетно й переконливо, ніби то не було витвором його уяви. Дуже реалістично. Я заплющила очі – і перед очима затанцювали його слова:

Хлопець її бачить і знає, що вона накоїла.

Хлопець уявляє покорчені кінцівки та червоний колір.

Якщо Тео щось накоїв, якщо його рядки – це попередження... Боже! Я ж нестиму відповідальність.

Я можу вигадати якусь історію, прикриття: неуважно читала. Поставила за твір заохочувальну оцінку. *Не* знала.

Але тут до класу ввійшов Тео Бертон, і мені полегшало. На півдорозі до свого місця він на хвилину затримався перед класом. «У дирекції повно поліції», – сказав хлопець, ніби він тут головний.

Піднятий комірець, чистеньке взуття. У реальному житті Тео Бертон був дуже чемним учнем.

Аби це був клас, який приходить на другий урок, я б уже знала, що сталося. Це дев'ятикласники, вони ставляться до мене як до довіреної особи. Клас на третьому уроці охоче скористався б будь-яким приводом відхилитися від теми, тож я б могла їх спокійно розпитати. Але ці від початку навчального року збурилися, і мені досі не вдалося їх приборкати. Якби я вважала, що вони достатньо розумні чи достатньо організовані, я б віддала належне їхньому спільному плануванню. Цьому злагодженому нападу.

Однак я сама припустилася помилки, сама винна, що докотилася до такого життя. У свій перший день у школі я представилася і сказала їм, що нещодавно переїхала сюди з Бостона. Я думала, що тутешніх дітей – у депресивному містечку, яке раптово отримало поштовх для розвитку, – це якось вразить. Думала, що я їх зразу розкусила.

Дівчинка на задній парті позіхнула, тож я вирішила додати: «Працювала там журналісткою», – вважаючи, що додаю собі трохи авторитету. А те дівчисько, наче кішка з канаркою в зубах, зиркнуло на мене переможно-глузливим поглядом – згодом я дізналася, що її звать Іззі Марон, – і запитало: «Це ваш перший рік роботи в школі?».

Я пробула з ними лише три хвилини й уже встигла помилитися. Їм не треба знати, що в тридцять років я починаю працювати вчителькою, що починаю нове життя після того, як зазнала невдачі в попередньому.

Навчальний день складається з чотирьох пар уроків, але перша пара завжди відчувається значно довшою за наступні.

Іззі Марон зібрала навколо себе колектив дітей: позсували стільці, хлопці схилилися над її партою. Тео Бертон протиснувся між ними й, приклавши пальці до вилиць Іззі, прошепотів щось їй на вухо. Вона слухала з серйозною міною на обличчі.

Я вирішила спробувати щастя з Моллі Локлін, яка трималася осторонь, – в прямому і в переносному сенсі, – сподіваючись, що інші діти надто захоплені перешіптуванням і не звернуть на це уваги. «Що сталося?» – запитала я Моллі. Я пишалася своїм умінням знаходити джерела і змушувати їх говорити, а ця дівчинка була легкою здобиччю. Гадаю, я заскочила їй зненацька своїм прямим звертанням.

Але тільки-но вона розтулила рота, як на стіні затріскотів гучномовець системи оповіщення.

– Панно Стівенс? – пролунав голос заступника директора, і в класі враз запанувала тиша.

– Так, пане Шелдон? – відповіла я.

Минуло кілька тижнів, перш ніж я при звичаїлася до такого дивного звертання вчителів одне до одного, байдуже, розмовляли вони через селекторний зв'язок, і це чули учні, чи сам на сам у коридорі. Я ніяк не могла звикнути, що дорослі звертаються на прізвище, якась старомодна формальність.

– Зайдіть на хвилинку до дирекції, – луною облетів кімнату голос Мітча Шелдона.

Я відчула позаду, як діти завмерли й не дихали. Двадцять чотири пари вух жадібно слухали.

Там поліція, і їм потрібна я.

Я піднесла руку до рота, з подивом зауваживши, як тремтять пальці. Неквапливо підійшла до столу під стіною з замкненою шухлядою, щоб узяти звідти торбинку, усвідомлюючи, що вони всі знають щось таке, чого я не знаю.

Замок двічі заїло, перш ніж мені вдалося його відчинити й висунути шухляду.

Іззі насуплено подивилася, як тремтять мої руки.

– Ви чули? – запитала вона.

– Чула що? – перепитала я.

Попри її намагання вдавати серйозність, по тому, як скривилися її губи, було зрозуміло, що дівчина збирається з величезним задоволенням видати мені цю інформацію. Наче вона знала, що я й гадки не маю, про що йдеться. Я вкотре набралася духу.

– Щойно за напад заарештували тренера Кобба, – випалила Іззі.

От дідько.

Таки дістала.

Розділ 4

Через Девіса Кобба я почала на ніч вимикати звук на телефоні. Я ніколи не брала від нього слухавки, бо він завжди телефонував після одинадцятої вечора, завжди, як я припускала, після того, як виходив із бару й повертався додому. Щоразу одне й те саме.

Девіс Кобб був власником автоматичної пральні та підробляв у школі тренером із баскетболу, але я цього не знала, коли ми познайомилися в адміністрації округу під час заповнення документів.

Я думала, що він учитель. Так виглядало, що всі його знали, і він усім подобався. Йому казали: «Девісе, а ти вже познайомився з Лією? З осені ви працюватимете разом», – і він усміхався.

Після знайомства він запропонував випити по скляночці в найближчому барі – мав обручку на пальці, це було посеред дня, *можете їхати за мною на своїй машині*. Пропозиція виглядала, як невинний вияв гостинності до новоприбулої мешканки містечка. Він здавався цікавим – поки однієї ночі не з'явився в мене на порозі.

У коридорі назустріч мені йшла Кейт (панна Тернер). Вона була похмура й насуплена і спершу мене навіть не помітила. Але, порівнявшись зі мною, зупинилася, вхопила за руку й тихенько сказала на вухо:

– Вони розпитують, чи ми, бува, не зауважували за Девісом Коббом неприйнятної поведінки раніше. Довго не допитують. Усе дуже швидко.

Мені скрутило живіт від думки, що в поліції можуть бути якісь докази, що виведуть на мене. Останні дзвінки. Записи його розмов. Може, це й була причина, чому гучномовець над головою проскрипів моє ім'я.

– Усе гаразд? – запитала вона, ніби вловивши щось підозріле в моїй мовчанці.

Ми працювали одна навпроти одної, і за останні кілька місяців Кейт устигла в повсякденній метушні стати для мене «товариським обличчям». Тепер я переживала, що вона могла знати про мене забагато.

– Це все дуже дивно, – відповіла я, намагаючись скроїти таку ж розгублену міну, як у неї. – Дякую за засторогу.

Мітч Шелдон стояв біля входу до конференц-зали наче охоронець, схрестивши на грудях руки, широко розставивши ноги, ще й у військових штаних і мокасінах. Побачивши, як я наближаюся, він опустив руки.

Можна сказати, що Мітч був для мене в цій школі наставником і другом, але зараз я не знала, як реагувати на його суворий вираз обличчя.

Крізь відчинені двері позаду нього я бачила принаймні двох чоловіків у темних піджаках. Вони сиділи за овальним столом і пили каву з одноразових стаканчиків зі спіненого полістиролу.

– Що сталося? – запитала я.

– Господи, – сказав Мітч, нахилившись ближче і стишивши голос. – Вранці затримали Девіса Кобба. Його звинувачують у нападі. Я теж уперше про це чую. Преса й батьки почали дзвонити одразу, тільки-но я прийшов.

У приймальні адміністрації школи з вікнами, що виходили на головний вхід, як і казав Тео, було повно поліціантів. Але ані тут, ані в коридорі за приймальною, де ми зараз стояли, я не помітила жодного вчителя – тільки ми з Мітчем.

Мітч кивнув у бік дверей конференц-зали:

– Просили тебе, – він ковтнув слину. – Вони допитують усіх жінок, але конкретно тебе назвали на ім'я.

Опитування, що межує з обвинуваченням.

– Дякую, Мітчу.

Увійшовши, зачинила за собою двері. Я помилилася – у залі було троє людей. Двоє однаково одягнених чоловіків, мабуть, у їхньому підрозділі такий порядок, і жінка в цивільному.

Найближчий до мене чоловік підвівся й дещо здивовано оглянув мене.

– Лія Стівенс? – запитав він, демонструючи на поясі поліцейний значок.

Мої плечі застигли.

– Так, – відповіла я, нерухомо звисивши руки, почуваячись, наче експонат на вітрині.

Він простягнув руку і представився:

– Детектив Кайл Донован.

Він був молодшим за іншого чоловіка, але якийсь елегантніший, статечніший. Тож я подумала, що саме він тут головний, незалежно від рангу. Можливо, тому, що мав імпозантну зовнішність і тримав зоровий контакт, а я упереджена. Є в мене слабінка до таких типажів.

Я потиснула руку спершу йому, а тоді, нахилившись через стіл, – старшому.

– Детектив Кларк Іган, – представився той. У нього були посріблені сивиною бакенбарди, трохи не така міцна статура, тьмяний погляд. Він нахилив набік голову й презирнувся з детективом Донованом.

– Елісон Конвей, – її роль досі була для мене невизначеною. Діловий костюм, русяве хвилясте волосся до плечей.

– Дякую, що погодилися з нами поговорити, – сказав Донован, ніби в мене був вибір, і жестом указав на стілець навпроти.

– Звичайно, – сказала я, сідаючи на місце й намагаючись оцінити ситуацію. – Про що йдеться?

– У нас є лише декілька запитань. Девіс Кобб. Ви з ним знайомі?

– Ясна річ, – відповіла я й заклала ногу за ногу, намагаючись триматися невимушено.

– Як давно ви знайомі? – продовжив він.

– Ми познайомилися в липні, в окружній адміністрації, коли я прийшла туди зареєструватися.

Відбитки пальців, тест на вживання наркотиків, перевірка біографічних даних. Учителі та поліція, останній бастион незаплямованих професій. Перевіряють тільки, чи не притягався до кримінальної відповідальності. Цивільні позови до уваги не беруться. «Майже» – не має значення. Яка інтуїція? Лазівок чимало, щоб проскочити. Стільки всього не потрапляє в історію зафіксованих правопорушень та нетверезого водіння.

Девіс Кобб упорався.

– Ви потоваришували? – запитав детектив Донован.

– Не зовсім. – Я намагалася не соватися на стільці – зі змінним успіхом.

– Він коли-небудь контактував з вами безпосередньо? Телефонував?

Я прокашлялася. Ось воно. Докази, які вони мали, – причина, чому викликали мене з класу. *Обережно, Ліє.*

– Так.

Детектив Донован збадьорився, підвів погляд.

– З вашої згоди? Ви дали йому свій номер телефону?

– У школі є довідник із контактами вчителів. У всіх є доступ до тієї інформації.

Не лише телефони, а й адреси, як я з'ясувала.

– Коли він телефонував вам востаннє? – втрутився детектив Іган, переходячи до суті.

Я припустила, що якщо вони запитують, то вже знають і просто чекають від мене підтвердження, доказів, що я заслуговую на довіру.

– Учора ввечері, – сказала я.

Детектив Донован не зводив із мене очей, тримаючи ручку над столом, уважно слухав, але нічого не занотовував.

– Про що ви говорили? – запитав він.

– Я не говорила з ним, – відповіла я, стиснувши губи. – Голосове повідомлення.

– І що він вам сказав у тому повідомленні?

– Я його видалила.

За порадою Еммі. Якось кілька тижнів тому вона, сердито подивившись на телефон у мене в руці, запитала, чи це знову той мудило Кобб, і після того, як я ствердно кивнула, додала: «Знаєш, ти не мусиш їх слухати. Можеш просто видаляти». Спершу ідея просто ігнорувати інформацію видалася мені дикою, але водночас ця ідея мала в собі щось страшенно привабливе – вдавати, ніби тих повідомлень просто ніколи не було.

Детектив Іган розтулив рота, але цієї миті жінка – Елісон Конвей, роль невизначена – його випередила.

– Це траплялося часто? – запитала вона. Вони добре знали з аналізу телефонних дзвінків, що так.

– Так, – відповіла я. Склала руки на столі. Передумала. Забрала під стіл.

Детектив Донован нахилився вперед, пальці схрещені, трохи стишив голос.

– Чому Девіс Кобб телефонує вам щовечора, панно Стівенс?

– Гадки не маю, я слухавки не беру. – Так, це була добра ідея сховати руки під стіл. Я відчула, як побіліли кісточки на стиснутих кулаках.

– Чому не берете? – запитав Донован.

– Бо він телефонує день у день п'яний. Ви брали б?

Кобб, здається, насолоджувався своєю звичкою. Важке дихання, звуки ночі, шум вітру – це ще коли я слухала ті повідомлення, намагаючись розшифрувати деталі, ніби знання саме по собі може бути способом дати відсіч, але натомість після цього завжди почувалася ніяково збентеженою. Кобб наче хотів, аби я думала, що він скоро з'явиться в мене на порозі. Що він спостерігає за мною.

Мітч Шелдон стояв за дверима й, мабуть, підслуховував.

– Які у вас були взаємини? – знову втрутився Іган.

– Кобб пізно ввечері набирав мій номер, детективе, ось суть наших взаємин.

– Він вам коли-небудь погрожував?

– Ні.

«Ти сама вдома, Ліє? Ти ніколи не замислювалася, що хтось за тобою стежить?» Голос був такий тихий, що я мусила міцніше притискати телефон до вуха, щоб почути його, жахаючись, що він, можливо, теж зовсім поруч, за стіною.

– Його дружина знала? – запитав Іган, маючи на думці щось більше.

Якусь мить я помовчала, а тоді сказала:

– Ні, гадаю, можна з певністю припустити, що його дружина нічого не знала.

Ще задовго до нав'язливих дзвінків був один суботній вечір. З вулиці долинув шум автомобільного двигуна, не такий різкий та гучний, як видавала Джимова машина. Еммі спала, я у вітальні читала книжку. Почулися кроки на ганку, і раптом нізвідки, наче привид, з'явився Девіс Кобб. Він постукав у скляні двері, дивлячись просто на мене.

– Ліє, – сказав він, коли я ледь розсунула двері. Від Девіса тхнуло перегаром, він нахилився надто близько. Запах увірвався всередину разом із поривом нічного повітря. Довелося міцно тримати двері, щоб він не зміг розсунути їх до кінця.

– Гей! – обурено вигукнув він. – Я думав, що ми друзі.

Тільки на думці в нього було геть інше.

– Вже пізно. Ти щось не те собі надумав, – сказала я, і це був страшенно ніяковий момент, коли я, затамувавши подих, з острахом чекала, куди повернеться ситуація.

– Ти що, вважаєш себе кращою за нас, Ліє?

Я захитала головою. Я так не вважала.

– Краще б ти їхав додому.

Позаду мене заскрипіла підлога, десь у глибині коридору, і Девіс врешті відступив у ніч. Я вглядалася в темряву, поки гул двигуна його машини не вщух удалині.

Я обернулася. Еммі показалася з п'ятьми своєї кімнати, лише коли Девіса вже не було.

– Усе гаразд? – запитала вона.

– Так. Просто один тип із роботи. Девіс Кобб. Він уже поїхав.

– Не варто було йому сідати за кермо, – додала вона.

– Так, – погодилася я, – не варто.

У приміщенні конференц-зали було доволі гаряче. Іган совався на місці, шепотів щось пані Конвей, але Донован не зводив із мене погляду.

– Це він скривдив ту жінку? Бетані Джарвіц, про яку всі говорять? – запитала я, дивлячись Доновану в очі.

– Це вас дивує? – поставив він зустрічне запитання, і двоє інших знову звернули на мене увагу.

Я на мить замовкла. Раніше, ще до знайомства з Еммі, я б відповіла «так».

– Ні.

У погляді Донована промайнуло щось схоже на співчуття, і мені це не дуже сподобалося.

– Можете якось прокоментувати свою відповідь? – додав він.

Девіс Кобб, одружений чоловік, шанований член суспільства, підприємець, тренер із баскетболу в школі. Я вже досить давно переконалася, зіткнувшись із жорстокою реальністю, що ці характеристики нічого не варті. Тепер мене важко чимось здивувати.

– Насправді ні, – сказала я.

Донован нахилився трохи ближче, пильно спостерігаючи за моєю реакцією.

– Ви знаєте Бетані Джарвіц, панно Стівенс?

– Ні.

Він видобув із теки фото, постукав, наче вагаючись, кутиком фотокартки по столі. Врешті поклав знімок на стіл і розвернув пальцями зображення до мене.

– Ой! – зойкнула я, збагнувши тепер, чому Донован при зустрічі так дивно на мене дивився. Схоже на те, що Девіс Кобб теж мав слабинку до певних типажів жінок: з каштановим волоссям, блакитними очима, широкою усмішкою й тонким носом. Дівчина хіба трохи смаглявіша, але й це, можливо, тому, що фото було зроблене влітку. Волосся довше, невеличка щілинка між двома передніми зубами, втім, подібностей між нами було більше, ніж відмінностей. Якби це були мої учениці, я б мусила запам'ятати, що Бетані – це та, якій не завадило б скористатися послугами ортодонта.

– Її знайшли в темну пору доби за кілометр від вашого дому.

Уночі нас могли би сплутати дуже легко.

Хтось хруснув пальцями під столом.

– Ми хотіли б отримати від вас офіційні свідчення, – сказав Іган, жестом вказуючи на жінку поруч.

Нарешті з'ясувалася роль Елісон Конвей – вона мала взяти в мене свідчення. Вона – жінка, адвокат потерпілої. Вочевидь, вона буде обережною й тактовною в цьому чутливому питанні.

– Ні, – заперечила я.

Ще мені зараз бракувало встрявати в такі речі, коли я тільки-но почала все спочатку й маю чисте ім'я, яке ніде не фігурує. Мені варто дуже обережно підходити до вибору людей, яким можна довіритися.

До від'їзду з Бостона, до того, як лайно потрапило на вентилятор, я вже майже пів року зустрічалася з Ноа, а товаришували ми ще довше.

Ми разом працювали в газеті, конкуренція нас лише підштовхувала. Однак, як виявилось, я помилялася, вважаючи, що ми «однієї крові». Саме Ноа мене видав. Саме Ноа зруйнував мою кар'єру. Утім, підозрюю, що він сказав би, ніби це я сама все зруйнувала.

Офіційна заява могла порушити вразливу рівновагу, що залишилася в Бостоні. Мені варто не висовуватися, не засвічувати свого імені в пресі, не мати справ із правоохоронними органами – так краще для всіх.

– Це б допомогло розслідуванню, – сказав Донован, і Конвей, збадьорившись, зиркнула на нього.

– Ні, – повторила я.

– Якщо він до вас чіплявся й переслідував... – почала Елісон Конвей м'яким і турботливим голосом. Я навіть подумала, що вона спробувала б ніжно взяти мене за руку, якби сиділа ближче. – Це неабияк допоможе розслідуванню. Допоможе й Бетані, і вам. Допоможе вберегти від біди інших.

– Без коментарів, – сказала я й відчула на собі її підозрілий погляд.

Це був кодний сигнал, який означав: «Валіть до біса». «Я забороняю використовувати своє ім'я». «Шукайте іншу». Утім, вони, здається, не зуміли його прочитати.

Я відсунула свій стілець. Цей сигнал був для них зрозуміліший.

– Дякуємо за ваш час, панно Стівенс. – Кайл Донован підвівся і простягнув мені візитку. Колись раніше, якби він так на мене подивився, я б вирішила, що ми чудово спрацюємося. Мені б навіть було приємно.

Я обернулася й рушила до виходу. Біля дверей на мить затрималася.

– Сподіваюся, з нею все буде гаразд.

Я не помилилася. Мітч чекав за дверима.

– Ліє, – сказав він, коли я виходила. Отже, справа серйозна, раз звертається на ім'я в приміщенні школи.

– Мушу бігти на урок, Мітчу, – не зупинившись, сказала я й бадьорим кроком рушила через задній вихід за кабінетами адміністрації до крила з навчальними класами.

Під час уроків школа наче перероджувалася. У глибині коридору хтось впустив олівець, і той повільно покотився підлогою. В туалеті спустили воду. Стіни чітко відлунювали мої кроки.

Я ввійшла до своїх учнів із таким відчуттям, ніби щойно дивом вдалося ухилитися від кулі. І тут я помітила Кейт Тернер, яка, поки мене не було, дала їм якесь завдання й періодично для нагляду бігала між нашими класними кабінетами.

– Усе добре? – ледь чутно запитала вона. Видно, Кейт вирішила взяти опіку над моїми учнями, зрозумівши, що мій допит триватиме значно довше, ніж її.

Я кивком подякувала за допомогу, вдаючи повну безтурботність.

– Жодних проблем.

Коли Кейт вийшла, Іззі Марон підняла руку. Решта сиділи мовчки, пильно стежачи за мною.

– Так, Іззі?

За плечима цокав годинник. За вікном хтось завів машину. У шибку стукала бджола.

– Панно Стівенс, а чому вони хотіли поговорити про тренера Кобба саме з вами?

Тут я зрозуміла, що ухилитися від кулі таки не вдалося.

– Повертайся до свого завдання, – сказала я, відчуваючи на собі погляди всіх учнів у класі. Нарешті, як я і мріяла, моя персона їх зацікавила. Нарешті я заслужила на їхню шану й одностайну увагу.

Я сіла за вчительський стіл, відкрила робочу електронну пошту і, клацнувши мишкою, видалила звідти всі листи. Зрештою, це простіше, ніж відфільтрувати повідомлення Кобба, який завжди писав одне й те саме. Переконана, що десь у мережі копії збереглися, але краще видалити, щоб не муляли ока.

Містечко, як і я, переживало процес змін. Щойно ми з Еммі приїхали, я одразу відчула дивну спорідненість із цією місциною. Школа була новісінька, свіжопофарбована, у всіх класах – найсучасніше обладнання. Першого робочого дня під час ознайомчої екскурсії Кейт зауважила, що це просто казка, як порівняти з її попередньою школою. Тут нам не доведеться користуватися однією друкаркою на всіх чи за тиждень подавати заявку на використання телевізора. Це був новий старт для всіх.

У школі були і старожили, і новоприбульці: люди, які мешкали тут споконвіку, впродовж кількох поколінь – родини колишніх шахтарів, ті, хто не виїхав під час економічної кризи; новобогатки, що з'явилися тут разом із сучасним центром зберігання й обробки даних, який обіцяв друге дихання для економіки регіону. Я тішилася від думки про те, що стану частиною цього відродження разом із новенькою школою, яку щойно відкрили для забезпечення освітою дедалі більшої кількості мешканців. Уявляла, як ми всі долучимося до спільної справи. До розбудови нового життя.

Та склалося не зовсім так. Нові робочі місця створювали не для тих, хто живе тут незмінно. Разом із новозбудованим дата-центром з'явилися й нові працівники. Школи, яких побільшало вдвічі, ділили, перекроювали. Змінювалися межі районів, зросла потреба в

додаткових учителів. З моєю журналістською освітою, досвідом та бажанням переїхати в якусь діру я була тут особливо потрібна.

Іззі Марон, голосно цямкаючи, жувала жуйку. Вона це робила, ясна річ, через те, що на уроках не заведено жувати жуйку, а ще через те, що знала – їй за це нічого не буде. Крутила в пальцях олівець і уважно стежила за моєю реакцією.

Іззі належала до групи новоприбулих мешканців міста. І поводитися так, наче безглуздо великий будинок у безликому передмісті та її грошовитий статус посеред богом забутої глушини – те, чим варто хизуватися.

Іноді доводилося застосувати майже всю мою силу волі, аби стриматися й не нахилитися до неї, не взяти за плечі й не прошепотіти на вухо: «Ти ходиш до державної школи в сраній дірі. Щойно вийдеш хоч на крок за межі цього містечка, і ти – ніхто. Тобі не дадуть так бикувати в іншому місці».

Гаразд. Краще мовчати.

Розділ 5

Я пішла додому раніше. У мене було «вікно» на четвертій парі уроків, і хоча формально я мала б залишатися на робочому місці ще принаймні п'ятнадцять хвилин після дзвінка, я подумала, що сьогодні ніхто на таке не зверне уваги. Еммі досі не дала про себе знати, і я хотіла застати її вдома до того, як вона піде на роботу. Щось мене бентежило, у серце закралася тривога, я не могла її позбутися. Конче треба було побачитися з Еммі.

Ми жили у фермерському будиночку на околиці міста. Еммі закохалася в цей дім ще до мого приїзду; казала, що він схожий на типову хатку, де живуть дідусі з бабусями, що ми з нею, як поважні літні пані, сидітимемо вдвох на ганку в кріслах-гойдалках і в'язатимемо. Спершу я уявляла цей будинок її очима – спокійна безтурботна ідилія. Тут житиме нова, ще не знайома мені Лія Стівенс. Я приїхала влітку й теж закохалася в цей дім. Навколо повно зелені, спів пташок, ніжний шелест листя. Хатка була частиною більшої картини. Я вперше почувалася невіддільною частиною чогось справжнього. Чогось живого.

Дім стояв у лісі поблизу озера, на південний захід від нього, доволі далеко від межі індустріального району з магазинами та ресторанами, у краї з власною історією, де вулиці мали вказівники з прізвищами моїх учнів. На березі озера був невеличкий піщаний пляж, який уподобали гуси, а влітку тут з'являлася будка рятувальника.

Решту суші навколо водойми займали дерева, колоди та каміння. До найближчої заправки чи широкої дороги, обабіч якої з'являлися крамниці, кафе та незабудовані ділянки, треба було проїхати кілька кварталів на південь або на схід; і ще декілька кілометрів на схід, щоб дістатися до ділового району і школи.

«Найбільший плюс цього дому, – казала Еммі, – що тут є меблі». Вони лише додавали чарівності. Це не квартири в Бостоні, де всі сліди попередніх мешканців стиралися до прибуття нових винаймачів. Здавалося, що тут усе дихає історією, і ми почувалися її частиною.

Коли Еммі не запалювала свічок і не залишала відкритий лосьйон, я іноді могла вчути дух його привидів. Нафталінові кульки і старі ковдри на горищі, лимонний аромат очисного засобу того дня, коли ми вселилися. Хлорка в кутках ванної кімнати для виведення цвілі та плісняви.

Вхідні двері були зачинені, як я їх і залишила. Вочевидь, Еммі вже була вдома, а тоді поїхала й замкнула їх знову. Два дні тому я прокинулася вночі від світла у вітальні. Подумала: «Еммі», – і заснула знову.

Перше, що я зауважила, ввійшовши всередину, – цілковита тиша в домі. Потім запах – або, якщо точніше, його відсутність. Не було чутно ні аромату свічок, ані ладану, ні ванільно-медового лосьйону Еммі. Вона не смажила бекону, не провітрювала приміщення, поки мене не було. Лише затхлий дух самого будинку.

Як довго треба не бачитися з людиною, аби зрозуміти, що це вже надто довго? З людиною, яка мешкає з тобою в одному будинку, але доросла, з власним особистим життям? І вельми непередбачувана.

Важко сказати. Три дні. Ні, чотири. Таки три, якщо час платити за оренду. А вже час.

Еммі було важко знайти тут постійну роботу в некомерційному секторі, яку вона мала у Вашингтоні, а сидіти цілий день у якійсь крихітній конторці їй було нецікаво. «Це ж наче миша в колесі», – казала вона. Поки не знайшла, чого хотіла, вона бралася за всяке різне.

Наші робочі графіки накладалися, тож ми бачилися лише вранці й іноді вечорами, якщо я поверталася раніше. Еммі їздила на старенькому коричневому універсалі, який, за її словами, у когось позичила. «Узяла в оренду?» – перепитала я. «Позичила», – повторила вона. Але користувалася цим авто не завжди. Іноді машина стояла біля дому, за рогом, а Еммі вдома не було. А вряди-годи її забирав Джим.

Джим бував у нас, але я бачила його лише зі спини. Якось побачила вранці, коли він виходив із ванної кімнати. Ще раз – крізь скляні двері, коли він ішов до машини. Високий, широкоплечий, світле волосся з пісочним відтінком, трохи кривуваті ноги.

Здається, обидва рази він мене не помітив. Один-єдиний раз ми зустрілися з ним очима – це коли Джим виїжджав від нашого будинку на дорогу, а я саме звертала на заїзд. У нього було вузьке обличчя з неголеною щетиною. Він прикурював цигарку й не тримався руками за

кермо. Я встигла роздивитися його тоді уважніше: тонкі губи, запалі щоки, «старечі» мішки під очима; подерта на шиї футболка, довгі розкуйовджені патли. Він кинув на мене погляд, коли ми розминулися. Це було серед білого дня, і я припустила, що постійної роботи Джим не має. Іноді мені здається, що в Еммі з Джимом взаємини такі самі, як і з роботою: згаяти час, поки не трапиться щось стабільніше.

Мабуть, поїхала до Джима, подумала я. Але згадала, що Девіса Кобба щойно заарештували за напад, його також підозрюють у переслідуванні, і вже не була така певна щодо Джима.

Світло у вітальні серед ночі. Крізь розсувні скляні двері все видно.

Раптом у думках промайнув потік статистичних даних, я їх колись збирала для однієї статті: п'ять типів переслідувачів. Відкинутий, ображений, шукач інтиму, бездарний і хижак – ті, що планують кожен свій крок. Такі сидять у схованці, вичікують слушної нагоди, а тоді нападають.

Девіс Кобб за моїми скляними дверима, коли я зачинилася просто перед його носом.

Я просиділа на сходах ганку аж до сутінків. Ми так і не купили крісел-гойдалок. Де саме працювала Еммі? Боже, я досі не знала. Якось я поцікавилася, чи це той готельчик поблизу центру, з терасою на весь фасад і білими віконницями? Але вона лише засміялася. «Ні, Ліє, трохи в скромнішому місці. Сусіднє містечко, мотель «Остання діра»», – сказала вона, співуче розтягуючи слова.

Кожна з нас жила своїм окремим життям, кожна з власними звичками і окремим колом спілкування. Еммі вже облаштувалася, коли я приїхала, і мені не хотілося їй надокучати. Насправді я не мала часу – щовечора й на вихідних у мене були онлайн-заняття за програмою експрес-атестації, яку запровадила місцева влада для новоспечених учителів.

І от тепер виявилось, що я не знала, де її шукати. Я вже хотіла шукати її машину по навколишніх містечках, але боялася, що ми розминемося.

Обійшла весь дім, шукаючи бодай натяк на те, де вона може бути. Зупинилася біля її кімнати. Зазирнула. Пройшлася голою дерев'яною підлогою до ліжка, провела пальцями по стебнованому вручну покривалу, акуратно заправленому під подушку. Потім відгорнула його

й залізла під ковдру, на випадок, якщо Еммі з'явиться вдома. Якщо я спатиму тут, вона мене розбудить і запитає, в чім річ. Дістане з верхньої полиці холодильника пляшку горілки, налле по чарці, і ми повстанемо разом проти всіх злих демонів.

Я перекотилася на живіт, відчуваючи ледь помітний запах її шампуню. Уявила рівненько підстрижене до плечей волосся, скошену гривку. Її вії, світліші зблизька, ледь розтулені губи, коли спить.

Засинаючи, викликала її в уяві.

Розділ 6

Задзвонив телефон. Підскочивши від несподіванки, я прокинулася в її ліжку, сама. Схопила мобільний, але то була домашня лінія, дзеленчало з кухні. Я, спотикаючись, побігла, увімкнула по дорозі світло в коридорі й, намагаючись сфокусувати заспані очі на циферблаті годинника, узяла слухавку.

– Алло? – сказала я. Прокашлялася, аби прочистити голос після сну, побачила, що за вікном темно, а з шибки на мене дивиться власне відображення.

Ніхто не відповів. Абонент на іншому боці мовчав, але слухавки не клав. Спершу я подумала, що це Девіс Кобб, але згадала, що він зараз під вартою, а ще він ніколи не телефонував на домашню лінію. Мені щось почулося. Якись слабкі невиразні звуки. Можливо, просто легкий подув повітря. Дотик волосся до слухавки, помах руки. Неглибоке дихання.

– Алло? – повторила я.

Лінія була досі активною. Я знову побачила краєм ока своє відображення в скляних дверях. Те саме міг бачити хтось ззовні. Стою в хатніх штанях, тонкій футболці, тримаючи коло вуха слухавку стаціонарного телефону, й розмовляю з ніким. Волосся сторчки стало на потилиці. Я вимкнула світло, поклала слухавку й, торкаючись пальцями до стіни, повернулася до ліжка Еммі.

Вона ще могла повернутися. Могла.

Я заплющила очі і спробувала пригадати, коли ми бачилися востаннє. Це був ранок, Еммі сиділа на подвір'ї, а в нас там земля, каміння, зарості бур'янів. Я бачила її ззаду – схрещені ноги, трохи згорблена, сидить нерухомо, тільки вітерець ледь куйовдить їй волосся. Перші ранкові промені сонця освітили гори вдалині. Важко сказати, чи вона щойно повернулася додому, чи щойно прокинулася.

– Доброго ранку, – привіталася я, але Еммі не ворухнулася.

Я вже дістала ключі і прямувала до машини, але таки підійшла до неї.

– Еммі? Все гаразд?

Лице було закрите волоссям, на якусь мить мені здалося, що Еммі спить. Але раптом вона підвелася і ступила крок до лісу – це мене дуже збентежило. Вона була боса. «Сновίδα», – подумала я.

– Ш-ш, – шикнула Еммі, але незрозуміло кому. Вона піднесла руку до ланцюжка, який завжди мала на шиї, і почала напружено совати по ньому чорний овальний кулон.

– Хм! – чмихнула собі я. Обдовбана. Вона обдовбалася, чорт забирай!

Згадалися наші нічні посиденьки, тьмяне приглушене світло. У кімнаті накурено. Скляні очі та млява усмішка Еммі – це можна було пояснити нашим юнацьким віком, теперішнім моментом, неохочим і неквапливим переходом у доросле життя, якому Еммі, здається, опиралася щосили.

Але тут Еммі обернулася до мене зі своїм звичним допитливим виразом на обличчі, висмикнувши мене зі спогадів.

– Ти на роботу? – поцікавилася вона.

Я підступила на крок ближче.

– Що ти робиш?

Вона вибухнула сміхом, вітер скинув їй на лице пасмо волосся.

– Припини, – сказала вона.

– Що припинити? – перепитала я.

– Хвилюватися. У тебе на обличчі написано. Це твій типовий стан.

Те саме вона сказала мені, коли сама вирушала з Корпусом миру на два роки до якоїсь африканської країни, про існування якої я навіть не чула. Казала й раніше, щоразу, коли виходила з дому в ніч із якоюсь примарною метою або й узагалі без жодної мети.

Проте не хвилюватися за Еммі неможливо. Я завжди сприймала її мов початок якоїсь історії, якоїсь пригоди, що може трагічно обернутися – через її надмірну імпульсивність, а також через дивну звичку зненацька без причини завмерти й не рухатися. Я й зараз вважаю, що недарма хвилювалася за неї, коли ми ще жили в тому напівпідвальному помешканні. Як із Еммі дещо трапилося, так дещо трапилося й зі мною. І стало причиною нашого переїзду. Ми кружляли навколо цієї причини, іноді випадково перетиналися, але ніколи не стикалися безпосередньо.

– На що ти так уважно дивилася? – запитала я тоді.

– Сови. Там їх ціла родина, – відповіла вона.

Я дуже поспішала й не мала часу на балачки. А треба було ще раз перепитати.

Я звикла в Еммі все перепитувати двічі, аби впевнитися у правдивості її слів. Двічі повторювала запитання, перш ніж їй повірити.

– Де ти була? – якось запитала я Еммі, коли ми мешкали разом у Бостоні. Вона приперлася додому, коли я вже збиралася на роботу – майже те саме, що й зараз.

– У центральному парку, біля ставка. Ми запускали петарди, а ще вкрали човник у формі лебедя – так шкода, що тебе не було.

– Еммі, – не відступала я. І тоді вона знічувалася, ніби її заскочили на гарячому, загнали в глухий кут і змушують зізнатися. – Де ти була?

– У Джона Гікельмана. У його зачуханій квартирі. Там дзеркала на стелі. Убий мене, поки я ще п'яна. Поки не протверезіла й не згадала всього.

Раніше я бачила в цьому знак: мені просто судилося працювати на такій роботі. Те, як легко я можу ввійти у світ іншої людини й, не помічаючи перепон, залізти їй у голову. Межа між прийнятним і неприйнятним була для мене розмита. Ходіння по лезу ножа давало історії для статей. Але через необачний промах я потрапила сюди.

Утім, я тоді вірила, що люди охоче діляться зі мною правдою, що я вмю обирати найцікавіші теми, слухний для цього час і правильні слова, що на мене чекає величезний успіх.

Повтори людині запитання двічі – і вона твоя.

Я навчилася розв'язувати язика кому завгодно, а якщо в історії фігурували підлітки – це була моя історія. У свої двадцять дев'ять я виглядала на двадцять два й могла легко, не привертаючи зайвих поглядів, підслухати чи підтримати їхню розмову.

Це мала бути стаття про брак активної психологічної допомоги в студентському містечку. Я збиралася акцентувати в ній увагу на навчальному навантаженні та соціальному тиску, яких зазнають студенти, на тому, до чого ми їх заздальгідь не підготували, на темних закутках, куди може потрапити кожен і з яких, здається, немає виходу.

Це був також і мій особистий інтерес – віддати належну шану жертвам.

Вивести на світло правду про цих жінок, воскресити пам'ять про них, продемонструвавши, де саме система дала збій – з надією, що такого більше ніколи не повториться. Ось який у мене був намір.

Я знала всі подробиці ще до прибуття у студентське містечко – Крісті й Аліша, обидві торік, щойно перед весняними канікулами й, відповідно, невдовзі після них; Камілла та Бріджит у березні наступного року, переломний момент. Я вже накидала план, знала, що хочуть почути читачі, і чітко бачила, як це подати: кількість убивств зростає зазвичай у розпалі літньої спеки, коли весь навколишній світ мліє від задухи, коли немає кондиціонерів і ми лежимо роздягнені у своїх квартирах, запихаємо голову в холодильник, бризкаємо холодною водою на живіт, шию та потилицю.

Те, що здебільшого роблять для порятунку від нестерпної спеки.

Кількість жорстоких злочинів зростає разом із температурою повітря, але зима діє на психіку ще згубніше.

Коли навкруги безмежна сірість і краю не видно, коли доводиться закутуватися у стільки шарів одягу, що врешті забуваєш, хто ти – геть чужа людина всередині чужої шкіри. Або дуже велика, або зовсім крихітна.

Але сезон самогубств – це весна.

Моє припущення таке: навесні світ скидає з себе весь той зайвий одяг, природа знову оживає, а ти – ні. Або теж скидаєш, але не в захваті від того, що бачиш під ним.

Отже, історія про спалах самогубств серед студентів університету, моторозна газетна стаття, що викличе зацікавлення якнайширшої аудиторії – спокусливі подробиці страшної трагедії – була для мене бездоганною.

Навіть більше ніж бездоганною, адже колись я сама вчилася в тому закладі. Добре знала його внутрішню кухню, найтонші нюанси. Узимку ми йшли на заняття в темну пору доби, пересувалися між аудиторіями підземними коридорами, взагалі не бачачи денного світла. Гудіння люмінесцентних ламп і гнітюча атмосфера приміщень створювали навколо постійний білий шум, наші голоси згасали, ми дедалі глибше замикалися в собі – нас наче розділяли якісь тверді невидимі перешкоди.

У перші декілька днів я зупиняла дуже багатьох – усіх, хто вступав зі мною в зоровий контакт, і навіть тих, хто його уникав, – хотіла

отримати якусь інформацію, перш ніж перейти до більш особистих контактів. Дуже багато студентів погоджувалися говорити лише за умови, що я не згадуватиму їхніх імен. Так багато, що я врешті-решт заплуталася в їхніх свідченнях.

Найбільше ми говорили про Бріджит, бо вона була останньою жертвою і студенти знали її краще. Усі її знайомі досі були емоційно виснажені, в стані шоку, вони лише повторювали: «Ми не знали, ми не знали». І хоч я очікувала такої реакції, вона мене вибивала з колії.

Єдине, що я чітко запам'ятала: як почервоніла шия мого шефа, його ледь чутні слова: «Боже, Ліє, що ти накоїла?».

Шум у вухах, коли все пішло шкереберть, коли мене викликали до його стерильного, порожнього кабінету, відлуння його погрози: «Наклеп. Обвинувачення. Суд. Арешт».

Я одразу здогадалася, що мене видав Ноа. Він застерігав раніше, і не тому, що хвилювався за мою репутацію. Я навіть уявила, як він після скандалу шепоче на вухо Логанові: «Вона його переслідувала, того викладача; не мала доказів, але таки підтасувала й перекрутила все проти нього».

Я була переконана на сто відсотків. Я досі переконана.

Я була сама, коли наступного ранку телефон збудив мене до школи. Небо було похмуре, у ринвах дзюрчала дощова вода.

Еммі не було, як і жодних ознак, що вона з'являлася, поки я спала.

Я понишпорила в шафках нашої спільної ванної кімнати. Її зубна щітка, дезодорант мережевої торгової марки, гребінець – усе лежало рядочком на пластиковій полиці. Еммі не планувала відлучатися надовго.

Я залишила їй біля гнома нову записку: «Еммі, зателефонуй мені, тільки-но повернешся додому». І додала номер свого телефону, якщо раптом вона його забула.

Я хотіла знову скористатися пожежним входом, аби уникнути зайвих запитань Мітча щодо розмови з представниками поліції, але після вчорашнього, мабуть, це було б занадто.

Через дощ у вестибюлі вже назбиралася юрба учнів. Зазвичай вони чекали перед головним входом або на стоянці й не заходили всередину, поки не пролунає дзвоник. Але сьогодні вони стояли групами по

кутах, тихенько перемовлялися, тихіше, ніж зазвичай. Майже пошепки. І тут я зрозуміла чому.

За скляною перегородкою дирекції я побачила Кайла Донована, вчорашнього детектива. Він розмовляв із секретаркою.

Коли я проходила повз вікна, вона кивнула в мій бік. Ми зустрілися з Донованом очима, я зупинилася, відчуючи на собі зацікавлені погляди учнів. Але ще гірше – я відчувала, що історія з нападом починає викристалізовуватися, і зрозуміла, що була її частиною.

– Панно Стівенс, – гукнув він, і я завмерла. Його голос луною прокотився в тиші, яка запанувала в вестибюлі. Він почав говорити, а тоді, здається, подумав, що тут не найкраще місце для цього. – Чи могли б ми з вами поговорити десь приватно?

– Може, у мене в класі? – запропонувала я.

Так наша розмова буде обмежена в часі. П'ятнадцять хвилин до першого дзвоника, після якого в коридорах гасатимуть учні. А я матиму привід піти. Я не знала, що йому відомо, що він уже встиг дізнатися. Але знала, як ці розслідування працюють, як він раптом може при тобі зателефонувати якомусь «старому приятелю» в Бостоні, щоб «пробити» певне ім'я.

Він простягнув руку – мовляв, після вас. Наші кроки голосно лунали в коридорі. Я намагалася триматися спокійно й упевнено, дістаючи ключ до класу й устромляючи його в щілину замка.

Порожній класний кабінет завжди спершу здається непривітним – від нього віє затхлістю і прохолодою, поки не загоряється світло й учні не наповнюють його запахом цитрусового шампуню, цього підліткового одеколону. Я поклала свої торби на вчительський стіл під стіною й залишилася стояти біля нього. Донован озирнувся навколо – окрім, як за парту, сідати не було куди. Він опутився зверху на одну з них. Чудово. Я сперлася на стіл, роззула одну ногу й почухала ззаду іншу.

– Чим я можу вам допомогти, детективе? – запитала я, а серце вискакувало з грудей.

– Кайл, – виправив він.

– Кайл, – повторила я.

Кайл у моєму класі відрізнявся від учорашнього детектива Донована: світлий шрам на чолі біля лінії волосся, темно-карі очі й

такого ж кольору волосся. Йому не завадило б поголитися. Можливо, вдома не ночував.

– Я хотів повідомити вам особисто, – почав він і міг не закінчувати.

Я подивилася на годинник. Минуло більше, ніж доба.

– Ви не висунули йому звинувачення, – сказала я.

– Недостатньо доказів, щоб тримати під вартою, – сказав він, і я відчула докір на свою адресу.

Я опустила ногу на підлогу.

– Та жінка – Бетані, – вона сказала, що то був він?

Детектив Донован скривився.

– Вона ще нічого не сказала. Поки її тримають у комі. Намагаються контролювати набряк. – Він торкнувся голови. У мене перед очима промайнула картинка з кров'ю на траві.

– Ой... А ви? – ледь чутно промовила я, змусивши його нахилитися вперед. – Ви впевнені, що це він?

Я знала, що потрібна вагома причина для тримання під вартою. Ефект несподіванки працює лише один раз. Тепер Девіс Кобб буде на сторожі. І обов'язково знищить сліди, якщо вони залишилися.

Кайл зістрибнув із парти, ступив на крок ближче і стишив голос.

– Ви знаєте, де його пральня?

Я захитала головою.

– За заправкою на вулиці Стейт, – сказав він, припускаючи, ніби я знаю всі місцеві закапелки, ніби ці назви щось мені говорять.

– Даруйте, я тут ще новенька.

– Ох! Це за один квартал від шосе, яке огинає озеро. У нас є декілька людей, вони стверджують, що його машина стояла там цілу ніч. Але є свідок, який каже, що Кобб був біля озера. Сварився з якоюсь жінкою.

– А того свідка недостатньо? – запитала я.

Детектив Донован перевів погляд на краєвид за вікном, розмитий струменями дощу.

– Дружина Кобба стверджує, що вони повернулися додому на її машині, цілу ніч були разом. До того ж було темно, і свідчення свідка не такі безсумнівні. Нам би неабияк допомогло, якби ми знали, звідки він вам тоді телефонував. Якби ви прослухали його повідомлення.

– Але я не слухала.

Це б однаково нічого не довело. Усе, що можна було почути, коли я ще їх слухала, це хіба шум вітру або ухкання сови. Я ніколи не чула на задньому плані ні дзенькоту склянок, ні телевізора. Тільки тихесенький голос – він говорив упритул до телефону, щоб ніхто не чув. Він міг бути де завгодно – іти додому, стояти біля своїх вхідних дверей, де завгодно.

– А деталізація викликів від оператора зв'язку не допоможе? – поцікавилася я.

Навіть без моїх свідчень це могло би бути доказом. Я б не здивувалася, якщо Кобб телефонував пізно ввечері й іншим жінкам. Він цілком відповідає такій маніакальній поведінці.

Кайл задер очі до стелі.

– Ні, він із нами заграє. Охоче передав свій телефон як доказ. Там нічого немає. І це не дивно. У таких випадках майже завжди використовують передплачений номер. Його можна отримати де завгодно, придбати за готівку. Неможливо відстежити. – Детектив на якусь мить замовк. – Він знає, що робить.

Отже, це попередження. Апелює до мого сумління.

Затримання було відчайдушним кроком, з надією, що він злякається й зізнається сам або ж що я дам свідчення, переконавшись, що з-за ґрат Кобб мені вже не загрожує.

– Ви змушені були його відпустити і прийшли сюди, щоб я почувалася винуватою, правда?

– Я тут, бо ми змушені його відпустити, – відповів він. – Але також хочу повідомити, що сьогодні вночі поліційні патрулі кружлятимуть неподалік вашого дому. Тож, якщо побачите вогні – то вони. І без вагань одразу телефонуйте мені, якщо помітите щось незвичне.

– Гадаєте, мені таки варто хвилюватися? Це було б надто тупо з його боку, га?

– Судова система не так уже й кишить тими, хто ухвалює виважені рішення, – відповів він.

Пролунав дзвоник.

– Дякую, що попередили, – сказала я.

– Ви завжди можете розраховувати на мою допомогу, панно Стівенс.

Манери детектива Донована когось мені чимось нагадували – чи просто певний типаж людини – те, як він говорив і поводився:

спокійний, стриманий і впевнений у собі. Він справляв враження досвідченого фахівця, який за довгі роки звик до різних ситуацій і навчився триматися незворушно за будь-яких обставин.

– Лія, – виправила я.

– Лія, – повторив він і по-військовому приклав руку до чола – ніби ми в одній команді.

Під час уроку я раз у раз перевіряла свій телефон і намагалася підслухати розмови в класі. Але сьогодні учні тримали свої секрети при собі.

Підійшла до дошки написати завдання, сподіваючись, що вони зосередяться на роботі й мовчатимуть.

– Панно Стівенс!

Я знала, хто це сказав, не обертаючись. Уявила, як вона підняла руку, спина пряма, легенько махає пальцями. Іззі Марон.

– Так? – зреагувала я, стоячи обличчям до дошки.

– Як нам зосередитися, якщо в школі ми тепер не відчуваємося в безпеці?

– Слушне зауваження, Іззі, – сказала я, обертаючись до учнів лицем і витираючи руки об штани. – Дуже слухне, своєчасне й важливе. Отже, діставайте зошити, напишемо невеличкий твір, де кожен зможе викласти свою думку щодо нещодавнього інциденту. – Я підійшла і, впершись руками в парту, нахилилася до Іззі впритул. – Це добре, що ти хвилюєшся й не стримуєш емоцій. Тож нехай ця робота буде такою ж щирою й відвертою.

Очі в неї округлилися, але Іззі трималася незворушно.

– Це завдання на оцінку? – перепитала вона.

– Так, – постукала я по парті. – Я поставлю всім заохочувальні оцінки. Можеш братися до роботи.

Я діяла так само у свій перший тиждень у школі, коли відчула, що втрачаю контроль, не можу втримати їхньої уваги і втихомирити. Мені знову було ніяково через те, що учнів доводиться підкуповувати, вдаючись до попусків, обіцяючи заохочувальні оцінки.

Утім, цього разу було інакше. Цього разу я мала намір зібрати інформацію.

До кінця останнього уроку я так і не дочекалася дзвінка від Еммі, зате отримала сімдесят п'ять письмових робіт, де учні поділилися

своїми думками щодо безпеки в школі, останніх чуток і Девіса Кобба.
Є з чого починати.

Перевірена ця інформація чи просто чулки – байдуже, якщо вона допоможе досягнути поставленої мети.

Маєш намір докопатися до правди – усі засоби годяться.

Розділ 7

Я надто швидко входила в повороти, мало не втрачаючи зчеплення задніх коліс із дорогою.

Не жени, Ліє.

Відпустила педаль газу, слухаючи, як слабне рев двигуна, спостерігаючи, як падає стрілка спідометра, нагадуючи собі, що моя присутність нічого не змінить. Утім, мені однаково кортіло чимшвидше потрапити додому.

Раптом з'явилося якесь дивне відчуття, що це не я женуся за історією, а вже сама історія женеться за мною.

Я зупинилася біля дому, у дзеркалі заднього виду здійнялася курява, майже відчутна на смак. Машини Еммі досі не було. Наш оточений звідусіль деревами будиночок набув нового вигляду: трохи просів, крізь чарівність почав проступати занепад.

Як і напередодні ввечері, я знову обійшла всі кімнати, шукаючи сліди перебування Еммі. Записка-наліпка сумно лежала біля гнома. Жалібне прохання, ніби повідомлення на голосовій пошті після того, як ти вже знаєш, що стосункам настав кінець.

Помешкання оздоблювала Еммі: надщерблена ваза на стільниці, червоне керамічне сердечко на цвяшку над диваном, казна-які дрібнички зі скла, пластику та олова, навмання розкидані по всій хаті – на столиках, над холодильником і на підвіконні в кухні. Вони з'являлися нізвідки, як і в усі попередні роки нашого спільного проживання. Дім був захаращений тими дрібничками, так само як і попередня квартира. Еммі стверджувала, що це нешкідлива звичка, і я рідко їй цим дорікала. Рідко називала цю звичку справжнім ім'ям – крадіжка.

Еммі називала їх «пам'ятками». Нагадування про місця, де побувала, або про людей, із якими перетиналася. Такий собі аналог сімейного фотоальбому. Сільничка з якогось ресторану, попільничка з помешкання чергового залицяльника (хоча ми з Еммі не курили), магнітик із бару, де вона працювала офіціанткою на вихідних.

Якось ще на старій квартирі вона принесла додому наручний годинник. Судячи з того, який він був важкий, як блищав його корпус і який мав хитромудрий механізм із кількома циферблатами, було очевидно, що ця річ дорожча, ніж звичайні «пам'ятки» Еммі. Вона почепила його на цвях над дверима вранці, коли повернулася «з тієї зачуханої квартири Джона Гікельмана», де новий трофей тимчасово виконував функцію хатнього годинника.

– Я впевнена, що Гікельман не платив за того годинника з власної кишені, – прокоментувала Еммі, коли я зробила їй зауваження. А тоді додала: – Ой, я тебе прошу, в нього там дзеркала на стелі!

І не посперечаєшся. Отже, годинник Джона Гікельмана став нашим. Це була насправді хитрість, адже Еммі знала, що ми його залишимо і що мені від цього дуже ніяково. Вона почепила його у ванній кімнаті на тримач для рушників. Я переклала в холодильник. Тоді вона сховала його до моєї шухляди зі шкарпетками. Так ми перекладали годинника з місця на місце, і я знаходила його лише випадково, коли припиняла шукати, щоразу регочучи від несподіванки. Поки врешті не поклала під подушку Еммі, як зубна фея, і вже ніколи не бачила.

Перед тим як вирушити на місію Корпусу миру, Еммі поклала свої «пам'ятки» до картонної коробки та заклеїла міцним сріблястим скотчем. Вона попросила мене зберегти ту коробку, так ніби «пам'ятки» – це єдине, що мало для неї цінність.

За вісім років я не отримала від Еммі ані звісточки. Та коробка тричі переїжджала зі мною з квартири на квартиру. Я берегла її через якесь безглузде почуття обов'язку, через якусь примарну надію, що Еммі неодмінно по неї повернеться.

Я давно зрозуміла, що життя має не лінійний, а циклічний характер.

Те саме можна сказати про медіановини та історію – завжди закінчуєш там, де почав, розгублений та захеканий.

Тож я не дуже здивувалася, коли через вісім років у барі на одній із вуличок району Бек-Бей знову зустріла Еммі. Зустріла саме тоді, коли стояла на порозі кардинальних змін у житті, таких змін, які ставалися в минулому лише раз.

Вона була на себе не схожа: ще темніше пофарбувала волосся, висохла, посуворішала, трохи згорблені та випнуті вперед плечі – можливо, від холоду, але, може, й ні. Утім, те, що мене завжди в ній вабило – внутрішня квінтесенція Еммі, – нікуди не поділося, це точно. Можу пояснити це хіба що так: я ж бо знала її як облуплену, якщо не більше; наші чотиримісячні стосунки можуть затьмарити яких завгодно хлопців, подруг і приятелів, що з'явилися в неї потім і були з нею довше; до того ж наша дружба зародилася в момент крутого повороту мого життя, коли я, всупереч усім планам на майбутнє, зробила геть неочікуваний крок. І через це наша дружба сяяла яскравіше, й Еммі теж.

Спершу вона не обернулася, прошмигнувши повз мене до бару, аж я мусила вдруге гукнути: «Еммі!» – збагнувши тієї миті, що не пам'ятаю її прізвища – а може, я його ніколи й не знала?

Нарешті вона обернулася на мій голос. У жовтому світлі лампи я побачила знебарвлені мішки під її очима і цей такий знайомий погляд – бажання втекти.

– Лія? – здивовано промовила Еммі, озираючись навсібіч.

Я підійшла ближче, вона засміялася й обійняла мене руками за шию. Я обхопила подругу за спину, відчуваючи, як помітно вона змінилася за ці роки.

Еммі серед того натовпу притулилася до мого вуха і, сміючись, радісно промовила: «Боже, це ти!».

Коли ми відступили на крок після обіймів, вона знову з тривогою озирнулася через плече.

– Ти як? Усе гаразд? – запитала я.

Вона кивнула легким і знайомим жестом, мовляв, ясна річ, у мене завжди все гаразд, але, напружено всміхнувшись, сказала:

– Мені треба піти.

Я взяла торбинку й запитала:

– Куди?

– Куди завгодно, якнайдалі звідси, – відповіла вона, і здавалося цілком логічно, що я заберу її до себе – цього разу вже до квартири у престижнішому районі, з гарним видом, – ми вмоستимося на підлозі, вип'ємо горілки.

– Коли ти повернулася? – поцікавилася я.

– Декілька років тому. Після першої місії записалася на ще одну. Потім якийсь час була у Вашингтоні і ось кілька місяців, як приїхала звідти. – Вона жадібно відкусила шматок від цілої хлібини просто з моєї торби, зауваживши, як я спостерігаю за нею. – Я постійно голодна. І ніби відчуваю на смак усе, до чого воно торкалося. Кожну тару, до якої клали хліб, кожную руку, яка його брала, кожен механізм і хімічний складник.

Насупивши брови, я спробувала уявити, як це – повернутися до міста після багатьох років життя просто неба, на широкому просторі.

– Хочеш знову їхати?

– Ні, не хочу. Я пропустила мамину смерть, і заради чого? Досі намагаюся зрозуміти.

Я вважала Еммі ідеалісткою. Ми обидві такі, тільки кожна по-своєму. Я шукала правди, наївно вірячи, що, знайшовши її та оприлюднивши, зможу щось реально змінити. Але її ідеалізм був глибший, ніж намір. І, мабуть, через це я поважала Еммі ще дужче. Коли ми всі влаштовувалися на стажування заради запису в резюме, Пейдж мандрувала з рюкзаком за кошт батьків, Арон улітку брав участь у програмі ООН-Габігат з будівництва житла для бідних, – Еммі цілком віддавалася справі, за яку бралася. І так в усьому.

– Щойно повідомила нареченому, що ми розходимося, – сказала Еммі. Я знову подивилася їй в очі, згадавши, як, озираючись навсібіч, вона пробиралася крізь натовп біля бару. Налила ще горілки. – Ми переїхали сюди кілька місяців тому. Декілька місяців на новому місці – і раптом ти розумієш, що нічого з цього не буде. – Вона ледь скривилася, так, що той, хто не знав її так добре, як я, і не зауважив би. – Два роки разом, і тільки тепер я побачила, що він за людина.

– Справді? То який він?

– Такий. Він думав, що з часом я врешті-решт стану більш схожою на нього. Такий, що засмутився, переконавшись, що я точнісінько така сама, якою була завжди.

– І що, дуже засмутився? – мій голос схвильовано забринів, але просто цієї миті горілка обпекла мені горло.

Еммі якусь хвилину мовчала.

– Достатньо, щоб я тепер чекала, коли він піде з дому, щоб забрати свої речі. Якщо він досі їх не повикидав.

Додаткових пояснень мені не потрібно було. Ми завжди розуміли одна одну з пів слова.

– І куди підеш? – запитала я.

Вона махнула пальцями, ніби розганяючи перед собою уявні пилінки. Це трохи химерніше, ніж знизування плечима.

– Кудись. Аби якнайдалі від усіх цих людей, від цього шуму. Від таких, як він. – Вона одним махом допила горілку і простягнула мені порожню склянку: зап'ястя таке тонісіньке, аж вени проглядаються. – У цьому є певна іронія, – додала вона, – так виглядає, що ті, хто не відчувають твердої основи під ногами, дуже цінують стабільність та прогнозованість, а ті, хто мають надійну рутинну роботу з дев'ятої до п'ятої, задрять мандрівним волоцюгам. Вочевидь, ми неминуче мали б зійтися. Його, фінансиста, тягнуло до легковажної дівчини, яка скаче з однієї неприбуткової роботи на іншу. Але тут він отримує скерування на нове місце, я переїжджаю разом із ним – ні роботи, нічого, – і раптом усе змінюється. Мабуть, він сподівався, що я вгамуюся й урешті піду до голови по розум. Знайду собі стабільну роботу. Але в мене немає відповідної кваліфікації чи резюме. Я не така. І, здається, він теж не такий, як я думала. Тож я знову в дорозі.

Пляшка горілки між нами спорожніла, і я видобула з холодильника вино.

Еммі говорила далі, алкоголь ударяв їй у голову й заплітав язика.

– Здається, він не вірив, що я зможу піти від нього, і дуже здивувався.

Я втупилася в її руки. Вона сплела пальці й опустила їх на коліна.

– Пробач, – сказала вона, підвівши на мене очі, усміхаючись. – Ми не бачилися вісім років, а я одразу до тебе зі сльозливими байками. Насправді в мене все гаразд. Усе добре. Змінімо тему.

Але я не хотіла змінювати. Я вже добряче напилася, я була до нестями захоплена людиною навпроти, що вона така на мене не схожа й водночас така мені близька.

– Еммі, яке в тебе прізвище? – запитала я.

– Ти не знаєш, справді? – засміялася вона.

– Справді не знаю, – захитала я головою.

– Грей, – сказала вона, сміючись і кліпаючи посоловілими очима.

– Еммі Грей, – повторила я, смакуючи ці слова. Так, їй пасує. – Еммі Грей, мені треба поїхати з цього міста, – оголосила я, відчувши,

ніби це якась відвертіше зізнання, ніж насправді.

Еммі була ексцентричною в усьому, тож, мабуть, подумала, що я мала на увазі емоційний, духовний аспект, що мені потрібні зміни для особистого розвитку. А не те, що я мусила тікати в прямому сенсі, поки лайно не потрапило на славнозвісний вентилятор.

– Мушу тікати звідси, – дещо серйозніше сказала я. І йшлося не про дику міграцію тридцятиок, як називали це явище мої друзі, – масовий переїзд тридцятилітніх, які одружуються, купують будинки в передмісті та щоденно добираються звідти на роботу й назад. Я справді мусила. Тут для Лії Стівенс нічого не залишилося. Сама лише небезпека.

Еммі втупилася на мене, ніби теж читала мене наскрізь.

– То вперед, – сказала вона, і я знала, що вона так скаже.

Еммі вкотре зиркнула через плече на годинник, на торби на стільниці, на двері. Я знову зустрілася з нею поглядом і зрозуміла, що Еммі не хоче їхати додому, поки там її наречений.

– Можеш ночувати тут, – запропонувала я.

У моїй пам'яті решта тієї ночі звучала сміхом Еммі, залишивши відчуття чарівності, одурманення та якоїсь нереальності.

– Я кинула дротик у мапу, – сказала вона, і раптом нам знову по двадцять два, ми в барі і, заплющивши око, цілимося кидати дротики. – Як ти ставишся до Західної Пенсільванії?

Цікаво, чи хтось із моїх друзів здатен на щось таке, – подумала я й засміялася. Ясно, що не здатен. Еммі мала в собі щось дике, вільне. Щось таке, як у людини, яку збили з ніг, але вона вперто підводиться. Людини, яка кинула дротик у мапу й подумала: «О! Тут буде мій новий старт».

Як я ставилася до Західної Пенсільванії? У ту хвилину, слухаючи слова, що злітали з вуст Еммі, добре ставилася. Західна Пенсільванія була знайомою й водночас новою. Достатньо близькою, щоб повернутися, і достатньо віддаленою, щоб розпочати там усе спочатку. Я прошепотіла «Західна Пенсільванія» вголос і вирішила, що назва, якщо вимовляти, розтягуючи склади заплетеним язиком, дивовижно красива. Я вже бачила себе на сходах біленького ганку. Волосся розпущене, у руці кава. Мій сміх лунко розлітається широкими навколишніми просторами.

– Так, – сказала я.

Це був майже жарт. Завтра вранці я прокинуся тверезою, з головним болем, і зустрічатиму новий день. Утім, коли я прокинулася, поруч у ліжку лежала Еммі – як вона сюди потрапила? Я не змогла згадати чітких деталей. Пам'ятаю лише, що вона сіла, протерла очі й запитала:

– Ну, то коли їдемо?

Учорашній план був сирий, побудований п'яними дівчатами на гіпотетичних припущеннях. Але Еммі була явно налаштована серйозно, і я здивовано витріщилася на неї, як на своє відображення. Подумки запитувала себе: «Чи справді я здатна перевернути своє життя догори дригом – висмикнути свій світ із одного місця й перенести в інше? Чи таке насправді можливо?».

Але тоді я зупинила себе, вместилася за комп'ютером і сказала:

– Добре, їдемо.

Адже те, що я завжди все ретельно й обачно зважувала й обдумувала, мені не допомогло – знову повернулася туди, звідки починала. Один-однісінький промах у статті, обдуманий ризик – і все, чого досягла, ким стала, здиміло вмить. Другої спроби не буде. Назад дороги не буде. Усе всередині завібривало словом «їдемо».

Тепер я стояла у ванній кімнаті над раковиною, пильно розглядаючи себе в дзеркалі, боячись, що кліпну очима – і побачу там Еммі.

Я вкотре відчинила дзеркальні дверцята шафки. Зубна щітка Еммі була на тому ж місці, жорстка й суха. Якщо вона планувала залишитися у свого хлопця, то, мабуть, забрала б її з собою? Повернулася б по неї?

А може, Джим купив їй нову щітку? Чи однією на двох користуються? Утім, тепер було очевидно – Еммі додому не поверталася. Я не бачила її вже п'ять днів.

Мене бентежило порожнє ліжко, порожній будинок і непроста дилема: *Не давай свідчень. Але ж Еммі! Не вплутуйся. Але ж Еммі!*

Я подивилася на годинник і втретє за останні три хвилини визирнула у вікно, відчайдушно чіпляючись за надію, що її машина от-от з'явиться з-за рогу. Вкотре перебрала в думках усі аргументи, чому хвилюватися не варто. Еммі доросла людина й, найімовірніше, залишилася у свого хлопця. Чесно кажучи, це було так на неї схоже.

Летіти кудись навмання за вітром, але наостанку приземлятися тут. Я позаглядала в усі можливі закуточки, шукаючи записки від Еммі. Чи немає слідів насильницького вторгнення. Слідів боротьби та крові.

Мені просто потрібно на свіже повітря. Трохи освіжити голову.

Я відчинила двері в кінці коридору – ті, що виходять за нашими спальнями просто в ліс. Одна сходинка – і ти серед дерев.

На дерев'яному настилі під ногами щось блиснуло на сонці – щось застрягло між дошками. Я нахилилася й нігтями витягла звідти тоненький срібний ланцюжок із чорним кулоном. Вага прикраси, її овальна форма з нерівними краями остаточно розвіяли залишки мого розсудливого спокою. Ланцюжок висів на моїй долоні, кулон зісковзнув на землю – розірваний, дві ланки розігнуті, наче його силою зірвали з шиї.

Ланцюжок затримався в складці на долоні, я вся затремтіла, так само, як тоді, коли вперше потрапила на місце злочину.

Я почула, як до будинку звертає машина, навіть на мить не припускаючи, що це Еммі.

Оббігла дім і побачила, як на подвір'я повільно заїжджає патрульний автомобіль. Машина зупинилася посеред заїзду, двері відчинилися, поліціант за кермом насупив брови – геть юний хлопець, не старший за нас із Еммі, коли ми тільки познайомилися.

– Усе гаразд? – поцікавився він, виставивши одну ногу назовні. Двигун продовжував працювати.

– Мені потрібно поговорити з детективом Донованом, – важко дихаючи, сказала я.

Я притисла руку до грудей, серце калатало, мов навіжене.

Хлопець подивився на будинок за моєю спиною, ніби очікуючи, що звідти зараз хтось вискочить. Поклав руку на кобуру.

Ніби ту небезпеку хтось із нас міг побачити чи ліквідувати.

Розділ 8

Перш ніж у наших розсувних скляних дверях з'явився Кайл Донован, інспектор поліції Келвін Додж (як представився той юний поліціант, переконавшись у відсутності нагальної загрози) встиг ознайомитися з основними фактами. Він сидів на кухонному стільці навпроти, на столі між нами стояла фігурка гнома, а я досі стискала в кулаку ланцюжок Еммі.

Інспектор Додж ставив типові запитання після того, як я показала йому ланцюжок. Чи зауважила я сліди насильницького вторгнення у житло? Чи помітила, що якісь речі не на своєму звичному місці?

Відповідаючи на кожне недоречне запитання – ні, ні – я міцніше стискала кулак, але, здається, юний поліціант не розумів. Я думала про небезпеки, пов'язані з орендованим житлом – копії ключів, старі замки, історію попередніх мешканців, про яку навіть не здогадуєшся. Про те, що хтось міг прийти й піти непоміченим. Побувати у твоєму домі, не залишивши слідів. Про небезпеку, якої не очікуєш.

Я повідомила таке:

- Три дні тому вночі у вітальні ввімкнулося світло.
- Хтось телефонував на домашній номер і кинув слухавку.
- З моєю сусідкою по будинку щось сталося.

Тільки-но з'явився Кайл, інспектор Додж підвівся, одягнув капелюха й рушив до дверей. Біля виходу затримався, щоб доповісти про з'ясовану наразі інформацію.

– Вона хвилюється за Еммі Грей. Сусідка по будинку, – повідомив Додж. Кайл подякував кивком голови.

Кайл Донован знову був схожий на представника поліції. Я подумала, що це завдяки характерному виразу обличчя, який він умикає й вимикає, коли хоче. У кабінеті дирекції школи він випромінював владну впевненість, а в моєму класі тримався розкуто й невимушено. Сьогодні знову повернулася владна рішучість. Цікаво, чи йому доводиться вмисно вмикати перемикач, чи той вираз з'являється автоматично, як моя панічна тривога, коли наближаюся до місця злочину?

– Вітаю, – сказав він, сідаючи на звільнений стілець.

– Дякую, що відгукнулися, – сказала я.

Він нахилив голову трохи набік.

– Я ж обіцяв. Тішуся, що ви таки зателефонували. Я й не знав, що у вас є сусідка.

– Еммі Грей, – додала я. – Ми переїхали сюди разом цього літа.

– Хочете написати заяву про зникнення?

– Ні, тут щось серйозніше. Вона не просто зникла. З нею щось сталося. – Я розтулила кулак і показала йому ланцюжок. – Знайшла на задньому ганку. Вона ніколи його не знімає.

Детектив Донован, примружившись, уважно подивився на розірваний ланцюжок.

– Виглядає на те, що розірвався і злетів. Ваша Еммі могла цього й не зауважити. – Він відкинувся на спинку крісла і глибоко зітхнув. – Послухайте, ми стежимо за будинком Кобба. Він сьогодні не виходив з дому. Боюся, це моя провина – змусив вас даремно хвилюватися.

Я заперечно захитала головою.

– Ні-ні, не сьогодні. *Раніше.*

Кайл Донован насупив брови, світло від лампи на стелі впало на шрам на чолі.

– Коли ви її бачили востаннє?

– П'ять днів тому, – відповіла я.

П'ять днів переймалася своїми клопотами та про неї не згадувала.

Він спантеличено закліпав очима. Кліпав надто довго, намагаючись приховати здивування.

– Але спершу ви не хвилювалися?

– Ні, вона ж не маленька дитина. У нас різні графіки. Але вона затримала платню за оренду, до того ж ті дзвінки, ваші допити і жінка, яку знайшли біля озера... Тепер я хвилююся.

Він кивнув.

– На роботу до неї зверталися?

Я ніяково замовкла. Недогляд, прогалини в наших взаєминах.

– Я не знаю, де саме вона працює. У якомусь мотелі, в нічну зміну.

Я підозрювала, що Еммі прибирала помешкання без офіційного працевлаштування. Можливо, і в мотелі теж? Тимчасовий заробіток, поки не трапиться щось стабільніше та прийнятніше.

– Гаразд, тоді почнемо з вихідних даних. – Кайл Донован дістав аркуш паперу, олівець, угорі написав її ім'я. – Прізвище Г-р-е-й, через «г»? – перепитав він.

– Так, через «г», – підтвердила я. – Здається.

Точно? Я ніби бачила, як воно десь було написане. Я відчувала, що саме так правильно пишеться прізвище Еммі. І додала, намагаючись бути впевненою:

– Так, через «г».

Стрижень олівця зашкряботів по паперу, відлунюючи на всю кухню.

– Дата, місце народження?

Як пояснити, що я цього не знаю? І вже мало не бовкнула: «День народження точно не з червня по жовтень», – інакше вона б мені сказала. А може, ні? Може, для Еммі дні народження були чимось незначним і непотрібним? Можливо, вона відкидала їх, як відкинула все інше в своєму житті, вирушивши з порожніми руками до Африки.

Детектив Донован хотів з'ясувати факти – те, про що ми повідомляємо в газеті. Але такі запитання не для нас із Еммі. Я не знала, звідки вона родом, як звать її батьків, яка в неї група крові та місце останнього проживання.

Але знала звуки, які вона видавала, брехню, яку говорила чоловікам у своєму ліжку, до якої години не лягала спати й коли спала.

Нічні кошмари, те, як вона міряла кроками коридор, перш ніж постукати, і слова, які промовляла, коли думала, що ніхто не чує. Знала, як рипів її матрац, метушливо або стримано. Знала вигин її хребта та ямку під грудною кліткою, де в неї колись були звабливі форми.

Я знала, що її мати померла. Знала, що вона, як і я, не може повернутися.

– Номер телефону? Мобільний? – продовжив він, пильно дивлячись мені в очі.

– Вона залишила свій останній телефон у Бостоні. Коли розійшлася з хлопцем. Не впевнена щодо іншого.

– Гаразд, а електронна пошта, сторінки в соцмережах?

Я захитала головою.

– Про таке не знаю. У неї немає комп'ютера. І, як я вже казала, мобільного телефону. Гадаю, вона не хотіла, щоб колишній міг її

знайти.

Еммі чотири роки жила за океаном, поза зоною доступу. Можливо, звикла радше взагалі не користуватися цими сучасними принадами, а не так, як більшість із нас, документувати в інтернеті кожен свій крок.

Але детектив Донован на це здивовано підняв брови, ніби не міг повірити.

– Я також не маю сторінок у соцмережах, – схрестивши руки, сказала я. – Ви, підозрюю, теж.

Надто небезпечно для таких, як він, і таких, як я, бути активним користувачем у соцмережах. Забагато зайвої уваги.

– Це тому, що ви вчителька? – запитав він.

– Так, – відповіла я, обравши найпростіше пояснення.

– Гаразд, а у вас є фотографії співмешканки?

Фотографій у мене не було. Вісім років тому, коли ми з Еммі познайомилися, смартфони з камерами тільки-но починали з'являтися. Тоді ми користувалися фотоапаратами з плівкою, купували кілька касет, якщо наближалася важлива подія, потім друкували фотографії в фотовідділах мереж аптек-крамниць, складали в коробки та губили під час переїздів до нових помешкань.

Нещодавно я відправила кілька свіжих фотографій мамі з сестрою – і почуваюся так, ніби виправдовуюся. Наче хочу себе й усіх навколо переконати: «Бачите, як на моєму подвір'ї крізь дерева світить місяць? Я тут щаслива». Нічого справді вартісного я не надсилала.

– Як довго ви з Еммі знайомі?

Можна було відповісти «вісім років» або, якщо підсумувати фактичний час, проведений разом – дев'ять місяців.

– Ми мешкали разом певний час після коледжу. Цього літа знову винайняли житло разом.

– Можливо, вона залишила гаманець? Автомобіль?

– Еммі їздить на коричневому універсалі, але не знаю, чи вона власниця.

Трохи розщедрилася. Я знала, що це не її авто. Коли я сюди приїхала, в мене не було машини. Еммі зустріла в аеропорту. Усе, що не помістилося в багаж, я відправила поштою. Я придбала свій перший автомобіль через кілька днів, вибравши лише базову комплектацію й відмовившись від усіх додаткових опцій, але на машину однаково довелося чекати.

Еммі дозволила користуватися своїм універсалом, поки тривало оформлення документів. У салоні був слабкий запах цигарок, хоч Еммі не курила. Під оббивкою сидінь відчувався нерівний стукіт двигуна. Пластикові оболонки керма зачовгалися. Проте це все не важливо й нічим не допоможе.

– Номерний знак? – продовжував ставити запитання детектив.

– Важко сказати.

– Можливо, вона десь зберігала свідоцтво про реєстрацію, страховку чи щось таке?

Я засміялася. Щоб Еммі вела записи чи зберігала документи? І мала якісь довгострокові плани?

– Вона була не з тих.

– Була?

На моєму обличчі з'явилося вагання. Хіба не це мене бентежить? Навіщо я до нього звернулася? Через те, що Еммі немає.

– Принаймні, скільки я її знаю.

– Тоді, може, гаманець?

– Не бачила.

– Що вона робила, коли ви бачили її востаннє?

Я вже було розтулила рота, щоб розповісти йому про сов, але схаменулася.

– Я поспішала на роботу в понеділок. Вона щойно повернулася, а я виходила з дому.

– Останнє місце проживання?

– Не знаю напевно. Вона жила зі своїм нареченим у Бостоні.

– Як його звали? – запитав Донован, і я заперечно захитала головою.

Він був небезпечним покидьком, від якого вона втікала.

– Працював у сфері фінансів, – сказала я.

Усе, що я чула від Еммі; я теж не дуже розпитувала.

Детектив постукав гумкою олівця по поверхні стола, обвівши поглядом кухню. Ті крихти інформації, які я йому давала, треба ще просіяти, і я добре розуміла, що його бентежить: ці свідчення не допоможуть.

– Мусите мені дати хоч щось, Ліє.

Що ще я можу йому повідомити?

– Еммі двічі була на місії Корпусу миру. В Ботсвані, здається. Потім мешкала у Вашингтоні, – продовжила я. Ось. Ось де треба шукати її «паперовий» слід і, можливо, відстежувати життєвий шлях. – Еммі працювала в некомерційній організації, потім зі своїм нареченим повернулася до Бостона. – Я намагалася згадати серед уривків спогадів в алкогольному тумані, що саме вона казала тоді, коли ми випадково знову зустрілися. – Вона була заручена, але взаємини з хлопцем не склалися. Саме тоді ми знову зійшлися.

Я промовчала про мішки під очима, про недомовки, які лише я могла помітити, і про те, як їй конче треба було втекти звідти.

– Гарзд, – сказав Кайл. – Я сконтактую з Вашингтоном, спробую дістати її фото. Тоді просуватимемося далі.

– Зараз у неї є хлопець, – додала я. – Мешкає тут неподалік. Джим хтось-там. Світле волосся такої довжини. – Я торкнулася підборіддя. – Трохи кривуваті ноги. Вузьке обличчя. Їздить на бежевому хетчбеку з прогорілим глушником.

Вочевидь Джим – цілковита протилежність чоловіка, якого вона щойно кинула.

Кайл подивився мені в очі і, здавалося, сам до себе всміхнувся.

– Ви чудовий свідок, Ліє Стівенс.

Я усміхнулася, але хвилювання не минуло. Еммі зникла, і Джим був єдиною людиною, з ким я могла її пов'язати.

– Він іноді сюди телефонує. Можливо, вам удасться знайти його таким чином?

Кайл перевів погляд на телефонний апарат на стіні.

– Від вас потрібен дозвіл, щоб ми подали запит операторові зв'язку.

– Без проблем, вважайте, що він у вас є, – сказала я.

Домашньою лінією користувалася здебільшого Еммі. У мене був мобільний телефон – для роботи і для всього іншого. Я провела стаціонарну лінію лише для Еммі.

– Чесно кажучи, буде простіше, якщо ви самі до них звернетесь. Будь ласка, зателефонуйте їй і попросіть надіслати деталізований рахунок за останні розмови, тоді ми зможемо принаймні перевірити загальнодоступні номери. Для приватних номерів потрібна ухвала суду.

– Якщо я отримаю рахунок, ви його перевірите?

Він пригладив рукою волосся.

– Ясна річ, розберемося.

– Гаразд, – повільно зітхнула я. – Дякую.

Кайл Донован склав руки на столі й відкинувся на спинку крісла.

– А ви можете поділитися якоюсь додатковою інформацією щодо Девіса Кобба?

Послуга за послугу: раніше такий принцип застосовували й у моїй професії. Хочеш щось отримати – віддай щось натомість.

Я забрала в нього з рук олівець. Розвернула аркуш до себе. І дописала туди електронну адресу, яка починалася з TeachingLeahStevens.

– Іноді він із цієї пошти надсилає мені листи. У школі. Я їх видаляю. – Я знизала плечима. – Чесно кажучи, вони не такі вже й погані.

Якусь хвилину він із незворушним виразом обличчя сидів мовчки, перетравлюючи інформацію, а тоді сказав:

– Дякую. Подивимося, що вдасться з'ясувати. Було б добре, якби ви не видаляли наступних листів.

Я кивнула на знак згоди.

Він ще раз проглянув записи, перш ніж сховати аркуш до теки, а тоді виклав руки на стіл перед собою.

– Кобб створив окрему електронну адресу, щоб вас переслідувати, Ліє. Ви комусь повідомляли про це? Чи про самі листи?

– Ні. Вони здавалися невинними, справді.

Утім, якщо подивитися з ретроспективи – не такі вже й невинні. Ніби нічого особливого, на перший погляд. Моя перша керівниця якось порадила не додавати свого фото до статті, і я образилася. Я тоді подумала – це через те, що вона вважає, буцім фото зашкодить статті – що я надто юна і щаслива, щоб писати так, як я писала. Що читачі не сприйматимуть мене серйозно.

Але я дякую їй за ту пораду щодня. Вона врятувала мене від прихованого за екранами комп'ютерів світу, який пов'язував моє ім'я з моїм обличчям. Натомість слова анонімів летіли в порожнечу. Все те, з чим вони не погоджуються, все те, на що натякають тільки через моє ім'я, – все з часом відкотилося на задній план, стало фоновим шумом.

Насправді ті листи були нічим не гірші.

Ні. Проблема таки зі мною. Я перестала відчувати небезпеку слів.

Розділ 9

Якби я писала статтю про зниклу жінку й розпитувала її співмешканку, я б попросила таке: «Розкажіть щось про неї. Якусь цікаву історію, щоб читачі могли познайомитися з нею ближче».

Тож, коли Кайл на півдорозі до машини раптом передумав, повернувся й попросив мене розповісти більше про Еммі – змалювати детальніше, яка вона, – я була заскочена. І не сказала йому першого, що спадало на думку.

Я хотіла розповісти про випадок із ножем – через два тижні після того, як я перебралася до Еммі в Бостоні, мені зателефонувала Пейдж, сказала, що вони з Ароном зараз поблизу, й попросилася в гості – подивитися на моє нове житло. Як я завмерла посеред вітальні, впустивши з рук телефонну слухавку, і та звисала біля ноги, як мені раптом наче затопило водою голову, і стіни навколо, здавалося, почали віддалятися. Як Еммі дуже спокійно запитала: «Хто це?».

Хотіла розповісти, що Еммі, яка різала яблуко, коли я їх представляла, різко обернулася й мало не встромила ножа Аронові в руку, як його фізіономія скривилася від здивування і спалахнула гнівом. Як вона вдала, що це сталося випадково, але при тім красномовно стиснула губи. Як вона подивилася на нього і процідила: «Ой, я вас не помітила», – і повернулася до свого яблука. Як вона нічого мені не сказала, коли Пейдж дзявкнула, вирячивши на мене круглі очі – мовляв, ти бачила? І як я вдала, що нічого не бачила. Як Еммі навіть не підвела очей, коли Арон крізь зуби повторював: «Не переймайся, нічого страшного», – ніби вона вибачилася, хоча ніхто не вибачався. Як Еммі так і не обернулася до гостей, поки Пейдж не забрала його звідти. Як я любила її в ту хвилину. І як ми ніколи про це не говорили та не згадували.

Я хотіла сказати Кайлові: «Еммі таких, як ти, з'їдає на сніданок». Хотіла, щоб він знав – вона сильна й нікому не дозволить витирати об себе ноги. Вона не безпорадна дівчинка, яка б не помітила загрози.

Але це не та історія. Тут треба було щось таке, що змусило б людей переживати, викликало бажання допомогти, побачити в образі зниклої

дівчини своїх близьких і коханих.

Кайл уважно дивився на мене, немов спостерігаючи за всіма тими історіями, що роїлися в моїх думках – історіями про неї, про мене.

Я уявила, що це репортер. Що насправді він каже: «Добре, Ліє, покажи мені її».

І я зупинила свій вибір на нашій першій зустрічі.

– Вона взяла мене до себе, – сказала я. – Я не могла собі дозволити винаймати окрему квартиру, не було куди подітися, і вона мене прихистила.

Це було в понеділок. Уранці того дня раптом виявилось, що мені конче потрібне житло. Це сталося після того, як я не отримала очікуваної роботи й натомість влаштувалася на безоплатне стажування. Після того, як місяць прожила на канапі в Пейдж та Арона. Це було потім.

Я попрямувала до свого колишнього студентського містечка – до обвішаної папірцями з відірваними номерами телефонів дошки оголошень у вестибюлі, повз яку раніше проходила сотню разів. Загублені тварини, вакансії, пошук співмешканців. Навмання відривала номери, напихала папірцями кишені. Від перебору інформації, від надто високих цін закрутилося в голові, мене аж нудило.

Спершу я не дочула.

– Шукаєш житло, питаю? – повторила дівчина поруч.

Вона сиділа на кам'яному парапеті біля ганку, схрестивши ноги, і жувала рогалик. Дівчина забрала з кутика рота пасмо довгого каштанового волосся, заправила його за вухо й зістрибнула з парапету.

– Привіт. Я Еммі, – представилася вона, простягнувши руку. – Просто запитую, бо он там моє... – І вказала рогаликом на папірець у верхньому правому куті: *Короткострокова оренда. 500 дол. / міс. Цокольний поверх. Тільки дівчата.*

– Лія, – представилася я, тиснувши їй руку.

Еммі скидалася на студентку. Джинси-бедрівки, куца футболка, густо підведені очі, темно-червона помада.

– Мабуть, «тільки дівчата» було зайве, – сказала вона. – Бо мало не самі збоченці телефонують. – Вона скроїла кумедну змовницьку міну, ніби ми вже спільниці. – Я тут вирішила поспостерігати, зробити

невеличкі попередні оглядини. – Вона примружила очі. – І ти, здається, не схожа на збоченця.

Я поспішала на стажування, намагаючись вдавати, що це звичайнісінький день.

Балетки на тонкій підшві, блузка-безрукавка, штани хакі, зібране у вузлик волосся. Але я відчувала, що стою надто зосереджена, надто скута. Сама не своя. У голові якось дивно гуло. Дзвеніло у вухах. Від самого вигляду її рогалика я раптом відчула нудоту.

Я озирнулася на дошку оголошень.

– Не можу собі дозволити, на жаль.

Вона підвела брову і ще раз оцінила мене поглядом.

– Тобі, мабуть, варто шукати десь в іншому районі міста. Що ти думаєш тут знайти дешевше п'ятисот?

Я не знала. Я ще ніколи не була на своїх хлібах. Старанно вчилася в коледжі й отримувала стипендію, вряди-годи знаходила у студентському містечку випадкові підробітки, бо стипендії не вистачало, зайві гроші відкладала на рахунок у банку, витрачаючи їх на одяг і розваги. Проживанням та харчуванням завжди була забезпечена. Я не сумнівалася, що отримаю бажану роботу; я ж була редактором студентської газети, не кажучи вже про солідну характеристику та переконливі відповіді на співбесіді. На новій роботі одразу мали видати першу заохочувальну платню, і я чекала листа-підтвердження, щоби внести завдаток за невеличку квартиру-студію неподалік.

Але мене не взяли на ту роботу. Я не була готова до такої прикрої несподіванки – досі я не зазнавала невдач. Єдина інша вакансія, на яку я проходила співбесіду, передбачала спершу безоплатне стажування.

Коли про це дізналася Пейдж, сидячи зі схрещеними ногами на своєму ліжку, прокоментувала через усю кімнату:

– То погоджуйся.

Пояснювати їй було важко. Сама Пейдж погодилася б без вагань. Вона завжди могла розраховувати на підтримку родини. А я боялася навіть повідомити мамі про свою невдачу – катастрофу для неї; я б почула це в її мовчанці на іншому кінці дроту.

– Не можу собі дозволити, – тремтячим голосом сказала я.

– Можеш пожити в нас, – запропонувала Пейдж.

Вона мала прекрасну роботу одразу після коледжу, а батьки задалегідь підшукали їй невеличку квартирку, щоб дитина мала де

жити, поки впевнено стане на ноги. Пейдж завжди була охоча поділитися своїм щастям.

– Може, варто запитати Арона?

Вона махнула рукою, мовляв, ти його знаєш. А я справді знала. За чотири роки навчання в коледжі ми встигли неабияк зблизитися. Ми з нею жили в одній кімнаті від першого дня, але мало не весь останній рік Пейдж проводила в гуртожитку Арона. Природно, що він перебрався до її квартири після закінчення. І цілком природно, що мені теж запропонували прихисток. Ми ж фактично разом дорослішали.

– Лише на пару місяців, – сказала я.

Після закінчення навчання я переїхала до них. Тримала одяг у комоді під телевизором, розкладала диван пізно ввечері, коли вони зачиняли двері спальні, і складала, коли вранці спрацьовував таймер і вмикалася кавоварка. Мій шампунь стояв у куточку їхньої душевої кабіни, бритва – поруч із бритвами Пейдж й Арона. Тонка перегородка між моєю головою та їхнім ліжком. Їхні звуки не давали заснути або будили.

І от тепер прийшло усвідомлення холодної та жорстокої реальності – я далі не могла там залишатися. Що, в біса, я забрала собі в голову, погоджуючись на те безоплатне стажування? Ну хто так чинить? Ну хто ж так легковажно вірить, спираючись лише на власний оптимізм, буцім світ просто в потрібний момент подасть тобі якусь підтримку? Я падала лицем у землю, і Еммі стала свідком цього падіння.

Вона турботливо взяла мене за лікоть.

– Скільки ти можеш собі дозволити?

Я прикинула, скільки грошей залишилося на моєму рахунку. Відняла їжу та проїзну картку, розділила залишок на три місяці. Скривилася. Пошкодувала про торішню мандрівку на весняних канікулах і про те, що залізла в кредит на картці, щоб придбати новий одяг для цієї роботи.

– Можливо, триста п'ятдесят, – прошепотіла я.

Вона наморщила носа.

– Сумніваюся, що ти будеш у захваті від того, що можна знайти за триста п'ятдесят. Послухай, я втрачаю гроші, чекаю, поки з'явиться хтось нормальний, і теж не можу собі дозволити щомісяця переплачувати. Щось – усе ж краще, ніж нічого. Може, прийдеш

подивишся. А тоді будемо вирішувати, що можна придумати, якщо сподобається.

– Зараз не виходить. Мушу бігти на роботу.

Еммі схилила голову набік.

– І за неї не платять, – додала я.

– Ніколи не розуміла, який у цьому сенс.

– Щоб отримати оплачувану роботу. Як не дивно.

Вона продиктувала мені адресу, і я пообіцяла, що заїду дорогою додому. Щоправда, з'явившись на робочому місці, я передумала чекати до вечора. Відпросилася з обіду, зателефонувала Еммі, одразу сказала, що мені все підходить, позбирала свої речі й перевезла їх до помешкання Еммі на цокольному поверсі з двома спальнями, перш ніж Пейдж чи Арон повернуться додому. Надіслала Пейдж есемеску, щоб уникнути незручної розмови: *Гарні новини! Знайшла квартиру в Олстоні. Через знайому приятельки. Помешкання знову цілком ваше.*

Квартира Еммі була напівпідвальним приміщенням – нижче рівня землі. Довгі горизонтальні вікна під стелею, де можна було побачити ноги перехожих. Гладенько пофарбовані стіни зі шлакоблоків. У неї не було телевізора. Ми жили поруч із відчиненою допізна алкогольною крамницею. Іноді серед ночі чули звуки бійки. Втім, як не дивно, я ніколи не почувалася безпечніше, ніж у ті місяці з Еммі.

У тій квартирі було зовсім обмаль речей, я привезла з собою теж скупенькі пожитки.

– Я через кілька місяців поїду, – пояснила вона. – Записалася на місію Корпусу миру, на два роки. Позбуваюся своїх речей. Я ж не зможу взяти їх із собою, розумієш? А дівчина, яка жила тут раніше, у травні завершила навчання. І забрала всі свої речі додому в Каліфорнію.

Раптом спало на думку: «А може, я була для неї просто однією з тих безпритульних кішок? Може, вона тоді поставилася до мене так само, як зараз ставиться до безпритульних тварин?».

Кайл стояв, спершись на кухонну стійку, нічого не записував – просто уважно слухав мою історію. І я за це йому була вдячна.

– Це було давно, – продовжила я. – Але вона завжди мала щедрю вдачу. Мені допомогла, потім допомагала іншим у Корпусі миру. Вона цілком безкорислива людина. Знаєте, така, що цінує реальні вчинки, а не порожні балачки.

Вона вирушила на місію Корпусу миру наприкінці вересня. Після стажування я врешті отримала оплачувану посаду й одразу відклала з перших двох зарплат на завдаток за квартиру-студію в трохи менш престижному районі. Перестала відповідати на дзвінки Пейдж. І дивувалася, як легко можна втратити міцну дружбу, що тривала чотири роки, просто не роблячи нічого. Згодом я дізналася, що через три роки вони з Ароном побралися.

– До речі! – вигукнула я, згадавши, що маю для Кайла ще дещо. Відірвала картку-наліпку й записала адресу. – Ось, де ми з нею жили. Влітку, вісім років тому.

Він узяв картку, лагідно торкнувся рукою мого плеча й попрямував до машини. Цікаво, чи одразу на пошуки Еммі? Я почула, як Кайл завів двигун, і раптом збагнула, що він нічого не взяв. Ані зубної щітки, ні одягу. І навіть не попросився оглянути її кімнату.

Та дівчина прихистила, коли мені просто було нікуди піти. Продемонструвала незнайомці приклад великодушності та співчуття.

Дівчина, з якою ми пізно ввечері пили горілку, сидючи у вітальні на підлозі. Їй не бракувало відважності взяти ножа і стриманості, щоб його не застосувати.

Я почекала, поки з поля зору щезнуть вогні фар авто Кайла. І тут у мене з'явився план.

Я склала список усіх місцевих мотелів, готелів, готельчиків та приватних садиб, які здають кімнати зі сніданком. Надворі сутеніло. О цій годині Еммі ніколи не було вдома. Починалася її зміна. Хтось мусив помітити, що вона не з'явилася. Хтось мав її знати. Хтось же мав її замінити, підстрахувати.

Ще з часів репортерської роботи я добре знала, що найдужче хвилюються за якусь людину ті, хто знав і контактував із нею особисто. А краще за мене тут Еммі не знав ніхто.

Я почала з найближчих від дому місць і поступово віддалялася. На жаль, без успіху. Її імені ніхто не знав. Ніхто не знав дівчини, схожої на мій опис: ось такої довжини волосся, струнка, мого зросту. Після низки марних зупинок я натрапила в готелі «Брейк Маунтен» на чоловіка, який тільки-но вийшов на свою першу зміну на новому робочому місці. Він узагалі нічого не знав, і я подумала, що треба буде потім сюди повернутися. Це була найперспективніша зачіпка: можливо, його

взяли на місце Еммі – після того, як вона кілька днів не з'являлася. Про всяк випадок я сфотографувала на телефон контактну інформацію.

Коли я вийшла з «Брейк Маунтен», надворі вже зовсім смеркло. Ця темрява була ще однією місцевою штукою, до якої мені ще треба звикнути. У місті настання темряви сприймається радше як час доби, а не реальність. Вона не така всеосяжна і глибока, як тут.

Останній заклад із мого списку стояв трохи осторонь дороги, з автостоянкою, вирубаною просто в лісі. Спершу я вагалася, чи взагалі виходити з машини. Зачіпка в мене вже була, а це місце виглядало дуже підозріло, ще й лампочки перегоріли – і на вивісці, і на ліхтарях навколо стоянки. Утім, я знову нагадала собі, як Еммі прихистила мене в день нашого знайомства і як казала, що працює в мотелі «Остання діра» – а цей заклад цілком відповідав такій назві. Я відчинила речовий ящик і намацала величезний портативний ліхтар, який тримала там для надзвичайних випадків.

Коли я витягала ліхтаря, звідти щось випало, дзенькнувши об підлогу. Я натиснула на кнопку й посвітила перед пасажирським сидінням. Промінь відбився від металевої поверхні, і я навіть мимоволі заплющила на мить очі – надто яскраво блиснула та залізна штука. Тоді простягла руку, щоб підняти ту річ, відчувши холодні на дотик ланки та знайому зачіпку, і мало не розсміялася, хоча тішитися насправді не було з чого.

Я знала, що в мене в руці, – годинник Джона Гікельмана, повернувся з того світу. Перебирала в тремтячих пальцях ланки браслета. Стрілки на циферблаті нерухомо завмерлі. Блискуче сріблясте покриття на кутиках стерлося, вивільнивши нижній темний шар. Як довго він тут пролежав? Продовження нашої гри? Чи це щось більше?

Я сиділа в машині в темряві, лише з ліхтарем, і мене дедалі дужче охоплювало незрозуміле тривожне передчуття. Це все непроглядна пільма надворі, що насувається на тебе з усіх боків, і годинник, який лежав тут, очікуючи, коли я його знайду.

Поліція в мене вдома й на роботі; постраждала жінка біля озера, дуже схожа на мене; слова, яким не надавала значення – легковажно вирішивши, що я тут у безпеці, на самоті, за розсувними скляними дверима й за цілим гірським масивом.

Нехай що це наближалось – воно вже було тут.

Розділ 10

В останньому motelі про Еммі Грей теж ніхто нічого не чув. Та я й не уявляла її в такому місці. Освітлення на вулиці не працює, солодкавий нудний запах усередині, у стелі деренчать вентиляційні труби. Я міцно стискала в руці годинник Джона Гікельмана, наче то був важливий речовий доказ, який треба пред'явити клеркові на рецепції.

У клерка було бліде перекривлене обличчя людини, яка не звикла до сонячного світла.

– Жодних дівчат, у нас немає дівчат, – сказав він після того, як я описала йому Еммі й поцікавилася, чи вона, бува, тут не працювала. А тоді, широко всміхаючись, підморгнув, ніби це якийсь наш спільний жарт.

Я вийшла й поквапилася до машини, почувуючись беззахисною на тій посипаній гравієм доріжці, ступаючи надто швидко, з надто нав'язливим відчуттям, ніби хтось за мною спостерігає. Вона б тут не залишилася.

Еммі б розуму не забракло.

Я поїхала додому й почала перебирати її шухляди, шукаючи яку-небудь річ, що її Еммі могла залишити для мене. І дивувалася. Навіщо? Знову гра? Чи вона хотіла мені щось повідомити?

Я думала, що годинник зник ще до того, як вона поїхала на свою першу місію. Цікаво, а може, він усі ці роки лежав удома в якомусь закапелку, в тій заклеєній скотчем коробці? Може, я щоразу надійно тримала його під пахвою, перебираючись до нового помешкання? Може, й справді то була гра – своєрідний тест: відкрию я коробку чи ні?

Я сиділа серед купи одягу й ледь тремтіла, копаючись не в своїх речах. Як і багато років тому, в Еммі їх було зовсім обмаль. Жодної знайомої торгової марки на етикетках. Деякі взагалі були відірвані або поблякли від часу. Мабуть, купувала в крамницях уціненого та вживаного одягу. Я намагалася з'ясувати, чи раптом щось не зникло. Намагалася згадати вбрання Еммі, взуття, прикраси, а потім шукати їх

серед цієї купи. Утім, Еммі вислизала. Мені ніяк не вдавалося втримати її чіткий образ у своїй уяві, де вона щоразу перетворювалася на юну двадцятирічну дівчину. Я згадувала її чорні короткі блузки з V-подібним вирізом, чорні мереживні рукави. Темні джинси-бедрівки та чорний шипований пасок, який вона завжди носила. Браслети на руках і облуплений лак на нігтях. Згадувала наші нічні походеньки – як вона пробирається крізь тисняву до бару і, повертаючи до себе увагу, спирається на стійку.

Відтоді вона оновила свій гардероб. Тепер це здебільшого зручні повсякденні сорочки, туніки та рейтузи. Грубі шкарпетки та бавовняні майки. Вочевидь нова Еммі понад усе цінувала практичність.

Я не могла знайти її високих черевиків із важкими підборами, Еммі взувала їх як до штанів, так і до спідниць, обв'язуючи шнурівки навколо ноги. І розлучалася з ними хіба тоді, коли давала поносити мені. Тепер у кутку шафи залишилися тільки її старі кросівки з брудними шнурівками. Мабуть, у неї було ще якесь взуття.

Я розсунула металеві вішачки, перебираючи гарніші речі. Тонка сукня, надто легенька для теперішньої погоди; кардиган, який вона накидала на себе вечорами, коли мерзла. Відсунула ще декілька вішачків і з подивом упізнала власну чорну приталену блузку. Еммі ніколи не просила в мене чогось поносити, хоч я б залюбки позичила. Я відклала блузку на ліжко і продовжила перебирати шафу Еммі, дивлячись, які ще речі вона могла в мене позичити. Виявила ще три свої блузки, які вважала загубленими під час переїзду. Цікаво, а вона взагалі зауважила, що це не її одяг?

Власне, вона приїхала з таким мінімумом речей, що, можна сказати, починала тут буквально з нуля. Еммі, яку я знаю, не забирала з собою нічого. А все її тутешнє майно, як-от авто чи меблі, раніше належало комусь іншому.

Я намагалася уявити її чіткий образ, згадуючи той ранок із совами. Вона була боса. Піднесла руку до намиста на шії. Що ще? Голі плечі? Кольорова блузка? Чи ті довгі рейтузи?

Заплющивши очі, побачила її профіль. Зіщулений погляд, вигин шії, усмішку.

– Припини, – сказала вона.

– Що припинити?

– Хвилюватися. Це твій типовий стан.

Але як мені не хвилюватися? У дорослому житті я бачила на власні очі стільки жорстокості, що почала її очікувати. Історія починається не тоді, коли хтось зникає. Справжній початок історії – коли їх знаходять. Еммі зникла, і тепер я ніби в очікуванні чогось неминучого. Стрілки годинника неухильно рухаються вперед – і мені їх не зупинити.

Я ще раз усе перебрала. Дивлячись, чи раптом нічого не пропустила першого разу і вдруге. І нарешті знову заснула в ліжку Еммі, серед тих небагатьох речей, що вона залишила по собі.

Суботній ранок, знадвору долинає спів птахів. Ще навіть немає дев'ятої, але день розпочався звичайнісінько, мовби нічого й не було. Ще одне, на що завжди звертаєш увагу, коли береш у когось інтерв'ю після трагедії, – їх дивує буденність. Все, як зазвичай: не забути полити рослини, на світанку розвозять газети, на автобусній зупинці регочуть діти. Нехай що ти відчуваєш, а поділитися ні з ким.

Отож у понеділок мені на роботу. Треба буде виставити оцінки. Здати завдання на атестаційних курсах. Вести уроки в школі.

Я перевірила телефон – ніхто вночі не дзвонив. Якщо поліцейний патруль і був, я не чула.

Я надіслала телефонній компанії електронного листа з проханням надати потрібну інформацію і спробувала відволіктися, занурившись у роботу.

Виклала з величезної торби на кухонний стіл стос учнівських творів і почала читати, чекаючи новин. Пасивне очікування для мене мука, а так принаймні хоч якась заняття.

Твори можна було умовно поділити на дві категорії: «за» та «проти» Девіса Кобба; частина учнів описували свою підтримку чи звинувачення тонше, ніж інші. Імовірно, дехто з них навіть не усвідомлював, що висловлює свою позицію, але я її чітко бачила. Чи вони витрачали своє чорнило, нарікаючи на відчуття небезпеки в школі, чи використовували його на захист Кобба. Урешті-решт я розклала роботи на дві купки.

Перший твір, від Моллі Локлін, звинувачував у всьому наплив новоприбульців. Я вирішила покласти цю роботу на купку «за», адже Кобб був місцевим. Він не був – як і я, – одним із новоспечених мешканців міста, які, на думку учениці, можуть становити небезпеку.

Хлопці здебільшого підтримали Девіса Кобба, і доволі відверто.

«Тренер Кобб – чесний парубок і чудовий тренер. Я знаю його багато років. Жодних доказів проти нього немає. Це полювання на відьом».

Зрештою, це був розпал баскетбольного сезону. І тренеріві Коббу не дозволили повернутися на територію школи. Адміністрація вирішила, що в інтересах усіх – відправити його в оплачувану відпустку, поки ця історія в той чи інший спосіб не завершиться. Дзвінки батьків та репортерів полегшили ухвалення рішення. Той факт, що Кобб телефонував мені й, імовірно, переслідував, вочевидь, уже ширився містом. За тиждень знатимуть усі. І мені цьому ніяк не завадити.

Конор Еванс здивував мене – один із небагатьох хлопців, які потрапили до купки «проти»:

«Ми сидимо в класі всі разом, нам кажуть довіряти одне одному. Вчать, що добро – це норма, а зло – рідкість. А тоді виявляється, що добро було лише маскою. Що ми надто легко довіряли. Тепер нам постійно твердять: думай та дбай сам за себе, стеж за іншими та повідомляй, що побачив. Але кому звітувати? Якщо ми не певні, кому можна довіряти? Як нам дізнатися, хто в масці?».

Я взяла наступний твір.

«Тренер Кобб не винен, і це все лайно собаче. Я знаю, чому вас викликали до дирекції. Я знаю».

Твір був не підписаний, але зазвичай половина моїх учнів забували підписувати свої роботи (найпростіша частина завдання, минуло вже два місяці навчального року, а я далі мушу їм нагадувати).

Проте я вже досить добре вивчила почерк кожного. І була майже переконана, що твір писав Тео Бертон. Я написала його ім'я у верхньому кутику, поставила відмітку в журналі й поклала роботу на купку «за».

Я зробила невеличку перерву – витягла з холодильника пляшку пива Еммі, відкрутила кришку подолом сорочки. Потім зав'язала волосся у високий вузлик, провела холодною рукою по потилиці та продовжила.

Іззі писала фіолетовою ручкою, охайним почерком із вигадливими завитками, який асоціювався в мене з сердечками замість крапочок над літерами, рожевими жуйками, грайливими локонами. Важко було сприймати всерйоз те, що вона написала:

«Школа – це місце, де ми не мали б перейматися своєю безпекою. У коридорах – відеокамери, у класах – учителі. Заради безпеки ми жертвуємо своєю приватністю. Шафки учнів перевіряють, учителі чергують на перервах біля туалетів. Нам не варто очікувати якоїсь загрози від НИХ. Нам узагалі не варто хвилюватися за свою безпеку в школі».

Поставила позначку в журналі, закотила очі, розім'яла шию. Сьорбнула ще ковток пива.

Я добре знала таких дівчат. Був час, коли й сама так думала, і це викликало в мене безглуздий гнів. Мене обурювало, що Іззі вдає, ніби небезпеки насправді немає. Вона настільки переконана в тому «нам не варто хвилюватися», що поводить ся так, ніби всі їй винні. Ніби не знає, що все це лише показуха.

Уперше я почала сприймати себе як двох людей у підлітковому віці. Оце постійне відчуття, що ти – і суб'єкт, і об'єкт. Коли прямуєш коридором і водночас спостерігаєш за собою збоку. Іззі Марон про це, ясна річ, знала найкраще з усіх. Вона поводитися так, ніби знала. Вочевидь, вважала, що всі досі мають дотримуватися певних правил.

Але потім ти починаєш розуміти. Насправді твоя твердість була лише фальшивою бравадою. Зараз від дівчат очікують активних учинків, заохочують і підштовхують їх до цього. Високо цінують і винагороджують за зухвалість. Огризися вчителю, аби продемонструвати свою силу. Дочекайся його ніякової усмішки, легкого смішка, стверджувального кивка голови. Покажи середній палець мудилі, що свистить до тебе на вулиці. Шкоди не буде.

Це була правда життя, у яку я вірила раніше і в яку досі вірить Іззі. Небезпека ще себе явно не показала, але вона всюди, байдуже, хоче Іззі в неї повірити чи ні.

Я перегорнула її роботу, поставила, як і на всіх попередніх перевірених творах, відповідну позначку й тут помітила папірець між двома наступними аркушами. Звичайний аркуш у лінійку, складений навпіл. На папірці було написано олівцем, великими літерами: «ЦЕ НЕ КОББ».

Я не впізнала почерку. Вочевидь, через те, що мало слів і всі літери великі.

Я поклала папірець до другої купки, до тих, хто за Кобба, і вирішила – з'ясую, хто цей анонімний автор, пізніше.

Але коли я проглянула стос творів до кінця, всі були ідентифіковані. Навіть Джей Ті. Це був зайвий папірець, хтось хотів мені підсунути записку. Як попередження чи жарт – або ж анонімний автор таки щось знав.

Я залишила записку собі – поклала на столі, аби лежала на видноті та щоразу, коли підходитиму, потрапляла на очі.

Інформатори з'являються звідусіль. Раніше я отримувала листи на загальну електронну поштову скриньку редакції газети, але, щоб знайти серед того шлаку цінну інформацію, треба було справді постаратися. Більшість нав'язували свою вже готову суб'єктивну думку. Деякі натяки виявлялися брехнею та грубим перебільшенням. Наведені факти перекручувалися й перепліталися з прихованими образами та самовпевненим обуренням. І спростовувалися при ретельнішому вивченні.

До такого варто ставитися скептично. І насамперед – з'ясувати, з ким ви маєте справу. Інформація та її джерело крокують пліч-о-пліч. Одне без іншого нічого не варте.

До понеділка з поліції ніхто мені не зателефонував, і у вестибюлі школи, коли я там з'явилася, їх теж не було. Коридори були порожні. Проходячи повз скляну перегородку дирекції, я спіймала на собі погляд Мітча. Він притьмом відвів погляд.

Мій ключ застряг у замку, не повертався, і я зрозуміла, що клас уже відчинений.

Я піднесла руку до вимикача світла й завмерла. Запах, помічений краєм ока рух, дивне інстинктивне відчуття.

Я обернулася й побачила Тео Бертонна. Він сидів усміхнений за своєю партою, склавши руки зверху. У нього було світло-русяве волосся, тонкі губи – доволі жіночні риси, якби не жиляста шия та руки.

– Даруйте, – сказав він. – Не хотів вас налякати. Двері були відчинені.

Проте я була переконана, що в п'ятницю замикала клас перед виходом.

– Тео? Чим я можу тобі допомогти?

І залишилася стояти біля дверей, згадавши настанови, які нам давали на профорієнтації: ніколи не залишатися з учнем наодинці в приміщенні з зачиненими дверима. Щоб не створити підґрунтя для непотрібних підозр і пліток.

– Ні-ні. Я просто хотів перед уроком попрацювати над домашніми завданнями. Ви не проти?

Насправді я була проти. Перший дзвоник ще не пролунав, але я стала б канцелярським пацюком, якби вказала йому на це. Так чи інакше, до дзвінка залишилося три хвилини. Тоді Тео матиме повне право перебувати тут. До того ж мені варто бути відкритою й допомагати учням, які приходять до чи після уроків. Хтось теж оцінює мою роботу, як я своїх учнів. Оцінюють навіть школу.

Я нічого не відповіла. Натомість виклала вміст своєї торби й почала готуватися до уроку.

Вмостившись за свій стіл, я помітила, що на моніторі комп'ютера світиться зелений індикатор, а системний блок гуде. Порухала мишкою – темний екран ожив, і з'явилося вікно входу до системи, куди потрібно вводити ім'я користувача та пароль. Можливо, хтось входив до мого облікового запису, а потім вийшов. Подумала про електронну адресу, яку дала Кайлу. Може, це поліція приходила перевірити твердий диск?

Але тут був Тео, у незамкненому класі з увімкненим комп'ютером.

Я витріщилася на його профіль, спостерігаючи, як кутики його губ ледь піднялися, ніби хлопець чекав моїх звинувачень. Тут усе було грою, я приєдналася дещо з запізненням, вивчаючи правила вже в процесі.

Я вирішила промовчати, ніби нічого не помітила, ніби мені байдуже. Якби я щось сказала, Тео міг би все заперечувати й переконався б, що йому вдалося мене зачепити. Я увійшла в обліковий запис, проглянула електронну пошту. Жодних ознак, що сюди хтось навідався, не було. Я навіть перевірила відправлені повідомлення та смітник, але все виглядало так, як і раніше.

Я вдала, що працюю, адже Тео явно вдавав, що працює. Перекладаючи папери на своєму столі, прислухалася до кроків у коридорі. Хотілося вийти з класу, але я не могла зважитися залишити хлопця тут хазяйнувати. Ще ніколи я так не тішилася завчасній появі Моллі Локлін. Я надто весело й бадьоро з нею привіталася. Гадаю, вона навіть була цим заскочена.

Сходилися решта учнів, і я кожному видавала перевірену роботу за п'ятницю. Коли пролунав дзвінок, я часу не гаяла.

– Так виглядає, що кожен із вас має чітку власну думку щодо подій минулого тижня. Тож сьогодні писатимемо анонімні листи. Де ви зможете викласти свої переконливі аргументи щодо необхідності нових заходів безпеки в нашій школі. Почнемо на уроці, а готові листи треба буде здати завтра. Наберіть їх і видрукуйте. Підписувати свою роботу чи ні – на ваш розсуд. Я просто ставитиму позначки навпроти прізвища, коли ви їх здаватимете.

Хтось із учнів почав мені щось говорити. Я мусила дати їм можливість висловитися. Вислухати, не підштовхуючи й не киваючи на знак заохочення, щоб не злякати. Це те джерело інформації, якому потрібно віддати ініціативу.

Розділ 11

Коли я повернулася зі школи додому, на заїзді до будинку стояв немаркований автомобіль, а на ганку, сидячи на верхній сходинці, на мене чекав Кайл. Я запаркувалася поруч із його машиною – межа між заїздом і подвір'ям практично непомітна, – Кайл підвівся, коли я вийшла з машини.

На душі похололо, я подумала: «Еммі», – насилу розбираючи його слова:

– Даруйте, – сказав він, коли я підійшла. – Треба було спершу зателефонувати. Я не знав, о котрій ви повертаєтеся додому, і боявся турбувати, якщо триває урок. – Кайл спустився на декілька сходинок. – Не хотів давати вам марних надій.

– Жодних новин? – запитала я, раптово зупинившись.

– На жаль. Ще очікуємо інформації з деяких джерел, але попередній пошук дав нам небагато. – Він постукав картонною палітуркою по стегну.

Я повільно зітхнула, піднялася до нього на ганок, на одну сходинку вище.

– Мабуть, представникам поліції варто запровадити певні кодові сигнали, коли вони чекають на твоєму ганку. Щоб було зрозуміло – вони з'явилися повідомити погані новини. Або добрі новини. Або жодних новин.

Кайл винувато скривився.

– Пробачте, Ліє. Наступного разу я спершу зателефоную.

Я кивнула.

– Зайдете? – запропонувала я, відмикаючи та розсуваючи двері.

Я зауважила, що Кайл зацікавлено озирається навколо. У п'ятницю ввечері він такого не робив. Може, тому, що зараз білий день? Чи, може, в нього виникли якісь додаткові запитання? Але, здавалося, він намагався все оцінити.

– Оренда будинку оформлена лише на ваше ім'я, так? – запитав він.

– Так, – підтвердила я.

Еммі провела декілька років за океаном, а потім перестрибувала з місця на місце. Вона не мала кредитної історії. Останні помешкання, де вона жила, були оформлені на ім'я нареченого. Гарантувати своєчасну оплату могла лише я. Заплатила за перший і останній місяць оренди, плюс заставу, а Еммі повернула мені половину витрат готівкою.

– Еклектично, – сказав він.

– Не моя заслуга, – прокоментувала я. – Меблі тут уже були.

Правду кажучи, стиль мережі «Крейт і Баррел» мені ближчий до душі. Але ми вирішили ці меблі залишити, Еммі додатково причепурила дім. Я ж пояснюю відсутність свого дизайнерського внеску затяжною психологічною травмою.

– Бажаєте щось випити? – запропонувала я.

– Так, – сказав він, висуваючи стілець з-під кухонного столу.

У холодильнику було майже порожньо. Я забула закупити продукти додому на цих вихідних, мої повсякденні обов'язки повільно вислизують із рук. Усе, що було вдома, – це помаранчевий сік Еммі, кілька моїх бляшанок газованої води, пакунок пляшок пива.

– Склянки води достатньо, – сказав Кайл.

Я налила йому води з фільтра-глечика, який тримаю в холодильнику, – один із найбільших привезених сюди предметів.

Я сіла навпроти, Кайл відкрив свою теку й видобув звідти фотокопії водійських посвідчень. Кожна з них була внизу підписана – різні варіанти імені: Еммі, Емілі, Еммалін, Емері, Еммануель; та прізвища: Грей / Грей.

– Просто хочу ще раз перевірити. Подивіться, чи є серед них ваша Еммі?

Я уважно проглянула фотокопії, шукаючи Еммі. Шукаючи знайомі вилиці, великі очі, скошену гривку. Адреси були з округу Колумбія, штатів Вірджинія та Массачусетс.

– Ні, немає.

Він відкинувся на спинку крісла й кивнув, ніби очікував такої відповіді.

– У Корпусі миру вдалося щось дізнатися?

– Певно, вони ті коробки з документами тримають у якомусь захарашеному підвалі. Кажуть, що, цитую: «Шукаємо вже декілька днів». Хоча не певен, що у вихідні там хтось працює.

– А наша колишня квартира в Бостоні?

В анкеті винаймачі мусять вказувати номер соціального страхування, за яким легко отримати ім'я та посвідчення особи з фотографією. Ту квартиру в Бостоні винаймала Еммі, а не я.

Кайл знову склав папери докупи, вийняв із задньої частини теки ще одну фотокопію.

– Ага, ось, – і поклав переді мною фотографію. – Знайоме обличчя?

Жінка з довгим світлим волоссям, обличчя у формі ромба, маленькі, близько поставлені очі.

– Ні, – відповіла я.

Кайл важко зітхнув.

– Мені вдалося отримати певну інформацію та ім'я винаймача в договорі оренди. У той період, що ви мені вказали, квартиру винаймала жінка на ім'я Амелія Кент. – Він тицьнув пальцем на фото переді мною. – Вона.

Я ще раз уважно глянула на фото, намагаючись встановити зв'язок, дужче зосередитися, наче очікуючи, що з-під обличчя на фотографії проступлять риси Еммі.

– Може, це її попередня співмешканка? – припустила я. – Еммі казала, що з нею жила одна дівчина до мене, але після закінчення навчання вона повернулася до Каліфорнії. Ось чому Еммі шукала собі сусідку на короткий термін.

Але Кайл уже захитав головою.

– Я телефонував до панни Кент, і вона на диво охоче поспілкувалася зі мною. Стверджує, що мешкала тоді з хлопцем на ім'я Вінс. Проте вони страшенно посварилися, і панна Кент із тієї квартири виселилася. Вона просто залишила Вінсу помешкання, навіть не забирала застави і припускає, що останні декілька місяців він мешкав там сам.

Вінс. Я не могла пригадати нікого з таким ім'ям.

– Тоді, можливо, Еммі винаймала квартиру в нього?

Кайл насупив брови. Злегка кивнув.

– Можливо. Але ми знову повертаємося до того, з чого почали. Її даних ніде немає.

– Вам удалося знайти того Вінса?

– Панна Кент каже, що не знає, де його шукати, й не може згадати його прізвища. – Тут він помітив мій погляд і підняв руки. – Я

розумію. Але хіба можна її звинувачувати? Якщо вони страшенно посварилися й розійшлися вісім років тому, панна Кент, вочевидь, не хоче, щоб якісь необережні дії призвели до відновлення контактів. Мабуть, воліє тримати ці двері зачиненими.

Можливо, для поліції, але я вже подумки занотувувала інформацію для себе. *Амелія Кент*. Згідно з даними посвідчення водія вона мешкала зараз у Нью-Гемпширі. Я можу її знайти.

– Пробачте, Ліє, у мене для вас більше нічого немає.

Кайл поскладав свої документи, ковтнув води, але не підвівся, щоб піти.

Я ритмічно постукувала ногою по підлозі.

– Гаразд, чим я можу допомогти, детективе?

– Кайл, – виправив він.

– Ага. Добре, Кайле. Що вам потрібно?

Він стиснув губи, намагаючись приховати посмішку.

– Невже мене так легко прочитати?

– Насправді, так.

– Втратив колишню спритність, – Кайл випростав руки перед собою, розім'яв шию, немов готуючись вийти на поле. – Гаразд. Мені потрібно знати трохи більше про Кобба. Тут усі мене запевняють, який він надійний хлопець, як жертовно присвячує себе молодіжній лізі. Формально це все доволі переконливо. Одружений із коханою дівчиною, вчилися разом у старших класах, мешкає тут усе життя. Ніхто ніколи не скаржився на нього, наскільки мені відомо.

– То ви не місцевий?

– Ні. Лише близько двох років тут, – сказав він. Тоді нахилився вперед, вочевидь, готуючись поділитися таємницею. – Я досі вивчаю, хто тут хто.

Так виглядало, що він хотів мене приманити, змусити повірити, що ми на одному боці. І це спрацювало.

Проте, мабуть, ішлося про щось більше. Мені добре знайоме відчуття, коли тільки-но починаєш працювати на новій роботі й муσιш випромінювати впевненість у собі, навіть якщо геть невпевнена. Коли щоразу починаєш із нуля, все спочатку. Намагаєшся якомога швидше завоювати високу репутацію. Мене вразило, як колеги дивилися на Кайла під час першого допиту. Йому поза всяким сумнівом вдалося.

Я поклатала руки на стіл, долонями догори.

– Мабуть, чогось такого, що вам ще невідомо, я не розповім. Усі навколо хвалили, який він хороший. Я пристала на його пропозицію випити по скляночці, гадаючи, що то був просто гречний вияв гостинності. Проте, Кобб мав іншу думку.

– І яку, по-вашому?

Я згадала усмішку Девіса Кобба за столом. Його високе чоло, грубий ніс, надто малий рот, як на таку масивну щелепу. Згадала його широке обличчя, що схилилося до мене через стіл. І коліно, яким він торкався моєї ноги знизу.

– Вочевидь, сприйняв це як запрошення.

– І після того відразу почав докучати телефонними дзвінками?

Я відкинулася на спинку крісла.

– Ні, вже після канікул, восени. Яюсь серед першого робочого тижня він увійшов до мого класу, саме коли учні вийшли на перерву, ніби чекав під дверима. Запропонував знову піти з ним кудись випити по скляночці, я тоді одразу зрозуміла, що він має на думці щось не те, і відмовила. Через кілька тижнів він з'явився в мене вдома п'яний, але я відправила його геть. Потім почалися дзвінки. Електронні листи. Завжди пізно ввечері. Зазвичай на вихідні. Іноді ще й у будні. Я дійшла висновку, що він просто пияк і в нього така звичка.

– Стривайте, він з'являвся в вас удома?

Я бачила, як Кайл прокручує в голові приховану раніше інформацію, намагаючись скласти пазл.

– Лише тоді, – відповіла я. – Потім він кілька разів натякав, що знає – я зараз сама вдома. Утім, мабуть, просто Кобб думав, що я живу сама. – Я зустрілася з поглядом Кайла через стіл. – Ви ж так само подумали, правда?

Кайл ствердно кивнув.

– Він намагався коли-небудь чіплятися? Розпускати руки?

– Ніколи. Одного разу я навіть опинилася з ним наодинці в копіювальній кімнаті. Я тоді твердо сказала: «Відчепися!» – і він послухав. Театрально підняв догори руки і, щиро всміхаючись, позадкував із кімнати, ніби це був просто жарт. – Я знизала плечима. – У тім і річ – це були лише слова.

– Які слова?

Я засміялася, але одразу припинила, зрозумівши, що Кайл запитує серйозно.

– Типові.

– Я, на жаль, не знаю таких типових слів. – Кайл опустил погляд на стіл, аби йому чи мені не було ніяково.

Я прокашлялася.

– Ну, те, що він збирався зі мною зробити.

– А детальніше?

Я видала здавлений у горлі смішок, і Кайл підвів очі. Я б не повторювала тих слів, навіть якби хотіла. І тішилася, що видалила листи, де ті друковані слова сприймалися ще огидніше: *Твій учорашній синій светр тепер мій улюблений; а ти могла б мене дечого навчити...*

– Можете здогадатися, – відповіла я.

Я не могла дозволити собі офіційних заяв, не хотіла, щоб мене втягнули в розслідування, де моє ім'я могло би привернути зайву увагу. І знову доведеться все починати спочатку.

Я відчувала, як Кайл під столом сіпає коліном, і розуміла, що він хоче натиснути, але стримується.

– А ви, бува, не помітили, що ситуація загострюється? Може, через те, що нещодавно почали з кимось зустрічатися?

Я трималася незворушно.

– Ні з ким не зустрічаюся.

– Власне, Кобб міг так подумати. Якщо хтось останнім часом виявляв до вас багато уваги.

– Та ніби ні, – сказала я.

Кайл ледь почервонів.

– Ліє, навіть я зауважив.

– Що?

– У школі. Те, яка була реакція в Мітча Шелдона, коли ми попросили викликати вас до дирекції. Я це зауважив. І те, як він гукнув до вас, коли ви виходили. А потім розпитував нас, що відбувається.

Раптом стало душно. Я помітила, що мимоволі затримую подих. Цей Кайл Донован небезпечний. Він усе бачить. Усе приховане. Я промовисто знизала одним плечем. Я вже давно підозрювала, що Мітч небайдужий до мене. Завжди такий люб'язний, завжди готовий допомогти, особливо в ті перші декілька тижнів, коли я почувалася геть беспорядною з учнями в класі. Утім, він також був моїм шефом. У школі небагато незаміжніх жінок мого віку. Лише я і Кейт, але Кейт

була в процесі розлучення, смужка від обручки на пальці ще не засмагла, коли ми познайомилися. Просто найменший спільний знаменник, та й годі.

– Нічого серйозного.

– Кобб міг дійти іншого висновку, якби бачив те, що бачив я.

Я тарабанила пальцями по столі. Намагалася підібрати слухні слова.

– Це було лише з його боку, – врешті сказала я. – Я не відповіла взаємністю.

– Є якась причина? – запитав він.

– Ну, він мій керівник. І не мій типаж.

Кайл кивнув.

– Отже, пристрасті немає, – сказав він.

Я трохи схилила голову, зустрівшись очима з його поглядом. Я відчувала, що ця розмова трохи вийшла за межі стандартної поліційної процедури допиту свідка.

– Немає, – підтвердила я, і це слово зависло в повітрі, заповнюючи простір кухні.

Правду кажучи, мені подобалося, що Кайл уміє помічати найтонші нюанси, які не лежать на поверхні, навіть попри те, що це мене дратувало. Подобалося, що він розумний, не приховує цього й не хизується своїм розумом. Подобалося, що він помітив у мені щось таке, що підштовхнуло його, умисно чи ні, поділитися цими думками.

Кайл згорнув блокнот, дещо знявши напругу.

– Гарзд, – сказав він. – У мене все. Хіба ви б хотіли щось додати?

Я на мить замислилася. Хотілося, щоб він ще залишився.

– «Брейк Маунтен», – врешті сказала я. – Еммі могла там працювати. – Дістала телефон, прогортала фотографії, показала йому картку з контактами. – Я об'їздила декілька місцевих мотелів, розпитувала про Еммі. І в цьому був новий працівник. Сказав, що його взяли замість когось, хто не з'являвся на роботу. Можливо, замість Еммі?

Кайл, насупившись, подивився на фото.

– Ліє, це не ваш клопіт.

– Я лише хотіла допомогти.

– Дайте нам інформацію – це буде найкращою допомогою.

– Так ось! – кинула я, тицьнувши пальцем в екран телефону.

Кайл, зціпивши зуби, занотував собі контактні дані, втім, можливо, для того, щоб просто мене заспокоїти.

– Якщо згадаєте ще щось, Ліє, дайте знати.

Він підвівся, щоб іти, та ще раз оглянув будинок. Затримався коло розсувних дверей. Покрутив замок, провів рукою по швах.

– Надійніші двері погоди не зроблять, – прокоментувала я. Усі ті трагічні інциденти з моїх репортажів. Не допомогло. Якщо зловмисник мав намір потрапити до помешкання, він туди потрапляв. Власне, у більшості випадків жертву чекали всередині. Все інше – замилювання очей.

– Бетані Джарвіц жила сама. Сім'ї не мала. Немісцева. Нікому навіть було повідомити про її зникнення, – сказав Кайл, неначе вказуючи, що мій спосіб життя дуже схожий.

І тут я подумала: «А може, йдеться про Еммі?». Про те, як я її підвела? Скільки часу могло минути за інших обставин, перш ніж я б помітила, що вона зникла?

– З нею все буде добре? – запитала я. – Їй уже краще?

Кайл міцно стиснув губи в тонку лінію.

– За словами лікарів, у неї гостра субдуральна гематома. – Він скрушно захитав головою. – Між нами кажучи, вони взагалі непевні, чи вона отямиться.

Уявивши в лікарні Еммі замість Бетані, я відчула, що мені бракує повітря, ніби його висмоктали з приміщення.

– Просто хочу сказати – я дуже радий, що ви таки до нас звернулися. Радий, що зателефонували мені.

Кайлові слова досі відлунювали у вухах, коли його авто виїжджало з двору. Засвербіли пальці. Я почала гризти шкіру біля нігтя великого пальця. *Не роби цього.*

Але вона схожа на мене. Її звали Бетані Джарвіц, жила сама; підозрюваний – Девіс Кобб, і вона схожа на мене.

Мене вже втягнули в цю історію. Тож тепер треба бодай розібратися в ній детальніше. Я відкрила свій ноутбук і набрала в інтернет-пошуку Бетані Джарвіц. Видало купу сторінок із соціальних мереж, проте фотографії, яку мені показував Кайл, – усмішка з щілинкою між двома передніми зубами, мої риси обличчя – не знайшлося. Далі погортала онлайн-довідник «Білі сторінки», але й тут

нічого не було. Вочевидь, вона не користувалася стаціонарним телефоном. Проглянула останні випуски місцевих газет – про неї чи про сам злочин жодної згадки. Якщо Бетані померла, вони б уже написали про це. За згоди рідних її ім'я б з'явилося в ЗМІ.

Я мушу її розшукати. Знайшла контакти найближчої лікарні, відділ зв'язків із пресою. Вагаючись, стукала пальцем по столу. Набрала номер і тицьнула «виклик».

Я знала, що казати й на що тиснути; так і зробила – поки не почула їхню заяву. Серце закалатало, мов навіжене, а кімната загула.

Розділ 12

З'явившись наступного дня в школі, я нарешті отримала відповідь на свій запит від телефонної компанії разом зі свіжим рахунком за їхні послуги. Крім телефонних продавців, на домашню лінію майже ніхто не телефонував. Впізнала той виклик, коли хтось подзвонив серед ночі й кинув слухавку – це був прихований номер, – і розім'яла затерплю. Певно, неможливо викликати до суду власника номера, що якимсь телефонував серед ночі й нічого не сказав.

Вихідних дзвінків за останні кілька тижнів не було. Я подумала, чи Еммі з Джимом, бува, не розійшлися. Серед небагатьох вхідних на початку місяця, які не починалися на 800, мою увагу привернув один номер.

Він видався мені дивно знайомим, як ті імена та прізвища, що перемішувалися у мене в голові, коли треба було терміново здавати одразу декілька статей. Проте це був місцевий номер, а я їх знала небагато.

Я дістала з торбинки мобільний і знайшла фотографію з мотелю «Брейк Маунтен». Збільшила зображення картки з контактами – цифри збіглися. Зачіпка! Принаймні тепер є за що вхопитися, аби врешті зрушити справу з мертвої точки.

Я переслала рахунок із випискою дзвінків на електронну адресу з візитки Кайла й додала примітку: *«Підозрюю, що з цього номера Еммі телефонував її хлопець Джим. Це телефон мотелю «Брейк Маунтен». Можливо, вони там працювали разом?»*

Я вже було набрала номер, але завмерла з пальцем над кнопкою виклику, вагаючись, зважуючи й обмірковуючи всі «за» і «проти». Відповідь можна було отримати легко та швидко. Попросити Джима, розпитати його про Еммі. Але це вже не моя робота, до того ж Джим надто важливий для цієї справи. Треба таки, щоб першим туди телефонував Кайл.

Це теж мудрий хід.

Учні знову почали перешіптуватися, крадькома позиркуючи в мій бік. Це щось нове. Почувши, що я попросила всіх подивитися на дошку, Іззі облизнула губи й підняла руку. Я це проігнорувала. Хтось гикнув. Якщо я не втратила контроль над ними раніше, то зараз точно його втратила.

– Діставайте свої домашні завдання, – сказала я.

Я швидко обвела очима клас – може, хтось себе викриє? Хтось із учнів, чиї думки зайняті тим, що знає й бачив лише він або вона.

Цікаво, чи хтось із присутніх у класі її знав? Бетані було двадцять вісім, у неї гостра субдуральна гематома, вона досі в дуже важкому стані. Працювала в місцевому новозбудованому дата-центрі, рідних ще не встигли знайти. А може, вона, як і я, сходила з Девісом Коббом на каву? Може, після того, як Бетані сказала, що він щось не те собі надумав, Кобб ішов слідом за нею додому? Може, він уже втомився не те собі думати й був готовий діяти рішуче?

Я попросила учнів узяти в руки й показати свої роботи, щоб я позначила собі тих, хто виконав завдання, навіть якщо вони вирішили його не підписувати.

Тео з'явився з запізненням на п'ять хвилин, коли всі вже передали свої твори вперед, а потім із кожного ряду – на парту Моллі Локлін.

Тео поклав свою роботу зверху і сказав: «Ой! Тепер ви знатимете, яка з них моя».

– Ти запізнився, – сказала я, ховаючи анонімні твори в торбу.

– Знаю. Я мусив видрукувати свій твір у бібліотеці. Наш принтер не працює.

– Сідай на своє місце, – сказала я, але Тео залишився стояти перед моїм столом, і всі за цим спостерігали.

Він трохи нахилив голову набік і ліниво всміхнувся.

– Це вже третє запізнення?

Тео чудово знав, що так, і я теж.

– Не знаю, – відповіла я.

Якби я сказала «ні», вони б подумали, що я дивлюся на його систематичні запізнення крізь пальці. А якби відповіла «так», усі б знали, що Тео заслужив на покарання – залишитися після уроків, а отже – і я з ним. У нашій школі діяло правило: три запізнення – залишаєшся після уроків з учителем у класі, поки тебе не відпустять.

– Пізніше перевірю, – додала я.

З коридору почулися чийсь кроки, наблизилися до класу й завмерли за відчиненими дверима. Я втішилася нагоді розрядити ситуацію – ще мені бракувало, окрім усього іншого, розбиратися з хлопцем, який зі мною ні з того ні з сього зайвся. Тео пішов на своє місце, але гигикання й перешіптування в класі не припинилося.

Я обернулася й побачила у дверях заступника директора Мітча Шелдона. Він жестом голови покликав мене до себе.

– Діставайте зошити, – кинула я, виходячи в коридор.

Хтось свиснув, коли я зачинила за собою двері, і клас загув, наче вулик.

– Я не зміг цьому завадити, – нахилившись, тихенько сказав він, щоб ніхто не почув.

– Завадити чому?

– Поширенню чуток. До школи знову телефонують батьки, цього разу цікавляться твоїми стосунками з Коббом. Питають, чи ти знала, що він одружений.

У порожньому коридорі луною прокотився мій нервовий смішок. Я знала, що чутки підуть, але не думала, що пліткуватимуть про мене. Наче це я небезпечний хижак.

– Це якась дурня, – прокоментувала я. Він хотів щось додати, але я підняла руку. – Мушу повертатися до учнів.

Мітч стиснув мою руку, ще дужче стишив голос:

– Нам потрібно поговорити. Це не лише чутки, Ліє. Йдеться про Девіса Кобба.

Я забрала руку, усвідомлюючи, що крізь дверне скло за нами уважно спостерігають учні, і згадавши припущення щодо нас із Мітчем, якими раніше поділився Кайл.

– А що Кобб?

– Він у вимушеній відпустці без висунутих звинувачень, але далі так тривати не може.

У мене щелепа відвисла. Я хапнула холодного повітря. Я не очікувала, що все змінюватиметься так швидко. Учнівські твори мали б мене насторожити – вони були вікном у більший світ, діти вихлюпнули на папір почуте вдома на кухні. Це місто було за Кобба від самого початку. А я для них чужинка.

– Ти стурбована, Ліє?

У голові спливли слова Кайла: усі зауважили. Я намацала дверну ручку.

– Дякую, що повідомив, – сказала я, прослизнувши назад до класу, не реагуючи на посмішки учнів і на дівчинку, яка витягувала шию, виглядаючи, чи заступник директора ще стоїть під дверима.

Цікаво, як завзято Мітч боровся з тими чутками? А може, сам їх і розпустив? Чи просто це я очікую якоїсь каверзи від усіх навколо?

Ніхто з нас не прийшов у журналістику без задніх думок, навіть якщо переконаємо себе в протилежному. Усі чудово розуміють, що певна мета і свій план є в кожного. Хильнувши, ми часто дискутували за барною стійкою про те, як усе це несправедливо й у чому секрет успішної історії; або, коли слова й думки вже добряче запліталися, виймали на поверхню давно закопаний ідеалізм. Це нас об'єднувало, або принаймні я собі так думала. Проте є певна межа. А де вона, не знаєш, доки не перетнеш.

Ту історію вела я – і надто нею перейнялася. Власне, Ноа застерігав мене від цього.

– Вона тебе засмоктує, – казав він, коли, запрацювавшись до пізньої ночі, я вкотре зосереджено міряла кроками крихітну квартиру. Наче бачив, як вона непомітно підкрадається й засмоктує в себе.

– Це він, Ноа. Я його знаю. Він це зробив, – відповіла я.

Ноа на мить замовк, втупившись у мене холодними сірими очима й легенько тарабанячи пальцями по столу.

– Це дуже серйозна справа, Ліє. Мусиш мати неспростовні докази, залізні докази.

Докір, застереження, превентивний джеб у слабке це-ще-треба-довести місце.

Але хіба ми не цього хотіли, хіба не цього ми всі дружно вимагали, полемізуючи пізніми вечорами в барі за скляночкою – вивільнити правду! І от нарешті в мене з'явилася така нагода.

– Правда неминуче вийде назовні, – сказала я. – Хтось таки наважиться говорити, якщо я тиснутиму далі.

Я справді вірила, що правда зрине на поверхню, як бульбашки в киплячій воді.

Але Ноа вже почав зіскакувати з розмови.

– А якщо ніхто не наважиться? – скривився він, несхвально хитаючи головою. – Ти не будеш мученицею, Ліє. Тебе розіпнуть.

– Власне це ж і є визначення мучеництва, Ноа.

Він відмахнувся від мене, демонструючи, що втратив інтерес до нашої пустотливої семантики, йому було вже нецікаво гратися словами, підтасовувати їх на захист своїх аргументів, нагострювати й атакувати ними.

– Ти хочеш написати репортаж про новину чи сама стати новиною? – глумливо запитав він.

Насправді мені захотілося повернутися в минуле, коли вперше почула ім'я Арона з уст Пейдж, і зупинити її. *Я познайомилася з хлопцем. Арон. Ми зустрілися в кабінеті викладача, прийшли переписувати тест, який обидва нещодавно провалили. Арон звернув на це увагу і сказав: «На мою писанину краще не зважай. Від мене самі лише прикроці».* Пейдж приклала пальці до рота, прикриваючи усмішку, стримуючи сміх.

Арон існував радше в думках, ніж візуально. *Поїхати до Арона. Залишитися в Арона.* І навіть набувши реальних обрисів, він у мене й далі асоціювався з Пейдж. Вочевидь, я припустилася помилки від самого початку: сприймала Арона через Пейдж.

І десь тоді ж дременував Ноа. *Ти собі кар'єру зруйнуєш. І заради чого? Заради якоїсь мертвої примари?*

Розрив, до якого треба було принаймні бути готовою. Можливо, якби я тоді трохи менше переймалася тією історією, то помітила б, що все до цього йде. Зазвичай я відчуваю наближення докорінних змін, коли починається спад, умію розпізнати точку неповернення. І, певна річ, то була саме вона.

Я стала надто зосередженою, серйозною та цілеспрямованою – власне, завжди була такою, але Ноа не хотів цього помічати. Ми обоє прагнули досягти чогось більшого. Моєю високою метою була правда. А його метою – кар'єра.

У мене й до Ноа були хлопці, які досягали неминучої точки розриву на третьому, четвертому, десятому чи одинадцятому побаченні. Коли щось траплялося, після якогось промаху проступала тріщина, і на поверхню зринала інша, прихована Лія, та, що мешкала влітку з Еммі – не така зібрана, тверда й незворушна, – у хлопців на обличчі раптом з'являлася розгубленість, вони відчайдушно

намагалися все переоцінити й переосмислити. Я знала, що відтепер тріщина між нами тільки збільшуватиметься. Іноді, якщо була в особливо мазохістському гуморі, я розривала з ними на тому ж побаченні. Але здебільшого просто спостерігала, відпустивши все на самоплив.

Спостерігала і щоразу не могла відвести погляду. Наче безпомилково передбачаючи момент настання краху. Ніби дивлячись на себе збоку: *он вона, Лія Стівенс, геть не така, як ви думали. Помітила, як він одсахнувся? Змінив тему? Нервово озирнувся через плече?* Крах супроводжувався дивним відчуттям задоволення, бо все було під моїм контролем.

Але та історія захопила мене цілком, і далі все відбувалося приголомшливо раптово: Ноа мене покинув, шеф Логан мене звільнив, а Пейдж виклопотала обмежувальний судовий припис. І все через те, що вони думали, буцім я одержима – одержима *ним*.

Дзвінок сповістив про завершення уроку, я зібрала речі. Але хотіла ще почитати твори – можливо, хтось намагався мені щось сказати? Можливо, попри плітки, я знайду там крихітку правди?

Хтось постукав у відчинені двері, на порозі класу з'явився Тео, розмахуючи синім папірцем у руці.

– Вітаю. Пан Шелдон сказав, що я можу відбути покарання сьогодні? – промовив хлопець, підвищивши інтонацію на останньому слові, наче прохаючи дозволу. Дивіться на нього! Пан Шелдон сказав, що можна сьогодні. – Просто хочу чимскоріше це відбути, – додав Тео.

Я теж цього хотіла. Двері відчинені, у коридорі були вчителі, розмовляли учні. Я подивилася на годинник.

– Ага, заходь.

Тео ввійшов до класу, але затримався біля мого столу й топтався на місці, поки я не підвела очей.

– Дасте мені якесь завдання? – запитав він. – Дехто з учителів просить поприбирати.

Від думки про те, що Тео Бертон шастатиме мені по класу, стало ніяково.

– Тобі є чим зайнятися?

Він показав зошит на спіральній пружині.

– Щоправда, це з історії.

До кабінету зазирнула Кейт Тернер, побачила, що в мене учень, і сказала:

– Зайду пізніше, – і пішла собі далі.

Раптом у коридорі знову запанувала тривожна тиша. Як швидко спорожніла і принишкла школа.

– Сідай, – сказала я.

Знову витріщилася на годинник. Кляте правило – ніби покарані учні заборгували тобі час, а насправді крадуть його ще більше.

Тео сів за свою парту в протилежному кінці класу, але, здавалося, його голос пролунав зовсім поруч.

– Це правда, що кажуть? – запитав Тео. – Про вас із тренером Коббом?

Я вагалася, відповідати чи просто проігнорувати запитання учня. Які можуть бути наслідки, якщо промовчати? Може, відсутність відповіді здатна породити нову хвилю пліток?

– Не знаю, що там кажуть, – відповіла я, – але готова посперечатися, що це неправда.

Я промовила ті слова, не відриваючи очей від екрана комп'ютера. Хлопець мовчав, але відчувалося, що повітря в класі наелектризоване напругою. Було чутно стукіт олівця по парті, повільне розривання аркуша паперу. Тео нарочито гучно зібгав папір і викинув у смітник. Він намагався привернути мою увагу. Уже кілька хвилин як я склала свою торбу, але Тео не ворухнувся. Я прокашлялася, хлопець нарешті підвів на мене погляд.

– Час іти, – сказала я.

– Можна я ще... – сказав він, жестом указуючи на зошит, мовляв, ще не доробив.

Я заперечно похитала головою.

– Мушу бути в одному місці. Ходімо.

Хлопець підвівся з місця, я ступила за поріг класу, притримуючи двері рукою. Поки я замикала кабінет, Тео стояв поруч у порожньому коридорі, наче ми йдемо разом додому.

Тут усюди камери, заспокоїла я себе. Принаймні ми так кажемо учням, і я сподівалася, що це правда.

Хлопець рушив до вестибюля, довелося піти за ним. У дирекції неодмінно ще хтось залишився. Я дістала мобільний телефон,

погортала журнал дзвінків, упевнено крокуючи коридором, не зважаючи на учня, який ішов поруч.

Зупинилася коло задніх дверей до кабінетів адміністрації, куди дозволялося заходити тільки вчителям і потрібно було мати ключ – на відміну від скляних дверей головного входу. Я відчувала позаду присутність Тео, поки шукала в торбі ключа.

– До завтра, Тео, – сказала я, нарешті спекавшись хлопця.

Він попрямував коридором далі.

Відчинивши двері, я раптом почула:

– Бувай, Ліє.

Я вдала, ніби не почула цього.

Увійшовши, я зачинила за собою двері і притулилася до них спиною. Праворуч від мене у своєму кабінеті Мітч розмовляв із кимось по телефону. Я на якусь мить затрималася коло його дверей, щоб він мене побачив. Коли він підвів погляд, я жестом показала, що йду додому. Мітч насупив брови, вочевидь дивуючись, чого я йому про це повідомляю. Що хочу цим сказати? Він підніс догори пальця, мовляв, зачекай.

Закінчивши розмову, Мітч відкинувся на спинку крісла.

– Усе гаразд? – запитав він.

– Все гаразд. Ти казав Тео Бертону, що можна відбути покарання за спізнення сьогодні?

Мітч засовався на кріслі.

– Що? А, так, він попросив дозволу відбути сьогодні, бо в інші дні його ніхто не підвезе. Я сказав, що можна, якщо ти не проти. – Мітч уважно подивився на мене. – Чи ти була проти?

Я захитала головою.

– Та ні. Просто Тео з'явився зненацька, і це було трохи неочікувано.

Мітч кивнув, подивився на стіл перед собою.

– Зажди хвильку, підемо разом.

– Ага, – сказала я, притулившись до стіни біля дверей до його кабінету, і відчула неймовірне полегшення.

Коли ми вийшли до стоянки, перед школою на кам'яній лавці сидів Тео Бертон, ніби чекаючи когось, хто б мав його підвезти додому. Ніби.

– До побачення, пане Шелдон, панно Стівенс.

Мітч махнув хлопцеві рукою:

– Побачимося завтра, пане Бертон. І постарайтеся не запізнюватися. – А тоді посміхнувся, ніби то був жарт.

Мітч провів мене до машини.

– Заскочимо кудись перекусити? – нарочито недбало запропонував він. Я чомусь не здивувалася.

Уявила себе на краю озера. Навколо – просякнута кров'ю земля. Уявила Кайла, який звітує перед колегами: «Мешкала сама, немісцева», – і сказала:

– Не зараз, Мітчу. Не за теперішніх обставин.

– Гаразд, Ліє, – сказав він, відступивши на крок назад, і я сіла в машину. – Ну, то іншим разом.

Він ще раз помахав рукою, коли я завела двигун.

Я побачила в дзеркалі заднього виду Тео Бертон, наші погляди зустрілися, хлопець не відвів очей.

Я рушила з місця, міцно стискаючи руками кермо і вмовляючи себе не озиратися.

Я бачила це в усіх і в усьому навколо – небезпеку, загрозу насильства. Можливо, я упереджена, а можливо, – це життєвий досвід. Утім, можливо, іноді думала я, насправді небезпеки немає.

Може, я просто дивлюся на світ через якусь лінзу, фільтр, і насправді не варто перейматися, бо все добре, а Тео – просто хлопець, який запізнився до школи й чекає, коли його підвезуть додому; Еммі десь зі своїм кавалером і просто забула зателефонувати; може, я просто починаю нове життя, і для такої поступової трансформації, коли ти перетворюєшся на когось іншого, усе це нормально.

Розділ 13

Мені аж свербіло почитати, що вони написали. Минуло заледве п'ять хвилин, як я повернулася додому і вже поклала твори на кухонному столі, притиснувши стосик гномом. Відчинила над раковиною вікно для циркуляції повітря, хотілося розвіяти гнітючий дух спустілої оселі. Аркуші затріпотіли від протягу.

Перший зверху – твір Тео. Непідписаний, але я знала, що це його робота, бо хлопець спізвився і здав її останнім.

Шкільного тренера заарештовують за напад. Нашу вчительку викликали до дирекції, вона явно налякана.

Цікаво, чого вона боїться?

Це бентежить, тому пропоную запровадити в школі такі додаткові заходи безпеки: до вчителів треба ставитися так само, як і до нас. Їх теж потрібно вибірково обшукувати, а в нас теж має бути можливість пхати носа в їхнє життя. У вчителів є наші адреси, номери телефонів, імена батьків, дати народження, номери соціального страхування. Інакше – це несправедливий дисбаланс влади, і вони це дуже добре знають.

Я мало не поперхнулася напоєм. Це було смішно, але обґрунтовано. І це була правда. Утім, від Тео Бертоні такі аргументи звучали менш переконливо. Цікаво, він заїдається зі мною просто з нудьги чи проблема таки десь глибше?

Решта учнів здебільшого виклали свої думки щодо того, як дати раду школі, охопленій атмосферою страху. Пропонували таке: по два чергових старшокласники коло кожної вбиральні, дозволити учням не вимикати мобільних телефонів і ходити по школі парами, як у дитячому садочку. Відеоспостереження в класах, коридорах і туалетах.

Твори були пересипані термінами, як-от «підзвітність», «конфіденційність» та «дистанційне навчання». Між рядками читалися думки їхніх батьків. Цього разу ніхто загадкових записок не

підсовував. Ніхто не згадував про плітки, які ширилися містом, і ніхто не натякав, що «ЦЕ НЕ КОББ».

Я помилялася. Для мене в цих роботах не було нічого. Просто неохоче виконане учнями домашнє завдання. Я надто багато очікувала. Наче серед моря облич знайдеться хтось такий, як я, – хтось, хто знає, де знайти правду, якщо вдасться вийти на потрібну людину.

Певно, ту анонімну записку підсунув Тео, задля сміху, хотів подратувати. Як і в останньому завданні – вільному творі щодо шкільних заходів безпеки, який я дозволила їм за бажання не підписувати.

Мітч застерігав, я знала, що історія з Девісом Коббом ялзитиметься довго, – якщо стан Бетані Джарвіц не зміниться. Жодних новин про неї – ні від поліції, ні від учнів, ані від учителів. Здавалося, ніби вона вже стала приви́дом, і навіть якщо отямиться, може не пам'ятати, що сталося, або ж їй ніхто не повірить.

Я просто хотіла, щоб усе це закінчилося. А єдина людина, з якою можна було все спокійно обговорити, поділитися переживаннями, зникла.

Простір, який займала Еммі, притягував дедалі дужче, вимагаючи моєї уваги. Я вже звикла спати в її ліжку. Міряла її одяг перед дзеркалом, щоб не забути. Надягала та знімала з руки годинник Джона Гікельмана. Сиділа, схрестивши ноги, на землі, втупившись у ліс перед собою. Що ж Еммі там побачила чи виглядала?

– Ш-ш. Тихенько, – казала вона.

Наче я могла когось сполохати. Чи то навпаки – хтось сполохав її?

В Еммі траплялися заскоки, але вона була не з лякливих. Відкоша міг дістати хто завгодно. Вісім років тому наше оточення постійно змінювалося – незмінними того літа залишалися тільки ми. У будні я щоранку поспішала на стажування, поки вона ще спала. Коли я поверталася додому, Еммі, причепурившись, вирушала до якогось бару в іншому кінці міста.

На вихідних вона працювала. Але вечір п'ятниці та суботи належав нам – Еммі, вигукуючи моє ім'я, махала рукою, відпихала когось, щоб звільнити мені місце за барною стійкою, і, попри її гарячі обійми в душному приміщенні, я почувалася як удома. «Ходімо танцювати», –

казала вона, і я, вчепившись пальцем за її пояс, щоб не загубитися в натовпі, йшла за нею.

А тоді серед сміху, веселої пиятики з новоспеченими друзями та якимись надто широко усміхненими незнайомцями, вона раптом нахилилася до мене, щоб тихенько сказати: «Тут нудно, забираймося звідси», – і ми, захмелілі, виходили в ніч, запаморочливу, наелектризовану, нашу ніч.

Еммі тримала всіх інших на відстані. Навіть хлопців, яких час од часу приводила додому.

І, мабуть, найважливіше, що я зрозуміла – головну причину, чому вона запросила мене сюди: Еммі нестерпно бути одній. Саме тому вісім років тому вона хотіла, щоб я мешкала з нею, попри те, що мені бракувало грошей. Саме тому приводила когось серед тижня додому, коли я не могла піти з нею гуляти. І любила постійний галас за нашими вікнами по ночах.

Саме тому була такою стривоженою та розгубленою, коли я знову її знайшла в тому барі.

Моя присутність мала б її підбадьорити, позбавити тривоги, повернути назад.

Я не могла позбутися відчуття, ніби з моєї провини Еммі знову залишалася сама. Досі не усвідомлювала, що її вже немає.

Я заснула в її постелі, прокинулася від будильника й тільки-но його вимкнула, як задзвонив телефон на тумбочці біля ліжка.

– Не розбудив? – пролунав у слухавці заспаний чоловічий голос. – Це Кайл Донован.

– Ні, я вже встала, – сказала я, проте мій напівсонний голос, вочевидь, звучав непереконливо.

– Можна я до вас сьогодні заскочу? Після школи. Хочу поговорити про деякі дзвінки з вашого номера.

– Так, звісно, – відповіла я. – Є новини з Корпусу миру?

Кайл на мить замовк.

– Ні, поки що немає. – Він знову затнувся. – О п'ятій зручно буде?

– Так. О п'ятій чекатиму вас удома.

Вочевидь, поділиться зі мною якоюсь інформацією, а тоді попросить послугу за послугу. Мені треба знати, що, власне, відбувається. Чи справді, як казав Мітч, Девісові Коббу дозволять

повернутися до роботи в школі? Чи справді всі вірять, що він нічого поганого не вчинив? І якщо так, то яким, у біса, боком тут причетна Бетані Джарвіц?

Прибиральника вчора не було. Він прибирає класи в нашому коридорі раз на два дні. Смітник стояв відчужено неторканий, я помітила й узяла кінчиками пальців зжужмлений папірець, який викинув туди Тео. Розправила його на столі. Це був малюнок олівцем, пейзаж. Я ще раз провела долонею, розгладжуючи складки, і пальці затремтіли.

Висока трава, за нею – поверхня озера. Намальовано з того самісінького місця, де тоді стояла я й де бачила кров.

Я глибоко вдихнула і знову подивилася на малюнок. Зіжмаканий папірець, на якому зображений пейзаж з озером.

Пусте? Чи таки щось дуже важливе?

Анонімна записка між творами, яку, як я вважала, підсунув Тео: «Це не Кобб». Невже Тео? Він тоді спізнився. Я відчувала когось позаду себе, коли поверталася до машини... Невже це був Тео Бертон?

Я сховала папірець до теки в нижній шухляді робочого столу. Завела досьє. А тоді зробила саме те, у чому звинувачував учителів Тео Бертон: знайшла його дані у списку учнів і виписала дату народження, імена батьків, номер телефону й адресу. Пришпилила папірець до малюнка.

Далі зробила свій хід у грі – зібгала й кинула в смітник перший-ліпший папірець, аби малий не знав, що я бачила малюнок, і нічого не запідозрив.

На шляху додому я заскочила до лікарні. «Заскочила» натякає на те, що це було по дорозі, але насправді не було. Від траси туди їхати ще добрих пів години.

Увійшовши до лікарні, я поцікавилася в реєстратурі, де лежить Бетані, і рушила за вказівниками до реанімаційного відділення. На місці треба було звернутися до чергового, але за стійкою тимчасово нікого не було, тож я одразу пішла шукати її палату. Зазирнула в невеличке квадратне віконце й побачила на ліжку німічне тіло – у роті трубка, голова забинтована, нижню частину тулуба закрили заслоною.

Я уявила повідомлення в пресі: «Коридор біля палати Бетані Джарвіц порожній. Грудна клітка Бетані ритмічно здійсмається й опускається під монотонні звуки монітора пацієнта...».

Почулися чийсь кроки, і я змусила себе приборкати уяву.

– Вам допомогти? – поруч мене якась жінка в костюмі медика зазирнула у віконце до Бетані. – Відвідувачів пускатимуть за годину. Почекаєте? – Вона жестом вказала у бік фое в кінці коридору, звідки я щойно прийшла.

– Ні, дякую. Сьогодні не виходить.

Жінка бігцем оглянула моє обличчя.

– Ви родичка?

– Ні. Просто живу поруч. Я сподівалася почути, що їй покращало.

Медпрацівниця взяла мене за руку, промовчавши про те, що я вже зрозуміла: не покращало.

– Приходьте. Відвідини допомагають. Їй це потрібно.

Я згадала, що казав Кайл, – Бетані Джарвіц жила сама, нетутешня, родини не мала.

Хто ж вона? Так виглядає, що ніхто її тут не знає. Де її друзі та колеги? Де її рідні з інших міст?

– Прийду, – сказала я.

Я ще раз зазирнула у віконце. Важка гематома, казав Кайл. У моїй уяві постала сцена з високою травою, хмарка мошкари в місячному сьайві – сцена, яку намалював Тео. Жінка блукає сама серед ночі. Оскаженілий крик чоловіка. Удар якимсь предметом по голові, від чого вона закривавлена падає на землю, залишається помирати. Таку сцену можна уявити де завгодно, будь-якої ночі, байдуже, на якій вулиці, байдуже, в якому місті.

От якби хтось їй сказав: «Тримайся ближче до дороги, до ліхтарів; викликай таксі, телефонуй друзям; верещи, кричи якнайгучніше, поки хтось не почує».

Дивлячись на її німічне тіло з трубкою в горлі, я розуміла: якщо Бетані не отямиться й не свідчитиме, нічого не станеться.

Нікого не заарештують. Я це відчувала. По тому, як цю прикру історію вже сприймали інакше. По тому, як про Бетані почали забувати. Власне, її тут і не знали.

Виходячи з реанімаційного відділення, я помітила знайоме лице, але не змогла одразу згадати, де ми з цією людиною бачилися. Старша

пані з посрібленим сивиною чорним волоссям, вузьке обличчя.

Того злочасного ранку я зустріла цю жінку біля озера. Це вона знайшла Бетані. Пані сиділа, склавши руки на колінах, очі опустила, ніби молилася.

– Вітаю, – сказала я, сідаючи на м'яке крісло поруч. – Ви до Бетані?
Її зелені очі зустрілися з моїми, жінка кивнула.

– Ви родичі? – запитала вона.

– Ні, ми не були знайомі. Просто подумала, що їй буде корисне чиясь товариство. Але дала маху, прийшла трохи передчасно.

– Марта, – представилася вона, простягаючи руку й пильно мене розглядаючи.

Я уявляла, що вона зараз бачить: ту саму схожість, яку зауважила поліція. Той самий колір очей та волосся, таку саму форму обличчя та обриси наших вилиць. Риси, що пов'язують мене з Бетані та Девісом Коббом.

– Лія, – представилася я, потиснувши її холодну руку.

– Я теж її ледве знала. Але знайшла її... – Марта опустила погляд на підлогу. – Власне, більше ніхто й не приходять. Я відчуваю певну відповідальність за цю дівчину.

– Бетані мешкала десь коло вас?

Жінка ледь нахилила голову, майже кивнула.

– Кажуть, що приїхала працювати в новозбудованому дата-центрі. Влаштувалася на якусь найнижчу посаду. Вона жила в багатоквартирному блоці поблизу тієї автобусної зупинки.

– «Гребінь Гори»?

Я знала той житловий комплекс, недоладні будівлі серед лісу з гидкою вивіскою при дорозі, жодної гори чи гребеня там і близько немає. Житло для чужинців, на яких так нарікали місцеві. Чи радше «перепустка», видана новоспеченим власникам величезних будинків у нових кварталах.

– Здається, там. Бетані казала про багатоквартирний комплекс, а інших, наскільки мені відомо, поблизу немає.

– Це трохи вбік від того місця, де її знайшли, – зауважила я.

Багатоквартирні блоки були з іншого боку дороги, доволі далеко від озера, на вулиці, що веде до траси, а не до води.

– Насправді це недалеко, якщо пішки, – сказала Марта. – Я вже зустрічала там Бетані раніше, коли вона годувала качок. Так ми й

познайомилися. Вона добре знала дорогу. Тією стежкою можна вийти до будинку на протилежному боці озера.

– Чому ніхто її не підвіз звідти додому? Темно ж було хоч в око стрель.

Марта розгублено захитала головою.

– Навіщо взагалі хтось тиняється серед гупої ночі? Навіщо оселяються в тих квартирах, у нашому місті?

У нас було повно тих, хто мріяв про новий старт. Я, Еммі, Бетані Джарвіц. Скільки ще людей утікало сюди від чогось? Скільки їх сподівалося сховатися за навколишніми деревами, ізолюватися від зовнішнього світу за цими горами?

– Мушу йти, – сказала я. – Можна залишити вам свій номер телефону? Дайте мені знати, якщо вона прокинеться. Якщо будуть якісь зміни. Будь ласка.

Я простягнула Марті папірець.

– Авжеж. Зараз у місті повно чужинців. Раніше такого не було.

Цікаво, кого вона мала на увазі – Бетані чи мене? І чи таки вважає, як і мої учні, що це зробив чужинець, а не Девіс Кобб?

– Тішуся, що ми більше не чужі, – додала я.

Марта всміхнулася, зуби трохи кривуваті, тонка, мов папір, шкіра на вилицях, але я раптом подумала, що мені потрібна союзниця, яка сидітиме тут, пильнуватиме Бетані й не дозволить, щоб із цією дівчиною, геть самісінькою в лікарняній палаті, сталося ще щось, принаймні поки Марта сидить тут на варті.

Розділ 14

Я приїхала додому за декілька хвилин до того, як мав з'явитися Кайл. Швиденько переодягнулася з робочого одягу в джинси й зав'язала волосся у високий вузлик.

Кайл прибув рівно о п'ятій, чим викликав усмішку на моєму обличчі. Він був із тих, хто чітко знає, скільки в нього займе часу, щоб дістатися до потрібного місця, і це мені подобалося. Я спостерігала крізь скляні двері, як він виходить із машини, пильно озирається навколо, на мить зупиняється на підході до будинку. Я замислилася про те, що ж він вишукує, моя усмішка зникла. Наші прозорі розсувні двері при денному світлі просто чудові: видно, що відбувається ззовні, але не видно, що всередині. Але поночі все навпаки.

Кайл був у темній куртці та світлій сорочці – я навіть подумала, що це така уніформа. Він наближався неквапливим кроком, піднявся на ганок, переступаючи через дві сходинки, і постукав. Я зауважила, що Кайл жує жуйку. Уперше від нашого знайомства мені здалося, що він нервується. Або стривожений. Я теж була на межі, переконана, що ця вся історія от-от дасть мені чортів.

Клацнула замком, розсунула двері і змусила себе мило всміхнутися у відповідь на його усмішку. Щойно Кайл увійшов, уся його нервозність розвіялася, моя теж. Мені подобалося дивитися на нього знизу вгору, подобався свіжий запах м'ятної жуйки й те, як він, обходячи, легенько торкнувся мого стану. От халепа... Кайл уместився за столом, я налила йому склянку води, спиною відчуваючи на собі його погляд. Раптом у мене геть пропала охота починати серйозну розмову. Поліціанти в цьому дуже схожі на репортерів: уміють відділяти зерно від половини.

Я навмисно не сідала, розтягуючи момент.

– Як ваші справи? – запитав Кайл.

– Добре, – відповіла я, – зважаючи на ситуацію.

Він кивнув і трохи випростав спину.

– До речі, щодо ситуації... Хочу вам дещо показати.

– Гарзд. – Я опустилася в крісло навпроти.

Кайл дістав фотографію якогось чоловіка й поклав переді мною.

– Ви коли-небудь бачили цю людину? – Все, безтурботна пауза закінчилася.

У того чоловіка на фото було довге, до підборіддя, світло-русяве волосся, вузьке виразне обличчя, тьмяно-сірі очі. Я випросталася.

– Так. Це хлопець Еммі. – Наші погляди зустрілися, і Кайл трохи схилив голову набік. – Джим.

Але вираз його обличчя не відповідав моєму. Кутики рота в Кайла опустилися.

– Джеймс Фінлі, – сказав він. – Той, хто працював у «Брейк Маунтен», як ви казали. Той, хто перестав з'являтися на роботі, і вони мушили шукати заміну.

– Ох, – сказала я. Отже, не Еммі. Про Еммі не йдеться. – Але це вже щось, правда?

– Ви коли-небудь спілкувалися?

– Хіба по телефону. Тільки коли треба було щось передати Еммі.

– Тобто особисто не спілкувалися?

– Особисто ні. Я бачила його лише декілька разів, коли Джим виходив від нас. Або коли підвозив Еммі.

– Хлопець притягався за злочини, – додав він, і я завмерла. Кайл підняв руку. – З насильством не пов'язані, нічого такого. Але притягався.

– За що? – запитала я.

– Пограбування, шахрайство, п'яний розгардіяш, порушення громадського порядку. Класичний набір для всіляких нікчем.

– Ви гадаєте... – Я ковтнула повітря. – Що він її скривдив?

– Не знаю, що тут гадати, Ліс. Але ми вже взяли за нього. Затримують, привезуть у відділок, допитають, не хвилюйтеся.

Я поклала лікті на стіл і стиснула пальцями скроні. Він був у моєму домі. Тут, у цьому передпокої. Можливо, навіть поки я спала. Імовірно стояв просто за дверима моєї кімнати. Може, якось підгледів, як Еммі ховала ключі під дашком, і знав, де вона їх тримає? Може, Еммі його роздратувала тим, що часто змінює свої рішення, зненацька перестає підтримувати приятельські стосунки?

Я мусила таке помітити. І вона мусила. Я почала згадувати взаємини Еммі з Джимом, намагаючись побачити в них якісь тривожні сигнали, застороги, на які тоді не звернула уваги.

Якось рано-вранці мене розбудив гомін притишених голосів із кімнати Еммі, чоловічий сміх.

– Тс-с, тобі вже час виходити, – твердо сказала Еммі.

– Невже? – сміючись, відповів чоловік.

Пролунав мій будильник, але я чекала в кімнаті. Чекала, поки він забереться. Чекала його кроків у коридорі. І вийшла лише тоді, коли почула, як зачинилися вхідні двері. Чоловік залишив по собі запах цигарок і меду – затхлий, солодкавий. Я спостерігала крізь дверне скло, як він надягнув куртку, заклав за вухо волосся, і тут побачила в шибці відображення Еммі позаду себе.

– Моя машина зламалася, він мене підвіз, – сказала вона.

– Це такий евфемізм? – засміялася я.

Я бачила, як лице Еммі, відображене в шибці дверей, розпливлося в усмішці, уявивши звучання її сміху ще до того, як він пролунав.

– Джим, – промовила вона так, ніби я пристала з ножем до горла.

Ім'я, яке одразу потрапило в мене до переліку інших несуттєвих імен: Джон, Кертіс, Леві, Тед, Овен – сказав і забув.

Коли пізніше того ж дня він зателефонував, не застав Еммі й попросив передати, що дзвонив Джим, я ледве стрималася, щоб не сказати: «Вона не передзвонить. Дай собі спокій».

Тож я була здивована побачити його знову, а потім ще і ще. Дивувалася, коли під'їжджала його машина і звідти вивалювалася Еммі. Коли рано-вранці чи серед ночі чула його голос. Коли Еммі після того, як він засинав, не втікала від нього до моєї кімнати. Коли записувала на папірцях-наліпках його ім'я, чіпляла на стіну, а потім чула, як Еммі спілкується з ним, нерозбірливо тихо, віддаляючись із телефоном на всю довжину дроту.

– Ліє? – Кайл жестом указував на якийсь папір переді мною.

– Ой, пробачте. Прошу?

– Ось цей. – Кайл тицьнув пальцем на виділений рядок у моєму телефонному рахунку.

Позначено «невідомий номер». Дзвінок серед гупої ночі наприкінці минулого тижня. Я тоді стояла біля вхідних дверей і чула лише слабкий шум на лінії.

– То був Девіс Кобб?

Я розгублено захитала головою.

– Не знаю. У слухавці мовчали.

Його тоді вже відпустили? Хотів залякати мене? Пригрозити, як вважає поліція? Треба заспокоїтися.

Кайл відкинувся на спинку крісла, поклавши долоні на стіл.

– Слідство припускає, що її – Бетані Джарвіц – вдарили каменем. Імовірно, знайденим десь поблизу на березі.

Отже, напад не був спланований заздалегідь. Я уявила, як у лісі чоловік іде за нею слідом, думаючи, що це я.

– Можете дещо спробувати... – продовжив він. – Задokumentувати всі наявні докази, передусім електронні листи, і намагатися переконати суд заборонити Девісу Коббу з вами контактувати. Отримати таку заборону буде непросто. Проте спробувати варто.

Я захитала головою. Ні, мені не можна такого робити. Живіт стиснуло. Якщо подати офіційне клопотання, усе зафіксують, поліція перевірятиме свої реєстри і з'ясує, що в Бостоні суд видав схожу заборону проти мене самої. Дізнається цікаві деталі: домагання, надокучливі телефонні дзвінки, непрохані візити до помешкання Пейдж та Арона Гемптона – безглуздість. Якщо місцева поліція дізнається, усі мої слова втраять хоч якийсь авторитет – для Кайла, для Еммі. Вочевидь, і для колег у школі.

Мене сприйматимуть геть інакше, ніхто не йнятиме віри.

Я ж лише намагалася її застерегти – Пейдж, завжди надто добродушну, щоб помічати лихе в людях, усміхнену та надто самовпевнену. Надала їй докази; благала покинути негідника. Власне, якби я була хорошою подругою, то вчинила б так ще багато років тому, до того, як перебралася до Еммі.

Проте Пейдж не хотіла нічого бачити. За місяць до мого від'їзду вона виклопотала проти мене обмежувальний судовий припис. Мені заборонили наблизитися до її будинку та місця роботи. Телефонувати на її номер і контактувати в будь-який спосіб. А тепер я не можу дозволити собі офіційних заяв, свідчень чи клопотань.

– А щодо Еммі є якісь новини? – запитала я, розвертаючи лінію допиту.

– На жаль, ми не знайшли жодної зачіпки, Ліє, жодних слідів. – Він знову озирнувся навколо.

Раптом я згадала його запитання: «Оренда будинку оформлена лише на ваше ім'я, так?».

Чи від гніву, чи то від нервів мої пальці затремтіли.

– Ви мені не вірите, – сказала я.

Немає доказів, що вона тут узагалі була – ось на що він натякає. Немає жодних підтверджень, що дівчина на ім'я Еммі Грей існує. Ніби я собі її просто вигадала.

– Ви не вірите, – сказала я, міцно стиснувши кулаки.

Кайл заспокійливим жестом простягнув до мене руки.

– Вірю, Ліє. Вірю. Я знаю, щось відбувається. Тільки не збагну, що саме.

– Даруйте, ви не можете збагнути, що зникла людина?

Він промовисто стулив очі.

– Я гадав, що, заявивши про зникнення співмешканки, ви хотіли достукатися до мене й поговорити про інше. Але жодної зачіпки. Я зрозумів, що діло пропаще, і, якщо бути відвертим, схилився до думки, що шукаю вітра в полі. А тоді подумав: «А може, це такий спосіб виманити мене сюди, щоб поговорити про Кобба?».

Я пирснула сміхом.

– Ну, ясна річ, чого ж іще від неї чекати?

Ніби я собі з переляку шукаю якогось виправдання. А моя подруга через декілька днів раптом просто повернеться з відпустки, про яку я так доречно забула.

– Тож вона таки зникла, – сказав Кайл, постукуючи пальцями по аркушах на столі. – Її звать Еммі Грей, вона була тут до понеділка, відтоді ви її не бачили й не знаєте, де вона.

– Так, зникла. Не можу повірити, що ви подумали, буцім я збрехала.

– Не подумав.

– Саме так – буцім збрехала. Я ж показувала вам її розірваний ланцюжок із кулоном, який знайшла на нашому задньому ганку.

– Та знаю, знаю. Але я не знайшов про неї жодної інформації, ніде. Тож подумав, що, мабуть, ви щось замовчуєте. Подумав... Я помилявся, мені прикро.

Але то не була помилка, Кайл був дуже близький до правди. Я й справді замовчувала, просто не те, що він собі підозрював.

– І тепер кажете мені, що хлопець, із яким зустрічалася моя зникла сусідка, – злочинець. А він бував у моєму домі.

Якщо Джим скривдив Еммі, знав, що я його бачила та зможу впізнати, чи не планує він, бува, замести сліди? Позбутися свідка?

Когось, хто може його описати, назвати ім'я.

– А якщо в нього є ключі Еммі?

Я згадала про ввімкнене вночі світло. Може, то був Джим? Хотів позбутися речей, що могли б указати на його перебування в нашому домі? Замітав сліди? Чи не потрапила і я до того списку?

Кайл відійшов, набрав чийсь номер телефону, назвав мою адресу й попросив, щоб сюди негайно скерували потрібну людину. І, поклавши слухавку, вмовився на дивані.

– Послухайте, дуже ймовірно, що Еммі разом із тим Джимом кудись поїхали, і з нею все гаразд. – Я розтулила рота, щоб висловити трохи іншу думку, але Кайл, зупинивши мене жестом руки, продовжив. – Нам варто уникати ризикованих дій. Ми вже його шукаємо. Ми його затримаємо. А тим часом мені було б значно спокійніше, якби ви замінили замки.

Я не сперечалася. Щоправда, доведеться отримати згоду власників, але зроблю це згодом. Попросити дозволу спочатку або попросити вибачення потім – я завжди схилялася до останнього.

– Мені прикро, Ліє. Я вас не зрозумів, я помилявся.

Прозвучало так гладко, натреновано. Якимось надто легко й невимушено він вибачився.

Я таки мала рацію – Кайл прискіпливо вивчав мене від самого початку. Вочевидь, помітив, що я щось приховую, це його інтригувало та вабило. Але тепер я змушена відмежуватися. Замкнутися на ключ.

– Я поставлюся до цієї справи дуже серйозно. Обіцяю.

Він поклав руку на мою долоню, наче мене треба було втішати. Але я не зреагувала.

– Розкажіть мені все, – продовжив він. – Покажіть, яка вона.

Наче це якийсь виклик, наче мені слід переконувати, доводити, що Еммі Грей справді існувала, що вона жила, любила, що вона варта того, щоб її знайшли.

Я вже таке проходила: воювала з редакторами, відстоювала свою позицію, переконувала, що моя історія важлива, доречна та своєчасна. Намагалася пояснювати, чим моя стаття була б цікавою для редакції й чим саме зацікавить читачів. Біла в правильні точки.

Я не була певна, чи Кайл щиро виявляв занепокоєння. Але знала, як зробити Еммі в його очах справжньою. Як змусити його повірити. Підвелася, жестом запросила Кайла зробити те саме, повела його до

спальні Еммі, показала її одяг – чи зможе він її «оживити» в своїй уяві, викликати її образ тут, на місці? Я зауважила, як його погляд ковзнув на тумбочку біля ліжка, де лежав годинник, але Кайл не брав його в руки.

І я повернула її до життя. Показала *йому*.

Еммі, яку я зустріла вдруге, була значно худорлявіша за ту дівчину, з якою ми познайомилися вісім років тому. Ще коли ми були геть юні, вона носила джинси низько на стегнах із короткими блузками, а смужка оголеної талії над стегнами так і вабила чоловіків доторкнутися. І вони себе не стримували. Я спостерігала, як їхні руки ковзали по її спині, по боках, як вони, розминаючись із Еммі, казали «перепрошую», ніжно обіймаючи її за стан. А Еммі вдавала, ніби нічого не зауважувала. Є, звісно, прогалина у вісім років, але я можу розповісти Кайлу те, що знаю напевне.

Вона спить із роззявленим ротом, на правому боці. У неї завжди холодний кінчик носа. Упевнено орудує ножом.

Я знаю, що вона сміється, коли нервується, та замовкає, коли гнівається. Знаю, що збоку на грудях в Еммі є білий горбочок-шрам, а плечі та верхня частина спини рясно вкриті веснянками.

Звукоізоляція дерев'яних перегородок між кімнатами не дуже ефективна, от чому я так добре вивчила Еммі. А ще завдяки старій скрипучій підлозі. Вентиляційному отвору, що з'єднує наші спальні. Спільній ванній кімнаті. Через те, що одній із нас часом доводиться користуватися ванною кімнатою, поки інша миється під душем, або навпаки. Через те, що цього літа мені довелося витягувати з її спини жало оси. Через те, що вісім років тому Еммі підхопила застуду, гарячка так ударила в голову, що вона марила, ніяк не могла втамувати спрагу, категорично не дозволяла мені відвезти себе до лікарні, погодившись на єдиний компроміс – прохолодну ванну, від якої я не відходила, боячись, що Еммі зомліє й утопиться.

Я вивчила її так добре, бо вісім років тому вона могла іноді постукати посеред ночі і сказати: «Він хропе», «У нього синдром неспокійної ноги» або «У нього не руки, а лещата, насилу видерлася з тих обіймів». Тоді вмощувалася на ліжку коло мене, а я періодично прокидалася, відчуваючи позаду шиї дотик її носа – завжди холодного,

навіть у розпалі літньої спеки. Знову занурюючись у сон, я чула її розмірене дихання в потилицю.

Коли я все це йому сказала, повітря зненацька стало нестерпно сухим, у горлі задерло так, ніби я висмикнула звідти щось глибоко заховане. Я облизала губи, відчувши, що язик пристає до піднебіння.

Кайл стояв посеред її спальні приголомшений. Я вразила його своєю розповіддю, наклала закляття, зачепила на гачок, тепер він мій.

– І це не те, що ви подумали, – додала я.

Кайл ледь примружився, його дихання завмерло. Цієї штуки я теж навчилася з досвідом. Аби завоювати свого візаві, треба поділитися частинкою себе. Чимось пожертвувати. Чимось справжнім.

– А що я подумав?

Я ковтнула слину.

– Я можу по очах прочитати ваші думки.

Я знала Еммі так, як знають кохану людину, а не сусідку по будинку.

І тепер зрозуміла, що знала її так, як може знати лише геть на комусь схиблена. Можливо, і справді я була схиблена на ній. Можливо, я чогось шукала. Можливо, чіплялася за неї, бо відчувала потребу вчепитися за когось. Можливо, я берегла ту коробку, бо ніяк не могла відпустити Еммі, не хотіла відпускати.

Ми зійшлися, бо в кожній була в минулому своя таємниця. А між нами – мовчазна згода, поворот дверного замка, віра в те, що ми одна одну захищаємо від чогось, що завжди поруч і водночас нескінченно далеко.

Кайл струсив головою, немов скидаючи з себе павутиння чи закляття.

– Ця дівчина не залишає паперових слідів. Не дозволила вам відвезти себе до лікарні. Ніколи особисто не підписує договорів оренди. Вочевидь, вона чогось боїться. Ось як я насправді подумав.

Лише почувши ці слова, я збагнула, що Кайл має рацію. Еммі в напівтемному приміщенні бару тривожно озирється через плече. Еммі в коридорі серед ночі заколисує звуками своїх кроків. Еммі нерухомо завмерла, пильно вдивляючись у дерева на узліссі за нашим домом.

Розділ 15

Коли за вікном остаточно настала ніч, Кайл і майстер з ремонту замків уже забралися. Замки я таки вирішила залишити – для власника та (як я досі сподівалася) для Еммі, але попросила слюсаря поставити додатковий засув на двоє наших дверей. Лише тоді Кайл поїхав від мене, знову відновивши режим поліціанта. Щойно вийшовши за поріг, він комусь зателефонував. Голос здувало вітром. Я гарячково намагалася здогадатися – з ким він може говорити і про що саме?

Коли вони пішли, я ввімкнула комп'ютер і почала шукати всю можливу інформацію про Джеймса Фінлі. Хотіла дізнатися, що він насправді накоїв, уявити собі ту картину та зрозуміти, що він за людина.

Проглянувши результати пошуку з таким ім'ям та прізвищем, я знайшла про нього не так уже й багато. Зосередилася на новинах кримінальної хроніки, врешті натрапивши на невеличке повідомлення про пограбування в Огайо. Потім про ще одне тут, у Пенсільванії. В Огайо звинувачення йому не висунули, проте в Пенсільванії – так, і він досі офіційно на випробувальному терміні.

Як Еммі цього не помітила? Чому зрештою, як і з усіма іншими своїми кавалерами, вона не замкнула його в кімнаті чи не виставила за двері, сховавшись безпечно в моїй спальні? Я гадала, що після свого нареченого, який виявився не тим, ким вона його вважала, Еммі стала розважливішою, навчилася відчувати недобре і триматися від біди якнайдалі.

– Знову Джим, – сказала я якось, коли він підвіз її вранці додому.

Еммі, вочевидь, прочитала несхвалення на моєму обличчі, бо, ледь усміхнувшись, сказала:

– Та він і мухи не зачепить, Ліє. Бундючиться для годиться, а насправді наївний, як розгорнута книга.

Я знала, що сперечатися даремно. Після її нареченого, після всього того, про що вона ніколи не розповідала. Знаючи, як вона вперто не хотіла мати мобільний телефон, як була проти, щоб її ім'я вказувалося в договорі оренди чи на будь-яких рахунках. Вочевидь, Еммі

почувалася безпечніше з таким чоловіком, як Джим, простим як двері, ніж із таким, як її колишній наречений, що зненацька став небезпечним покидьком – підступно розкривши своє приховане єство, про яке ти й не здогадуєшся.

Але Еммі була завжди такою – заgravала з небезпекою. Саме тому я їй підозрювала, що вона встряла в якусь халепу, що може завершитися трагічно.

Я ще довго не лягала спати. З-перед очей не зникав образ Еммі – все, що я розповіла про неї Кайлу. Еммі ніби заповнила собою весь навколишній простір. Її дихання в потилицю, ліжко – тепер без неї холодне й порожнє. Якось у мене в переповненому барі витягли з торбинки гаманець. Я тоді запанікувала, а Еммі взяла мене за плечі й, заспокоюючи, сказала: «Це просто речі, Ліє. Тішся, що з тобою нічого не сталося». Ті слова я повторюю собі навіть зараз. Коли паніка минула, вона, усміхаючись, полічила від трьох до нуля, і ми втекли звідти, не сплативши рахунок.

Я вже провалювалася в сон, коли раптом мене висмикнув звідти її голос. Я була не в змозі збагнути, чи голос Еммі пролунав поруч, чи це мені наснилося? У напівдрімоті я про всяк випадок обшукала дім, тихесенько, майже пошепки, промовляючи її ім'я. Адже слово, яке мені почулося, було «Лія».

Обійшовши будинок, я побачила біля входу патрульний автомобіль поліції.

Зі склянкою води в руці я стояла в темній кухні, де світився тільки відчинений холодильник, визирала у вікно, але не розгледіла, хто був усередині машини. Тоді вдала, ніби нічого не помітила, і шмигнула назад під ковдру. Побачене в напівсні завжди здається надто реалістичним, поки остаточно не прокинешся.

Уранці в п'ятницю у відчинені двері мого класу постукала Кейт Тернер. З усіх шкільних учителів, здається, вона єдина була приблизно мого віку. Теж цьогоріч переїхала сюди з іншого міста, тож ми мали б, за всією логікою, одразу здружитися.

Проте асимілюватися їй удавалося швидше й легше, а наше зближення відбувалося повільніше, а потім узагалі призупинилося. Обідали ми разом лише одного разу, ще під час профорієнтації, і навіть не мали про що поговорити.

– Розлучення, – сказала вона, пояснюючи причину, яка привела її сюди.

А я, власне, твердо дотримувалася своєї захисної легенди.

– Намагаюся змінити світ на краще, – сказала я й цим пришвидшила завершення розмови.

Тепер я розумію, якою неприхованою брехнею були мої слова. Кейт чемно кивнула, але то було востаннє, коли вона ласкаво поділилася зі мною відвертістю.

Тепер вона стояла на порозі мого класу зі співчутливою усмішкою. Можливо, спершу її розбите серце просто потребувало товариства. І тепер, вочевидь, Кейт бачила відчай, написаний на моєму обличчі. Ми обидві переїхали сюди заради нового старту в житті. Вона, мабуть, дуже чітко це побачила за тим обідом. Кого, в біса, я намагалася обдурити?

– Тиждень видався нівроку, – сказала вона, підлесливо вдаючи, ніби ми всі під пильним контролем, всі пережили стрес і намагаємося подолати його наслідки.

Я кивнула, збираючи зі столу речі.

Вона притулилася до одвірка, кучеряві пасма її темного волосся впали на плечі.

– Я гадала, що сумуватиму за своїм колишнім – справжня сволота, до речі, – лише коли потрібно буде замінити батарейки в датчику диму. Але сказати, що з нетерпінням чекаю наступних вихідних, які вкотре проведу вдома на самоті, теж не можу.

Невже вона нервується? Невже сумує за відчуттям захищеності, яке дає присутність партнера в повсякденному житті?

– Поліція стежить за будинком Кобба, – сказала я. – Він уже нікого не скривдить.

Кейт захитала головою.

– Власне, не факт, що то був Кобб, – сказала вона, але побачила мій погляд і трохи змінила підхід. – Ну, зрештою, досить і однієї самотньої жертви, яка тепер у лікарні, бореться за життя. Дуже сумно. Ці похмурі думки не дають мені спокою.

Цікаво, що вона хоче від мене почути? Чи набирається сміливості щось сказати?

– Зрештою, просто хотіла запропонувати випити сьогодні ввечері по скляночці. – І, перш ніж я встигла заперечити, додала: – Мені б і

справді не завадило кудись вийти, але без отих нав'язливих залищань за барною стійкою. Трохи розвіятися. Що скажеш?

І мені б не завадило. Вдома я постійно перебуваю під тиском очікування, запитань без відповіді та непозбувного страху. Минув день, а від Кайла жодної звістки. Джеймса Фінлі вже затримали? Чи вдалося їм щось дізнатися про останнє місцеперебування Еммі?

– Так, – сказала я. – Залюбки.

Обличчя Кейт розтягнулося в усмішці, плечі з полегшенням розслабилися.

– О сьомій? Знаєш той ресторан біля будиночка на березі озера?

Я знала те місце. Я була там із Девісом Коббом першого разу. Вздовж однієї стіни бар, а навпроти – вікна з видом на озеро, у залі багато столиків і кабінок. Невгамовний галас, дешеве пиво, досить людно, щоб почуватися анонімно, не привертаючи до себе уваги. А ще це недалеко від мого дому, як додатковий плюс.

Після Кобба я вже туди не заходила.

– Чудово, – сказала я. – О сьомій.

На сьому вечора «Озерна таверна» була вже переповненою, я довго шукала очима Кейт, перш ніж вона помахала мені рукою з кабінки в протилежному кінці зали. Попрямувала до неї, проігнорувавши по дорозі кількох колег зі школи. Вчителі історії сиділи всі разом, дехто зі своєю «половинкою». Вчитель англійської мови, ймовірно, прийшов сюди на побачення. Серед офіціантів та офіціанток, здається, я впізнала декількох наших учнів.

За барною стійкою лунав веселий сміх, музика грала гучно, тож мені довелося нахилитися вперед, щоб почути Кейт.

– Часто тут буваєш? – поцікавилася я, коли вона теж ближче нахилилася через стіл.

– Була раз чи двічі, – всміхнулася вона. – Так виглядає, що це єдине місце, де в п'ятницю ввечері збираються пристойні неодружені чоловіки.

Я всміхнулася.

– І як успіхи?

Вона зіщулилася й від цього здалася мені років на десять молодшою свого віку – тридцять із чимось, як я припускала.

– Тут стає нудно. Справді, щоразу ті самі обличчя. Мало шансів познайомитися з кимось новеньким.

Вона промовила це розчарованим тоном, так ніби їй справді бракує свіжого товариства – добре знайоме мені відчуття.

– Ти з міста? – запитала я, і вона засяяла.

– Так, із Пітсбурга. А ти?

– Бостон, – відповіла я.

Кейт усміхнулася і, широко поклавши долоні на стіл, сказала:

– Тоді дозволь тебе трохи ознайомити з місцевим контингентом. – Вона жестом голови вказала в бік бару. – Отже, сьогодні розклад такий: на дальньому кінці – надто юні; посередині – вже мають пару; а он там – парубоцька компанія. Усміхнешся одному – доведеться розбиратися з усіма, розумієш, про що я?

Раптом я спробувала уявити тут Еммі. Або Джима. Оглянула залу, шукаючи очима потерті джинси на кривуватих ногах, трохи задовге волосся. Тепер, коли я дізналася про нього більше, я подумала, що Джим, мабуть, віддає перевагу дещо простішим закладам – на один-два класи нижче. Цікаво, чи Еммі теж, бува, не змінилася?

Один із чоловіків з тієї парубоцької компанії, на яку вказувала Кейт, встав зі свого барного стільця, залишивши пиво. Він обернувся, і наші погляди зустрілися. Кайл. Помалу всміхнувшись, він підвів руку. Я ледь ворухнула пальцями у відповідь, Кайл попрямував до туалетів.

Кейт блиснула очима й запитально підвела брови.

– Довга історія, – відповіла я.

– Це найцікавіші, – сказала вона.

– На жаль, моя не дуже цікава. Допитував у справі Девіса Кобба. А з тобою він хіба не спілкувався?

– О Боже, пробач. – Вона ще раз уважно подивилася на Кайла, який віддалявся в бік убиралень. – Ага, здається, згадала. Не впізнала в такому одязі, та й допит тривав усього декілька хвилин. Вибач, Ліє, не хотіла пхати носа, куди не слід. Просто подумала: милий хлопець. От гівно.

Я знизала плечем.

– Не переймайся, все гаразд.

– Справді? – Вона підвела брову. – У школі пліткують, що Кобб, за версією поліції, тебе переслідував. Або... зустрічався з тобою. Чесно, залежно від джерела.

Я злісно захихотіла.

– Ну, напевне не зустрівся. – Я міцно стиснула губи. – Правду кажучи, я поняття зеленого не маю, що відбувається. Кобб завів собі звичку, коли п'яний, телефонувати до мене. От і все. Я його ігнорувала. Телефонував мені й у ніч нападу на ту жінку, але я не брала слухавки. Тому поліція не дає мені спокою. – Я згадала голосові повідомлення, коли він, імовірно, звідкись повертався вночі додому. – Ти його тут коли-небудь бачила? Девіса Кобба?

Кейт захитала головою.

– Ні, не пригадую. – Вона ковтнула пива зі свого келиха. – Повний капець. Гадаєш, це таки він напав на жінку біля озера?

– Важко сказати. Але, здається, така версія поліції.

Я також знала, як працює поліція. Дуже схожий підхід використовувався на ознайомчому курсі до природознавчих наук, який мені довелося прослухати перед отриманням диплома: формуєш гіпотезу й подумки з нею працюєш, поки не доведеш правдивість своєї теорії або поки вона в тебе не розвалиться. Як кримінальні репортери ми часто працювали поруч із представниками поліції. Перевіряли їхні версії, діставали інформацію, яку їм не вдалося роздобути. Або навпаки – використовували поліційні джерела, аби зрушити справу з місця. Врешті-решт усі отримували те, чого прагнули. Правда рвалася на поверхню, а ми їй допомагали.

Кайл повернувся на своє місце, і Кейт хитро кивнула в його бік.

– У будь-якому разі, – сказала вона, – той милий хлопець на барному стільці повсякчас сюди зиркає, і я дуже сумніваюся, що він виглядає Девіса Кобба.

Кельнер приніс нам тарілку картоплі фрі. Кейт, усміхаючись, чекала на мою відповідь.

– Друга частина довгої історії: зникла моя сусідка по дому, – сказала я.

– Що? – Її рука зі шматочком картоплі завмерла над тарілкою.

– Моя сусідка по дому. Ось чому той *милий хлопець на барному стільці* сюди зиркає. Я заявила про зникнення в поліцію.

– О Господи! – нахилившись ближче, сказала Кейт і поклала руку на мою долоню. – Ти як, усе гаразд? Що трапилося?

Очка в Кейт забігали так, ніби вона намагалася скласти до купи окремі частини загальної картини: дві потенційні жертви замість

однієї. Її губи розтягнулися в тонку лінію.

Я захитала головою.

– Не знаю. Вона трохи з заскоками, тож я спершу не дуже хвилювалася. Поки не з'явилася та історія з Девісом Коббом.

– Тобто з нею, можливо, досі все гаразд?

Я подумала про знайдений ланцюжок, про речі, які вона залишила, про непозбавне відчуття страху і про те, що мені тепер відомо про Джеймса Фінлі. Але я також знала, що життєвий досвід навчив мене бачити небезпеку в усіх і в усьому навколо.

– Можливо, – сказала я. – Здається, ці випадки між собою не пов'язані. От.

Кейт помітно розслабила плечі. Вона жестом замовила нам ще по пиву й підсунула ближче до мене тарілку з картоплею.

– Ось, тобі потрібніше.

Я була вдячна за нагоду помовчати. Мені хотілося відкласти проблеми й насолодитися дозвіллям. Я відчула, як пиво приємно подіяло на мене, позбавляючи від тягаря важких думок та розковуючи усмішку.

Кейт розповідала мені про свого колишнього, про всі його підлі вибрики, я слухала і знала, як доречно прокоментувати, яку міну склеїти. Я охоче віддала їй ініціативу в розмові. Ми сплатили рахунок, замовили ще по пиву. Мабуть, я випила останній келих занадто швидко, бо підвелася й відчула, що воно добряче вдарило мені в голову. Уже було подумала попросити Кейт відвезти мене додому.

Я зауважила краєм ока, що Кайл теж підвівся з місця й на мить затримався. Цікаво, а він має на думці те саме, що і я: якби ми зустрілися за інших обставин, якби ми були іншими людьми, чи на цьому етапі наші взаємини вже б переросли у щось більше?

– Я ще забіжу до вбиральні перед виходом, – сказала я.

Кейт на прощання обійняла мене однією рукою, обдавши запахом лаку для волосся й алкоголю.

– Обережно за кермом, – сказала вона. – І пропоную якимось повторити.

Я зачекала, поки вона вийде за двері, і неквапливо рушила до туалетів. Ступивши три кроки, почувла його.

– Гей-гей! – гукнув Кайл, прямуючи до мене.

Я чекала його на півдорозі в коридорі з дерев'яними панелями, ми були зараз іншими людьми. Він узяв мене за лікоть, розвертаючи до себе.

Обернувшись, я пригорнулася до Кайла, притягуючи до себе його голову. Його губи були холодні від пива, він зтягнув нас у кут, міцно притулився до мене всім тілом, розбиваючи всі мої попередні уявлення про себе. Зараз у нього не залишилося ні крихти колишньої стриманості та врівноваженості. Його руки були скрізь – на моїй шкірі під одягом, просто тут, серед тьмяно освітленого коридору – і він не зупинявся, поки за нами не скрипнули двері до вбиральні.

Світло з відчинених дверей впало на наші постаті, і Кайл тісніше прихилився головою до мого чола.

– Мушу сплатити рахунок, – сказав він, далі притискаючи мене до стіни. – Зачекай надворі.

Я чекала його поблизу входу, ховаючись від світла вуличного ліхтаря. Коли вийшов Кайл, ми вже помітно протверезіли. Цьому посприяло або прохолодне повітря ночі, або запізніле усвідомлення ймовірних небажаних наслідків, або передбачливість. Він нерішуче затримався на другій сходинці, і я побачила на його обличчі намагання знайти якусь відмовку. Я промовисто махнула рукою.

– Не переймайся.

Він спустився сходами вниз, тримаючи руки в кишенях.

– Дозволь, я тебе хоч відвезу.

Це були слова Кайла-поліціанта. Він відчував смак алкоголю на моїх вустах, бачив розпашілі щоки і, ясна річ, розумів, що я випила трохи забагато. Я не збиралася з цим сперечатися.

– А як сам додому добиратимешся?

– Це недалеко. Пішки пройдуся. Подихаю свіжим повітрям.

Ми дійшли до моєї машини, я вручила йому ключі. Тоді спостерігала, як Кайл, підпираючи коліном кермо, підлаштовує водійське сидіння та шукає, де вмикаються фари. Всмійнулася, коли він підстрибнув від несподівано гучної музики, яка раптом загриміла з динаміків автомагнітоли, і нахилилася, щоб прикрутити гучність. Я відчула, як Кайл цієї миті затамував подих, і вже було вирішила, зневаживши попередні слова, повернути обличчя до нього і

пригорнутися. Але відкинулася назад. Кайл увімкнув передачу, завів двигун, і слухний момент минув.

– Отже, – врешті порушив мовчанку він на півдорозі до мого дому.
– Хто це був із тобою?

– Кейт Тернер, – відповіла я. – Ми разом працюємо в школі. Запропонувала випити ввечері по скляночці, гадаючи, що мені таке не завадить. – Я розслабилася на сидінні, відчуваючи легке запаморочення, насолоджуючись крізь примружені повіки зоряним небом за вікном. – І мала рацію. А ти? Це були твої друзі?

– Ага, друзі, – кивнув він.

– З поліції?

Він знову всміхнувся.

– Різні.

Фари яскраво блиснули в шибці розсувних дверей мого будинку. Кайл заглушив мотор, навколо нас чулися лише звуки ночі: сюрчання цвіркунів та завивання вітру.

Вийшовши з машини, Кайл тупцював на місці.

– Я думав, тут більше світла, – з ніяковою посмішкою сказав він. А тоді подивився на зірки і вказав рукою на трохи яскравішу цятку. – Отже, північ там...

Я засміялася, хотіла до нього дотягтися.

– Гадаю, насправді це Венера.

– Добре, що я був пластуном. – Але він уже дивився на мене, а не на дорогу, не на зірки, і повітря між нами наелектризувалося.

– Ти не мушиш іти, – сказала я.

Він міцно стиснув губи, не простягнув до мене руку, не підійшов ближче.

– Хіба хочеш, – додала я.

Він захитав головою, кутики рота підскочили догори.

– Не хочу, – відповів він, далі дотримуючись дистанції.

Я подумала про Еммі, підійшла ближче сама і сказала йому:

– Це не злочин.

Узяла за руку, повела за собою. Ми піднялися на ганок. Я відімкнула двома різними ключами двері, поки він тулився до шибки. Ще залишалося безліч шансів відмовитися, зупинитися, і я на мить затрималася, чекаючи, чи хтось із нас не передумає. А тоді відчинила

йому двері, увійшла всередину першою, зачинила за нами замок. Вирішила світла не вмикати, аби воно не повернуло нас до реальності. Неквапливо рушила коридором до спальні, відчуваючи, як Кайл, торкаючись стіни пальцями, прямує за мною.

Розділ 16

Я прокинулася першою. Кайл спав поруч розкритий, закинувши руку на голову. Крізь щілину в шторах до моєї спальні просочився промінь світла, малюючи на його грудях яскраву лінію. Я всміхнулася, затримавши пальці над його животом і вагаючись, чи варто його будити. Шрам на чолі зблизька виглядав грубіше, а на ребрах був ще один, якого я напередодні не зауважила. Його груди ритмічно здіймалися й опускалися, я ніжно торкнулася зарубцьованої рани пальцями й подумала, що Кайл сам – загадкова історія, яку ще треба розкрити. Врешті вирішила не будити. Я обережно навшпиньках вийшла з кімнати, переступивши через його недбало скинутий на порозі одяг – не стала збирати. Сподівалася швидко прийняти душ, перш ніж Кайл прокинеться.

Я помітила, що на невеличкому столику у вітальні горить лампа, і залякла. Я її точно не вмикала, коли ми вчора прийшли додому.

Але ж мені тільки-но встановили додаткову засувку на дверях, вони були замкнені. Отже, це Кайл. Мабуть, уставав серед ночі попоти або шукав ванну кімнату. Я, всупереч усілякій логіці, сплю як убита, коли хтось поруч.

Я загасила світло й пішла в душ.

Коли я вийшла з ванної кімнати, ліжко було порожнє, акуратно застелене. Я нап'яла свої зручні хатні штани, довгу туніку і пройшла до вітальні, витираючи рушником волосся. Кайл підвів на мене очі з-за кухонного столу. Перед ним стояла відкрита пачка пластівців і напівпорожня мисочка без молока.

Він усміхнувся, підіймаючи до мене ложку з кукурудзяними пластівцями.

– Сподіваюся, ти не проти, – сказав він, а тоді дещо ніяково опустив погляд.

– Анітрохи, – відповіла я. – Може, хочеш ще чогось?

– Ні, дякую. Я сьогодні на чергуванні, тож мушу скоро бігти. Не хотів піти, не попрощавшись.

Я всміхнулася:

– Зараз щось взую й відвезу тебе.

– Немає потреби.

– Припини, – сказала я. – Це невеликий клопіт.

Коли я повернулася зі своїми кросівками, Кайл полоскав під краном мисочку. Поки ми були чимось зайняті, нам було комфортно вдвох. Він розсунув вхідні двері, поки я шукала свою торбинку, і я помітила, як Кайл нахилився щось підняти. Що саме, видно не було.

Він обернувся, простягаючи мені паперовий сувій у прозорому поліетиленовому пакеті.

– Твоя газета, – з усмішкою сказав він.

– Здається, я не... – почала я й одразу затнулася.

Перевернувши сувій, я побачила заголовок – розітнута навпіл літера «Б». Спиною задубіла, я нервово кашлянула.

– Дякую, – недбало скинула сувій на стільницю, як щось неважливе. Схопила свої ключі, намагаючись не дзеленчати тремтячою рукою. – Готовий?

– Готовий, – відповів він.

Я замкнула за нами двері, Кайл неквапливо чимчикував поруч, періодично торкаючись моєї руки. Але цієї хвилини я думала лише про ту газету і як вона тут опинилася. Може, це просто місцева газета, рекламна розсилка чи помилкова доставка? Може, я дозволила розгулятися своїй уяві й немає причин хвилюватися?

– Ну то... – сказав він біля моєї машини, не розвиваючи свою думку далі.

– Ну то... – спантеличено повторила я. Звучало як вступ до взаємних виправдань. *Я випив. Було пізно. Бар. Ти. Не ти. Був сам не свій.* Мені не хотілося цього слухати.

– Може, пропустимо цю незручну частину, га?

Він усміхнувся на це – сам до себе.

– Звичайно, Ліє.

Ми мовчки доїхали до стоянки біля ресторану, де залишилася тільки одна машина. Чорний позашляховик у другому ряді, колеса забризкані болотом.

– Мабуть, твій.

– Ага.

Він ще трохи посидів, але не вигадав, що додати, і вийшов з машини. Коли я завела двигун, увімкнула передачу й уже була готова рушати, почувся стукіт у вікно. Я опустила шибку, Кайл сперся на основу відчиненого вікна, його голова опинилася майже на моєму рівні. Він нахилився всередину й поцілував мене, ніжно взявши за підборіддя, – я не встигла навіть зреагувати, а потім його вже не було.

Сувій лежав на кухонній стільниці, там, де я його й залишила. Згорнутий папір у поліетиленовому пакеті, перев'язаному зверху брудною гумкою. Друковані часописи в Бостоні випускали тепер значно меншими накладами, але тут, вочевидь, вони ще були популярні.

Я віддавала перевагу саме друкованим виданням. Вони мають логічну верстку, заздалегідь визначену ієрархію матеріалів, у якій важко загубитися. Це не постійні переходи між сторінками, коли забуваєш, куди клацнув і звідки почав. Немає автоматичного відтворення відео (терпіти не можу), нав'язливих рекламних вікон чи автоматичного аналізу ваших особистих уподобань, щоб тулити в майбутньому персоніфіковану підбірку інформації й таким чином трансформувати та стискати ваш світогляд без вашого відома і згоди.

Газета пахнула ранковою росою, сторінки були трохи розтріпані з країв.

Мабуть, це таки помилка. Неправильна адреса, недосвідчений хлопчина, що тимчасово підміняв відсутнього листоношу. Або безплатний рекламний примірник, які розносять усім, аби привернути увагу потенційних передплатників. «Б» могло означати «Бюлетень», «Буй» або що завгодно. Імовірних причин, чому ця газета опинилася на моєму ганку, – безліч.

Я зняла гумку й розгорнула сувій, щоб побачити цілу назву. Серце закалатало в грудях, як навіжене. «Бостон Пост».

Газета, де я раніше працювала.

Плечі напружилися, живіт скрутило так, що я, приклавши руку до грудей, сказала собі: «Вгамуйся!».

Ну, гаразд, це було не так уже й важко з'ясувати. Я ж не тримала в таємниці того факту, що була журналісткою. Казала про це своїм учням. Не було причини приховувати. Я мусила мати попередній

досвід роботи, щоб улаштуватися на нову. *Стався до цього так, ніби це дурниця – і так і буде.* Зовні ніби нічого незаконного.

Проте.

Я побачила дату – і на душі похололо. 23 квітня. Комусь довелося звертатися безпосередньо до редакції чи до місцевої бібліотеки, щоб отримати такий давній примірник. Це була моя остання надрукована стаття. Історія, яку ми з редакцією, затамувавши колективний подих, так відчайдушно хотіли забути самі і сподівалися, що про неї швидко забудуть усі інші.

Я напам'ять знала потрібну шпальту. Розгорнула – і газета в руках затремтіла:

Сезон самогубств: четверо дівчат – чуєте? – наклали на себе руки в місцевому коледжі.

Ось вони. Фотографії у квадратній сітці, знімки, надані університетським відділом кадрів. Я знала ті факти напам'ять, з верхнього лівого кута вниз:

Крісті Овенс, знайшли на поверсі з душовими кабінками, перерізане лезом бритви горло.

Аліша Гомес, викинулася з вікна вежі Дермота.

Камілла Джонс, утопилася в річці Чарльз, повні кишені каміння, самогубство у стилі Вірджинії Вулф.

Бріджит Лакоста, знайшли у ванні, передозування наркотиками.

Я бачила свідоцтво про смерть Бріджит, аналіз крові, і саме вивчала розклад її занять, коли натрапила там на його ім'я – викладач Арон Гемптон. Усе склалося. Кров у жилах завирувала, коли переді мною нарешті постала повна картина.

Пляшечка з таблетками, усмішка на його обличчі, дзюркіт води з крана.

Стаття прямо не підтверджувала мого припущення, що Бріджит Лакосту вбили. Публікація не проливала світла на інші події – до неї та після. Вона нічого не спростовувала й не натякала на продовження – історію залишили вмирати.

Я згорнула газету і пхнула в кінець шухляди для посуду. Хто ж таки її роздобув і серед ночі залишив на моєму порозі?

А може, вона лежала звечора? Ще до того, як ми з Кайлом приїхали додому? Не думаю. Отже, хтось підкинув газету між дев'ятою вечора й восьмою ранку. Ця людина могла спостерігати за нами всередині, адже світло було ввімкнене. Бачити недбало розкиданий у передпокої одяг Кайла, його взуття у вітальні. Могла обійти будинок по периметру, підслуховувати під вікнами моєї спальні. Навшпиньках зазирнути всередину крізь щілину між шторами.

Я вийшла назовні, обійшла будинок, шукаючи чиїхось слідів, доказів, що хтось тут таки побував, недопалків, зрушених грудок землі, втоптаних ділянок, хоч чогось, – але нічого незвичайного не помітила.

Я уявила, як Девіс Кобб сховався в кущах із сувоєм у поліетиленовому пакеті під пахвою й думає: «Ну все, тепер ти попалася». Його обличчя стало розмитим, і раптом це вже була Пейдж, яка мене вистежила і принесла газету, щоб нагадати про...

Я глибоко вдихнула. *Заспокойся, Ліє. Заспокойся.*

Не треба себе накручувати. Не шукай чогось там, де нічого немає, як дехто висловлювався про мою статтю.

Але моя стаття не була порожньою – я знала Арона Гемптона, знала нице єство, заховане під маскою.

Я не була здивована, що йому досі вдалося залишитися непоміченим. Справжній соціопат – звабливий, безжальний, не обтяжений ні совістю, ні почуттям провини.

Тож я вдарила його ж зброєю. Пам'ятаю, що вирішила це зробити того самого вечора, коли Ноа пішов додому. А може, навіть раніше, ось чому я тоді так зосереджено міряла кроками квартиру. Я вже була налаштована рішуче і знала, як діяти.

Надруковані слова, які на вигляд нічим не відрізняються від інших: *Особа, яка поділилася з нами інформацією на умовах анонімності, ще дужче заплутала справу з передозуванням Бріджит. «Ті таблетки їй дав один із її викладачів, – стверджує викривачка. – Я знаю, бо він їх і мені давав».*

Те, що вони вважали, буцім я сфабрикувала джерело інформації, буцім це просто витвір моєї уяви – це ще не був цвях у віко моєї труни.

Якби мені вдалося докопатися до істини, справедливість узяла б гору й ніхто б до мене не мав жодних претензій – я в цьому не сумнівалася. Тож я наполягла, щоб статтю надрукували, і чекала офіційного розслідування. Я сподівалася, що навчальний заклад з'ясує,

хто саме мав доступ до тих медикаментів – це буде нескладно, адже Бріджит ходила на заняття лише до чотирьох викладачів. Я була переконана, що інші дівчата теж напишуть свої заяви, що поліція приділить цій справі трохи більше уваги й поцікавиться, яким чином Бріджит дістала ті пігулки. А також тим, чи Арону Гемптону справді є що приховувати?

Зважений ризик. Гучний крок. І ще гучніше фіаско.

Невдача була неочікувана й неконтрольована. Усе закрутилося так швидко, що я навіть не встигла оговтатися, а моє життя стрімко полетіло шкереберть.

Я не спілкувалася з Ароном Гемптоном близько восьми років. Але, як нав'язливо повторюваний кошмар, він повернувся.

А я ж навіть імені його не згадала в статті. Логан сказав, що мої наміри неважливі. Заявив, що я задумала знищити Арона, що не важко здогадатися, про кого йдеться, якщо уважніше придивитися. І сказав це так, ніби я вчинила страшний злочин. Ніби й не було тієї дівчини на чорно-білій фотографії, що благала про справедливість. А ще відлуння в моїй голові, що не давало спокою.

– Я не знала, – сказала я, стоячи перед робочим столом Логана.

Брехня породжує брехню, і я вже зайшла занадто далеко, щоб зупинитися.

– Лайно собаче! – вигукнув він, бурячковий від насилу стримуваного гніву. – В якому році ти закінчила?

Я промовчала.

– Ти його знала, Ліє?

Я дозволила мовчанці говорити самій за себе, уявляючи, наскільки б гірше все виглядало, якби Логан дізнався, що я не лише знала Арона, а й певний час із ним жила.

– Це серйозний конфлікт, – додав він, що в підсумку виявилось найбільш легковажною тезою нашої розмови. Власне, це й був цвях у віко труни.

– Але це правда, – відрізала йому я. Не треба було доводити свою правоту. Тепер я це добре розуміла – так він собі зробив висновок, що мені є за що виправдовуватися.

Логан пильно подивився мені в очі, я не відвела очей, його пальці стиснулися:

– Нам потрібне твоє джерело.

Але, здається, він уже знав, що я відповім. Так виглядало, що Ноа його вже попередив.

– Я не можу його розкрити, – сказала я.

Він не ворухнувся. Не захитав головою. Не підвищив голосу. Кінець настав лагідно і швидко.

– Ти мушиш піти, – сказав він. – Негайно пакуй валізи й забирайся. І молися, щоб ця історія не мала продовження.

Я кивнула й вийшла з кабінету. Серце вискакувало з грудей. На якусь коротку хвилину мою душу охопило жахливе сум'яття. Але за ту мить я чітко зрозуміла, чим воно було зумовлене: це була правда, яку я розкрила. Підняла на поверхню, як ті бульбашки в окропі. Я розпалила вогонь і докинула дров.

Розділ 17

Цього тижня дзвінка з дому уникнути не вдалося. Мама телефонувала щонеділі о десятій ранку, без винятків, як парафіяни йдуть до церкви. А сестрі – в неділю ввечері, через її графік роботи. Я запитала сестру, коли ми зустрілися в батьків минулого Різдва, чи мама теж справно телефонує їй щотижня, тримаючи руку на пульсі її життєвих досягнень, і з полегшенням почула ствердну відповідь. У такі моменти я відчувала особливу близькість із сестрою: це був один із небагатьох елементів, який досі нас хоч якось пов'язував. Минулого тижня я ухилилася від розмови з мамою, знайшовши відмовку, що мені потрібно надолужувати прогаяне на вчительських курсах, і вона поставилася до цього з розумінням. Утім, якщо я й цього тижня назву ту саму причину, вона неабияк розхвилюється (я нічого не встигаю? не вмю правильно розставляти пріоритети?) Але іронія в тому, що цього тижня мені справді треба було надолужувати.

Я взяла слухавку тільки-но пролунав дзвінок – краще закінчити з тим чимскоріше, з піднятим забралом:

– Привіт, мам.

– Доброго ранку, Ліс. Як просувається освіта нового покоління?

– Добре. Зараз напружена пора. Наближаються проміжні іспити, тож перевіряю багато підсумкових робіт.

Я взялася прибирати на кухні, акуратно розставляючи на поличках дрібнички Еммі. Я дійшла висновку: під час телефонної розмови з мамою, щоб даремно не витратити нервову енергію, краще зайняти себе якою роботою. Відтоді, як я полишила Бостон, я відчувала, що вічно мушу перед нею виправдовуватися.

– Ребека теж страшенно зайнята, – сказала мама. – Готує документи на якусь стипендію з шаленим конкурсом. Подробиць не знаю. Може, вона тобі розповідала?

– Ні, нічого мені не розповідала, – відповіла я.

Нехай що казала мама, але вона знала напевне, чим так страшенно зайнята моя сестра. Це було нагадування, аби я більше цікавилася успіхами своєї сестри та намагалася не відставати. Це була мамина

позірно невичерпна надія, хоча ми з Ребекою ніколи не мали таких стосунків. Яюсь, багато років тому, мама вирішила, що суперництво підштовхує до успішності.

Ми з Ребекою цього не схвалювали й натомість так віддалилися одна від одної, що й близько не мали в чому між собою конкурувати.

З віком я нарешті почала розуміти, чому вона на нас так тиснула. Після того як батько пішов, мама виховувала нас сама. Нам із Ребекою було тоді п'ять і вісім років. Він створив десь в іншому місці нову сім'ю, яка мене не цікавить. Друга спроба. А мамі сплачував непогані аліменти, справно надсилаючи чеки аж до мого вісімнадцятиріччя.

Проте виховувала вона нас самотужки. Після розлучення закінчила школу медсестер і подбала, щоб ми завжди були готові самотійно стати на ноги. Щоб ніколи не опинилися в такій ситуації, яку довелося пережити їй самій. Я пам'ятаю про той час небагато, хіба те, що за нами часто доглядала сусідка, проте Ребеці, можливо, закарбувалося в пам'яті більше. Можливо, саме тому вона була трохи цілеспрямованішою, витривалішою та рішучішою. Можливо, вона бачила, якою була наша мама раніше, і не хотіла повторити цей шлях. Можливо, добре пам'ятає її ще до того, як мама взяла долю у свої руки й поперла вперед.

Скільки її пам'ятаю, Ребека завжди була незалежною. Виправдовувала всі мамині сподівання, пішла вчитися на лікаря, блискуче закінчила ординатуру, ніколи не переймаючись, хто б про неї подбав. У неї завжди був запасний план на випадок неприємних несподіванок. Її ніколи не кидав хлопець і не зраджував перед керівництвом. Вона ніколи не залежала від примх інших людей – не жила в когось на розкладній канапі, у напівпідвальному помешканні, на межі нервового зриву.

Мама завжди повторювала, що Ребека практична дівчина, здатна за потреби взятися за розум і досягти бажаного результату. За кризових обставин шукають саме таку.

Я ж, навпаки, завжди була надто вразливою й занадто покладалася на інших. Я дозволяю подіям брати наді мною гору – нехай вирують і розростаються, поки не заберуть мене з головою. Стрімголов кидаюся в роботу, історію, стосунки, без жодного резервного плану, а тоді щоразу дивуюся, коли мене збиває з ніг. Щоб утриматися, відчайдушно

намагаюся вхопитися за хоч якусь соломину. Іноді мені здається, що я просто витираю ноги об мамин різновид фемінізму.

Проте коли я успішно закінчила коледж і отримала диплом журналіста, вона була такою ж щасливою, як і на урочистостях з нагоди закінчення коледжу в Ребеки. «Подивися, – сказала тоді вона, – як тобі вдалося обернути свої недоліки на чесноти». Наче вони досі в мені просто добре маскувалися.

Як я зрозуміла, йшлося про мій нездоровий потяг до всякої гидоти, як вона це називала, і, вимовляючи ті слова, завжди кривилася. Книги, які я обирала, всі ті кримінальні документальні фільми та криваві трилери, які дивилася, моя цікавість до некрологів та жахливих таємниць – усе це до осоруги маму дратувало. Але зараз я нарешті спромоглася спрямувати ті бридкі захоплення на щось путнє, обернути їх собі на користь у житті. Колись мама сказала: «Ребека допомагає тим, кого можна врятувати, а Лія промовляє за тих, кого вже не врятуєш». Ті слова досі гріють мене зсередини. Ми з сестрою досі були двома сторонами однієї медалі, нерозривною парою, одним цілим.

– Ти вже з кимось познайомилася, Ліє?

– З купою людей, мамо.

– Ну, я не те мала на увазі.

Я подумала про Кайла. Про Девіса Кобба.

– У п'ятницю я чудово провела вечір із колегою по роботі. Ми були з нею в барі.

– Прекрасно, – сказала вона. – А з наступним семестром уже визначилася?

Здається, мама не могла ніяк змиритися з тим, що ця робота в мене не тимчасова. Чіплялася за думку, ніби це лише нетривала творча відпустка, що я врешті-решт викину дурне з голови і знову повернуся на пророкований мені долею шлях.

– Я підписала контракт на рік, – сказала я. – Я тобі про це вже говорила.

– Так. Просто нещодавно я спілкувалася з Сюзанною – пам'ятаєш її сина Лукаса? І вона мені сказала, що Лукас у Нью-Йорку, працює на себе. Там, якщо шукаєш змін, є надзвичайно широкі можливості. Я розумію, що ви з Ноа горшки побили й ти вже не схочеш працювати з ним разом.

Я стиснула пальцями скроні. Схопила ганчірку й почала витирати стільниці.

– Ноа тут ні до чого, мамо.

– Ліє, – сказала вона, – а чом би тобі не приїхати додому ненадовго? Відпросися на кілька днів, трохи розвієшся.

Але я вже не слухала.

Дивилася у вікно і раптом помітила чийось тінь на ганку – але, здається, кроків на сходах чи звуків авто на заїзді не почула. Я опустила руку з телефоном, мамин голос здалеку ледь чутно кликав мене на ім'я.

Я тихесенько підійшла до скляних дверей. Піднесла телефон до вуха і прошепотіла:

– Мамо, мушу бігти. До мене прийшли.

– Хто? – запитала вона, але я вже натиснула «завершити розмову».

Коли я розсунула двері, той, хто там був, уже втік. Я лише почула відгомін тупотіння на сходах, шурхіт листя та гілок. Примруживши очі, я вдивлялася в дерева. Сонце ще стояло низенько, цікаво, чи щось маленьке може кидати велику тінь? Кіт на дерев'яних поручнях. Койот. Пес. Чи хтось більший?

Може, той, хто підкинув газету?

Якщо так, то що йому було потрібно?

Я вже не почувуюся тут у безпеці. Це була раптова, навіжена думка, яка зникла так само швидко, як і з'явилася. Але з роками я навчилася довіряти своїм інстинктам і зважати на такі раптові навіжені думки. Тому вчинила так, як порадила б учинити кожному, перш ніж тебе перетворять на історію.

Тікай.

Я думала про зниклу Еммі, про Джеймса Фінлі в моєму домі та про його правопорушення, озвучені Кайлом у цій самій кімнаті. Цікаво, чи поліція вже затримала й допитала його, чи він досі не спійманий?

Зібрала до валізки нашвидкуруч якісь речі, узяла ноутбук, стосик учнівських робіт та зарядний пристрій для телефону. Зиркнувши крізь шибку вхідних дверей і бокове вікно, перевірила, чи надворі нікого немає, схопила ключі й вибігла до машини.

Поїхала до мотелю «Брейк Маунтен», запаркувалася на стоянці біля входу й чекала в машині, спостерігаючи за дорогою в дзеркалі

заднього виду.

Повз мотель, не пригальмувавши, проїхало лише одне авто. Але вранці в неділю на вулицях завжди порожньо й тихо. Жодна з інших машин на стоянці не була мені знайомою. Я схопила валізку й попрямувала до рецепції.

Чоловік – той самий, якого я бачила ввечері, коли приходила сюди шукати Еммі, – підвів на мене очі.

– О, знову ви, – сказав він, тоді зиркнув на торбу на моєму плечі, на моє недільне хатне вбрання й посміхнувся.

– Вітаю, – сказала я. – Мені потрібна кімната переночувати.

– Без проблем, – відповів він, в очах відблискувало відображення екрана комп'ютера. – Отже, на цілу ніч?

– Так, – сказала я, простягла свою кредитну картку і сперлася на стійку. – Слухайте, а хлопець, якого ви заміняли, так і не з'явився?

Він вручив мені ключа з кільцем, на якому висіла бирка з цифрою «7».

– Гадаю, ні, раз я досі тут.

– Дякую, – сказала я, штовхаючи вхідні двері.

На шляху до свого номера я минула три машини на стоянці, почула в одній із кімнат телевизор, в іншій – чийсь сміх. Спробувала уявити, як Еммі йшла цією ж стежкою разом із Джеймсом Фінлі, як, сміючись, відмикала ключем двері і як Джим увійшов за нею всередину.

Намагалася не уявляти того моменту, коли все обернулося, імовірно, трагічно.

У моєму номері був сірий килим, рудувато-коричневі стіни й величезне ліжко, заправлене тонким зеленим покривалом. Цупкі бежеві штори на вікнах я відразу щільно запнула і клацнула вимикачем на стіні. Лампа на стелі кидала на ліжко круглу пляму жовтуватого світла. Я замкнула двері на засувку, скинула торби на підлогу й на якусь мить подумала: «Ну все, це вже самісіньке дно».

Я дісталася місця, де всім цілком байдуже, хто ти або що з тобою трапилося. Туди, де ніхто до тебе дуже не придивлятиметься. Дівчина з багатоквартирного комплексу блукає сама вночі біля озера.

Еммі третєся в такому місці з якимсь типом із кримінальним минулим.

Жінка замовляє номер у мотелі – сама, в тому самому місті, де мешкає.

Якби мене викликали сюди написати репортаж про злочин – жінку знайшли мертвою у ванні з тупою травмою голови; або задушеною в ліжку, зі скляними очима, які втупилися в стелю; або яку пограбували, погрожуючи ножем, на стоянці – я б іще до ознайомлення з фактами з цілковитою впевненістю знала, що такий репортаж на першу шпальту не заслуговує. Така історія сенсації не зробить.

Залежно від дня тижня й від решти прикростей, які сталися з людьми впродовж тижня, ця подія може розраховувати хіба на коротеньку згадку в кримінальній колонці, будь-який пересічний читач просто швиденько пробіжить її очима, захитає головою й перейде до наступної статті.

Я знала, про що він, побіжно ознайомившись із подробицями злочину, подумає і яким буде його висновок:

А чого ти очікувала?

Сама винна.

Розділ 18

Майже опівночі задзвонив телефон, від несподіванки кімната закрутилася перед очима. Якусь мить я не могла зорієнтуватися, як і впродовж майже місяця після того, як сюди перебралася.

Екран телевізора, важкі штори на вікнах, смужка світла з-під дверей від вуличних ліхтарів. Далі цифри на годиннику, дзеленчить праворуч від мене. Я різко сіла й намацала рукою телефон.

– Лія? – Це був Кайл, чимось стурбований, чи то збуджений, чи то пригнічений.

Дзвонить уночі. Від страху почути, що він мені скаже, сон мов рукою зняло. Я уявила Еммі, якою бачила її востаннє, її погляд, сміх, розкуйовджене вітром пасмо волосся.

– Так?

Він на якусь мить замовк, я чула, як грюкнули двері машини.

– Я був біля твого дому. Власне, я тут зараз. Тебе немає, і я захвилювався. Ну то... Вибачай, просто хотів перевірити, чи все гаразд. – Він знову замовк. – Я просто хвилююся.

Я знову глянула на годинник. Уявила Кайла на заїзді до будинку, світло вимкнене, машини немає. Мало що він міг собі подумати про те, куди я поперлася о такій годині?

– Я не з кимось іншим, якщо тебе це непокоїть.

– Ні, не це, – сказав він. Але непокоїло його саме це. – Ну, добре, так. Добре, і це не моє діло. Просто я був тут поблизу, і день нині був, от, ну був день, і я вирішив заскочити, перевірити про всяк випадок, а твоєї машини немає...

– Ти мене налякав, – сказала я й засміялася, усвідомлюючи, наскільки це безглуздо. Я перебувала в мотелі всього за десять кілометрів від мого будинку. І ніхто не знав, що я тут. – Коли ти повідомив мені про Джеймса Фінлі, я не хотіла далі залишатися вдома. Поїхала до мотелю. І зараз почуваюся безглуздо.

– Угу. Угу. Отже, з тобою все гаразд.

– Так, усе добре, – сказала я.

Я чула вітер у слухавці, шум вулиці.

– Пробач, що розбудив, – сказав він.

– Нічого. Та я й не спала насправді. – Це була брехня. Я вирубалася повністю, відлетіла далеко-далеко, вимкнула нарешті мозок.

– Де ти? – запитав Кайл, впритул наблизившись до слухавки.

– Чому питаєш? Хочеш заїхати? – Я сказала це жартома і збагнула, що насправді ні. Згадала його в своєму ліжку вчора вранці, шрам на грудях, тихе дихання, як ритмічно здіймалися й опускалися його груди. Я затамувала подих, чекаючи на відповідь.

– Ага, хочу заїхати.

Я відчула, як усмішка на обличчі розпливлася ширше.

– «Брейк Маунтен». Кімната номер сім.

Крізь щілину між шторами я побачила вогні його фар. Почулося гудіння мотора, а після того, як Кайл його заглушив, – характерне металеве клацання від охолодження двигуна. А тоді кроки на стежці, ледь чутний стукіт, його тінь з'явилася під дверима.

Я відчинила йому практично в тому ж, у чому була, коли відповіла на дзвінок: хатні штани, вільна футболка, зав'язане у слабкий вузлик волосся.

– Привіт, – сказав він, хутко прослизнувши до кімнати, ніби боячись, що хтось помітить.

– Ага, привіт. – Я замкнула за ним двері.

– Розкішно, – прокоментував він, оглядаючи приміщення з усмішкою на пів рота.

Я вперла одну руку в бік і сказала:

– І все дуже незаконно.

Виглядало як жарт. Наче ми для когось грали роль. Двоє людей, дотримуючись сценарію, відчайдушно намагаються згадати свою наступну репліку. Бо інакше цю сцену доведеться вирізати і з'ясовувати, що ми, в біса, тут робимо – цього разу тверезі, і зустрілися не випадково в барі, а свідомо, з певним наміром.

Кайл, не роззуваючись, звалився на ліжку, звернувшись на покривало, і заклав руки за голову.

– Те, що я приперся сюди вночі і всяке таке, мабуть, наводить на думку, ніби я заздалегідь спланував тобі зателефонувати. Просто хочу зазначити, на своє виправдання, що зараз для мене ніби шоста вечора. Я щойно закінчив зміну.

– Отже... чекаєш, що я подам тобі вечерю? – усміхаючись, запитала я.

Він, теж усміхаючись, захитав головою на подушці.

– Тоді твоє виправдання гівна варте, – сказала я й засміялася.

Кайл обхопив мене за талію й потягнув до себе на ліжку.

Я сміялася, поки він проклинав паскудне ліжка, паскудну кімнату, поки жартував, що не варто гаяти часу, бо за зайву годину з нас візьмуть додаткову платню. Сміялася й раптом знову відчула себе водночас і суб'єктом, і об'єктом. Цікаво, чи це теж частина дна, на яке я скотилася?

Ось вона, Лія Стівенс, дівчина в гівняному мотелі. Телефонний дзвінок серед ночі. Вона досі напіводягнена. Чіпляється за чужу ідею й не хоче, щоб він ішов.

Я подумки сказала: «Поглянь на себе, Ліє, ти опускаєшся нижче й нижче», – і на хвилину ніби відступила, щоб чіткіше побачити картину перед собою. Але тут Кайл прошепотів моє ім'я, а я підвела очі на нього, повернулася. Знайшла нарешті те, чого шукала. А він не зводив із мене очей під цією гидкою лампою, наче не міг повірити, що я тут, що я справжня.

У понеділок я цілий ранок була в піднесеному стані. Поки проводила урок, мої речі лежали в багажнику машини на вчительській стоянці. Я вирішила виселитися з мотелю й повернутися додому. Вирішила таки дізнатися, хто підкинув мені ту газету. З'ясувати, чи справді мені є чого боятися, чи то лише розбурхана уява.

Тому й не зреагувала на перше дзижчання мобільного телефону в когось із учнів і продовжила говорити, стоячи лицем до дошки. Не зреагувала на перше шушукання за спиною – щось витало в повітрі, а потім торкнулося моєї потилиці.

Я чула, як на середині уроку мало не весь клас дружно вібрував сигналами повідомлень. Учні крадькома зиркали у свої торбинки, під парти, кивали головами одне одному й у мій бік.

Я згадала, коли таке було востаннє і що тоді з'ясувалося. Весь цей час я лише чекала неминучого «сюрпризу».

– Що трапилося? – надто гучно поцікавилася я. – Скажіть нарешті, що трапилося.

Найсмівливішою виявилася Іззі Марон. Вона спокійно і твердо сказала:

– Просто зараз коло «Таверни» з озера витягають якусь машину.

Руки від несподіванки опустилися на стіл, я нахилилася вперед.

– Яка машина? – всі погляди спрямувалися на мене. Я підвищила голос. – Я питаю, яка машина?!

Іззі набрала повідомлення, почекала відповіді.

– Коричнева, – сказала вона. – Універсал. Старий.

Я вилетіла з класу. Залишила учнів, свій кабінет, усе. Схопила торбинку й через бічні двері побігла до свого авто.

Згодом, коли мене допитували, я не могла згадати тієї поїздки. Не могла згадати жодної деталі. Ось я у своєму класному кабінеті, і наступний спогад – я вже на узбіччі дороги біля стоянки «Озерної таверни», заповненої автомобілями рятувальних служб. Я помчала за ресторан і збігла дамбою вниз, хапаючись за гілки, аби втримати рівновагу.

Перед очима розкрилася картина: косі промені сонця на гладенькій поверхні води. Хмари мошкари над високою травою. Під ногами – пожовкле листя, втопане у вологу землю. Юрба роззяв на кожному кроці з телефонами в руках напоготові. Представники поліції їх стримують. І евакуатор, розвернутий задом до озера, зачепив щось тросом і тягне з води.

Корба загуркотіла гучніше, над поверхнею води повільно здійснюється кузов авто. З вікон ринула брудна каламутна вода, я підступила ближче. З натовпу хтось щось вигукнув. Хтось указав у мій бік. Периферійним зором я вловила Кайла. Він наближався до мене з простягнутими руками, щось говорив, я бачила, як ворухатся губи, але нічого не чула.

– Це її машина, – сказала я таким спокійним і виваженим тоном, що мало не обдурила сама себе. Ніби насправді тримаю себе в руках. Але ноги вже не слухалися, обличчя переді мною порозпливалися, усе навколо неначе оповилося туманом.

Кайл намагався мене втримати, обхопивши рукою за талію. Я відчувала на собі погляди присутніх навколо людей. Кайл говорив ніжним приглушеним голосом, притулившись губами до мого вуха. Всі спостерігали за нами.

Це було авто Еммі, жодних сумнівів. Я помітила всі дрібні деталі, про які вже забула. Тьмяна пляма на хромованому бампері з правого боку, надщерблений задній ліхтар, номерний знак без одного з кріпильних гвинтиків.

З відчинених вікон текла вода. Дверні щілини замулені, заліплені багном.

На передньому сидінні темніли обриси людини.

І раптом я вже не своя. Безтямно прориваюся крізь кордон поліції, за загороджувальну стрічку, вимагаючи, щоб мене пропустили ближче. Навіжена, охоплена горем і жахом, від якої люди ніяково відводять очі.

Кайлу довелося знову мене ловити. Він міцно обіймав мене руками за стан, шепотів щось на вухо.

Але я витягала шию з-за плечей поліціяннта – і нарешті побачила.

Трос тягнув машину на берег, силует, зафіксований ременем безпеки на передньому сидінні, набував чіткішої форми. Автомобіль трохи нахилився вперед, сонячні промені освітили жертву, і я змогла краще роздивитися: з нерухомого тіла стікала каламутна вода, світліше та значно коротше волосся, надто широкі плечі.

Це був чоловік.

Це був Джеймс Фінлі.

Розділ 19

Я сиділа, підібгавши коліна, на сирій холодній землі, спиною до місця пригоди, і вся тремтіла.

– Ш-ш-ш, не дивіться, – сказала жінка в уніформі, натякаючи, що мені забракне витримки.

Я нагадала собі, що вони мене геть не знають. Кайл залишив мене під опікою колег. Для них я – шкільна вчителька, самотня жінка, в якій безслідно зникла подруга-співмешканка.

– Дихайте глибше, повільніше, – додала пані в уніформі, присівши навпочіпки переді мною.

Я слухала поради щодо дихання, але раз у раз озиралася через плече на Кайла, який трохи далі давав якісь вказівки групі поліціантів. Коли вони розбрелися по периметру стримувати натовп, я зустрілася з Кайлом очима. За мить він відвів погляд і повернувся до опрацювання місця пригоди.

Машину Еммі завантажили на евакуатор, на місце вже прибула нова команда фахівців. Більшість глядачів залишили територію, але не всі. Починалася дуже неприємна частина поліційної рутини, *страшна* частина. У кримінальних репортажах про неї не згадують – таке людей відштовхує. Неприкрита, неприкрашена правда, від якої завертаються нутрощі, свідками якої були лише ми.

Жінка в уніформі простягнула мені солодкий батончик, начебто мій стан був наслідком різкого падіння рівня цукру в крові. Я розгорнула обгортку й відкусила шматочок, відчувши, як на серці від виразності картини місця злочину знову наростає тривога.

Я поклала голову на складені на колінах руки, ніби відпочиваючи, і спостерігала за роботою криміналістів. Фотограф знімав місце пригоди з усіх можливих ракурсів. Перш ніж видобувати тіло жертви, речові докази, автомобіль, місце пригоди – все позначили мітками і ще раз сфотографували. Виконавці брудної роботи мали спеціальні цупкі рукавички, маски для обличчя та захисні комбінезони. Кайл, виструнчившись, спостерігав за процесом трохи осторонь. Задубіле та роздуте тіло Джима вийняли з машини. Звідти полилася вода.

Присутні, скривившись, відвертали голови. У повітрі повіяло чимось густим і нудким.

Жертву поклали на брезент, сфотографували, ретельно оглянули на предмет речових доказів. Кайл попросив зробити зблизька фото фрагмента обличчя чи шиї. Врешті-решт тіло накрили, поклали в мішок, застебнули блискавку, підняли на високі носилки. Двоє чоловіків, штовхаючи ноші на розбовтаних колесах, рушили догори на пагорб. Вони йшли просто на нас. Жінка в уніформі сказала: «Вставайте, треба звільнити їм дорогу».

За ношами тяглася вервечка похнюплених поліціантів. Кайл ще трохи забарився біля машини, вказуючи на місця, які потрібно прискіпливіше оглянути та позначити. Потім заліз на борт евакуатора, на мить озирнувшись на мене. Кивнув чоловікові поруч, щоб відчинив багажник, і зазирнув усередину. Затамувавши подих, я уявляла побачену ним картину, ніби сама стояла там поруч із ним, уявляла, як хмурніє його обличчя.

Проте нічого не сталося, Кайл лише захитав головою, щось нерозбірливо прокоментував і знову повільно перевів погляд на мене.

– Як вас звуть, дорогенька? – поцікавилася жінка.

Але я не відповіла, бо помітила, що Кайл уже зіскочив із вантажівки і прямував до нас.

– Ліє, – сказав він, підійшовши достатньо близько, щоб не кричати. – Тобі варто повертатися додому. Тебе підвезти?

Ані слова про сцену, свідками якої ми були. Ані слова про мертве тіло, яке він оглянув. Ані слова про особу, яку, ми обоє це знали, він боявся виявити всередині багажника.

– Ні, я сама, – вимовила я хрипким голосом, відчуючи біль у надто пересохлому чи знеможеному горлі.

– Як ти тут опинилася? – запитав він.

– Учні, – відповіла я. – Мої учні сказали, що з озера витягають якусь машину. Коричневу. Старий універсал. В Еммі була така.

Кайл зиркнув у бік значно поріділої юрби роззяв із телефонами в руках. Інформація розліталася швидше, ніж поліція та журналісти встигали відокремити факти від чуток.

– Це точно її машина? – запитав він. – Ти впевнена?

Я напружила обличчя. Вагаючись, як відповісти, і чудово усвідомлюючи, які можуть бути наслідки. Розслідування й усього, що з

ним пов'язане, уникнути не вдасться. Зараз, коли розтулю рота і скажу правду, я прив'язу себе до її долі, до її справи.

Мене огорнув нестерпний смуток, відчуття непоправної втрати чогось, чого ще до кінця не розуміла.

– Так, – сказала я. – Це її машина. То це був лише він? – Я стишила голос. – Джеймс Фінлі?

Кайл поглянув на жінку поруч зі мною й, вочевидь, подумки ретельно підбирав наступні слова.

– Лише той чоловік. Повертайся додому. Я заїду пізніше, гаразд? І тоді все обговоримо. Спершу завершимо тут.

Я труснула головою, намагаючись зорієнтуватися, зібрати думки до купи.

– Мушу повертатися на роботу.

Кайл кивнув, і жінка в уніформі повела мене, притримуючи рукою за спину, до стоянки. Відходячи, я озиралася через плече. На машину Еммі. На все, що залишилося позаду.

Поліція якнайретельніше оглянула автомобіль Еммі, ззовні, зсередини, перевірили всі шпари. Вони не знали, що саме шукати і як дізнатися, чи знайшли те, що потрібно.

Я повернулася до школи й сиділа в машині на вчительській стоянці. Другий урок ще не закінчився. Якщо з'явиться посеред уроку, це приверне забагато уваги, як і мій несподіваний вихід. Тож я поклати голову на підголів'я й заплющила очі. З-перед очей не зникало обличчя Джеймса Фінлі, яким я його запам'ятала, коли ми одного разу зустрілися поглядами. Він тоді прикурював цигарку, втягнув щоки і глипнув скося на мене...

Спогади раптом перервалися від бурхливого гамору – тупотіння безлічі ніг, гучний сміх, якась дитина щось верещить приятелеві.

Отже, почалася обідня перерва. Бігли старшокласники, які мали право впродовж цих тридцяти хвилин виходити за межі території школи. Коротка можливість утекти зі своїх камер та від усіх вимог учителів. «Що може з ними статися за тридцять хвилин?» – напевно, думали в адміністрації. За коротку мить може статися що завгодно. Усе може змінитися миттєво.

Я вийшла з машини і стала пробиратися крізь тисняву до головного входу. Потік учнів рухався в один бік, а я йому назустріч, сподіваючись

злитися з натовпом. Утім, Мітч таки помітив. Він стояв за скляною перегородкою дирекції й жестом руки попросив затриматися.

Я чекала у вестибюлі, прислухаючись до його кроків, що гучно відлунювали від стін коридору.

– Ти пішла з першого уроку? – запитав він. Хутко перебігши мене очима, він наморщив носа, ніби зачув якийсь запах. Обличчя скривилося, а тоді розслабилось. – Іззі Марон прийшла до нас повідомити, що ти просто встала й вийшла з класу.

Я кивнула, приклавши долоню до шиї. Мітч слідкував за моєю рукою.

– Діти сказали, що з озера витягують якусь машину. За описом схожу на авто моєї сусідки по дому. – Я глибоко вдихнула. – Виявилось, що не вона.

– Ага, – сказав він і знову обвів мене поглядом. – Гаразд, радий це чути. – він узяв мене за лікоть. – Про таке варто когось попереджати, добре? Учнів не можна так залишати, має ж бути якась відповідальність.

Я кивнула, подивилася йому в очі й помітила, як він одразу полагіднішав.

– Ситуація була надзвичайна. Я не думала про наслідки. Пробач.

– Я розумію. Просто застерігаю на майбутнє. То все гаразд?

Я захитала головою. Не знаю.

– Ну, це була не вона, але авто її.

Він насупився.

– Я чув, що там знайшли тіло.

– Так, – кивнула я.

Мітч втупився на мене.

– Ти бачила?

І тут, уперше за все перебування в цьому містечку, я зрозуміла, що знаю про нього щось таке, чого вони ще не знають. Відчуття, яке завжди викликає глибоке зворушення, – володіти якоюсь винятковою інформацією й розповсюджувати її. Можеш вирішувати, що, кому і скільки повідомити.

– Якийсь чоловік, – сказала я.

Він міцно стиснув губи.

– Отже, це вже дві жертви поблизу озера за останні декілька тижнів. Я за тебе хвилююся.

– Просто збіг, – додала я.

Проте він мав рацію. Одне тіло знайшли під «Таверною» на східному краї, на протилежному від мене боці озера; друге – на південному березі, ближче до мого дому на заході. Випадкові збіги завжди приховують якусь історію. Я це відчула. Серії злочинів, захворювань на рак, самогубств, відкрито не пов'язаних між собою – але ми не можемо просто махнути на них рукою; такі загадковості завжди захоплюють нашу колективну свідомість.

Мітч захитав головою.

– Не збагну, що в нас відбувається. Це безпечне місто. Тут завжди було безпечно.

– Мітчу, злочини вчиняються постійно, всюди.

– Не в нас.

– Та ж населення останнім часом зросло майже вдвічі.

– Це неважливо. У нас місто невелике. Чудова громада. Всі одне за одного дбають. Або дбали. А тепер маємо тут повно чужинців.

– І причетні не лише вони. Відбувається зіткнення світів. Безробітні далі без роботи. Просто вони гарненько приховані від наших очей під шаром нових робочих місць. Сприятливе середовище для злочинів, чорт забирай! І завдяки новій економіці ніхто тепер не може собі дозволити звичного способу життя.

Мітч промовисто подивився мені в очі, вочевидь збагнувши, що я сама з тих новоприбульців.

– До речі, твоїх учнів узяла на себе панна Тернер. Ти їй зобов'язана.

– Гаразд, Мітчу, – сказала я.

– Ліє! – гукнув він у спину. – Будь обережна.

Я постукала у відчинені двері Кейт Тернер; вона обідала за своїм столом. Жестом запросила до себе, підвелася з крісла, витираючи губи серветкою.

– Боже мій, – прошепотіла вона. – Ліє, я вже знаю. Мені сказали, що це коричнева машина, що ти негайно туди поїхала. Твоя співмешканка?

Я захитала головою.

– Не вона.

Кейт полегшено зітхнула.

– Мені прикро, що я так раптово втекла, без попередження. Чула, що ти мене підстрахувала. Дякую!

– Це дурниці, не переймайся. Тільки наступного разу попереджай, щоб одна святенька шельмочка не встигла наклепати язиком у кабінеті директора. – Кейт закотила очі, я їй усміхнулася.

– Я справді дуже вдячна, – сказала я, взявши її за лікоть.

– Слухай, приходь до мене після роботи. Або можемо кудись разом піти. Ця історія мені геть нерви розтріпала.

Здавалося, вона була на межі нервового зриву. Усе місто вже доходить до межі. Але ввечері обіцяв заїхати Кайл, можливо, з новинами.

– Шкода, але я сьогодні не можу, – сказала я.

Пролунав дзвоник, і вона застогнала – зараз почнеться наступний урок. До класу не ввійшов, а влетів учень: у навушниках, музика на повну гучність, чутно з іншого кінця кімнати.

– Ну, шоу починається, – сказала вона.

Я позадкувала з її класу, буркнувши на прощання: «Дякую тобі». І відклала все, про що ми говорили, у віддалену комірчину свого мозку, на потім.

Зосередься, Ліє. Берися до роботи.

Іззі Марон здивовано завмерла біля мого класу. Вона не очікувала, що я повернуся на останню, четверту пару уроків. Гладенько зачесане й зав'язане на маківці темне волосся. Карі очі з підмальованими віями дивилися на мене щирим невинним поглядом. Вона мала сухорляву фігуру та вічно засмаглу шкіру і, щоб це підкреслити, ходила у світлому вбранні, короткому й обтислому.

– Я десь забула куртку, – сказала вона, не зрушивши з місця.

Я нахилила голову набік і вказала рукою на клас:

– Шукай.

Вона пройшлася між рядами і, щоб не зрадити своїй брехні, нахилилася заглянути під кожну парту. А тоді врешті випросталася й уперла руки в боки.

– Може, Тео забрав. Він живе поруч. Запитаю його пізніше.

Ніби хотіла недвозначно продемонструвати, на чистому повітрі вона боці. І чому мене не дивує, що вони сусіди? Що обоє живуть у величезних будинках, у новому кварталі – втіленні добробуту та безпеки?

Я зустрілася з нею поглядом і сказала:

– Сподіваюся, знайдеться.

Дівчина прокашлялася.

– Ви як? Усе гаразд? Це був... Хтось знайомий?

Я захитала головою.

– Зі мною все добре, Іззі. Ти ще щось хотіла? – запитала я, припускаючи, що вона тут, щоб дізнатися свіжі плітки. Продовження історії.

Вона знову облизала губи, захитала головою й рушила до дверей.

– Та ні, нічого.

– До завтра, – сказала я, щоб мала знала: я тут, я повернулася й нікуди не збираюся втікати.

Лише зараз, коли вона обернулася спиною, я помітила в її руці складений у декілька разів клаптик паперу в лінійку. Іззі пхнула його на ходу в задню кишеню джинсів.

Розділ 20

Кайл не зателефонував перед своєю появою ввечері, як я очікувала. Приїхав несподівано й не сам. На заїзді стояли два поліцейні автомобілі, запарковані позаду моєї машини. Я знала, що вони рано чи пізно приїдуть із офіційним візитом: зрештою, я заявила, що знайдена в озері машина належала Еммі. Цілком логічний крок з їхнього боку.

Я дістала зі скриньки з прикрасами розірваний ланцюжок Еммі, поклала на столик у вітальні, гадаючи, що він потрібен поліції як речовий доказ. Шкода, що я не була достатньо обережною, схопила його голою рукою, коли знайшла, і, тримаючи в кулаку, вочевидь, замацала відбитки пальців, які на ньому могли залишитися.

Еммі мусили викрасти звідси. Видно, встряла з тим мутним покидьком Джеймсом Фінлі в якусь халепу. Поліція мусила з'явитися, а я – бути готовою до їхньої появи. Проте я очікувала, що Кайл спершу зателефонує.

Кайл піднявся на ганок у супроводі двох чоловіків, один у формі, інший – як Кайл, у цивільному одязі, стриманий діловий стиль. Я впізнала обох: Кларк Іган, той, що в перший день допитував мене в школі; і Келвін Додж, той переляканий юнак, що був у мене того дня, коли я знайшла ланцюжок. Додж – наймолодший із них, трохи невпевнений у собі. Я вийшла на ганок, перш ніж вони встигли постукати в двері.

– Панно Стівенс.

Першим заговорив детектив Іган. Додж привітався кивком голови. А Кайл одразу запитав:

– Можна ми оглянемо речі Еммі?

– Звісно, – сказала я, відступаючи вбік і запрошуючи гостей.

Я теж позадкувала всередину. Але, проходячи повз мене, Кайл навіть не глянув у мій бік, не всміхнувся, не торкнувся рукою талії.

– Покажете, де її кімната? – запитав він, і я просто остовпіла, надто довго кліпаючи очима.

Отже, це було для годиться. Отже, кожен грає свою роль, чітко розділяючи різні сторони життя.

– Двері ліворуч, – сказала я.

Кайл попрямував до кімнати Еммі сам, а Іган залишився на ганку, втупившись поглядом у ліс. Додж чекав ближче до виходу. Він тинявся по кухні та вітальні, розглядаючи кухонну стійку, канапу, телефон на стіні. Я бачила, як він усе сканує очима.

– Ось. – Я взяла ланцюжок Еммі й простягнула його Доджу. Він опустил погляд на кулон, а тоді дещо байдуже подивився на мене. – Ланцюжок, який я знайшла на задньому ганку, – додала я.

– Я пам'ятаю, – кивнувши, сказав він і додав: – Мені шкода, – ніби долю Еммі вже визначено наперед.

Додж обмацав кишені, видобув поліетиленовий пакетик і розкритим простягнув до мене, щоб можна було покласти туди прикрасу. Сподіваюся, Додж протримається на цій роботі. Так виглядає, що вона йому щиро подобається, але боюся, в нього надто м'яка вдача для тривалої служби в поліції. Він ще на випробуванні.

Детектив Іган просунув голову в розсувні скляні двері.

– Доноване, можна тебе на хвилинку? – Його голос відбився від стін, розрізаючи порожнечу.

Спершу я почула кроки, а за мить побачила Кайла.

Щось у голосі Ігана змусило мене піти за ними. Черевики гучно затупали дерев'яною підлогою в напрямку ганку й далі вниз розтрісканими сходами. Іган зауважив, як я рушила за ними, і подивився на Кайла запитальним поглядом.

– Там щось під сходами, – приглушеним тоном сказав Іган, ніби натякаючи: «Це я не тобі, дівчинко».

– Що? – здивувалася я, малюючи в уяві найгірше. Завжди найгірше. Імпровізована могила. Мертве тіло.

Він не підвів на мене очей, але відповів:

– Ще незрозуміло. Схоже на якісь каністри. Ваші?

Я захитала головою.

– Ні. Ми орендуємо будинок. Я насправді ніколи там не лазила.

Це Еммі заглядала туди з ліхтариком. Тієї ночі, коли ми виявили й розлякали котів.

Іган присів навпочіпки, скрипнувши черевиками, ременем і колінами. Посвітив ліхтариком, як в Еммі. Хлопці явно хотіли мене позбутися, але це мій дім і цей огляд неофіційний. Ордера на обшук у них не було. Я мала повне право все знати. Я нахилилася Ігану через

плече, слідкуючи за променем світла. Ліхтарик освітив щось біле, майже цілком сховане за дерев'яною опорою.

Кайл жестом дав вказівку Доджу перевірити, що це. Той надів рукавички й навкарачки поповз у темряву.

– Обережно, – гукнула я. – У нас там тварини водяться.

Іган повільно обернув до мене голову. Ми чекали на Доджа мовчки.

Нарешті він виповз звідти з ліхтариком та циліндричною каністрою, схожою на ті, що використовують для змішування цементу або для зберігання добрив. Якщо там і була колись етикетка, вона давно стерлася. Біла пластикова каністра, брудна, вся в болоті, герметично закрита.

Додж обтрусив форму й витер руки об штани.

Іган теж натягнув рукавички, затиснув каністру між ногами й зняв кришку. Всередині була пляшка з відбілювачем, жовті рукавички, шорстка щітка для підлоги та ганчірки.

– Вона прибирає помешкання, – прокоментувала я.

Видно, Еммі тримала тут свої припаси, які возила в багажнику.

– Я думав, що вона в motelі працювала, – сказав Кайл.

Він примружився від яскравого сонця, опустив на очі темні окуляри, сховавши вираз обличчя.

– Так. Працювала в motelі та прибирала помешкання, – сказала я.

– Знаєте, де саме?

– Ні, – відповіла я.

Він указав рукою на каністру.

– То це її речі?

– Не знаю. Можливо. Або власника будинку. Справді не знаю.

– Там ще щось, – сказав Додж, знову посвітивши під ганок ліхтариком. – Або було раніше.

Ми всі присіли навпочіпки, щоб подивитися, на що він світить. Я побачила грудки свіжорозритої землі.

– Ага, щось було.

Під будинком щось закопали. Або рили яму.

– Я ж казала, що в нас там тварини водяться. Переважно коти.

Скрегіт під ганком, двигтіння підлоги.

Я згадала ту ніч – ніч, коли все змінилося. Гавкіт сусідського пса, жінку, яку знайшли біля озера, – того дня я зрозуміла, що Еммі зникла.

Пронизливі звуки серед глупої ночі.

*Дурниця, Ліє.
Просто коти.*

Вони почали допит того ж вечора, всі троє за кухонним столом, з ручками та блокнотами. Знову цікавилися, коли я бачила Еммі востаннє – судячи з попереднього огляду тіла, Джеймс Фінлі був мертвий уже тривалий час. Тепер вони були дуже уважні. Зупинялися на найдрібніших деталях. Повторювали по-різному одне й те саме, кружляли навколо, від чого я найжачувалася. Мене дратувало те, як вони ставлять запитання, роблять певні натяки, але прямо своєї підозри не називають. Начебто сама Еммі може бути підозрюваною. Тож мені довелося «домалювати» історію. Я мусила їх переконати: це не вона. З нею щось трапилося.

Тож коли вони запитали про її душевний стан, про те, чи Еммі була налякана, чимось занепокоєна, я відповіла, що можливо. Розповіла про ранок того дня, коли вона зникла, про те, як щось у лісі коло нас привернуло її увагу. Про те, як вона мене заспокоювала, просила не хвилюватися, як я тоді дуже поспішала й поїхала на роботу. Я помітила, що Кайл сприймає мою історію дещо інакше, ніж раніше. Цього разу я розповіла більше деталей, змалювала повнішу картину – а отже, казала правду. Мені не варто було нічого приховувати.

– Я віддала інспекторові Доджу її ланцюжок, – додала я, щоб запам'ятали.

Вона відбивалася від когось на задньому ганку. Ланцюжок розірвався й упав на землю, Еммі по нього не повернулася. Вона вже не могла повернутися.

– А це характерна для неї поведінка? Просто зникнути? Зненацька кудись поїхати? – запитав Кайл.

– Ні, – сказала я, але відповідь зависла в повітрі, незавершена, непереконлива. Певно, вони це побачили, відчували сумнів у моєму голосі.

– Гаразд, – сказав Кайл, відсуваючи крісло, щоб підвестися.

– Дякуємо за допомогу, панно Стівенс, – додав Кларк Іган, повторюючи рухи Кайла, інспектор Додж – теж.

– Ви собі дасте тут раду самі? – запитав Кайл, хоча його обличчя нічого не виражало. Нічого, що б змусило інших щось запідозрити.

Нічого, що б показало мені, чи цей вияв турботи був чимось більшим за звичайну ввічливість.

– Так. Я геть виснажена, – відповіла я, зауваживши, що його губи ледь помітно сіпнулися, виказуючи таємницю, відому лише нам двом.

Вони залишили все як було, навіть білу каністру поклали назад під ганок, хоч і не так глибоко. Втім, коли я зачинила за ними двері та замкнулася, дім здавався дещо незвичним. Відсунуті стільці, ще не вивітрені нові запахи. На підлозі сліди черевиків. Я не могла згадати, чи вони були там раніше – все було не таким, яким здавалося.

Я спостерігала, як із двору виїжджають автомобілі, як тьмяніє і зникає світло фар. В уяві постала Еммі, яка пильно вдивляється в ліс за нашим домом. Я знову почула запитання Кайла: «А це характерна для неї поведінка?». Знову почула той сумнів у голосі, що охопив мої думки.

Думала про те, що розповіла Кайлу. Про те, як Еммі вночі іноді тікала до моєї спальні, коли приводила когось додому. І як залишалася зі мною до ранку, за замкненими дверима, чекаючи, поки вони підуть.

Вона завжди показувала своїм кавалерам такі фокуси. Просто ніколи не вчиняла так зі мною.

Розділ 21

Попри те, що я сказала Кайлу, заснути мені не вдалося. Повсякчас учувалося, що під ганком тварини: коти, кролики; можливо, ведмеді. Я згадувала тінь, яку побачила біля входу, ввімкнене світло в домі після того, як Еммі вже зникла. І знала, що то не міг бути Джеймс Фінлі. Він, за словами Кайла, уже довго був мертвий. Це вся інформація, яку вони могли надати зараз, хоча колись згодом патологоанатом обов'язково повідомить трохи більше.

Проте факти були такі: хлопець, із яким зустрічалася Еммі, мав кримінальне минуле. Її машину знайшли в озері з Джеймсом усередині. Еммі досі немає. Я знову згадала скрегіт під ганком. Час, коли його почула. Може, Еммі туди поверталася по щось? Може, коли вона вночі світила під ганком ліхтариком, то знайшла схованку й подумала: «О! Мені таке треба». Може, використовувала те місце для своїх потреб, знаючи, що я там ніколи не шукатиму. Що побоюся туди лізти.

Я знала, є дві можливі версії того, що з нею сталося: Еммі десь лежить мертва, як і Джеймс Фінлі, – можливо, на дні озера, але не факт. Або ж могла кудись утекти, бо вплуталася з тим Джеймсом Фінлі в якусь халепу.

Еммі не вперше потрапила в халепу. Мало не встромила Аронові в руку ножа; украла годинник із квартири Джона Гікельмана; вона завжди загравала з небезпекою, провокуючи її наблизитися.

Одного разу в барі її звинуватили в злочинстві. Якийсь чоловік схопив її за руку, нахилився і сказав: «Я бачив. Ви взяли гроші з барної стійки. Не ваші гроші. Я бачив».

Вона висмикнула руку, але він схопив її знову. Тоді вона дістала з кишені п'ять доларів, жбурнула йому банкноту й вибігла геть, потягнувши мене за собою. Всю дорогу вона реготала, я бігла поруч, нервово гигаючи, бо годі було стриматися, але на кожному розі з острахом озиралася через плече. Боялася, що за нами женуться. Мабуть, підозрювала тоді, що колись Еммі таки щось наздожене.

Зараз вона, можливо, десь ховається, і їй досі загрожує небезпека. А заодно, ймовірно, і мені. Щоправда, вона б мене не кинула тут напризволяще, якби знала про небезпеку. Вона б не кинула – принаймні та Еммі, яку я знала.

Вісім років тому Еммі, лежачи на бетонній підлозі й заклавши ноги на канапу, раптом прорізавши своїм голосом туман, яким горілка огорнула наші голови, сказала:

– Усі взаємини поділяються на три категорії. Три. Не більше.

Вона схилила голову набік, розсипавши навколо волосся, щоб перевірити, чи я ще слухаю, чи вже сплю. Я страшенно любила моменти, коли Еммі плела всякі байки, а я мовчки слухала.

Вона знову задерла голову до стелі.

– Так-от. Суто гіпотетично. Візьми когось зі знайомих. Будь-кого. Припустимо, ти знаєш, що ця особа когось убила. Вона тобі телефонує і в усьому зізнається. Як ти діятимеш? А: викликатимеш поліцію. – Вона виставила великий палець. – Б: нічого не робитимеш. – Вказівний палець. – Або В: допоможеш позбутися тіла. – Вона підняла середній палець, а тоді розчепірила всі три пальці перед обличчям, очікуючи, що я відповім.

Я засміялася, зрозумівши, що вона не жартує.

– Ось так просто?

– Так просто, – повторила вона. – Щоб зрозуміліше.

Еммі сприймала навколишній світ тільки так – чорне або біле, іншого не існує. Три варіанти – і все. Байдуже, що були проміжні комбінації, що вони будь-якої хвилини могли змінитися, щохвилини змінювалися. Як от Пейдж і Ноа спершу були в одній категорії, а потім потрапили до іншої. Ми всі не стоїмо на місці. Еммі замість сказати прямо, що має на думці, говорила загадками, і цього разу, мабуть, то було: «Я тебе люблю».

Власне, я й сама багато років класифікувала людей саме в такий спосіб. Визначала, наскільки хтось сподобався, або оцінювала статус стосунків на основі однісінького запитання з кількома альтернативними варіантами відповіді.

Займався світанок, світ повертався до життя. Перш ніж приймати душ, я схопила з кухонної шухляди ліхтарик і спустилася з ганку

дерев'яними сходами. Стала навкарачки, земля була холодна, суха глина прилипала до долонь та одягу. Тримаючи однією рукою ліхтарик, поповзла до білої каністри, яку Додж запхнув назад під будинок. Аби не залишати відбитків пальців, я, наслідуючи поліціантів, обгорнула каністру подолом футболки. Зняла кришку. У ніс ударив специфічний хімічний запах, як у відбілювача.

Усередині була дерев'яна паличка для розмішування, цупкі жовті рукавиці, засоби для чищення, шорстка щітка для підлоги. Я спробувала уявити, як Еммі відкриває пляшку з хімічним засобом, як надягає ці жовті рукавиці, як тримає в руці щітку.

Та каністра могла стояти тут роками, а власники користувалися її вмістом, коли треба було прибрати будинок перед заселенням нових мешканців. Я закрила кришку й поповзла далі, до ями, яку помітив Додж. Купка розкопаної землі, невелика кругла ямка, завбільшки з нору для якогось звіра. Виглядало на те, що яма недостатньо глибока, аби там щось закопати. Замала, щоб замаскувати якісь речі, якщо Еммі мала таку потребу.

Я вже збиралася виповзати назад на сонце й раптом почула чийсь кроки. Зовсім поруч, але за межами мого поля зору. Кроки з'явилися нізвідки. Я не чула ні машини, ні чийхось голосів. Затамувавши подих, я намагалася вигадати якесь пояснення, чому полізла під будинок, якщо це поліція. Але на ганок ніхто сходами не підіймався. Кроки перемістилися вздовж будинку, повернулися, на якусь мить завмерли, а тоді потупотіли далі. Наче хтось заглядав у кожне вікно. Шукав мене. Підглядав за мною.

Я затамувала подих, вимкнула ліхтарик, відповзла ще глибше, відчуваючи, як у скронях шалено пульсує кров. За дерев'яною опорою був темний закуток. Те, що могло там у темряві ховатися, лякало мене менше, ніж те, що чекало назовні. Я дихала надто гучно, серце калатало мов навіжене, я була переконана – людина за стіною знає, що я тут. Позадкувала далі, поки не вперлася у щось ногою. Сіла на землю й відчула, як щось тисне в хребет – щось стирчало зі стіни.

Мало не підскочила. Намацала виступ рукою. Щось залізне, округле, з коліщатками... Висячий кодовий замок! Я стиснула його в руці й почула, що кроки віддаляються. Потім посвітила ліхтариком – замочок, такий як на учнівських шафках. Він замикав невеличкі

дерев'яні дверцята. Під нашим будинком був підвал, про який я раніше не знала і якого не виявила поліція.

Я покрутила навмання коліщатка, посмикала замок, але він не відкрився.

Болторіз. Треба болторіз. Або обценьки. Зрештою, це ж замок для шкільної шафки, а не для банківського сейфа. Хоча кроки вже зникли, я таки подумки полічила до ста, тоді до двохсот. Краще перестрахуватися.

Нарешті виповзла на світло ранкового сонця і втупилася в дерева на узліссі. Перевірила на ганку, обійшла будинок – нічого. *Якась тварина, Ліс.*

Я людина рутинних звичок, яких дотримуюся щодня. І тепер не на жарт занепокоїлася: як часто хтось блукав під моїми вікнами, поки я була в душі? Поки Еммі ще не прийшла додому? Коли я розсувала вранці штори, але ще не пила каву й не одягалася. Коли дзеркало у ванній кімнаті пітніло, а сонні очі ще не призвичаїлися до денного світла. Хтось, хто знав наші повсякденні звички, знав, коли я буду вдома, сама. Хтось, хто слідкував за мною.

За нами обома.

Розділ 22

Дзвінок ще не пролунав, а я вже сиділа за своїм столом, легенько стукаючи підбором по підлозі, згадуючи кроки, почуті вранці. І нарешті дійшла до рішення. Дістала довідник із контактами вчителів, знайшла Девіса Кобба.

Потрібно дізнатися, чи це міг бути він. Чи міг він, теоретично, щоранку з'являтися коло мого будинку і щовечора набридати дзвінками?

Я відкрила сторінку з картами й набрала в пошуку його адресу – провулок Блустоун. Результати показали, що між нами більше, ніж десять кілометрів, але можна припустити, що Кобб залишав машину десь поблизу, а далі йшов пішки. Якось нелогічно. Йому б однаково довелося зробити значний гак. Навіщо?

Раптом мені спало на думку перевірити ще й адресу Тео Бертон. Результати пошуку на мапі показали, що він також жив за декілька кілометрів, якщо їхати на авто, але навпростець, здається, було значно ближче. Я перемкнула режим огляду на «Супутник» і побачила, що ми набагато ближче одне від одного, ніж «порахувала» сторінка з картами. Він теж мешкав поблизу озера, але з іншого боку, там, де активно зводилися нові будинки. За декілька кварталів від «Озерної таверни», куди Кайл хотів пройтися від мене пішки. Якщо не їхати дорогами, ми були майже сусідами. І цілком могли б зустрітися в лісі, якщо вийти трохи далі за межі своїх присадибних ділянок.

Я дістала з шухляди під замком його малюнок із озером, уявила, як хлопець тишком присів навпочіпки і спостерігає.

Цікаво, чи бачив Тео ту жінку зі свого заднього вікна? А може, він став свідком тієї сцени, коли ходив на побачення з дівчиною, на зустріч із друзями – що ще роблять на дозвіллі місцеві діти серед ночі? Чи бачив він напад на Бетані Джарвіц, фатальний удар, кров, що пролилася на землю? Чи, можливо, випадково натрапив на те місце й побачив наслідки злочину? Або ж це лише витвір його уяви – просто знав, де її знайшли, і залишив мені малюнок? Може, просто хлопця приваблюють моторошні речі, пов'язані зі смертю?

Поки учні ще не з'явилися, я вирішила зателефонувати Кайлу на мобільний номер.

– Донован, – відповів він.

– Привіт, це Лія. Можеш мені сказати, хто був тим джерелом інформації й нібито бачив Девіса Кобба біля озера разом із Бетані Джарвіц? Хто цей свідок?

Якусь мить Кайл мовчав, а тоді стишив голос.

– Ліє, зараз не можу. – Він відповів надто офіційним, надто холодним тоном. Відчувалося, ніби між нами суттєво збільшилася дистанція.

– Добре, – повільно промовила я, впізнавши стримані нотки в його голосі. – То мені зателефонувати пізніше?

– Ліє, – сказав він із докором, ніби я не хочу його зрозуміти.

Але я справді не розуміла. Різкої зміни в його ставленні, надто після тієї ночі в motelі – згадуючи, як він тоді вимовляв моє ім'я, як дивився на мене.

– Що?! – відрізала я після затяжної мовчанки.

Щось він не договориював. Щось приховував від мене.

Кайл важко зітхнув.

– Слухай, я до тебе заскочу десь коло четвертої, добре? Будеш удома?

– Так, – відповіла я.

Кайл поклав слухавку, до класу заходили учні, а я почувалася безпорадною та розгубленою.

Четвертої пари уроків у мене не було, тож, якщо чкурнути, я ще встигала дорогою додому заїхати до магазину будівельних матеріалів. Я сподівалася, що колегам байдуже або ж ніхто не помітить. Я усвідомлювала, що вже вичерпала весь кредит довіри та доброї волі Мітча, проте таки вирішила втекти раніше. Замкнула за собою клас і через бічні двері тишком вислизнула зі школи.

Повернулася додому з болторізом і про всяк випадок із новим замком. Глянула на годинник – до появи Кайла залишалось ще пів години. Часу обмаль.

Одразу полізла під ганок, у темний закуток у глибині, тепер уже без страху, що там на мене хтось чи щось чатує. Навпаки – пропадала з цікавості.

Просунула гострий зуб болторіза в дужку замка й перекусила її, щосили стиснувши довгі ручки. Відчепила зламаний замок і відчинила дверцята – низенькі, збиті з грубої дошки, завбільшки приблизно як вхід до собачої будки чи дитячого будиночка. Я проповзла всередину, майже в суцільну темряву, за винятком кількох смужок запиленого світла в кінці. Виглядало на те, що підвал займав увесь простір під будинком. Я обвела його променем ліхтарика. Угорі під підлогою тягнулися труби, вода, каналізація, вентиляція, утеплювач. Земля була холодна, але накрита цупкою цератою. Пахло вогким ґрунтом та порохнею.

Я посвітила ліхтариком на всі боки, звернула увагу на світло, що просочувалося крізь вентиляційні отвори вздовж задньої стіни будинку, і зрозуміла, що дверцята встановили ще до того, як до будинку прибудували ганки.

Отже, тут нічого немає. Нічого надзвичайного. Замок, імовірно, вчепили на дверцята власники, щоб ніхто не пхав сюди носа. Щоб не лазили тварини. Час повертатися нагору, відмити бруд з-під нігтів, готуватися до візиту Кайла.

Але коли я розвернулася до виходу, промінь ліхтарика натрапив у кутку на якусь коробку. Світло блиснуло від поверхні старого металізованого скотчу, порізаного в декількох місцях. Я впізнала власний почерк, чорний маркер – збоку на коробці великими охайними літерами було написано: ЕММІ.

Я провела рукою по розтріпаних краях і зацвілих кутиках.

Не забирай нічого з собою, коли їдеш. У цьому вся штука. Так казала Еммі, збираючи речі в нашій квартирі в напівпідвальному приміщенні, коли вирішила полишити штат, країну, мене. *Інакше важко рухатися далі. Ти – чистий аркуш. Хто завгодно. Взагалі ніхто.*

«А я б так змогла?» – запитувала тоді я себе – тоді, коли здавалося, що життя безнадійно полетіло шкереберть. «Ні», – подумала я. Навіть тоді.

Але цього разу я була сміливіша. Більше схожа на Еммі. І ті слова тепер сприймалися як мелодія.

Ти – чистий аркуш. Хто завгодно. Взагалі ніхто. І я таки поїхала за нею сюди, щоб розпочати з чистого аркуша, прихопивши з собою зовсім трохи речей.

Та коробка за вісім років тричі переїжджала зі мною з квартири на квартиру. Тієї ночі, коли я сказала, що вона досі зі мною, Еммі розреготалася.

Наші язика запліталися. Пляшка горілки спорожніла, і ми пили зі склянок вино. Еммі немов висмикнула ту думку з повітря й озвучила: «Гей, а ти справді зберегла коробку? Ту, що я залишила перед від'їздом?».

Зберегла, ясна річ, зберегла. Буцімто чекала на Еммі всі ті роки. А вона буцімто завжди знала, що я чекатиму.

У Бостоні над холодильником була важкодоступна шафка – туди складали речі, які рідко використовували. Серед іншого там була коробка з моїми старими щоденниками та сімейними фотографіями. А за нею – коробка Еммі. Щоб дістати її, я вилізла на високий барний стілець. Довелося спершу вийняти звідти решту речей.

Побачивши її, Еммі засміялася й поклала на підлогу, зверху на свою куртку, поруч із черевиками. Більше я про коробку не згадувала.

Еммі пішла з нею рано-вранці, поки я сиділа за комп'ютером і думала про те, як залишити своє звичне життя позаду й облаштуватися казна-де, на новому місці, яке обрала Еммі, навмання кинувши дротик у мапу. «Це доля», – сказала вона.

Зверху коробка була закрита, але не запечатана, клапани закладені один під одним. Еммі напевне відкривала її після того, як забрала в мене. Вочевидь, вийняла звідти годинник Джона Гікельмана, відновивши гру. А я знала, що склала тест, ані разу не заглядаючи всередину.

Але тепер вона тут, а Еммі немає. До того ж коробка була надійно захована, за замком, який, мабуть, почепила сама Еммі. Я роз'єднала верхні клапани, неспроможна чекати далі ні хвилини.

Війнуло картоном і холодом.

Зазираючи всередину, я ніби діставала капсулу часу – ми закопували такі в початковій школі для наступних поколінь: тренди тогочасної моди, останні події, заламіновані в цупкій плівці вирізки з газет, фотографія класу в рамці; речі, які ми тоді вважали ознакою нашого часу.

Вміст коробки Еммі: попільничка, яку вона поцупила з якогось ресторану; магніт у формі гачкуватого мису Массачусетса з назвою бару, де вона працювала; величезний хрест на довгому ланцюжку, який

вона, мабуть, потягнула з чиєїсь тумбочки; прозора неонова зелена запальничка з надписом «Я

Пляж», якою, пам'ятаю, ми колись запалювали свічки, коли зникло світло, і ключ. Ключ золотистого кольору, холодний на дотик, на ланцюжку, сплетеному косичкою з зелених та бузкових пластикових жилок, наче браслети дружби, які ми робили в дитинстві. Дно було встелене тонким шаром папірців, вони поприставали до картону. Минула якась мить, перш ніж я зрозуміла, що це фотографії.

Пульс різко підскочив, шкірою пробіг легкий морозець, я відчувала, що зараз дізнаюся про справжню Еммі. Узяла в руки першу фотографію з трохи пожовклими від часу кутиками. Це був знімок якоїсь білявки з довгим хвилястим волоссям, у штанях кльош із високою талією. Вона комусь усміхалася. Судячи зі вбрання, ровесниця моєї матері. На шиї в неї висів кулон – і, хоча він був надто дрібний на фото, я роздивилася, що він темний, овальної форми. Надто разюча схожість, щоб не впізнати, що це той самий кулон, який носила Еммі. Той, який я знайшла на нашому задньому ганку.

Вочевидь, це була її мати. *Я пропустила, як померла мама, і заради чого?* – згадалися слова Еммі.

Наступна фотографія пристала лицьовим боком до картону. Я легенько підважувала кутик, поки він не відстав. Перевернула, присвітила ліхтариком, глянцева поверхня блиснула надто яскраво. Я аж примружилася, поки призвичаїлися очі. Обличчя дівчини, зблизька, на тлі синього неба. Дівчина з каштановим волоссям, очі сяють, усміхається просто в об'єктив камери, просто до мене. На якусь коротку мить я навіть завагалася, чи не в мене, бува, Еммі забрала цю фотографію. Я була в старших класах дуже схожа на цю дівчину, на сімейних фото поруч із Ребекою.

Але не могла згадати. Ні того тла, ні моменту, коли хтось каже: «Усміхайся», ні дещо тонших рис цього обличчя. Я уважніше роздивилася її усмішку, щілинку між зубами, ледь розтулені губи, і врешті згадала – знімок, який мені показувала поліція, але молодша версія.

Я тримала в руках фото Бетані Джарвіц. Багаторічної давності. Еммі знала її раніше.

І раптом дротик, який вона буцімто кинула на карту, випадкове місце, куди ми перебралися, і те, що ми взагалі тут опинилися, – усе це виявилось не таким уже й випадковим. І вся ця історія, вочевидь, почалася декілька місяців тому, а я навіть не помітила. Нічого навіть не запідозрила. Можливо, вона почалася ще раніше.

Перенесемося на вісім років і три квартири назад, до дівчини, яка сидить на кам'яному парапеті біля оголошень про пошук співмешканців і уважно придивляється до мене.

Зістрибує й підходить ближче.

Ближче.

Розділ 23

Коли Кайл постукав у двері, я саме відтирала нігті щіткою Еммі, яку взяла серед її речей під раковину, бруд в'ївся на смерть і не відходив.

– Хвильку! – гукнула я.

Подумки пробіглася пунктами контрольного переліку, руки над раковиною тремтіли: коробка – в багажнику авто; замок – також кинула всередину; ключі від машини... чи поклала я їх назад до торбинки?

Перш ніж вийти до передпокою і впустити Кайла, оглянула штани та лікті, чи немає залишків бруду.

– Привіт, – сказала я.

Я намагалася заспокоїти розбурхані нерви, зосередитися на Кайлі, але думки невідступно поверталися до коробки – до її вмісту та запитань, на які ще немає відповіді. Поліція вже заглядала під будинок; і дуже пощастило, що вони не знайшли коробку раніше за мене.

Кайл, усміхаючись, простягнув руку з ключами від моєї машини на вказівному пальці.

– Ти забула на даху машини, – сказав він.

Я забрала ключі з його руки.

– Дякую. Щось я цього тижня геть неуважна.

Він кивнув і озирнувся через плече на дорогу.

– У мене обмаль часу, – сказав він.

– Гаразд, – сказала я й подумала, що він знову когось чекає, як минулого разу.

Кайл нерішуче завмер на порозі. Не ступив ані на крок ближче, не сідав за стіл, хоча за нами ніхто не спостерігав.

– Тут така справа, Ліє... я очолюю розслідування вбивства Фінлі.

Я кивнула. Це було зрозуміло ще раніше, по тому, як він керував поліціантами біля озера.

– Ага, – сказала я, відчувши, наче на голову вилили відро холодної води. – Тобто більше не можеш зі мною спілкуватися? Ти це маєш на увазі?

– Ні! – вигукнув він. – Зовсім ні. Але ти свідок у справі, ти якимсь чином до неї причетна.

У мене все впало. От маєш! Те, чого так не хотілося, тепер неможливо уникнути. Я знала, що це станеться, ще коли побачила, як із озера витягли машину Еммі. І навіть раніше, коли з розірваним ланцюжком у руці оббігла будинок, коли звернулася до поліції. Проте не очікувала, що станеться саме так. Не з такого боку. Не від чоловіка, з яким спала, якого запросила до себе додому.

Він простягнув руку до мого ліктя, але я відступила.

– Я не можу виявляти преференцій, – додав він.

– Преференцій? Даруй, а що інші свідки збираються скаржитися?

– Складається не найкраще, – промимрив він, вочевидь, спробувавши викликати в мене усмішку.

Але я сказала з серйозним виразом обличчя:

– Що тебе так турбує?

Кайл різко видихнув, пригладив рукою волосся, уникаючи мого погляду. Чогось він таки не договорював. Чогось я таки не розуміла.

– Гадаєш, це, – я махнула рукою між нами, – якимось чином накладає тінь на всю справу чи на твою роль? Тебе непокоїть, що збоку виглядатиме на те, що ти мене використовуєш, Доноване? – Він здригнувся, коли я назвала його на прізвище. – А ти можеш усунутися від командування слідством?

Кайл відступив на крок назад. Він був заскочений, вагався.

– Кращої за мене кандидатури в нас немає. Я вже розпочав пошуки Еммі. Я вже взявся за Джеймса Фінлі.

Яка знайома думка! Яка ж, виявляється, тонка межа між близькістю, що затьмарює холодний розсудливий погляд на справу, і близькістю, яка працює на її користь! Кайл Донован дізнався про Джеймса Фінлі, бо я підказала йому, де шукати. Дослідив його минуле, бо я скерувала його. Впізнав машину Еммі, бо я вже її описала.

Йому відомо про Еммі більше, ніж будь-кому з місцевих, окрім мене. Саме завдяки мені Кайл був найкращою кандидатурою.

– Ну, то кажи як є. – Він мені зобов'язаний хоча б бути щирим.

– Не хочу, щоб ти подумала, ніби це для мене нічого не означало.

Я засміялася. Ну, ясна річ!

– Це лише на деякий час, – додав він. – Ненадовго. Поки не з'ясуємо всіх деталей.

– Та ніхто не перейматиметься, – сказала я.

– Ще й як перейматимуться.

– Ні! – відрізала я, здивована зловтісі, яка вихлюпнулася з мене, невідомо звідки взявшись. – Усім байдуже, коли це сталося між нами. Важливо, що воно сталося. А коли – не має значення. Надто пізно щось виправляти. Якщо ти справді так переймаєшся, що це тебе якось заплямує, то ти вже заплямований.

Він кліпнув очима, напружив обличчя, подивився на мене інакшим поглядом.

– Мені дуже прикро, – сказав він таким тоном, ніби я відчайдушно намагаюся втримати хлопця, благаю, як жалюгідне посміховисько, щоб не кидав. Кайл прокашлявся. – Ти вирішила залишатися тут і надалі?

– Що? Плануєш забігти в гості?

Ті ж слова, що я казала напередодні ввечері, набули нового забарвлення, з'явився злий сарказм і гнів.

– Ти казала, що тобі тут лячно самій. Я подбаю, щоб нічні патрулі додали твій дім до своїх маршрутів. Я теж буду на зв'язку. Можеш телефонувати в будь-який час.

– Я вже тобі телефонувала, але досі не отримала відповіді. Хто той свідок, що нібито бачив Девіса Кобба біля озера?

– Ліє, тривають слідчі дії. – Відмовка, якої тиждень тому не було.

– Ти ж уже мені чимало розповів.

– І не повинен був, Ліє.

– Не можеш поділитися інформацією щодо Девіса Кобба? Я гадала, це інша історія. Різні справи.

Але я сама дізналася більше, навіть якщо до кінця того не розуміла. Фото Бетані Джарвіц, знайдене під будинком. Не така вона була вже й випадкова особа. Не таке вже й випадкове обличчя. Між справою Кобба й Еммі існує зв'язок, справжній зв'язок. І про нього знаю лише я.

Він роздратовано стиснув зуби, але не відступив.

– Джеймс Фінлі вже декілька тижнів мертвий. Ще раз – коли ти бачила Еммі востаннє? Мені потрібен час. Точний час.

Наче це якась гра, і спершу я мушу йому щось дати. Він не питав про Еммі, як про жертву. Тепер він запитував про неї, бо я була свідком, а вона – підозрюваною.

Я відчула, що закриваюся, відгороджуюся від нього.

– Я вже тобі все розповіла.

– Тоді авто. Коли ти востаннє бачила її машину?

Я замислено хитала головою. Намагалася логічно пояснити собі той факт, що машини Еммі немає вже декілька тижнів, а я цього не помітила. Я опустила на найближчий стілець. Кайл сів поруч.

– Вона ставила її за будинком. Тобі варто оглянути це місце. Я не звертала уваги.

– Вона ставила її за будинком, – повторив він. – І тобі це не здавалося підозрілим? Ти не подумала, що, можливо, Еммі її ховає? Бо це не її машина?

Поки він про це не сказав, не здавалося підозрілим. Усе виглядало звичайно: це ж Еммі. Просто ще одне з дивацтв, якими вона славилася.

– Я не знала.

Навіть для мене така відповідь прозвучала як банальна відмовка. Як тоді, коли я виправдовувалася в кабінеті Логана.

Кайл заплющив очі, повільно і глибоко вдихнув.

– Хочеш трохи подробиць, Ліє? Будь ласка. Вісім років тому жодної Еммі Грей у Корпусі миру не було. Я отримав список усіх, хто був на місії в Ботсвані, такого імені там немає й близько. Вона не та, ким ти її вважала. Розумієш? – Він поклав руку на мою долоню. Безглузда спроба заспокоїти. – Вона брехала тобі про свою роботу. Про автомобіль. Ліє, на машині підроблені номерні знаки. Це авто без реєстрації. Її звуть не Еммі Грей.

Я затрясла головою. Думаючи про знайдену під будинком фотографію; про Еммі, яка мене прихистила. І не змогла примирити одного з іншим. Перед очима знову постала Еммі, яка, дивлячись мені в очі, зістрибує зі стіни.

Тоді, вісім років тому, я була ніким. Стояла під дошкою оголошень, викинута напризволяще. Розгублена, неприкаяна, не знала, кому вірити. І раптом перед тією наляканою беззахисною істотою з'явилася Еммі. То чого дивуватися, що вона була для мене рідною душею? Еммі була зі мною, коли мій захисний шар відновився. Існувала всередині моєї нової, грубішої шкіри. Коли Кайл казав, що я її зовсім не знаю, я йому інстинктивно не повірила. І коли викладав факти на підтвердження своїх слів, мені спало на думку лише: «То й що?».

То й що, якщо це не її справжнє ім'я? Не її номерні знаки? Не її робота? Якщо покопатися, кожен із нас – таємниця, яку треба розгадати.

І хіба це не те, чого всі шукають? За кавою, за склянкою алкоголю, на інтернет-сторінках знайомств, за безконечними порожніми балачками? Хіба ми не сподіваємося знайти когось, хто схоче копнути трохи глибше, розкрити такі сторони твоєї особистості, про існування яких ніхто й не здогадувався? Когось, хто схоче пізнати тебе справжню, заховану глибоко всередині? Ми хочемо знайти людину, яка вважатиме нас важливішими за свою роботу. Важливішими за свої моральні стандарти. За своє слідство та очікування. Людину, яка обере варіант «В». Яка знатиме, що ви накоїли, але однаково поставить вас на перше місце.

Для Еммі я завжди була на першому місці. Важливіша за гроші, хлопців та хоч які моральні норми. Я зрозуміла це від самого початку, відтоді, як побачила в її руці ножа.

То й що, якщо в підвалі знайшлася фотографія Бетані Джарвіц? То й що, Ліє? За схожих обставин Еммі мене б не виказала. А, Б чи В? Немає жодних сумнівів, який варіант обрала б вона.

Але тоді я подумала: «Ти ж її зовсім не знаєш». Усе, чим вона з тобою поділилася, було витвором її уяви. Я знову згадала той день, коли ми познайомилися. Еммі знову дивилася на налякану беззахисну істоту, доволі знайому, до речі. І тепер я бачила її з нового боку. Глобальні зміни, зіткнення світів, момент, коли хтось змінюється просто на очах, – початок кінця.

Я вважала, що вмію помічати важливі речі. Що не пропущу цікавої історії там, де інші й не подивляться. Що можу розпізнати правду, перш ніж її помітить хтось інший. Але для цього потрібно наблизитися до неї впритул. Прослизнути всередину чужого світу.

Мої кордони слабкі, я знаю. Особливо після того, як мені неодноразово на це вказали. Я плутаю професійне та особисте. Вони часто накладаються одне на одне, і важко збагнути, де закінчуються їхні межі й де починаються.

Еммі впустила мене до себе додому, а я впускала її до своєї спальні, до своїх думок, аж поки почала бачити в її помилках свої власні.

– Яке в тебе прізвище? – запитала я в неї.

Вона всміхнулася, перш ніж відповісти.

– Ти не знаєш, справді?

Виграла час. Хитрий блиск в очах, між нами стоїть пляшка горілки.

– Грей, – нарешті сказала вона, наче випробовуючи, немов напівжартома.

А коли Донован попросив продиктувати по літерах, я була переконана, що десь бачила це слово, і знала, що правильно писати...

Еммі хитро блиснула очима, бо прочитала мені своє прізвище з етикетки на пляшці горілки, – і їй було цікаво, чи я помічу. Я не помітила тоді. Хоча це була неприхована брехня, така очевидна. Вона, мабуть, подумала, що я все бачу, і їй було байдуже.

Я не та, за кого ти мене маєш.

Я тобі не скажу.

Я ніхто.

Я заплющила очі, відчуваючи, як у серці від того, що мій світ перевертається догори дригом, почав закипати гнів і огида. Я була непевна, стосувалося це Кайла чи Еммі.

– Гадаю, тобі варто піти, – сказала я йому. – Ще хтось не те собі подумає.

Кайл не встав. Пильно подивився мені в очі, і я помітила, що він вагається. Тоді зиркнув на годинник над раковиною й видав дивний горловий звук – наче я його страшенно дратую. Але врешті таки сказав:

– У тебе буде обшук.

Судячи з нашої розмови, Кайл не мав наміру цього повідомляти. Але чи то заради себе, чи то заради мене – не знаю напевне – все-таки вирішив попередити. Можливо, вважав, що зобов'язаний переді мною, щоб дати нам обом другий шанс; можливо, сподівався на бартерний обмін. Причина була неважлива.

– Поліція вже підготувала клопотання. Незабаром отримають ордер.

– Що шукатимуть? – тихенько запитала я, щоб не порушити рівноваги моменту.

– Ножа, – теж тихенько відповів Кайл.

Ніж.

– А також, – додав він, – особисті документи. Усе, що може підказати, з ким маємо справу.

Мені знову почувся її сміх, знову привиділася пляшка між нами – а може, вона була розвернута до мене?

– Обшукуй, – сказала я. – Вперед. – Я промовисто махнула руками навколо себе.

– Ти даєш згоду?

– Так, – підтвердила я.

Мені не було чого приховувати. Поліція тут нічого не знайде – я вже все перекопала. Вони мені потрібні, щоб виключити з розслідування цей будинок, мене, – і нехай продовжують пошуки деінде.

– Мені доведеться оглянути все, Ліє.

Я подумала про знайдену під будинком коробку – добре, що поклала її в багажник. Заради Еммі й заради себе, поки не з'ясую, що вона тут робила. І там немає ні ножа, ні документів. Отже, я жодним чином слідству не перешкоджаю.

– Уперед. Можеш починати.

Він підвівся й, не виходячи з приміщення, комусь зателефонував.

Потім видобув із портфеля спеціальний бланк, де я мала поставити підпис, даючи згоду на проведення обшуку. Я остовпіла, спина та плечі задубіли. Він приготував бланк заздалегідь. Невже спланував усе наперед?

Ручка в руці тремтіла, але ж я вже погодилася. Я притиснула перо до паперу і спостерігала, як розтікається чорнило.

– Ось. – Я підсунула підписаний бланк до нього. Кінчики пальців на тлі столу побіліли.

Він схопив папір і розвернув до себе, не підводячи очей.

– Ти можеш піти, можеш залишатися, – сказав він, дивлячись на вулицю крізь розсувні скляні двері.

– Я залишуся, – сказала я, сподіваючись, що він побачив у шибці моє відображення. Сподівалася, що бачить, як я стою позаду нього, склавши на грудях руки, і з яким виразом дивлюся на нього.

Я опинилася на крок позаду, але таке вже не повториться.

Кайл нав'язував свою гру, вирішуючи, чим саме і як зі мною поділитися. Точнісінько, як я раніше. Він переслідував якусь мету. Цікаво, яку саме? Яка в мене роль? Допомогти просунутися далі в його справі, підступити ближче до Еммі? Знайти її, більше дізнатися про неї

завдяки мені? Невже я була для нього лише джерелом інформації, яким можна крутити як заманеться?

Мене обкрутили. Тут, на новому місці, я призвичаїлася рухатися повільніше, дозволяючи часу наздоганяти. Забула й надто самозаспокоїлася.

Прокидайся, Ліє. Прокинься.

Розділ 24

Спершу я вважала, що ми з Кайлом у пошуках Еммі на одному боці. Але тепер Кайл уже не був моїм одностороннім, який нещодавно стояв у її спальні, уважно вислуховуючи мої аргументи. Поліція вирішила, що Еммі – лише елемент повної, справжньої картини, лише її частинка. Якщо для аналізу ДНК потрібен її гребінець, зубна щітка чи якийсь предмет одягу, вони могли просто попросити. І я б видала їм ці речі.

Але натомість вони захотіли розглянути її під лупою, ніби Еммі мала що приховувати. Я згадала про годинник Джона Гікельмана з відбитками моїх пальців. У цьому домі мої відбитки всюди. На всіх тих розкиданих по хаті дрібничках, які вона десь поцупила, а я про їхнє походження ніколи не питала. На коробці з підвалу з фотографіями.

Я вже ретельно обшукала всі її шухлядки, кімнату та шафу. Аби переконатися, що всі її таємниці надійно захищені, як вона захищала мої. Еммі сама була суцільною таємницею. Можливо, саме тому я не боялася ділитися з нею своїми секретами, адже після нашого знайомства я певний час була наче не своя і ще не сприймала Еммі як реальність. Або ж через те, що вона була для мене геть незнайомою людиною, з тими карими очищами, а через три місяці мала вирушати на місію Корпусу миру – на край світу, де не буде зв'язку з цивілізацією. І я вважала її надійним сховищем для своїх таємниць. Так і сталося. Потрапила під її чари й усе розповіла.

Коли я приїхала до її помешкання, вона глянула на мої торби, на мої речі, скинуті посеред вітальні на бетонну підлогу, і, здається, одразу збагнула, що я змушена була звідкись поспіхом тікати.

– Твоя кімната, – сказала вона, ведучи мене до дверей праворуч від вітальні. – Звиняй, я знаю, що це не хороми.

На підлозі лежав матрац повного розміру, голий, без постелі. Низька стеля, кімната без вікон. Для ще якихось меблів було мало місця.

– Останнім часом я здебільшого продавала речі, а не купувала. Їду наприкінці літа й нічого не зможу з собою взяти.

Не хороми, але мій власний куточок, з дверима, які замикаються – те, що потрібно. Я всміхнулася, подякувала й поволочила свої пожитки всередину. Еммі залишила мене саму. Я розвісила частину одягу на металеві вішачки в шафі. Решту вирішила залишити у валізі – так теж годиться.

У мене був одяг, зубна щітка, декілька коробок ще з коледжу, які я в Пейдж так і не розпаковувала. Доведеться лише подбати про постіль, а без решти цілком можна обійтися.

Коли я вийшла з кімнати, Еммі щось шукала в кухонних шафках. Витягла з морозильної камери пляшку горілки, знайшла пластикові стаканчики, геть запарошені, сполоснула їх під краном і налила нам обом по чималій порції, хоча до вечора ще було далеко. Проте тут, під землею, могла бути й ніч. Тут узагалі міг бути будь-який час доби.

У вітальні стояв помаранчевий диван, запилений і де-не-де з плямами, але Еммі обрала для нас підлогу. Розповіла, що працює в барі й через кілька місяців поїде звідси. Я сказала, що закінчила факультет журналістики і щойно розпочала стажування. Вона сказала, що не має пари, жалілася, що після школи на особистому фронті суцільне лайно, що романтичні знайомства в її житті трапляються хіба зі співробітниками або з випадковими відвідувачами бару, які самотньо сидять за стійкою, шукаючи пригод.

Я розповіла про своє фіаско з роботою, про те, як вимушено перебралася до найкращої подруги Пейдж та її хлопця. Про те, як нічого про це не сказала мамі, коли вона приїхала на церемонію вручення дипломів, як запевнила її, що вже влаштувалася на омріяну посаду, помешкання винаймаю разом із Пейдж, а не живу в неї через те, що в мене просто немає інших варіантів.

Так ми з Еммі подужали приблизно половину пляшки. Не пам'ятаю, з чого все почалося, що саме вона в мене запитала, що мене підштовхнуло, але раптом я вже розкривала Еммі душу й не зупинялася. Розповіла їй про душ. Як у перший тиждень проживання в Пейдж із Ароном я милася в ванній кімнаті й почула, як клацнув замок, рипнула клямка, як я відчула подув холодного повітря. Як гукнула: «Агов?» – визирнула з-за шторки, але, крім густої пари та ледь прочинених дверей, нікого не виявила.

Пейдж тоді вже влаштувалася до престижної установи в діловому районі. Арон отримав стипендію для своєї наукової роботи й часто працював уранці вдома. Ось така зразкова картина успіху двадцятирічних. І я коло них.

Я розповіла Еммі, як знову зачинила двері, замкнулася і посмикала за клямку – зачинено надійно. Як потім одяглася і підійшла з мокрою головою до спальні Пейдж і Арона.

Постукала й почула: «Заходь!».

Арон мав у вухах навушники-вкладки. Витягнув один із них, побачивши мене на порозі.

– Це ти відчиняв двері? – поцікавилася я.

– Я – що?

Він сидів за столом перед своїм комп'ютером, вилупивши на мене невинні очі.

– До ванної кімнати? – Я прокашлялася. – Тобі щось потрібно було?

– Та ні, – здивованим тоном відповів він. – А тобі щось потрібно?

Я розгублено захитала головою й зачинила двері.

Далі розповіла, як у мене почали зникати речі, а тоді раптом з'являлися десь в іншому місці. Як я вічно мусила питати: «Ви не бачили моєї зубної щітки? Пачки протизаплідних пігулок? Мого чорного бюстгальтера без бретельок?» – а тоді дивним чином знаходила їх на полиці ванної кімнати, у шафі в коридорі або в шухляді Пейдж. І вона, скривившись, простягала мені зниклий бюстгальтер і страшенно дивувалася, як він тут опинився, хто його сюди поклав: *«Ти щось шукала, Ліс?»*.

Я розповіла Еммі, як прокидалася серед ночі від холоду на правому боці – з мене хтось стягнув ковдру і скинув на підлогу. Нікого, ясна річ, у кімнаті не було.

Як не наважувалася сказати Пейдж: «Твій хлопець мене лякає». Бо знала його вже майже рік. Бо вона великодушно прихистила мене в своєму помешканні. Бо в мене не було жодних доказів, лише інстинктивне відчуття, лише підозри.

Як напередодні нашого з Еммі знайомства Арон і Пейдж збиралися до якогось модного ресторану, на ділову вечірку з нагоди вручення нагород співробітникам Пейдж, і Арон перед виходом приготував нам коктейлі. Як зі мною тоді щось сталося. Я сиділа на розкладній канапі,

дивилася телевизор і раптом відчула запаморочення, нудоту. Відставила склянку й помітила на дні дивний синюватий осад. Кашкоподібної консистенції, але з дрібними грудочками. Я побігла до ванної кімнати, не тямлячи, що зі мною відбувається. Відкрила шафку з ліками, шукаючи чогось для шлунка чи голови – і побачила пляшечку з ім'ям Арона. Пігулки від болю в спині, якийсь м'язовий релаксant. Вони були такого самого кольору, як той дивний осад у моєму напої. Схопилася за тумбу, ноги не слухалися, але при ясному розумі, ну, майже...

– Гей, тобі недобре?

Ванна кімната попливла перед очима, Арон підхопив мене попід пахви, бентежачи своїм запахом, непокоячи безпосередньою близькістю.

– Що ти робиш тут, Ліє?

Я побачила в дзеркалі його обличчя й тієї хвилини зрозуміла – щось не так. Спробувала обернутися, бо ж він уже мав би вийти з дому? Але Арон лише міцніше стиснув мене руками. Я не знала, як реагувати, мозок відчайдушно намагався знайти якийсь вихід.

Арон затулив мені рукою рота, я напружилася.

– Ш-ш-ш, тобі стало недобре.

Я відчувала на губах його грубу руку, незвичну. Він порушив межу, після цього вже не буде вороття.

Я вп'ялася пальцями йому в руку, але надто повільно, надто кволо. Я відчула, як лечу кудись у безодню. Ванна кімната попливла перед очима, розпадаючись на дрібні фрагменти.

Він засміявся, стискаючи мене ще міцніше.

– Я тобі допомагаю. Ти п'яна. Ти собі нашкодиш. Не опирайся.

Пам'ятаю, я тоді подумала, що кричати – надто банально. Небезпечно, ніяково й недоречно. На тлі дзюрчання води, що набиралася до ванни, я чітко запам'ятала останні слова Арона:

– Тихенько, Ліє.

А далі прогалина.

Наступного ранку я, як завше, прокинулася у своєму ліжку, запанікувала, різко сіла, почала задихатися. У легенях пекло, боліли ребра, кінчики волосся були ще трохи вологі, у голові дивно стукотіло, наче десь на віддалі. У квартирі було темно й тихо. Я сповзла з ліжка, живіт скрутило, і знову опинилася в ванній кімнаті – зігнулася над

унітазом, здригаючись від нестримного кашлю. Сіла на холодну підлогу, тоді підвелася на ноги, ще раз перевірила шафку з ліками – нічого там не знайшла. Оглянула себе – тут синець, там невеличка подряпина – а тоді спробувала розібратися з образами в голові, відчайдушно намагаючись згадати, що зі мною сталося, але, хоч як я старалася, прогалину в пам'яті заповнити не вдалося.

Після тієї пригоди я впродовж ще кількох місяців часто прокидалася вночі від відчуття, ніби вода заповнює легені, заливає горло, а ребра болять від сильного стискання. Іноді мені снилися дивні кошмари – і тоді Еммі трясла мене рукою за плече, щоб розбудити.

Пам'ятаю, я подумала: «З такими, як я, такого не може трапитися».

Такого не стається з дівчатами в піжамах, які залишилися ночувати в своїй найкращій подруги на розкладній канапі.

– Він мені щось підсипав, – сказала я Еммі. – І я від них пішла.

Це єдине, у чому я була переконана, єдина моя провина.

Еммі налила мені ще горілки. Піднесла тост, який міг означати: баба з воза, за нові старти, або тисячу інших безглузких речей, які люди урочисто оголошують із чаркою в руці. Але вона взагалі нічого не сказала. Горілка обпекла мені горло, Еммі підповзла ближче, щоб налити мені ще одну порцію, й цього разу всілася поряд, прихилившись плечима до стіни. Це були перші з багатьох наших посиденьок із горілкою, коли ми, захмелілі, точили теревені, адже телевізора в нас не було. Ми сиділи, нахиливши голови, я відчувала рукою дотик її руки і приємне тепло від горілки в шлунку, у руках і ногах – і в той момент я належала їй.

Дещо згодом, коли наші шляхи вже розійшлися, якось я сиділа навпроти одного з інформаторів, який не наважувався сказати те, що хотів, – це було видно з виразу обличчя, з випинання вилиць, вгадувалося в напруженні плечей. І тут у мене з'явилася думка. Що Еммі, вочевидь, те саме побачила в мені, збагнувши, що я недоговорюю, – і, мабуть, сама пережила щось схоже. Я побачила, що її губи стиснулися в пряму лінію, вона коротко кивнула – і нічого вже не треба було казати.

Коли до нас через три тижні завітала Пейдж, сказавши, що просто була поблизу, мене вбило не те, що з нею приперся Арон. І навіть не те, що він зайшов усередину. Найбільше вразило те, що він мені усміхався і в його очах не було ні тіні жалю, ніяковості чи хоч чогось. Ніби він

був твердо переконаний, що я ніколи нікому не розповім, що мені нічим дорікнути, що я взагалі не знаю, що він зробив, – він усміхався, бо почувався переможцем.

Не знаю, чим саме мене найбільше вразила Еммі. Тим, що взяла в руку ніж і скористалася ним? Тим, що шкодувала, що сама цього не зробила? Або ж тим, що вона стрималася й не різонула глибше? Мене вабили в ній як безстрашний порив, так і стриманість.

Я ніколи не зможу пояснити поліції, що знала її як облуплену, що Еммі ледь його зачепила. І не знаю, чи сама могла б стриматися.

Зрештою, передчасна згода на проведення обшуку нічого не дала. Я не встигла перекласти кудись бостонську газету з порожньої шухляди на кухні. Кайл коротко зиркнув на неї, перш ніж відкласти. Цікаво, чи згадав він, що вже бачив газету, коли тут ночував, чи підказала йому зненацька пам'ять, коли побачив її вдруге? Я також не встигла сховати речей, які вкрала Еммі; сподівалася, що вони достатньо дрібні, щоб не створити проблем ні мені, ані Еммі.

Проте згода співпрацювати зі слідством давала доступ до інформації, тільки це, зрештою, було мені потрібне. А з інформацією я вміла поводитися.

Підслухавши розмову між поліціантами, я дізналася, що вони шукають конкретного ножа: лезо з зазубленим краєм, приблизно десять сантиметрів завдовжки.

Вони вилучили й запечатали в окремі пакетики всі ножі з нашої кухні, навіть ті, що закороткі, задовгі, надто тупі, заточені з обох боків, з набору для м'яса. Відсутні речові докази такі самі викривальні, як і ті, що залишилися.

Далі вони розійшлися з кухні по всьому дому, підіймали диванні подушки, відчиняли шафи, зазирали під меблі, і я мимоволі засміялася.

– Що тут смішного? – поцікавився Кайл.

– І що, справді так буває? Знаряддя вбивства ховають між диванними подушками?

– Ви здивуєтеся, але буває всяке, – сказав він.

– Скажу трохи інакше. Невже хтось ховатиме знаряддя вбивства вдома, коли для цього є куди кращі місця – наприклад, озеро?

Кайл відірвався від обстеження кухні й повернувся до мене:

– Гадаєте, ніж там?

Я б особисто викинула його після застосування. В озеро або якусь глибоку канаву. Позбулася б із рук – і нехай природа бере своє.

– Здається, так було б надійніше.

Він кивнув і продовжив розкладати ножі по пакетиках.

– Обстежуватимете озеро? – поцікавилася я.

Малоймовірно. Місцевих ресурсів недостатньо, та й доказів недостатньо, аби стверджувати, що він може там бути.

– Того чоловіка вбили не в машині, – прокоментував із вітальні Додж, інші завмерли, обернувши на колегу недвозначні погляди.

– Що? – сказав Додж.

– А де його вбили? – користуючись нагодою, поцікавилася я.

Кларк Іган біля канапи важко зітхнув.

– Не знаю. Не в машині, не вдома, не на роботі. І, так виглядає, що не тут. – Він обвів рукою мою кухню та вітальню.

– Так виглядає?! – перепитала я підвищеним тоном.

– Підлоги запилені, – відповів Кайл, зосереджено оглядаючи ножі перед собою. – Аби позбутися слідів крові, підлогу довелося б ретельно відмивати. З відбілювачем.

Я втупилася йому в потилицю. Минулого разу, оглядаючи будинок, вони шукали підтвердження, що Джеймса Фінлі вбили тут, а я й гадки не мала. Тоді вони знайшли каністру під ганком, усередині був відбілювач, видно, сподівалися виявити ще щось. Ниточки крутилися навколо мене, а я відстала занадто далеко. Раптом у мене виникло бажання зупинити обшук. Розірвати підписаний бланк. Але не хотілося влаштовувати сцену, не хотілося, щоб вони подумали, буцімто мені є що приховувати.

Натомість я вирішила зосередитися на фактах. Джеймс Фінлі загинув не в машині. Його тіло туди поклали. Посадили в авто Еммі, загнали в озеро, де він пробув хтозна як довго.

Невже вони припускали, що він тут, на моїй підлозі, стікав кров'ю, а Еммі стояла поряд? Невже припускали, що це був неконтрольований порив пристрасті? Або самооборона? Аби спростувати їхню версію, потрібно було дізнатися, що саме вони підозрюють.

– Ви вже знайшли його машину? – запитала я.

Я пам'ятала Джима всередині, вкриту іржею бежеву фарбу, запах, який я б відчула, лише побачивши, як він прикурює цигарку.

– Вона зникла, – сказав Кайл. – Джеймс Фінлі, так виглядає, жив у мотелі з травня. Працював там в адміністрації й дуже не перепрацьовував за ті гроші. Чесно кажучи, його зникнення нікого не здивувало, – додав Кайл. – Авто теж ніхто не бачив. Подумали, що просто поїхав геть.

Тимчасовий постоялець живе і працює в мотелі. Такі на одному місці довго не затримуються.

Отже, машина Джеймса Фінлі теж відсутня. Зникла. Якщо, за їхньою версією, це зробила Еммі, то в неї була перевага – тиждень, щонайменше. Вони хотіли з'ясувати, хто вона, щоб знати, куди Еммі могла втекти.

– Еммі праворука? – запитав Іган, і я на якусь хвилину замислилася.

Згадувала, як вона тримала пляшку горілки, запилену склянку. Як цілилася в мішень дротиком, примруживши одне око.

– Ніби так. А це має значення для слідства?

– Джеймса Фінлі атакували ззаду, праворукий нападник, оборонних поранень на тілі не виявлено.

Неочікуваний напад. Хтось непомітно підкрався до нього ззаду, з ножем у руці, і блискавично приставив зазублене лезо до шиї. Джим не встиг зорієнтуватися. Отже, самооборони не було.

Вони продовжили пошуки доказів, перемістившись до спалень, до моєї також.

– Стривайте! – вигукнула я.

– Я попереджав, Ліє, – ледь чутно прокоментував Кайл.

Він подивився на мене промовисто, ніби хотів сказати: «Будь ласка, Ліє. Будь ласка, не роби цього. Просто змиряйся». Так, ніби я не помітила, що половина речей тут мої, і детективи їх не розмежують.

Я вп'ялася нігтями собі в долоні, мені несамовито хотілося кричати, роздерти горло застряглим у легенях криком. Але натомість я подумки уявила іншу себе, яка стоїть у коридорі поруч, розтуляє рота й нестримно волає. І відчула, як щось усередині ненадовго вгамувалося.

Перейшла з Доджем та Іганом до передпокою. Додж підняв гнома, зазирнув під нього і, грюкнувши, поставив назад, ще й не по центру. У мене аж пальці свербіли поправити фігурку, пересунути на місце.

Я придушила в собі той порив і вийшла на ганок подихати свіжим повітрям, трохи прочистити голову. Але побачила людей на краю

дороги.

Вони з цікавістю розглядали поліційні машини, спостерігаючи на віддалі за обшуком. Частина з них, вочевидь, прийшла сюди через ліс. Інші – приїхали на своїх авто й запаркували поруч.

Хтось дізнався про обшук, розповів знайомим – і пішло. Шушукання набирає обертів, закликає до дій.

Розділ 25

Поліція завершила обшук і готувалася виходити. Речові докази упаковані та підписані, на кухонному столі лежали розкладені документи, купка ножів у поліетиленових пакетиках, стосик квитанцій, знайдених у кухонних шухлядах, самотня записка-наліпка з-під дивана з надписом моєю рукою: «ЗАТЕЛЕФОНУЙ ДЖИМУ».

– Нащо квитанції? – поцікавилася я.

Кайл виставив руки, як над експонатами в музеї.

– Ось що нам відомо, Ліє. Імовірно, в останні дні перед загибеллю Джеймс Фінлі або хтось іще декілька разів телефонував сюди з мотелю. Звідси теж телефонували на номер мотелю. Здається, жоден із цих ножів не відповідає описові зняряддя вбивства, і так виглядає, що в цьому домі не було скоєно жодного злочину. Але нам також дещо невідомо: хто така Еммі? Ми не отримали підтвердження її працевлаштування в жодному з мотелів. Ваші сусіди не змогли її описати, хоча бачили її машину. Один чоловік стверджує, що бачив її раніше на дорозі за кермом.

Моє серце затремтіло, отже, хтось може підтвердити її існування.

Кайл продовжив:

– Ми не знайшли жодного документа з її ім'ям. – Він постукав пальцями по купці паперів перед собою. – Я сфотографував деякі ваші документи, свідоцтво про реєстрацію автомобіля тощо, щоб їх виключити. Отже, наразі ці квитанції – наша єдина зачіпка. Якщо серед них є покупки Еммі, ми могли б звернутися до відповідної крамниці й дізнатися, чи в них є записи з відеокамер на дату й час, зазначені в квитанції. І на тих записах може бути Еммі.

Я дивилася на стосик папірців. Мені було неприємно, що він сфотографував мої особисті документи, але я не знайшла вагомої причини заперечити. Квитанції напевне мої. Малоімовірно, щоб Еммі зберігала щось таке в шухляді. Такі речі вона жмакала й викидала, щойно вийшовши з крамниці, якщо взагалі брала.

– Отже, ваше завдання, – додав Кайл, – сісти з детективом Доджем і перебрати, які ваші, а які, можливо, Еммі. Впораєтеся з таким?

Я кивнула.

– Так.

Я глянула на ножі на столі, а тоді знову на Кайла. Його погляд пом'якшав.

– Знаю, ви вважаєте Еммі жертвою, але це важко довести. Це складно, Ліє.

Він відвів очі й розглядав інтер'єр кімнати. У мене в животі стало млосно – невже він веде зі мною гру навіть зараз? Я погодилася, підписала той бланк, обшук здійснили – все, як він хотів. І тепер думала, чого йому ще треба від мене?

– Ви справді вважаєте, що вона якось причетна?

– Ну, як я вже сказав, це теж складно довести.

Я помітила, як Іган уважно спостерігає за Кайлом, і хвилювалася, що хтось може здогадатися про нас. Можливо, вони ніколи не бачили, щоб Кайл так щедро ділився інформацією чи був таким товариським і гречним зі свідками.

Я вмостилася за столом із квитанціями й, опустивши очі, чекала, коли вони заберуться геть.

– Ми всі хочемо одного, – сказав Кайл. – Ми всі тут хочемо її знайти. Переконатися, що з нею все гаразд. І з'ясувати, що сталося.

Зазвичай я бачу, коли хтось бреше. Все так і починається, зі вступних слів, обґрунтування.

Такий самий принцип діє в новинах – сюжет будують на чомусь, чого однозначно прагнуть усі.

Ми заінтриговані. Дайте преамбулу – і ми вже не можемо дочекатися фіналу.

Це те, що змушує читача знову повертатися до газети. Шукати додаткову інформацію, перевіряти, чи ще не було арешту, судового розгляду, завершення історії. Несправедливість перед неминучою перемогою справедливості.

Ми прагнемо замкнути коло.

Іноді нам не дають очікуваного розв'язання історії. І ніхто не хоче про це говорити. Тоді ми самі додумуємо фінал, припасовуючи до нього окремі шматки інформації.

Сидячи перед тими квитанціями, з юрбою роззяв удалині за вікном, із детективом поліції навпроти, я зрозуміла, що ми всі зрештою

прагнемо одного – і лише я здатна довести діло до логічного завершення.

Келвін Додж сів навпроти мене за стіл. Я побачила бруд під його нігтями, відчула запах холодної землі – детектив знову побував під будинком. Добре, що я забрала звідти коробку, не знаю, як би пояснила її існування. Ми взялися перебирати квитанції, я намагалася не витріщатися на його руки, вдаючи, що нічого не помітила. Передавала йому папірці, один за одним, коментуючи: «Моя». Додж оглядав їх і складав на купку. Я не була певна щодо декількох квитанцій за автомобільне паливо і сказала йому про це. Він забрав їх, занотувавши деталі в окремий зошит.

Додж був напружений, совався на кріслі, але мовчав. Я припустила, що його залишили тут як наймолодшого за званням. І сподівалася, що цим удасться скористатися. Він був ще достатньо юний, ще не встиг досхочу наїстися принад своєї професії, досі відчував адреналін і не розгубив мрій.

– Моя, – вкотре сказала я, подаючи йому квитанцію, а тоді посовалася на місці, розминаючи спину. – Можна мені зробити перерву?

– Звісно, – сказав він.

Я підвелася, налила собі склянку води, запропонувала і йому:

– Ще є газована вода. Або пиво.

– Газовану воду, – сказав він.

Я відкрила бляшанку й, наливаючи йому в склянку, слухала, як шиплять бульбашки.

– Дякую, – сказав він, забираючи з моїх рук склянку з водою.

Я залишилася біля кухонної стійки, зробила чималий ковток і поцікавилася:

– А це правда, що всі вважають, буцім убивство Фінлі пов'язане зі справою Кобба? Я просто не бачу тут зв'язку.

Додж, тримаючи склянку однією рукою, відкинувся на спинку крісла.

– Не знаю. Поки що опрацьовуємо всі можливі версії.

– Я чула, слідство припускає, що він ударив її каменем. Імовірно, знайденим десь поблизу на березі озера.

– Ага. Проте того каменя ще не знайшли.

– Але ж хтось зателефонував і сказав, що це був він? Тієї ночі біля озера? Я маю на увазі, ви ж його через це затримали, правда?

Додж сьорбнув водички, знизав плечима.

– То був анонімний дзвінок. Пані стверджувала, що коло озера був він. Достатньо для допиту та тимчасового затримання. Утім, недостатньо для висунення звинувачень.

Я повільно видихнула, перетравлюючи отриману інформацію. Анонімне джерело. Чому? Для цього завжди є якась причина. Завжди.

– Не знаєте, хто це був?

Він уже було розтулив рота, але одразу стулив, покрутив склянкою на столі.

– Ні, – врешті відповів він.

І це була брехня.

Вони могли відстежити, звідки дзвонили. У них має бути запис тієї розмови. Хоч *щось*.

Я озирнулася навколо, шукаючи логічного пояснення.

– А яка робоча версія слідства тут? – запитала я й ковтнула ще води, щоб він не помітив, як я затамувала подих в очікуванні відповіді.

Додж, вагаючись, подивився на мене. Облизав губи. Замислився. Мій досвід свідчив: якщо вагається – значить проковтнув мою наживку. І відповідатиме не тому, що я його обкрутила, а тому, що ми прагнемо одного.

– Робоча версія – це те, що ви нам розповіли. Це наша найміцніша зачіпка.

Але я йому не дуже вірила.

– Справді? Нащо тоді той обшук? – тиснула я далі.

Він поводив щелепами.

– Якщо її, як ви припускаєте, звідси викрали, то могли й зброю звідси взяти. Це могло бути випадкове знаряддя вбивства. Можливо, Еммі та Джеймс Фінлі були тут разом. Можливо, саме тут усе почалося. Можливо, хтось із них узяв ножа для самозахисту, але його використали проти них.

Ціла низка різних «можливо», де Еммі – жертва.

– Якби ви справді так думали, – сказала я, – ви б узяли її гребінець або зубну щітку для аналізу ДНК. Ви б зняли відбитки пальців на поверхнях. Запросили б додаткових фахівців, допитали б мене ще. Ви б...

Слова застрягли в горлі, я раптом збагнула, що б вони зробили. Що вони *повинні були* зробити.

Їм треба було залучити когось, хто б зафіксував опис зовнішності Еммі. Якомога детальніший. Художника-криміналіста, який би намалював із моїх слів її портрет.

Іноді те, що відсутнє, і є відповіддю на твоє запитання. Іноді це вся історія. Відсутній ніж. Фраза «Без коментарів» або вимога адвоката.

Іноді те, про що мовчать, або те, чого не роблять, – це всі необхідні докази.

Поліція нікого не викликала. Можливо, вони чогось чекали, можливо, у них немає штатного художника-криміналіста. Але було й інше пояснення. І через нього Додж відвів погляд, коли папірці на столі затріпотіли від пориву вітру.

Я гучно зітхнула.

– Давайте завершимо, – сказала я, повертаючись на своє місце навпроти нього.

Урешті-решт залишилося кілька непевних квитанцій, оплачених готівкою, які могли бути покупками Еммі. Бензин, дрібні чеки з сусіднього супермаркету. Хоча вони могли бути й моїми. Утім, спробувати таки було варто.

Бо нехай що заявляв Додж, я була переконана, що слідство опрацьовує різні версії:

Перша – щось трапилось і з Еммі, і з Джеймсом Фінлі.

Друга – Еммі щось скоїла із Джеймсом Фінлі й утекла.

І третя версія – та, на яку Кайл натякав раніше, до того, як я переконала його в протилежному чи принаймні думала, що переконала. Ніхто поки що не озвучив її прямо, але я вже бачила, як ця версія пробивається на поверхню. По тому, як вони обережно її торкаються. По тому, які речові докази вилучили, а яких не чіпали. По тому, від яких дій втрималися та яких запитань не поставили.

Третя версія, звісно ж, така: Еммі Грей не існує. Не лише такого імені, але й самої дівчини не існує.

І ніколи не існувало.

Розділ 26

За північ я нарешті залишилася сама й полегшено зітхнула. У сутінках надворі розтанула юрба роззяв. Роз'їхалися на своїх авто, розчинилися в лісі – повернулися туди, звідки прийшли. У домі був повний безлад. Я розставляла речі на свої місця, руки тремтіли.

Кухонне начиння було обмацане, переставлене на інше місце. Я позбирала все до раковини, щоб перемити – усюди ввижався бруд та мікроби. Вони шастали руками під матрацами, зібгали простирадла та ковдри. Оглядали під раковиною у ванній кімнаті мої тампони, пляшечки з лосьйонами, бруски мила. Пінцет і майже порожній тюбик зубної пасти, засохлої на закрутці. Вони знали марку мого дезодоранту, оглядали бритву на стіні душової кабінки, знайшли в тумбочці коло ліжка відкриту пачку презервативів.

Узяли тільки ножі та папірці, але насправді забрали з собою набагато більше. Інтимні подробиці нашого життя.

Цікаво, чи Кайл оглядав особисто мої речі? Чи відкривав ту пачку в моїй тумбочці? Чи перерахував?

Я ліниво сиділа в кутку ванної кімнати, відчуваючи себе беззахисною, брудною й розлюченою, важко дихаючи, як той звір у клітці. Підвелася, змочила обличчя водою, сперлася на раковину і втупилася в дзеркало. *Візьми себе в руки, Ліє.* Очі червоні, навіжені, висохле змучене обличчя – і в тьмяному світлі я майже побачила її поруч. Згорблена, проводить пальцями по вилицях, дивується своєму відображенню.

Господи, Еммі, що ти накоїла?

Я пробігла коридором, вимикаючи всі лампи, щоб ніхто не зазірав із вулиці. Потім розсунула двері і прислухалася до звуків ночі. Заплющила очі й, угамувавши дихання, подумки відлічувала все знайоме: цвіркуни, віддалене шарудіння в лісі, приглушене завивання нічного вітру.

Я рушила сходами вниз, тримаючись однією рукою за поручні та не розплющуючи очей, щоб не уявляти невидимих у темряві небезпек.

Досягла землі біля ганку й дійшла по пам'яті до темного силуету на заїзді, відчуваючи, як невідоме вабить до себе, притягує ближче. Біля машини клацнула центральним замком – пропищав сигнал, і вогні стоп-ліхтарів прорізали темряву ночі. Якомога тихіше й обережніше відкрила багажник і видобула звідти коробку – майже порожню й майже невагому.

Не вмикала світла, поки не опинилася в кімнаті Еммі за зачиненими дверима та щільно затуленими шторами. Тримати коробку тут було небезпечно. Особливо після того, як щойно мій будинок обшукували. І залишати тут фотографію, яка пов'язувала Еммі зі справою Девіса Кобба. Я розігнула верхні клапани, один за одним витягала кожен предмет, обережно тримаючи їх рукавом, аби не залишати відбитків пальців, і фотографувала на камеру телефону.

Вона залишила цю коробку в Бостоні. Речі, вочевидь, ще з тих часів, восьмирічної давності. У неї було житло. Хтось неодмінно її десь бачив, *бачив нас*, і я це зможу довести.

Я знову уважно роздивлялася фотографію дівчинки, майже моєї копії, довго крутила її в руках, поки яскраві відблиски глянцевої поверхні не засліпили мене. Тому, несучи в темряві коробку назад до багажника, окрім плям в очах, я нічого перед собою не бачила.

Я зібралася до школи раніше, ніж зазвичай, і, перш ніж зателефонувати до нього, мусила трохи почекати, щоб знати напевне, що він уже не спить. У цей час я зазвичай приймала душ, але натомість вимкнула всі лампи і спостерігала крізь вікно за лісом – раптом хтось з'явиться. Якщо за мною справді хтось стежив, як я вважала. Хтось, хто приходив тоді, коли знав напевне, що я заклопотана повсякденною рутинною й нічого не зауважу.

Але до того моменту, коли я зазвичай збирала начиння після сніданку, ніхто так і не з'явився. Може, я помилилася? Нафантазувала? Я старанно намагалася згадати ті кроки, почути їх знову. Переконатися, що не причулося.

Я востаннє подивилася на годинник – він уже не спить, мабуть, збирається виходити з дому, – набрала номер і натиснула кнопку виклику.

– Вітман, – почулося в слухавці.

– Привіт, Ноа, – сказала я. – Мені потрібна невеличка послуга.

Він на якусь мить замовк, а тоді дещо тихшим і немовби ближчим голосом відповів:

– Ліє! Отакої! Радий чути. Послугу, га? Гадаю, той човен уже відплив.

Я зіщулилася. Раніше ми часто жартома зловживали фразеологізмами. Це було дещо іронічно, або я думала, що іронічно. Утім, можливо, це було тільки в моїй уяві, бо я вважала Ноа розумнішим, ніж він був насправді.

– Ти мені зобов'язаний! І чудово це знаєш.

– Ти свій шанс прогавила, – відповів він.

– Слухай, я все знаю. Знаю, на яку ти пішов угоду, бо переконана, що дідька лисого ти чесно заслужив те підвищення. Думаєш, я не зможу тебе скомпрометувати? Не виставлю твоє ім'я на публіку? І як гадаєш, що буде з твоєю кар'єрою, коли стане відомо, що ти все знав і допоміг це приховати й замовчати?

– Боже, Ліє, – сказав Ноа, і я знала, що він у мене в руках. – Не знаю, що літає в тому Пенсільванському повітрі, яке лайно вони викидають в атмосферу, але ти собі не на жарт попусувала відчуття здорового глузду.

Він знає, де я. Від такої несподіванки в мене аж живіт зсудомило. Невже Ноа мене шукав? Цікавився моїми успіхами? Думав про мене? І що це може означати?

Це була моя найбільша помилка – довіритися Ноа. Пів року разом, перед тим дружили, але він таки без усякого жалю проміняв усе на кращу посаду: продавши мене шефові, як ексклюзивний матеріал, заради просування вгору кар'єрними сходами. І при тім не керувався чистими помислами, нехай що він стверджував.

Може, колись у нього було чисте серце, може, він досі так вважає. Можливо, просто вирішив, що мета виправдовує засоби, і вважав, що вчинив правильно. Але факт залишався фактом: він отримав зиск на чужій біді.

Редакція газети мусила прикривати свій зад. Це теж – бізнес передусім. Логан навіть після розповіді Ноа не зміг звалити все на мене. Йому довелося відгородитися і сподіватися, що історія не набуде широкого розголосу.

– Забирайся, – сказав він, і я послухалася.

Редакція заховала кінці у воду. Навіть Ноа втягнули в ту халепу. Тримай язика на прив'язі – одержиш кращу посаду. І, погодившись, він став співучасником.

Утім, можливо, ми всі співучасники в товаристві, яке собі завели. І, можливо, спільне проживання з двома людьми вісім років тому, в невеличкій квартирі площею тридцять сім квадратних метрів, таки наклало свій відбиток. Я прослизнула в їхнє життя, занадто комфортне, і ніколи не зводила стін. Я вирушила сюди за Еммі, за людиною, про яку насправді майже нічого не знаю.

– Ніхто тобі не повірить, Ліє. – Ноа вже опанував себе, і тепер його голос був виразнішим, задалегідь підготовлені слова прозвучали впевненіше. – Ти знана брехунка.

Але я його налякала. Репутація таки ж понад усе. Повірив Ноа чи ні, але вочевидь добряче замислився, чим це йому загрожує.

– Послухай, – продовжив він. І в його голосі з'явилися нові нотки, нотки співчуття. – Ти слухаєш? Можеш хоч колись послухати? Бо зараз найкраща нагода, Ліє. Тож трохи охолонь та уважно мене вислухай. Наразі немає й натяку на цивільний позов, чуєш? Ані мур-мур. Не чіпай лиха, поки тихо.

Як я могла запасти на людину, яка вживає найбанальніші, найпримітивніші фразеологізми? Мене дратувало в ньому все.

– Я не прошу казна-чого, Ноа. Лише одне ім'я. Ти мені зобов'язаний. І дуже добре знаєш, що зобов'язаний.

Він замовк, і я цим скористалася.

– Бетані Джарвіц. Мені потрібна інформація. Д-Ж-А-Р-В-І-Ц. Її минуле, найближчі родичі, партнери, все. Дата народження, де працювала, теперішнє та попередні місця проживання.

– Учора ввечері мені зателефонували. Я подумав, що хочуть дещо уточнити про твій професійний досвід, що було б, на мою думку, доволі сміливо навіть для тебе. Але, як виявилось, це Кассіді дав мої контакти колезі з Західної Пенсільванії, який цікавиться Лією Стівенс, що раніше мешкала в Бостоні. Має дані твого водійського посвідчення, все таке. Вчителька, Ліє? Справді?

От звідки він знає, де я. Хтось йому подзвонив. Ну от, почалося. Картковий будиночок захитався.

– І хто то був? – запитала я.

Ноа засміявся, ніби знаючи, що заскочив мене на чомусь.

– І що ти йому сказав?

– Нічого не сказав.

– Справді?

– Нічого. Тож тепер, гадаю, я навіть переконаний, що гівно я тобі винен.

– Я тобі не вірю. Щось ти йому про мене *таки* розповів.

– Чорта з два. Хто? Лія Стівенс? Дуже мила дівчина. Дуже. Мила. – Він розтягнув слова, наповнивши їх додатковим сенсом. – Та робота її дістала. Ось що сказав. Це все, що він від мене почув.

Робота мене дістала. Я намагалася уявити, хто ж був на іншому кінці лінії, відчуваючи зіткнення світів, відчуваючи, як усе, пов'язане з Бостоном, зараз опинилося зовсім поруч, ніби я притягнула його сюди.

– Агов, Ліє, ти слухаєш? З ним контактував Кассіді. Вловила, про що йдеться?

Кассіді, наше улюблене джерело з поліції, він знав, що ми з Ноа були парою.

– Кассіді, – повторила я.

– Ага. Не дякуй. Вважаймо це нічийним результатом, га? Можу тільки уявити, в яке лайно ти втрапила цього разу, якщо вже сюди телефонують.

Я міцніше стиснула в руці телефон і процідила крізь зуби:

– Я це зроблю, Ноа. Присягаюся, я тобі влаштую, – продовжила я. Але, мабуть, він відчув нерішучість у моєму голосі. Брехунка з мене ніяка.

– Ти ж розумієш, що в тебе немає шансів? Наробиш галасу, і хтось урешті почне ставити слушні запитання. Пейдж Гемптон має чим аргументувати, ми всі це знаємо. Ти програєш, Ліє. Ми обоє знаємо, що того джерела насправді не існує. Ніхто не стане на твій захист. – І поклав слухавку.

Щоб ти здох, Ноа. Я відчувала, як від тих слів скрутило живіт. Я щосили стискала в руці телефон. *Щоб ти здох, сволото!*

Цікаво, а в редакції є план на такі випадки? Якийсь визначений порядок дій, якщо Лія Стівенс зазнає краху?

Нехай у яку халепу я потрапила, треба з неї вибиратися. Еммі. Треба з'ясувати її минуле, перш ніж вони з'ясують моє.

Я перебирала в пам'яті її старих друзів, намагалася згадати, хто вони. Випадкові знайомства в барах, якісь обличчя, що коротко

промайнули перед очима, нічого постійного. Згадала Джона Гікельмана, але таких, мабуть, сотні. Я уявила пошуки Гікельмана Джона в телефонному довіднику. Уявила, як телефонуватиму до кожного з них і запитуватиму: «А у вас були дзеркала на стелі? А ви раптом не пам'ятаєте дівчину на ім'я Еммі, з якою спали? У вас не зникав годинник?».

І тут згадалося ім'я однієї жінки, яке мені назвав Кайл ще до того, як усе пішло шкереберть. Вона винаймала ту квартиру до нас, її ім'я було зазначене в договорі оренди. Зараз живе в Нью-Гемпширі. Це я можу.

Щоб знайти потрібну мені Амелію Кент, знадобилося лише три дзвінки – з мого класу, за двадцять хвилин до початку першого уроку. Але поговорити з нею вдалося лише за робочим номером – мобільного телефону я не дізналася, а домашнього в неї, здається, немає. Амелія Кент, згідно з результатами пошуку в інтернеті, який вивів на її профіль у соціальних мережах, працювала громадським бухгалтером на сімейній консультаційній фірмі «Бергер і компанія» в Білих горах у штаті Нью-Гемпшир.

Коли я попросила нас з'єднати, Амелія після першого гудка взяла слухавку й відповіла, як на таку ранню годину, на диво бадьорим голосом. Я представилася, що телефоную щодо розслідування, уточнивши, що розшукується жінка, яка короткий час мешкала за її адресою, що ми відстежили її до тієї квартири в Бостоні, але далі загубили слід.

– На жаль, я вам навряд чи допоможу, – сказала вона. – Я виселилася звідти за декілька місяців до закінчення терміну оренди, думала, що мій колишній хлопець продовжив оренду, хоча не впевнена. Заставу мені не повернули. До того ж я заплатила за перший і останній місяць оренди, коли заселялася. Видно, власники просто поклали решту собі до кишені й вирішили, що ми квити.

– Тобто ви не поверталися до Каліфорнії? І з вами тоді не мешкала дівчина?

– Ні, з дівчатами не мешкала. Я вже розповіла все детективу, який телефонував раніше. Кайл?

– Кайл Донован. Так, – додала я, щоб вона повірила, що я кажу правду. – І, здається, він згадував про такого собі Вінса.

Амелія вперше на якусь мить замовкла.

– Так. Вінс був моїм хлопцем, ми два роки зустрічалися. Він перебрався до мене ще в січні. А в травні я заскочила його з іншою. – Вона гірко засміялася. – Цікаво, що в нього насправді було на думці весь цей час?

– Заскочили його з ким? – запитала я. Ім'я, мені потрібне її ім'я.

– Не знаю. Я не чекала, поки нас представлять одна одній. Не знаю, як таке можна пояснити, але він дуже старався.

– Як саме?

– Усе заперечував, ясна річ. Але ж я застала її в нашому ліжку. О, Боже! – Ті спогади досі не давали спокою, ятрили їй душу.

– Амеліє, ви могли б, якщо ваша ласка, назвати прізвище Вінса? Це дуже важливо. Він – моя єдина ниточка.

Коротка мовчанка.

– Мендельсон. І прошу, не згадуйте мого імені. Будь ласка, не кажіть, що це я скерувала вас.

Дивовижно, такі далекі події, а відчуваються так, мов сталися лише вчора. Наче нізвідки наздогнали тебе: звичайний телефонний дзвінок – і зі слухавки до тебе промовляє минуле.

Розділ 27

Відстежити Вінса Мендельсона виявилося трохи важче. Під час обідньої перерви я здійснила кілька телефонних дзвінків і, здавалося, нарешті натрапила на його ймовірний слід, коли побачила біля дверей мого класу Кейт.

– Привіт, не хотіла заважати, – сказала вона.

Я поклатала телефон екраном на стіл. Цікаво, як довго вона там стояла.

– Ти як? – запитала вона.

Це була моя нова гра: «Як багато люди знають?», «Що про це думають?» і «Чому цікавляться?»

– Все добре, – відповіла я, і це була правда.

Після розмови з Амелією я справді почувалася добре. Як у старі добрі часи, коли ниточка твого розслідування веде до нової, і далі до наступної, поки не розкриєш чогось важливого, ще й підкріпленого ексклюзивними подробицями, які сама відкопала.

Я була в самому розпалі пошуку, але незабаром він завершиться. Копай, поки не докопаєшся.

– Ти ж уже чула про Кобба?

Я вмить завмерла, намагаючись не виказувати свого здивування.

– Що саме?

Вона підступила на крок ближче.

– Він повернувся до школи. – Мої очі, вочевидь, вирячилися, бо Кейт додала: – Не просто зараз, але чула, що віднині Кобб відновлює тренування учнів. Усі підозри зняли.

Усі підозри зняли. Отже, поліція тепер відпрацьовує інші версії.

– Дякую, що повідомила, – сказала я. – Більше ніхто не потрудився.

Мітч не чатував на мене на вході, не припер до стіни в коридорі, не викликав до себе через загальну систему оповіщення.

Пролунав дзвоник про закінчення обідньої перерви, у коридорах наростав звичний галас – один учень, два, три – їхні голоси змішалися, загули, наче вулик, і перетворилися на монотонний білий шум.

Урок завершився, я вже збиралася телефонувати далі, але помітила у шкільній електронній скриньці нового листа. Повідомлення прийшло від користувача TeachingLeahStevens – вперше відтоді, як Девіса Кобба затримала поліція. Без теми. Я втягнула в легені повітря, навела мишку на повідомлення і клацнула «відкрити».

У листі було лише два рядки:

Жінка в червоному колись собі жила,
Яка незнайомця до ліжка запросила.

Пальці над клавіатурою затремтіли, з монітора на мене дивилося власне відображення. Бліде обличчя, червоний светр із довгими рукавами. Я відчула, як він колеться на ключиці. Опустила очі. Може, випадковий збіг? Або ж він мене бачив – перед тим, як написав листа.

Я уявила, як незнайома постать біля мого дому заглядає всередину крізь розсувні двері. На стелі у вітальні горить тьмяна жовтувата лампа. Незнайомець вдивляється в коридор, у відчинені двері спальні, у темряву за порогом. Бачить дві пари безладно скинутого взуття. Темні джинси Кайла.

Уявила Девіса Кобба за моїм вікном, який підглядає за нами. І подумала: «Зухвало». Він надто осмілів. Лізе на роги навіть зараз.

Я переслала листа Кайлу, додавши зверху власний коментар:

Ти, здається, хотів їх побачити. Ось, маєш. Свіжий. Перший, відтоді, як я видалила попередні листи. До речі, я чула, що він повернувся до школи.

Я не обмовилася й словом про натяки в електронному повідомленні. Нехай Кайл дійде висновку самостійно.

Кобб стежив за моїм будинком.

Від тієї жахливої думки в мене аж мурашки по шкірі побігли, проте... Цікаво, що ще він може знати? Чи знає, хто така Еммі? Чи бачив її? Я переслала копію листа на свою приватну пошту, перш ніж піти, – і вперше подумала: «Може, відповісти?».

Мітч зупинив мене на виході й покликав до свого кабінету.

– Зачини двері, – сказав він зі стривоженим обличчям.

– Я вже чула, – сказала я, і його обличчя на якусь мить застигло від подиву, перш ніж на ньому відновився звичний спокійний вираз.

– Добре, чудово, я радий. І все гаразд? Якщо тобі щось потрібно, можливо, поговорити чи нехай що ти...

– Я знаю, де тебе шукати, – відповіла я.

Він дещо розчаровано спостерігав за мною, коли я виходила. Так, ніби одне неминуче потягне за собою інше, а він лише спостерігатиме за падінням Лії Стівенс, ловлячи мене внизу.

Тільки-но я запаркувалася на заїзді до свого будинку, задзижчав телефон. Я подивилася на екран – номер сестри. Я насупила брови, переживаючи, чи, бува, нічого не сталося з мамою. Ми не спілкувалися відтоді, як я поклала слухавку минулої неділі.

– Алло? – відповіла я, підіймаючись сходами на ганок із ключами в руці.

– Ти влаштовуєшся на нову роботу, Ліє?

– Я... Що? Ні.

Я розсунула вхідні двері, увійшла, зачинила їх за собою й замкнула на ключ.

– От і мама теж так каже. Але я вирішила розпитати особисто.

– Чому? – Я вже здогадалася, якою буде її відповідь.

– Я отримала на електронну пошту дивний запит щодо інформації про тебе. Не могла збагнути, якого біса вони звернулися з тим до мене, але запит не схожий на типову форму довідки про попередню роботу. Більш схоже... на підтвердження певних деталей. Ми щось таке надсилаємо до інших компаній, коли вирішуємо трохи ретельніше перевірити кандидата, факти, зазначені в його резюме. – Вона на мить замовкла, а тоді додала: – Що відбувається? Це взагалі законно?

Я скинула торбу за дверима.

– Так, законно, – відповіла я.

– Що тоді це, в біса, таке, Ліє?

Я потерла рукою шию, відчула під пальцями холодний піт і змусила себе сісти та заспокоїтися.

– Не знаю. Поліція, мабуть. Або вони когось найняли для цього. Перевірка біографічних даних.

– Поліція?!

– Просто заповни потрібні відповіді. Гаразд? – Я сперлася ліктями на кухонний стіл, поклала голову на руки і глибоко вдихнула запах

дерева та лаку. – У мене все добре. Просто заповни форму. Вони хочуть переконатися, що я та, за кого себе видаю.

– А ким, у біса, ще ти можеш бути?

Для Ребеки я, мабуть, була непримітною дівчиною, на яку ніхто не звертає уваги.

– Довга історія. Пам'ятаєш Еммі? Я колись розповідала тобі про неї?

– Ні. Мама сказала, що ти з нею зараз мешкаєш в одному домі. Ти з нею познайомилася після коледжу? Це вона, так?

– Так, ми якийсь час разом мешкали після коледжу, зараз теж живемо разом. Тільки вона зникла, чорт забирай, і про неї ніде немає жодних документальних слідів.

Ребека на мить замовкла, і я уявила, як вона перекладає телефон з одного вуха на інше, відкидає волосся через плече, жестом пальця просить пацієнта трохи зачекати.

– Але до чого тут поліція, Ліє, і ти?

Я застогнала.

– Гаразд. Я повідомила, що вона зникла, а хлопця, з яким Еммі зустрічалася, знайшли мертвого. В її машині. Ну, в машині. – Я нервово засміялася, почала кректати. Прокашлялася. – В авто, яким вона користувалася, але воно ні на кого не було зареєстроване.

Ребека стишила голос.

– Ти потрапила в біду, Ліє?

– Ні. – Тепер і я на мить замовкла. – Не знаю. Не кажи мамі. Тільки не кажи мамі. Будь ласка, Ребеко. Заповни ту форму, добре? Напиши їм відповіді на запитання, і все буде добре.

Я поклатала слухавку, перш ніж вона встигла щось заперечити, а коли Ребека знову набрала мій номер, не відповідала, чекаючи, поки ввімкнеться автоматична голосова пошта.

Я не здивувалася, коли побачила його через годину. Я знала, що він телефонував Кассіді з поліції Бостона, що він розмовляв із Ноа, що вони написали Ребеці. Мене здивувало, що він з'явився сам. Мабуть, через того електронного листа, бо це його зачіпало теж. Він оглянув мене, зупинивши погляд на червоному светрі. Перед моїми очима знову промайнули ті слова: «Жінка в червоному колись собі жила...».

Я відчинила двері, промовистим жестом запросила заходити.

– Ну, – сказала я, коли він, втупившись у мене, завмер посеред кімнати, – отримав, що хотів?

Він грізно насупився.

– Добре, скажу інакше. Моя сестра та мої колишні колеги повідомили все, що ви хотіли знати, детективе?

Він скинув куртку, сів на канапу, трохи нахилившись уперед із виглядом страшенно збентеженої людини, і ретельно підбирав подумки слова.

– Ти не казала, що була журналісткою, – промовив він, зиркнувши на мене так, ніби побачив уперше.

Ну от, урешті настав момент, коли він зрозумів, що перед ним не та дівчина, про яку він думав, що знає її.

– Ну, я вже не журналістка, – сказала я. – А чим ти займався до того, як переїхати сюди? Не знала, що ми вже просунулися так далеко.

Він захитав головою.

– Ти це приховувала. – Він це відчував.

– Хотіла почати все з чистого аркуша, – сказала я. І це була не брехня.

– Тебе змусили звільнитися, – сказав він, використавши правду, як зброю. І з викликом подивився мені в очі з іншого боку кімнати – мовляв, спробуй таке заперечити.

Я заскреготала зубами. Не стала заперечувати.

– Хто це сказав?

Ноа мене б не викрив – принаймні не без катастрофічних наслідків для себе й газети. А Кассіді не знав справжніх подробиць. Хіба чув якісь чутки про наклеп, але вони вже вщухли. Університет не менше за нас був зацікавлений, щоб про ту історію всі забули, тож ніхто не тиснув.

– Не треба, щоб хтось сказав, я вмію читати між рядків. Твій колишній колега говорить, що та робота тебе дістала, детектив поліції згадує про доволі резонансну газетну статтю на тему самогубств у студентському містечку. Він сказав, що ходили чутки про *наклеп чи щось таке* – його слова. А тепер ти тут, опинившись так далеко, як тільки змогла, у професійному сенсі. Я прочитав ту статтю, Ліє. Ти навіть тут зберігаєш примірник, правда? Я бачив старе число бостонської газети під час обшуку. Що ти накоїла, Ліє?

– Я *нічого* не накоїла, Кайле. – Я вдихнула на повні груди, повільно видихнула й видала йому правду, яку щосили намагалася залишити позаду. – Редакція вважає, що я вигадала фіктивне джерело. Вони вважають, що мої звинувачення безпідставні, але вони помиляються.

Він мовчки обмірковував почуте.

– Ти вигадала фіктивну людину, – сказав він, частково повторивши мої слова для більшої виразності. Ігноруючи решту фрази.

– Не людину. – Це був надто сміливий крок, але всі вірили саме в це.

– Та один чорт!

Ні. Це не одне й те саме. Він не зрозумів.

– А про яке джерело йдеться? – повільно запитав він, коли я вместилася в кріслі навпроти. – Будь ласка, тільки не кажи, що мова про того викладача з таблетками.

Я нічого не відповіла. Кайл побілів і кардинально змінив свою поведінку.

– Знаєш, що думає мій керівник? Що ти нас за носа водиш. Що ти розумніша за всіх нас разом узятих. – Він ще раз подивився мені в очі і стишив голос. – Що немає в тебе співмешканки.

Усе, чого я так боялася, зараз висіло в повітрі.

– Я підозрювана? – запитала я, і голос на тому слові зламався. Я марно намагалася відновити спокій та незворушність. Життя вислизало з-під ніг. Укотре. – То ти так вважаєш? – запитала я.

Він закинув руки вгору.

– Я тебе захищав, Ліє. Захищав, запевняючи, що вони помиляються, що є інше пояснення. І раптом на світ вилазить *оце*. А що мені було думати? Ти вже так чинила раніше.

Ні, нічого я не чинила. Проте суб'єктивне уявлення – вперта штука. Як захищатися, коли все проти тебе?

– Я втратила все. Гадаєш, не засвоїла уроку?

Кайл відкинувся на спинку канапи.

– Не знаю, – відповів він. – Чесно кажучи, я вже ні в чім не впевнений. Може, у тебе справді добре виходило. Може, ти й зараз крутиш мені голову.

Я нахилилася вперед.

– Не я та, хто крутить голову. Хотів обшук – і влаштував. Це тобі не можна довіряти.

– Ти збрехала заради *статті*.

– Те, що я вчинила, – не брехня, не зовсім – я це зробила заради *правди*.

Кайл скривився. Я могла лише уявити, що саме він прочитав, почув від своїх колег із поліції чи розкопав самотужки. Які причини та наслідки склав докупи, які висновки зробив щодо низки подій, які привели мене сюди.

– Але отримала геть інше. Якщо ти справді можеш ось так спокійно сидіти, переконана, що *нічого* надзвичайного не сталося...

– І що тоді? Я виявилася не такою, як ти думав? Але ж ти вважав мене брехункою. Визначся, Кайле, обері нарешті систему координат.

Він гучно чмихнув.

– А ти завжди так дискутуєш? Намагаєшся підібрати якомога гостріші, дошкульніші звороти?

Я йому відрізала:

– А ти, Кайле, хіба інакший на роботі? Задля зізнання на допиті всі запитання прийнятні?

Він захитав головою.

– Моє завдання – розкривати злочини, очистити вулиці від криміналу і в такий спосіб дбати про безпеку інших. А це можливо тільки через з'ясування правди.

– Ну, ти недалеко втік від мене. – Я нахилилася вперед. – Просто ще не попадався.

Я подумала про листа, якого йому переслала. Цікаво, чи він теж подумав про те саме?

Кайл посовався на місці, поставив лікті на коліна.

– Хочеш сказати, що вчинила б так само знову?

Я уважно подивилася йому в очі, стишила голос, щоб Кайлу довелося нахилитися ближче. Ми мало не доторкалися чолами:

– Скажи мені, а коли служба внутрішніх розслідувань отримає анонімне повідомлення про те, що ти ночував у будинку підозрюваної – я ж тепер підозрювана? так? – скажи мені, як плануєш викручуватися? – Він аж заляк, але я не зупинилася. – Казатимеш: «Ну, сер, це було частиною плану для отримання зізнання»? Або: «Результат виправдовує засоби»? Або: «Я припустився помилки»? Готовий нести покарання, готовий до позбавлення звання, візьмеш неоплачувану відпустку, сидітимеш удома з думкою: «От навіщо так

безглуздо зруйнувати собі кар'єру»? – Він був приголомшений, і, вочевидь, подумки повторював ті слова. – А може, сидітимеш удома з іншою думкою: «Я пожертвував кар'єрою заради істини, і заради неї без вагань готовий пожертвувати своєю професійною репутацією».

Він відкинувся назад, віддаляючись, закриваючись, завершуючи цю розмову.

– А все тому, – продовжила я, підвищивши голос, не в змозі приборкати гнів, – що твоя відповідь залежить від імовірних наслідків. Твоя відповідь залежить від усього, що ти побачив до цього моменту. Від того, на що ти готовий піти, що готовий прийняти. Від того, чи в тобі досі живий ідеалізм, який привів тебе сюди. А може, того ідеаліста вже давно не існує – зарізали вві сні під час одного з розслідувань? То якою буде ваша відповідь, детективе Доноване? Поясніть, будьте ласкаві.

Я вся тремтіла, не в змозі стримати люті.

Він підвівся з місця, схопив свою куртку й рушив до дверей.

– Надто пізно вибирати кращу відповідь, Кайле.

Він завмер біля виходу й обернувся.

– Я знаю, чого напевне не робитиму, – сказав він. – Не намагатимуся якось виправдати той факт, що чоловік наклав на себе руки через мою брехню.

Кайл стояв, не зводячи з мене погляду.

Прикуси язика, Ліє. Гнівом ще ніхто суперечки не виграв. Жбурнути вазу зі столу об стіну нічого не дасть. Верещати не допоможе.

Я спостерігала, як він виходить надвір. А всередині все горіло від люті, як розжарене вугілля. Як і тоді.

Я не згадувала у статті Арона Гемптона, але здогадатися, про кого йдеться, було неважко.

Я поклала надії на адміністрацію університету. Сподівалася, що вони цього так не залишать, проведуть розслідування і виведуть його за це на чисту воду, а може, і ще за щось серйозніше. Сподівалася, що моя стаття підштовхне поліцію уважніше поставитися до тієї справи.

Я уявляла, як Арон зауважив слухну нагоду. Скористався хвилиною резонансних самогубств, яка була в усіх на устах, і додав ще одне. Поклав у ванній кімнаті біля тіла Бріджит повний пакет пігулок – ніби

вона їх сама придбала. Інсценував самогубство. Назавжди увічнив на чорно-білому фото її широку усмішку серед інших облич.

Нехай мені не вдалося довести його причетність, але принаймні я вказала на нього. Хотіла привернути увагу адміністрації університету, зруйнувати його кар'єру. Я хотіла, щоб про це дізналася Пейдж.

Хотіла, щоб він прочитав газету – а я знала, що він прочитає. Хотіла, щоб він обов'язково побачив під текстом моє ім'я.

Коли я клацнула «відправити» листа з готовим текстом, зворушливий трепет пройняв мене по саму маківку, тремтіння пробіглося по всьому тілу – від хребта до пальців рук і ніг.

Наступного дня після опублікування моєї статті Арон зреагував доволі прямодушно. Дерев'яна балка, міцна плетена мотузка, вміло зав'язаний вузол і заспокійливе, щоб легше здійснити задумане, щоб угамувати нерви.

Офіційно самогубство викладача Арона Гемптона стало лише однією з низки тривожних публікацій у пресі, присвячених трагедіям, які сталися того семестру в студентському містечку. А також початком ґрунтовних змін у роботі служб психічної допомоги, стартом ширшої дискусії. Арона завжди пам'ятатимуть як жертву, врівні з тими дівчатами – і я ненавиділа його за це ще дужче.

У підсумку мене витурили. Усе, що було в моєму житті, я втратила. Ніби це я власноруч зав'язала ту петлю й накинула йому на шию.

Розділ 28

Після того як Кайл пішов, мені знадобилося кілька хвилин, щоб охолонути та опанувати себе.

Тоді я відкрила електронну скриньку, щоб знову переглянути повідомлення від користувача TeachingLeahStevens, і була готова відповісти. Звернутися до нього, так само, як він, через екран між нами. Я могла втілитися хоч у кого, як і він.

Але, увійшовши до свого профілю, я побачила інше непрочитане повідомлення. Від Ноа. *Тема: Запитувана інформація*. Особистого повідомлення в тілі листа не було, лише скопійований та вставлений текст із інших джерел, а також декілька доданих документів.

Ноа таки зреагував на моє прохання. Бо знав, що зобов'язаний мені. Це також було й визнанням його провини.

Я одразу зрозуміла, чому мені так мало вдалося з'ясувати самотійно. Бетані Енн Джарвіц провела значну частину своїх молодих років у державній виправній установі штату Пенсільванія.

Я з цікавістю нахилилася ближче до екрана. Бетані Енн Джарвіц – дочка матері-одиначки Джесіки Джарвіц, яка померла майже десять років тому, ймовірно від передозування наркотиками. Жодної інформації про батька. Низка адрес, усі розкидані по одному регіону, квартири, які змінювалися щороку аж до її ув'язнення. Перелік місць працевлаштування Бетані був дуже коротким – у двадцять років її вже засудили за підпал та невмісне вбивство. В одному з документів фонду соціального страхування було вказане ім'я її найближчої родички, двоюрідної сестри. Меліса Келлерман. І жодних даних про здобуття середньої освіти, отже, вона, ймовірно, не закінчила школи.

Бетані стала для мене ще більшою загадкою. Заради такої не влаштовуватимуть громадських акцій, не збиратимуть коштів і не розвішуватимуть табличок із закликами підтримати та помолитися. Ні, крім неї самої, ніхто про цю дівчину не подбає.

Згадалося, що в лікарні, за словами Марти, досі чекають найближчих родичів. Я набрала в пошуку «Меліса Келлерман», але марно. Це ім'я таке ж поширене, як моє власне, а я не знала, звідки

вона родом чи якого віку. Мабуть, адміністрації лікарні пощастило так само.

Я проглянула деталі справи, за якою її ув'язнили. І замислилася – може, хтось приїхав сюди за нею помститися, взяти на себе забезпечення перемоги справедливості, через те, що, на його думку, судова система зробила недостатньо. За ім'ям жертви – це все, що було в статті – я простежила початок історії: пожежа, ймовірно підпал, який забрав життя тридцятидворічного чоловіка. Її зафіксувала камера безпеки з крамниці навпроти разом зі ще однією особою, хоча іншу особу на відео ідентифікувати не вдалося. Тільки фото Бетані, збільшене, зернисте, мозаїчне, поруч із закликком до місцевої громади поділитися будь-якою наявною інформацією.

Урешті-решт Бетані затримали в помешканні її друзів, де вона залишилася ночувати. Вочевидь, хтось її викрив і виказав. Іншу особу з відео, виглядає на те, так ніколи й не встановили.

Я хотіла написати Ноа, подякувати за інформацію, але раптом збагнула, що от і все, це моя остання вихідна допомога. Що відтепер – усе самій.

Того вечора я приїхала до будинку Вінса Мендельсона, попередньо зателефонувавши та поспілкувавшись із його дружиною Тіфані. Тіфані не сподобався ні мій дзвінок, ані його причина, тож я сподівалася почути більше від самого Вінса. І була здивована, коли о десятій вечора він зателефонував мені сам.

– Це Вінс Мендельсон, – сказав він похмурим розміреним голосом. – Ви спілкувалися з моєю дружиною, цікавилися інформацією про якусь дівчину.

По тому, як він промовив «якусь дівчину», я зрозуміла, що тут була ціла історія. Вінс би інакше не телефонував. Склалося таке враження, ніби він теж чекав того телефонного дзвінка.

– Так, дякую, що відгукнулися. Ідеться про квартиру, в якій ви жили в Олстоні вісім років тому. В договорі оренди вашого імені вказано не було, але мені повідомили, що ви мешкали там останнім. – Амелія попросила не згадувати її імені, і це найменше, що я могла для неї зробити. Утім, він напевне здогадався, звідки в мене його контакти. До нього могла привести лише одна ниточка.

Він важко зітхнув і перейшов одразу до головного:

– Ви з нею спілкувалися?

– Так, – відповіла я.

На мить між нами запала тиша – щось таки зосталося в тій історії незавершене.

– Амелія сказала, що ви, мабуть, мешкали там до завершення терміну оренди.

– Ні, – відповів він, – я виселився звідти одразу за Аммі, після нашого розриву...

– Стривайте! Як ви її назвали? – перебила я.

– Даруйте, Амелія. Раніше її так ніхто не називав. Усі кликали її Аммі.

Мене вразила схожість. Невже я просто почула ім'я так, як на мою думку, воно мало звучати? Невже сама створила цю Еммі від самого початку? Може, вітер, її голос або той факт, що я тоді була не цілком притомна, якимось спотворили почуті слова, перемішали літери – і мені почулося «Еммі», а вона насправді представилася як «Аммі», геть інша людина? І коли я потім зверталася до неї – Еммі, усно чи письмово, вона, вочевидь, просто не зважала на помилку. Отже, я насправді шукала ту, кого сама створила.

– Амелія згадувала про якусь дівчину. Це через неї ви розійшлися, – сказала я.

Він сам раніше сказав «якась дівчина», ніби знав, що ті слова ще повернуться.

– Так. Ми зналися ще зі школи. Якимось, геть випадково, зустрілися коло бару. Іронія долі. Випили, розговорилися, чимало випили, вона розповіла, що її щойно витурих із дому хлопець, що їй більше нікуди піти, і попросилася переночувати. І що я міг їй на те сказати? Ми трохи перебрали, і наступне, що пам'ятаю, – я вже вдома, над нами нависла Аммі, верещить... Не знаю, як вона там опинилася, сумніваюся, щоб я... Зрештою це було дуже давно. Але вона не хотіла нічого чути, я не зміг нічого довести, і через тиждень Аммі пішла. Я ще декілька днів покиснув на самоті, а тоді перебрався до старого приятеля з коледжу. Я не цікавився деталями оренди, гадаючи, що Аммі про все подбала.

Коло бару. Щойно витурих із дому хлопець. Більше нікуди піти. Я помічаю знайомий профіль у переповненому барі, випадкова зустріч. Кличу на ім'я, коли вона пробігає поруч...

– Хто вона? Дівчина, з якою ви ще зі школи зналися? Дівчина, яка опинилася у вашому ліжку?

Іронія долі, шляхи перетинаються знову.

– Її звали, – почав він, але ще до того, як завершив, я вже почула її ім'я, внутрішній голос прошепотів, – Меліса.

Вінс залишив мені назву та рік закінчення своєї школи, яка належить до однієї з найбільших шкільних мереж на півночі штату Нью-Йорк. Я знайшла контактну інформацію тієї школи з геть ніякою сторінкою в інтернеті. Мені було конче потрібно побачити Еммі на фото, щоб переконатися, що це справді вона. І мусила зрозуміти, ким для неї була Бетані. З'ясувати, що сталося, чому Еммі зникла, навіщо ми взагалі приїхали *сюди*. Одне я знала напевне: вона зтягнула мене в своє минуле, як я її колись у своє.

Я знову згадала її в барі, удома, як вона їла просто з торби, коли не помічала, що я спостерігаю – голодувала.

Чи був у неї насправді наречений? Чи це ще одна брехня? Вона вигадала історію, знаючи, що зачепить щось у мене всередині – і я повірю.

Я думала про всі ті речі, які тобі недоступні без імені. З якими сама не даси ради. Винайняти або придбати квартиру, будинок, авто. Узяти шлюб. Улаштуватися на роботу з корпоративними пільгами. Якщо надто довго затриматися на одному місці, неодмінно опинишся на чужих фотографіях, у чиємусь житті.

Може, тому вона мене й сюди покликала, тому так зраділа? Не для того, щоб допомогти, бо мені нікуди було подітися. А тому, що вона не могла переїхати на нове місце без сторонньої допомоги.

Наступного ранку я планувала ще трохи зануритися в минуле Бетані. Але спершу потрібно було відбути робочий день. Я оновила електронну пошту, сподіваючись побачити там відповідь від контактної особи зі школи, яку знайшла після розмови з Вінсом, але свіжих повідомлень не було. Від комп'ютера мене відірвав легенький стукіт у двері.

Іззі, як завше, мала пристойний охайний вигляд, але губки були стиснуті в тонку лінію, очка наполохано бігали.

– Так, Іззі?

Вона нерішуче переступила поріг класу, ніби вагаючись, чи варто заходити. У руці міцно стискала папірець, аж кінчики пальців побіліли.

– Я знайшла це, – сказала вона, але папірця мені не простягнула.

– Добре, – повільно сказала я. – Можна подивитися?

Вона простягла папір, тримаючи його між пальцями. Складений у кілька разів, пошарпаний на згинах і краях.

– Я не знала, чи віддати його вам. Не знала.

Я розгорнула папір, розгладила на столі й ледве стрималася, щоб не зойкнути.

Це був малюнок. Намальовано олівцем у цьому приміщенні. У кутку схематичний начерк письмового столу, за яким стоїть жінка, і, судячи з деталей, – волосся, підборіддя, форма носа – це була я. Між постаттю жінки та глядачем – порожні стільці. Я згадала, що Тео, коли його тоді залишили після уроків, сидів саме на тому місці, зосереджено над чимось працюючи. Що він намалював пейзаж озера, а потім підкинув його мені.

Вочевидь, цей малюнок він зробив, коли відбував покарання за спізнення. Але я не могла збагнути, з якою метою Іззі принесла його мені, де вона його знайшла і що, на її думку, він означає?

– Де ти це взяла? – поцікавилася я.

Вона захитала головою. Знизала плечима.

– У бібліотеці, – відповіла вона, але, здавалося, що ця ідея щойно спала їй на думку.

Я відчувала, що Іззі знає більше, що хоче, аби я її розпитувала, але цієї миті над нами пролунав попереджувальний дзвоник. Учениця кліпнула очима. Поки вона, так і не наважившись сказати більше, не вийшла в коридор, я простягла руку до її рукава:

– Зажди.

Але вона відступила до дверей.

– Мені потрібно дещо взяти з шафки перед уроком, – і побігла.

Іззі вислизнула, так і не відкрившись.

Як я могла прогавити? Це ж вона підіймала руку, щоб сказати мені: «Це не Кобб».

Через хвилину другий дзвоник сповістив про початок уроку, Іззі повернулася до класу серед моря облич, разом із усіма. Вона сиділа за партою поруч із Тео, трималася дуже виважено, ніби пам'ятаючи, що

за нею спостерігають, що вона Іззі Марон, яка щось занотовує в зошит, і водночас – Іззі Марон, за якою спостерігають, як вона собі щось занотовує.

Я не підходила до неї після уроків, не просила залишитися, не хотіла злякати її чи викрити. Вона прийшла до мене конфіденційно, як я учнів і просила. Вона мене почула і знайшла спосіб поговорити. Але я досі не могла збагнути, що саме вона хотіла сказати: що причетний Тео, а не Кобб? Тоді чому нікому не повідомила? Яюсь безглуздо. Що може бути спільного в Тео й тієї двадцятивосьмирічної жінки біля озера?

Я звикла бути стороннім спостерігачем. З незначної віддалі, під певним кутом можна спостерігати за ходами на шаховій дошці і краще бачити ефект причинно-наслідкових зв'язків.

Але зараз... Зараз я розгубилася. Події розгорталися навколо мене, стосувалися мене безпосередньо, сталися через мене. Якщо надовго застрягнути на одному місці, перестаєш бачити те, що відбувається за межами твого поля зору.

Розділ 29

Тож я вирішила: тільки-но в мене буде щось суттєве – не крихти інформації, які насилу вдалося нашкребти на свій захист, не купка альтернативних версій, від яких тхне відчаєм та безнадією, – я одразу викладу це Кайлові у вигляді готової історії. Тільки-но з'ясую, що сталося, зможу спростувати всі підозри. Тоді Кайл побачить тонкощі – хто, що – збагне нарешті логіку подій. Йому не залишиться іншого вибору, окрім як повірити. Тоді й він зможе все пояснити керівництву, і йому повірять.

Але, щоб виявити та відстежити ниточку, яка веде від Еммі до Бетані й далі до мене, потрібно глибше зазирнути всередину життя Бетані. Я дізналася в адміністрації житлового комплексу адресу й запаркувалася на їхній стоянці, перш ніж працівники-з-дев'ятої-до-п'ятої почали з'їжджатися додому.

Житловий комплекс я собі так і уявляла: квартири з окремим входом, відкриті сходи, задумано як таунгаус, але певні елементи залишилися недороблені. Дроти до зовнішніх ліхтарів проведені, але лампи не встановлені.

Мало не біля кожного другого помешкання стояв автомобіль, хоча робочий день ще тривав. Зовні всі вхідні двері були однакові. З багатьох осель було чути телевизор, коли я підіймалася до квартири Бетані на третій поверх.

Я перевірила всі звичні місця, куди ховають ключі: над рамою дверей, під горщиками для рослин (яких не було), під вхідним килимком (теж не було). Оглянула ймовірні схованки на сходах, але нічого не знайшла.

Раптом почулися кроки, хтось підіймався сходами. Я відступила, притулилася до поручнів, дістала телефон, намагаючись вдавати заклопотаний вигляд – ніби на когось чекаю.

Кроки наближалися швидко, на підборах, але коло мене сповільнилися й зупинилися.

Чорні туфлі на низькому підборі, до них додавалися оголені ноги та чорні шорти з заправленою білою блузкою. Уніформа офіціантки, –

подумала я.

Жінка була приблизно мого віку, може, трохи молодша, темна помада на тлі блідої шкіри обличчя та волосся з вибіленими пасмами.

– Ви, мабуть, сестра Бетані? – запитала вона.

Нарешті хоч якась користь від нашої схожості – у ній можна було побачити за бажання мої риси, і навпаки.

– Ви її знали? – поцікавилася я, відступаючи від поруччя.

– Так, звісно, ми сусіди. – Вона притулила руку до грудей. – Зої. – І коли я не відповіла, додала: – У вас є ключ? – Я заперечно захитала головою, і вона щиро всміхнулася. – Нікуди не втікайте.

Вона прослизнула у двері своєї квартири й за мить вибігла звідти з поліетиленовим пакетом на руці й чималою в'язкою ключів, які гучно брязкали, поки вона шукала серед них потрібний.

– Ось, – сказала вона, простягаючи ключа з ярличком, на якому синьою ручкою була виведена літера «Б». – Я тут свого роду берегиня запасних ключів.

Людина, якій усі довіряють і з якою діляться секретами. Раніше я теж була такою.

Вона вставила ключа і прокрутила його в замку.

– Представники поліції побували тут наступного дня після того, як її знайшли, але нічого не забрали. Я їх впустила та прослідкувала, щоб не лазили, куди не треба. Але, здається, вони чекали на вас – когось із найближчих родичів, як вони сказали, – щоб оглянути ретельніше. Відтоді ніхто не з'являвся. У вас є якісь новини? Їй хоч трохи покращало? – Вона знову притулила руку до грудей, хитаючи головою. *Боже! Яка біда!* – Я збиралася до лікарні, але в нас із Ріком, що з другого поверху, одне авто на двох... в обох щільні робочі графіки, – промовила вона вибачливим тоном.

– Без змін, – сказала я, хоч і не була певна, чи так насправді, подумки занотувавши собі, що потрібно знову розпитати ту жінку з лікарні, Марту.

– От, прошу, – сказала вона, штовхнувши двері. – Залишіться тут на ніч?

– Ні, – відповіла я. – Просто хочу забрати дещо з її речей.

Я завмерла на порозі й не зводила з неї погляду, поки вона допетрала, що всередину її не запрошують.

– Гаразд тоді. Я тут поруч. – Вона подала мені поліетиленовий пакет. – Це її пошта. Я збирала. Справді не знаю, що з тим робити. Тут, напевне, рахунки та інша важлива кореспонденція...

– Спасибі, – сказала я, почепивши пакет на клямку зсередини.

– Дайте знати, коли завершите, і я прийду замкнути, – сказала вона.

Квартира Бетані починалася з вузького передпокою з шафкою для верхнього одягу, де висів дощовик і довга вовняна куртка з витягнутими нитками. Парасолька в кутику з павутиною на держаку. Далі була вітальня, застелена килимом, і чітка межа, де починалася ламінована підлога кухні. На задній стіні – шафки, холодильник, плита та раковина. У раковині залишився посуд: дві склянки, дві тарілки. Усе немов завмерло в часі.

У вітальні на підставці зі штучного дерева стояв телевізор, під ним – приставка для кабельних каналів. Збоку відчинені двері до ванної кімнати, де були ще одні зачинені двері, мабуть, до спальні.

Ніщо не натякало на Еммі. Проте дещо знайоме було в декорі помешкання чи радше в його відсутності. Явно чогось бракувало. На стінах і тумбах не було картинок. А коли я перейшла до спальні, відчуття лише посилилося. Простенький гардероб у шафі. Маленька коричнева скринька для прикрас на голій поверхні комода. Все чистенько й витерто.

У ванній кімнаті – біла шторка для душу, самотня зубна щітка, напівпорожні полички. Я уявила собі жінку, яку раптом випустили з тюремної камери у світ. І було зрозуміло, чому тут так мало особистих речей та інтер'єрних дрібничок. Вона починала все з чистого аркуша.

На кухні, за винятком посуду в раковині, було так само чисто. Відчувався слабкий запах мийного засобу. Так виглядало, що Бетані звикла підтримувати чистоту й завжди витирала поверхні.

Я відчинила холодильник і подумала, що молоко, мабуть, треба викинути. Інших харчів там не було, у шафках – теж. Я подумала, що мушу принаймні винести сміття. Зазирнула під раковину, знайшла там засоби для чищення й коричневий паперовий мішок. Але в мішку було не сміття, як я припускала, а розпечатані листи, перев'язані грубою гумкою.

Усі конверти адресовані Бетані Джарвіц в державну виправну установу. Зворотні адреси були з різних штатів, від різних відправників, у певні періоди якась адреса чи відправник переважали.

Опустившись на лінолеум, я почала їх перебирати. Наразі я найближче підбралася до Бетані Джарвіц.

Листи покладані у зворотному хронологічному порядку – від декількох місяців перед звільненням до початку ув'язнення.

Єдиний контакт Бетані із зовнішнім світом. Вісім років, відбиті в односторонніх розмовах. Єдина її справжня власність.

Серед тих листів були й такі, що відправляла вона, вони не надійшли до адресатів – *повернено відправнику*. Усі були запечатані – вицвілі пошарпані конверти з розмазаним чорнилом. Адреси відправлень були різні, але всі без імені одержувача, ніби Бетані марно намагалася когось відшукати. Усі ті листи вона відправила впродовж першого року ув'язнення.

Я відкрила один і прочитала повідомлення. Рядки були написані косим злим почерком і випромінювали несамовиту лють.

Не залишай мене тут. Ти про це пошкодуєш. Це була твоя ідея. ТВОЯ ІДЕЯ. Тобі від мене не втекти.

Відкрила ще одного листа, і ще – те саме. Звинувачення на адресу безіменної особи.

Я все розповім. У будь-який момент. Нехай де ти зараз, закарбуй собі це.

Цікаво, чи надійшла хоча б одна з тих погроз до потрібного адресата? Чи він знає?

У кінці стосу був лист без зворотної адреси. Поштовий штамп на конверті датований липнем, вісім років тому, відправлено з Бостона. Це було на початку її терміну. Лист усередині короткий, без підпису.

Я чекатиму, коли ти вийдеш. Я тобі допоможу. Обіцяю.

Це було повідомлення від Еммі? Мабуть, від неї. Про це свідчили дата та місце відправлення. Вона дотрималася своєї обіцянки. Я міцно стиснула в пальцях папір. Отже, Еммі приїхала сюди не випадково, а

через Бетані. Цікаво, чи знала вона про ті розлючені листи, що, мандруючи просторами Америки, марно намагалися до неї дістатися, повертаючись без відповіді? Принаймні Аммі у своєму напівпідвальному помешканні нічого не отримувала. Чи усвідомлювала вона, яку лють хтось відчував і чим вона перед тією особою завинила? Чи просто не бачила небезпеки? *Боже, Еммі, в яку ж халепу ти вилуталася?*

Я підвелася з підлоги і принесла з передпокою поліетиленовий пакет від Зої. Висипала звідти на кухонну стільницю кореспонденцію Бетані. Зої мала рацію – рахунків там було чимало. Повідомлення про заборгованість за оренду житла, рахунок за електроенергію. Як і у випадку з Еммі, рахунків за телефон не було, і в цьому помешканні я ніде не бачила стаціонарного апарата. Гортаючи конверти, я намацала в деяких кредитні картки. Механічно пробігла очима інформацію про відправників – і просто залякла.

Перегорнула назад, ще раз подивилася на ім'я та адресу у прозорому віконці конверта. Надіслано за цією адресою. В середині я відчула на дотик пластикову картку. Але як одержувача було вказано *Лію Стівенс*.

Я впустила конверт на стільницю.

У скронях застугоніла кров, усе швидше й швидше наростаючи. Я втупилася в зачинені двері, відчуваючи, як підступає гаряча хвиля нудоти, відчуваючи присутність Бетані, яка виявилася не тією, що я думала.

Тоді в розпачі почала нишпорити по її речах, страшенно розлючена. Не лише на Бетані, а й на Еммі, за те, що заманила мене сюди. За те, як зі мною вчинила. Зі *мною*?! Я гарячково висувала шухляди комода, відчиняла кухонні шафки, шукаючи щось, але не знала, що саме. Під ліжком, між матрацом та пружинною сіткою, у шафках ванної кімнати. Мимохідь побачила себе в дзеркалі – навіжену – аж мусила одвернутися.

Я стояла посеред її спальні, важко дихаючи. Скринька для прикрас на комоді – усе, що впадало в око. Я просунула під ручку палець і підняла кришку. Декілька предметів біжутерії, на дні – дві підкладки з пористого матеріалу із заглибленнями для перснів. Але всі її каблучки зберігалися у правому ряді.

Я взялася за край лівої підкладки, і вона легко відстала.

Там були два папірці, притиснені до дерев'яного дна скриньки. Моя картка соціального страхування. І фотокопія мого водійського посвідчення. Зі зворотного боку на папері проступало чорнило, перелік фактів: дівоче прізвище моєї матері; зразок підпису – дуже близький до мого власного, проте ледь помітні відмінності таки були.

О, ні! Ні-ні-ні.

Я зібгала тремтячою рукою папірці і пхнула їх до задньої кишені штанів. Конверти з моїм ім'ям поклала собі до торбинки й повторно обійшла помешкання Бетані, зазираючи в усі можливі закутки.

Переконавшись, що нічого вартого уваги не залишилося, я постукала до Зої, чекаючи під дверима.

– Вона тут із кимось товаришувала? – поцікавилася я, коли Зої відчинила двері. – Хтось, із ким я могла би поспілкуватися?

– Ну, може, Ліам із ІС. Хоча зараз я б не назвала їх приятелями. Утім, на початку року вони якийсь час зустрічалися. Гадаю, Бетані товаришувала хіба з колегами по роботі. І за винятком спілкування з Ліамом, була відлюдьком. Я тут довше за інших. Решта мешканців з'являються та зникають. Ага! Ще одна дівчина іноді заїжджала. Не те щоб я тут стежила за Бетані чи щось таке, просто важко не помічати, коли живеш за сусідніми дверима. – Вона всміхнулася знову з дещо вибачливим виразом на обличчі. Я добре знала цей тип людей. Такі, як Зої, мусять знати все про всіх там, де мешкають. Якщо потрібно звертатися по інформацію, то до неї. Чудовий інформатор. – Можливо, Ліам знає трохи більше, – додала вона.

– Дякую. Я вже тут завершила, – сказала я.

Я зауважила, що Зої обвела мене здивованим поглядом, мовляв, не взяла з собою речей Бетані, по які приходила. Але мені було байдуже.

Я швидко збігла на перший поверх, знайшла двері з літерою «С» і постукала. Зсередини лунала музика, довелося постукати двічі, щоб там хтось почув.

Двері відчинив молодий чоловік із розкуйовдженим – і, мабуть, немитим – волоссям та червоними запаленими очима. Я помітила вглибині на дивані ще одного хлопця, музика виявилася звуковою доріжкою відеогри, в яку вони грали.

– Так? – сказав хлопець.

– Ви Ліам?

Він ще раз обвів мене поглядом, примруживши очі, – цікаво, чи зауважив він нашу з Бетані схожість? Чи її помічали лише ті, хто шукає?

– Так.

– Мені порадила Зої, сказала, що, ймовірно, ви можете мені розповісти трохи більше про Бетані.

Він заперечно захитав головою й уже зачиняв двері, але я поставила ногу.

– Я все розповів поліції, – сказав він. – Ми з нею вже давно не бачилися. Мабуть, місяців чотири. Останній, хто її бачив, – точно не я. І не останній, хто її знав.

– А ви знали її подругу? Дівчину, яка іноді в неї ночувала?

Він засміявся.

– Ні, я не знаю її друзів. Узагалі нічого про неї не знаю. Вона ніколи мене навіть не впускала до квартири. Завжди нарікаючи, що не прибрано чи щось таке. Я знав лише, що вона десь працює, але не маю найменшого уявлення, де саме. Вона ніколи не залишалася на ніч і не любила кудись виходити. – Він подивився в глибину свого помешкання, тоді знову на мене. – Я не можу бути вашою єдиною ниточкою, – додав він, ніби відповідальність – це надто великий тягар, який не вписується в його систему координат.

– А я тобі казав, – гукнув інший хлопець, не відриваючись від телевізора. Тоді, коротко зиркнувши, зупинив гру і вступився мені в очі. – Я йому казав, але він не послухав. Щось у ній було підозріле. Щось із тією дівчиною було не так.

Дорогою додому я намагалася згадати, коли востаннє чула такі слова на свою адресу.

Пейдж: «Щось із тобою не так». Ясна річ, це ж найпростіше пояснення. Так можна не дивитися правді в очі, не визнавати, що тебе водять за носа.

Мою статтю вже от-от мали надрукувати. Я попередила Пейдж заздалегідь. За декілька тижнів. Зателефонувала й розповіла правду. Минуло чимало часу відтоді, як я виселилася з їхньої квартири.

– Я розслідую підозрілу смерть, – повідомила я. – І там впливло його ім'я. Просто хочу, щоб ти знала.

– Стільки років я від тебе нічого не чула, – відповіла вона, – і тобі раптом закортіло зі мною поговорити? Ти цілком зникла з нашого життя, а тепер вирішила розслідувати справу щодо мого чоловіка?

– Треба було тобі все розповісти ще тоді, – сказала я. – Треба було розповісти ще того вечора, перш ніж піти...

– Він сам мені розповів, – сказала вона. – Ти добряче напилася, а коли Арон повернувся по свої ліки, ти почала до нього чіплятися. Я все знаю.

– Ні, – заперечила я. – Це він...

А що він? Перекладав речі на інше місце, відчиняв двері, збивав мене з пантелику... Навіть після стількох років я досі вагалася. У мене були підозри, але не було залізних доказів. *Він намагався мене вбити.* Десь глибоко в душі я вірила в це. Я тоді прокинулася з відчуттям води в легенях. Подушка тхнула вогкістю, цвіллю. А коли дізналася подробиці смерті тієї дівчини з коледжу, Бріджит Лакости, яка, передозувавшись наркотиками, втопилася у ванні – я вірила ще більше. У те, що, вочевидь, була його першою, але невдалою спробою. У те, що він мав бездоганний план і спробував його втілити, відповідно до підготовленої історії: «Ми пішли з дому, вона з горя напилася, бо не вдалося влаштуватися на очікувану роботу, довелося заночувати в нас на канапі. Не змогла пережити невдачі. Ми прогавили тривожні сигнали, не помітили небезпеки». Я знаходжу його пігулки, забагато їх ковтаю, вмощуюся у ванні і сповзаю під воду.

Він зазнав невдачі. Замало впхнув пігулок. Можливо, я відбивалася, зіпсувавши заплановану сцену. Так чи інакше, не склалося. Зрештою, я прокинулася у своєму ліжку, жива, але іншій дівчині пощастило менше. Скільки ж їх відтоді було? Надто легковажно припускати, що він не діяв усі ті роки. Що покинув спроби.

– Він напхав мене наркотиками, Пейдж, – сказала я, благаючи її побачити правду.

– Більше не телефонуй до мене, – відповіла вона.

Але я не послухала. Не змогла.

– Статтю надрукують, – сказала я. – Це зрине на поверхню. Я не згадувала його імені, але хтось зробить висновки.

Отримавши повідомлення про судову заборону, я мало не засміялася.

А потім вийшла стаття. Наступного дня я опинилася під вікнами їхнього будинку, відчуваючи запах крові і своєї неминучої погібелі, умираючи з цікавості. Чи він уже знає? Чи знає, що це була я?

Я стала навшпиньки, зазираючи всередину крізь вузьку щілину між шторами. У кімнаті горіло тьмяне світло, звідкись поза полем мого зору тихенько долинала класична музика. Зупинялася. Грала знову. Наче заїло платівку.

Я помітила на столі келих. Червоне вино. Просто слід, який він залишив по собі.

І тут зауважила на задньому плані чийсь рухи, погойдування, обертання. Я притислася обличчям до вікна, затуманивши шибку своїм подихом. Спершу побачила його туфлі. Чорні. Начищені до блиску. У повітрі над підлогою. Вони ледь гойдалися назад і вперед, звисаючи зверху.

Я безгучно зойкнула. Може, не так уже й безгучно. Відступила назад і безтямно побігла серед перехожих, що поверталися з роботи додому. Бігла, не зупиняючись, поки не опинилася на станції метро, де опустила на лавку і пропустила три потяги, перш ніж змогла себе опанувати, щоб поїхати додому.

Згідно з повідомленням поліції, його знайшла Пейдж. У паніці перерізала мотузку кухонним ножом, поки дитина була у візочку в передпокої. Вони тільки-но повернулися додому. У такий час Пейдж завжди клопоталася якимись повсякденними справами й не була вдома, я це знала, бо спостерігала за нею. Після роботи вона забирала їхнього п'ятимісячного сина з ясел, вони йшли до якоїсь крамниці чи торгового центру, гуляли навколо ставка в центральному парку або набережною вздовж річки Чарльз.

Саме тому я обрала цю пору дня, щоб зазирнути до них у вікна. Арон, мабуть, теж саме тому обрав цей час, щоб учинити задумане.

Я навіть тоді вважала, що він вчинив жорстоко. Дозволивши виявити своє тіло Пейдж.

Розділ 30

Отже, це я – та ланка, яка все поєднує. Не Еммі. Не Бетані. Я.

З Девісом Коббом. З Еммі. Моє ім'я на знайдених у квартирі Бетані документах – вона вочевидь намагалася поступово присвоїти мою особистість.

З Тео. З примірником газети, який мені підкинули під двері. З Ароном та Пейдж. Тож не дивно, що поліція вирішила не поспішати з висновками й ретельніше все дослідити. Не дивно, чому Кайл спершу був так скептично налаштований. Подивіться, що він від мене отримав. Листи від анонімного користувача електронної пошти про те, що за мною стежать; якийсь чоловік докучає пізніми телефонними дзвінками; якась жінка з моїм обличчям; якась дівчина, існування якої я не могла довести. Мертве тіло, яке я ідентифікувала одним махом. Неприємний прецедент із минулого, який підштовхує до думки, що я схильна задля самозахисту вигадати людину.

Бездоганна мішень.

Як тоді, так і досі. Вірна, мов собака. Полює на цікаві історії. Наточене на інтриги вухо. «Подивися, як тобі вдалося обернути свої недоліки на чесноти», – казала мені мама. Нездоровий потяг до всілякого жахіття, до скупчення поліційних машин на узбіччі, до слідів крові в траві. З головою пірнає в роботу, поки не досягне бажаного результату. Задля кращого розуміння подій любить чітко структурувати історії – зав'язка, кульмінація, розв'язка.

Як я досі не допетрала, що мої сильні сторони можуть також бути моїми слабкостями? Полювати на цікаві історії. Підступати надто близько, не зводячи стін. Але в наточене на інтриги вухо легко нашептати все, що потрібно. Зіграти на емоціях, зачепити найпотаємніші струни душі. Я з відкритим серцем впустила Еммі до свого життя, своїх думок, не ставлячи жодних кордонів. І гадала, що ми одна одну захищатимемо.

Була від самого початку переконана, що ми з нею в одному човні.

Наступного ранку, ввійшовши до школи, я побачила його за скляною перегородкою дирекції. Девіс Кобб, ледь схиливши голову, всміхався до секретарки. З якимись паперами в руках – імовірно, дозвіл офіційно повернутися до роботи. Я подумки уявила його за іншою стіною, в іншій кімнаті; за екраном комп'ютера, обличчя сяє, поки грубі пальці набирають на клавіатурі віршика про мене та про якогось чоловіка, якого я привела до себе.

Що ж іще йому відомо?

Я чекала біля виходу за кабінетами адміністрації поруч із крилом навчальних класів, чекала, щоб заскочити його зненацька, несподівано. Двері відчинилися, і ось він уже височіє наді мною, дивлячись кудись удалечінь перед собою.

– Нам потрібно побалакати, – сказала я, перегородивши йому шлях.

Девіс вирячив на мене здивовані очі. Я вже забула, які вони сині. Забула всі дрібні деталі, які свідчили, що це реальна людина, реальна загроза. Він відступив убік, підводячи руки, наче захищаючись, наче ми помінялися місцями. Очка полохливо забігали навсібіч по стінах безлюдного коридору.

– Ні, – заперечив він.

Я підступила ближче.

– Ти її бачив. Мою співмешканку. Ти її бачив. Я мушу знати. – Я себе чула, той натиск, відчай, але зупинитися було годі. – Ти стежив за домом.

Якщо ніхто не підтвердить її існування, за все доведеться відповідати мені.

– Я за тобою не стежу, – відповів він, відступаючи ще на крок і мало не впираючись у двері дирекції. Він узявся за клямку, але заклацнув спиною двері й тепер не мав куди від мене втікати. – Не стежу. І ніколи не стежив. Я вже їм свідчив.

Я подумки чула, як його голос перейшов на шепіт, важке дихання у слухавці десь далеко. Згадала, що він говорив, що про мене знав.

– Але в тих електронних листах...

Він затряс головою.

– Адвокат заборонив мені спілкуватися з тобою.

Клямку повернули з іншого боку, двері відчинилися. Коли звідти виходила Кейт, він прослизнув назад до коридору дирекції.

Кейт обвела нас поглядом і, проходячи повз мене, здивовано підвела брови. Втративши момент, я наздогнала її й пішла поруч.

– Бачу, ти сьогодні заклопотана не менше за мене, – сказала вона, вдаючи, ніби нічого не помітила.

– Ох, – буркнула я.

– Так. Але, на щастя, нині п'ятниця, – сказала вона. – Може, знову кудись сходимо?

– Я б дуже хотіла, – сказала я, – але не можу сьогодні.

Надто багато всього сталося, багато з чим ще треба розбиратися.

Кейт трохи сповільнила крок.

– Складається враження, що ти мене уникаєш. Все, дружбі кінець? Якщо так, скажи. Я зрозумію, я вже велика дівчинка. Просто не хочу нав'язуватися, якщо не маєш бажання кудись вийти.

– Ні, бажання є. – Я схопила її за руку, зупинившись серед коридору. – Тиждень видався жахливий, – сказала я, а тоді, щоб зачепити її глибше, додала: – Декілька днів тому я дозволила поліції обшукати свій будинок.

– Ой, – сказала вона. – Боже. І як? Усе добре?

– Її ще не знайшли, – відповіла я.

– Мені дуже прикро, Ліє, – сказала вона, турботливо взявши мене за руку.

Пролунав попереджувальний дзвоник, у коридори висипали учні, і ми розійшлися в різні боки.

Іззі вже була в класі за своєю партою, і в мене защеміло серце – вона ж, мабуть, чекала тут на мене. Чекала, щоб чимось зі мною поділитися, а я з'явилася надто пізно. Моллі та Тео ввійшли одразу за мною, тож нагоди побалакати з Іззі наодинці не було.

Я намагалася не дивитися на Іззі, щоб їй не було ніяково від чужого погляду. І шкодувала, що зараз у класі не порожньо, що не лунає сигнал навчальної пожежної тривоги, що немає якогось приводу відвести її вбік і сказати: «Я тебе слухаю».

Але такі нагоди не з'являються самі по собі; доля не прямує за твоєю примхою. Не було ні горілки, ні дротиків, ані карти на стіні.

Була лише якась дівчина, про яку я нічого не знала й за якою подалася туди, де мені не місце, ще й незрозуміло навіщо.

Після уроку я хотіла попросити Іззі затриматися, але вона вискочила з класу серед перших і на порозі навіть не обернулася в мій бік.

Я подивилася в комп'ютері на розклад її занять: четверта пара – історія мистецтв, а в мене в цей час вікно. Треба спробувати якось показати їй, що я готова сприяти та допомагати, бо помітила, що вона прийшла раніше й чекала на мене. Що я готова слухати.

Коли пролунав дзвінок на останній урок, я рушила до кабінетів історії, але у вестибюлі мене перестрів Мітч.

– Привіт, – гукнув він. – Ти ж не втікаєш раніше, га? – щиро всміхаючись, намагався пожартувати він.

– Ні, сер, – відповіла я, зробивши наголос на слові «сер», теж жартома. – Іду в медіацентр домовитися про час для моїх учнів.

Перший-ліпший привід, що спав мені на думку, адже ми з Мітчем стояли перед дверима бібліотеки.

Він підступив до мене ближче, озирнувся навколо, щоб переконатися, що ніхто не підслуховує. Наші голоси луною відбивалися від стін порожнього вестибюля.

– Сьогодні вранці тут був тренер Кобб із документами.

– Я знаю, бачила.

– Він може тепер з'явитися в школі будь-якої хвилини. Я якраз тебе шукав. Не хотів, щоб ти натрапила на нього випадково в коридорі. – Мітч знову стишив голос. – Він тебе не потурбує.

Його слова сприймалися, як густий пересолоджений сироп, мені хотілося кудись негайно втекти.

– Дякую, Мітчу. Все буде добре.

– Мені було б спокійніше самому супроводжувати тебе до бібліотеки. Можеш телефонувати мені зі свого класу, і я прийду, байдуже коли буде така потреба. Я буду поруч, поки все не владнається. Поки не відновиться звичний порядок.

– Я його не боюся, – сказала я. – До того ж у нас в коридорах є відеокамери.

Мітч трохи схилив голову набік.

– У коридорах немає камер. Це датчики руху для світильників. Це ми учням кажемо, що вони є, Ліє.

– Ой, – сказала я. – Послухай, я тобі вдячна за пропозицію, але не хочу, щоби хтось носився зі мною як із писаною торбою. Принаймні

дужче, ніж уже носяться. Не хочу, щоб усі думали, буцім мені потрібен супровід. Мені й так доволі непросто переконати учнів ставитися до мене серйозно.

Він усміхнувся.

– Не сприймай надто особисто. Річ у репутації, а ти її тут ще не заробила. Не хвилюйся, всьому свій час.

Точнісінько, як на моїй колишній роботі. Головне – репутація. Без неї нікуди.

Я почекала під бібліотекою, поки Мітч зникне за рогом, і попрямувала в інший бік, до кабінетів історії. У коридорі лунали голоси вчителів, двері класів були відчинені. Я зазирнула до кількох кабінетів, поки не знайшла Іззі. Вона сиділа за партою біля вікна й дивилася на вулицю.

Я стала біля відчинених дверей так, щоб інші учні не могли мене побачити, і кашлянула. Іззі обернулася на звук і, помітивши мене за порогом, кліпнула. Обличчя завмерло, ніби її заскочили на чомусь недозволеному.

Я не зводила з неї погляду, поки Іззі повернулася й підняла руку.

– У туалет, – сказала вона й узяла свою торбинку, перекинувши через плече.

Я попрямувала коридором до вбиральні, чуючи позаду її кроки. Ввійшовши всередину, я швидко перевірила кабінки – нікого. За моєю спиною біля входу з'явилася Іззі. Дівчина нерухомо завмерла на порозі жіночого туалету, вся напружена. Я не знала, що їй сказати, про що запитати. Але Іззі зреагувала на мій натяк, і це було достатнім доказом.

– Ти намагалася щось повідомити, мені дуже важливо це почути, – прошепотіла я. До біса гарні манери.

Іззі була налякана та розгублена, наче її загнали в глухий кут.

– Ніхто не повинен знати, що ви почули це від мене.

– Що саме, Іззі? – Я заплющила очі. – Кажі.

Вона якусь мить зиркала навколо й урешті зупинила погляд на наших відображеннях у кривих дзеркалах убиральні.

– Панно Стівенс, прошу вас. Ви ж нікому не скажете, що це була я? Знаю, що не скажете. Джерело інформації потрібно захищати, правда? Я прочитала ваші старі статті, ви там не згадували імен. Можете й мого не згадувати?

Я залякла, обмірковуючи ситуацію. Газета з моєю статтею з'являється на ганку. Запитання. *Можна я теж, як та дівчина? Я можу дещо розповісти.* Отже, вона стежила за мною, перевіряючи, чи я та, кому можна довіряти, бо вона вже була готова чимось поділитися, але ще вагалася, чи це безпечно.

– Звісно, Іззі. Я нікому не скажу. – Але це її, вочевидь, не переконало. Щоб отримати щось, спершу треба самому дати щось. – Знаєш, чому я тут, Іззі? Чому більше не працюю там журналістом? Бо захищала своє джерело інформації. Бо не виказала її імені. Та дівчина була трохи старша за тебе. Ти знаєш про це з газети, яку мені принесла, правда?

Вона піднесла руку до вуст, на карих очах виступили сльози.

– Не хвилюйся, боятися немає чого, – сказала я.

І тоді вона заговорила, тихесенько, майже пошепки.

– Ми сусіди, тому іноді разом добираємося до школи. Часом виникає потреба прийти трохи раніше, щоб доробити домашнє завдання. Тоді сидимо в бібліотеці. Яюсь я випадково побачила на екрані комп'ютера відкритий лист. Прочитала лише тому, що увагу привернуло ім'я користувача – TeachingLeahStevens. І подумала, що у вас роман чи щось таке. – Іззі подивилася вбік, на дзеркало. – Таке мені спало на думку.

Подумала, що я закрутила з учнем? От чому я відчувала, що вона повсякчас ніби хоче показати: «Я дещо про тебе знаю». От чому була такою зухвалою на уроках, мовляв, тільки спробуй мені щось сказати, – Іззі думала, що має компромат.

Усі ті електронні листи, які, на мою думку, надсилав Кобб. Зараз я побачила їх геть в іншому світлі. Тео за бібліотечним комп'ютером важко дихає перед екраном. Енергійно й упевнено щось набирає на клавіатурі, очікуючи побачити мою реакцію.

– Усі думають, що це тренер Кобб вас переслідує, правда? От чому вас тоді викликала до дирекції поліція? Чому його заарештували? Тільки це був не він. – ЦЕ НЕ КОББ.

Електронні листи зі згадками, у чому я була вбрана. Телефонні дзвінки, ледь чутний шепіт. Передплачений номер, придбаний, вочевидь, без ідентифікації особи. Я вважала, що то був Девіс Кобб – уявляла його, коли слухала важке дихання в слухавці, уявляла, що він шепоче ті слова, уявляла його очі, що підглядають у мої вікна. Невже я

собі це навігадувала? Мене почало нудити, у голові раптом запаморочилося, я почала кудись відлітати.

– Про це варто комусь розповісти, – сказала я й одразу збагнула, що вона розповідає. Саме це вона й робить – розповідає мені.

Як пояснити Іззі, що я вже не надійне джерело інформації? Що варто натомість звернутися до дирекції, до Мітча Шелдона, до Кейт Тернер?

– Не хочу, аби він дізнався. Будь ласка, не викажіть мене. Ми живемо поруч. Якщо він здатен із кимось ще так... – Вона не завершила свою думку, а я спробувала зібрати до купи власні думки. – Панно Стівенс? – Іззі дивилася на мене, немов очікуючи, що я вирішу. Чи дотримуватимуся своєї обіцянки?

– Я подбаю про це, Іззі. Обіцяю.

І я її відпустила. Почекала, поки вона зникне за дверима вбиральні, намагаючись усе поскладати в голові.

Погортавши екран, я знайшла номер, який так часто ігнорувала, тицьнула «виклик» і приклала телефон до вуха. Після першого гудка у слухавці пролунало системне повідомлення, що номер уже не дійсний. Позбувся, коли Девіса Кобба затримала поліція? Тоді ж припинили надходити ті електронні листи – останній я отримала після того, як із Девіса Кобба зняли підозри. Тео чув, коли мене викликали до керівництва. Про чутки він теж знав. Що Девіс Кобб мене переслідує. Що Девіс Кобб скривдив ту жінку біля озера. Невже це був хтось інший?

Пролунав дзвоник про закінчення уроку. Я стояла у вестибюлі серед потоку учнів. Заплющила очі, слухаючи голоси навколо, і уявила, як розчиняюся в тому потоці – я можу розчинитися, вірила, що можу.

Стільки штовханини, стільки галасу.

А Шарлотта тоді каже...

Бачили, що вона робила в...

Якого біса? Я не збираюся...

Стільки завдань, він що думає...

– Панно Стівенс? – почулося над самісіньким вухом. Я розплющила очі, обернулася й побачила перед собою Тео. – Усе гаразд? Панно Стівенс?

Я втупилася в Тео, як у когось нового. Когось гіршого. Усі ті повідомлення, які я видалила, надсилали зі шкільної бібліотеки, он там у кінці коридору.

Він знає. Він бачить.

Я розтулила рота, знову стулила. Згадала очі Іззі, її обличчя, страх, який відчувався в її словах.

– Усе гаразд, дякую, – відповіла я й рушила назад до свого класу.

Намагалася не показати, як ті слова мене зачепили, як кружляли в моїй голові, поки я йшла, й відчувала, що він стежить за мною, навіть зараз.

Розділ 31

Це був п'ятничний вечір, я сиділа вдома сама, чекала, коли все полетить шкереберть. Сушила голову, як діяти далі. Чесно кажучи, і гадки не мала. Не бачила правильного виходу, не могла цілком покластися на власну логіку, вагалася, чи насправді чітко все розумію. Я взяла телефон і набрала Кайла.

– Алло, – підняв він слухавку.

– Ті листи не від Девіса Кобба, – сказала я. – Це один із моїх учнів. І ті дзвінки пізно ввечері, імовірно, теж були від цього учня.

Тиша у слухавці. Я подумки уявляла, що він стримався сказати вголос.

– Хіба ти не спілкувалася з ним? Коли він дзвонив?

– Він завжди шепотів, – відповіла я. – Або важко дихав у слухавку. Але слова, які він мені казав... Просто логічно припустила, що це був Кобб. – «Ти сама вдома, Ліє? Ти ніколи не замислювалася, що хтось за тобою стежить?» Я аж здригнулася, згадавши той перший дзвінок. Це було після того, як Кобб приперся до мене додому, і я припустила, що він натякає... – У всякому разі, електронні листи напевне були від учня.

– Звідки ти знаєш? – Його голос прозвучав глибше й ніби ближче.

– Від іншого учня.

– Від кого саме? Ліє, нам потрібне його ім'я.

– Я не збираюся повідомляти, хто мені це сказав. Але учень, який надіслав електронні листи, – Тео Бертон. У мене є малюнок, який він намалював на озері. І ще один зі мною. А ще він написав у творі... – Я знайшла в торбі зошит Тео і прочитала Кайлу: «Хлопець її бачить і знає, що вона накоїла. Хлопець уявляє покорчені кінцівки та червоний колір».

Між нами запала тиша.

– От дідько, – сказав він. – Неповнолітній?

– Так.

Кайл зітхнув.

Я знала, що це означає. Не так просто буде поспілкуватися з Тео. Потрібна присутність батьків і, можливо, адвоката, ціле кіно. Треба надати докази, та ще й незаперечні. Вони нічого не починатимуть, поки не будуть переконані на сто відсотків. Адже доведеться чуби нагріти, дотримуватися виснажливої бюрократичної процедури й заплутаної підзвітності.

Я ж, з іншого боку...

– Гаразд, – сказав він. – Ліє, ти впевнена? Бо лише вчора ти була твердо переконана, що то Девіс Кобб.

– Даруй, – відповіла я. – Ти, мабуть, не зовсім так хотів почути.

Я також не була певна, чи захоче він мені повірити. Бо в такому разі його версія розвалиться просто на очах. Він повернеться до того, з чого починав. Зараз це тільки один анонімний свідок. Кайл ще цього не знає, але якщо взяти до уваги те, що Еммі та Бетані знайомі давно, і те, що хлопця Еммі знайшли мертвим, то Девіс уже не буде тією ниточкою, що зв'язує справу докупи.

– Гаразд, – повторив він на прощання й поклав слухавку.

І він, і я чудово розуміли, що час починати все спочатку.

Я відкрила пошту, ввійшла до свого приватного облікового запису. Почала набирати повідомлення для користувача TeachingLeahStevens:

Якось один хлопець у бібліотеці забув про існування IP-адрес та відеокамер.

Після вечері на вулиці було темно, а через дощ узагалі геть нічого не видно, тому я не помітила й не почула, як хтось наближався до вхідних дверей, доки коротко не постукали в шибку. Я ввімкнула зовнішній ліхтар і побачила Кайла Донована в джинсах та тонкому плащі, з волосся стікала вода, утворюючи під ногами калюжу. Він підвів очі, наші погляди зустрілися крізь скло.

– Можна до тебе?

Я розсунула двері й відступила.

– Не боїшся, що тебе тут побачать? Чи це офіційний візит?

– Ні, – відповів Кайл, струшуючи рукою з мокрого волосся краплі води. – Неофіційний. – Тоді кинув на спинку крісла плащ, вода потекла

з нього на подряпану дерев'яну підлогу. – Ти ж казала, що я вже однаково заплямований, правда?

Він поведився дивно – відвертав обличчя, не було звичної обережності та стриманості – і все моє тіло забриніло, напружилося, ніби готуючись до бою.

– Іноді я думаю, що тебе сюди прислали, щоб випробувати мене. Перевірити, з якого тіста я зліплений, – сказав він, урешті повертаючись до мене обличчям.

Утім, я могла сказати те саме й про нього. Я вагалася, чи можна довіряти його мотивам, чи, бува, не затіяв він нову гру задля отримання інформації? І не розуміла причини такої раптової появи.

Я вхопилася руками за спинку крісла.

– Ну? І з якого ж?

Кайл захитав головою, засміявшись собі під ніс.

– Я мушу закрити цю справу, Ліє. Я зараз на випробувальному терміні, очікую підвищення. Я приїхав сюди, аби почати все з чистого аркуша, розумієш?

Я розуміла. От і Кайла наздоганяє минуле, наступає йому на п'яти.

– Як так? – запитала я.

Він скрушно хитав головою. Навіщо сюди їдуть? Навіщо зриваються з обжитих місць, щоб перебратися сюди й почати все з чистого аркуша?

– На попередньому місці я надто захопився однією справою, надто особисто її сприйняв. Перетнув певні червоні лінії. Знаєш, ти мала рацію. Я понад усе прагну докопатися до істини. І віддам за неї все, що в мене є. – Він підвів на мене очі. – Та справа розвалилася в суді. Він був винуватий, його відпустили, і я просто не витримав. Це досі нестерпно. Я довів його провину, але програв. Ти й гадки не маєш, що це за відчуття.

Я чудово знала, що це за відчуття. І, затамувавши подих, чекала продовження.

– Я так і не зміг оговтатися після того, – продовжив він. – Принаймні у тому невеличкому містечку, де виріс. Тож я попросив про переведення, і ось я тут, роблю те саме, чорт забирай, тільки ще гірше.

У нього по щоці стікали краплі води, і те, як він сповідався, стоячи переді мною, мене страшенно розчулювало.

Ось іще одна річ, якої не навчають у школі: іноді треба просто довіритися своєму внутрішньому голосу.

Поставити на кін усе – і бути готовим до найгіршого, хай там що.

– Здається, Еммі знала Бетані, – прошепотіла я.

Він схилив голову набік, ближче не підійшов.

– Що ти робиш?

– Допомагаю тобі, – відповіла я.

Працюючи в полі з поліцією, ми їм завжди сприяли. Заради досягнення спільної мети.

– І чому тобі так здається? – запитав він, склавши на грудях руки.

– Все якось між собою пов'язано. Я знайшла стару фотографію, здається, з Бетані.

– Де? – запитав він. І коли я захитала головою, додав: – Мені потрібно на неї подивитися.

Я відчувала, як із вулиці мене тягне до себе багажник, надійно схована в темноті інформація. Це ж так просто – відкрити його й зараз же передати все Кайлу. Скинути той тягар з плечей. Але за відсутності Еммі всі ниточки вели від Бетані прямісінько до мене.

– Я не дам тобі більше доказів, які можна перекрутити проти мене.

Кайл посовав нижньою щелепою й захитав головою. Він висунув найближчу кухонну шухлядку, я аж підскочила. Поперевертав усередині речі, грюкнувши, засунув назад, а тоді почав висувати інші, моє серце при кожному грюканні здригалося.

Я кинулася до нього, схопивши за руку.

– Припини! – вигукнула я. – Зупинися!

Він обернувся, я досі тримала його за руку, відчуваючи, як стримано смикаються його напружені м'язи.

– Коли ти знайшла ту фотографію, Ліє? – запитав він.

– Безпосередньо перед тим, як ти обшукував мій будинок, – відповіла я.

Він струсив мою руку.

– І кажеш це мені тільки тепер?

Я припала до нього й дещо розпачливо сказала:

– Але кажу, Кайле.

Це ж ризик, хіба він не бачить? Усе нутро підказувало, що моє зізнання може бути використане проти мене. Мене зраджували раніше.

Але я знову і знову наступаю на ті самі граблі, щиро сподіваючись, що цього разу все обернеться інакше.

– Кажеш, але не показуєш, – сказав він, ніби цього вже достатньо для підозри.

Але фото він не отримає. Принаймні поки я не матиму доказів її існування. Інакше всі факти вказуватимуть на мене: знімок Бетані, відбілювач під будинком, Джеймс Фінлі.

Мені потрібні докази.

Є одна людина. Людина, яку я знаю і яка може підтвердити існування Еммі на сто відсотків. Та, хто її бачила особисто і знала її як Еммі. Та, хто була свідком, коли Еммі приставила цілком реального ножа до руки її хлопця.

Цікаво, якщо справи зайдуть так далеко, аж до загрози арешту, чи Пейдж за мене заступиться? Якщо до неї звернеться поліція, чи скаже вона: «Так, я знаю, про кого йдеться. Я знаю дівчину на ім'я Еммі». Чи побачить натомість слухну нагоду помститися і скористається нею? Скаже: «Ні, ні, не було такої дівчини. Це все Лія. Це завжди була тільки Лія». І тихенько спостерігатиме, як мене поведуть до камери – насолодившись моментом, подивиться мені в очі, аби переконатися, що я знаю, що саме вона доклала для цього максимум зусиль.

Залишалося сподіватися, що є ще хтось. Ще хтось, хто знає про існування Еммі й бачив її.

– Я теж досі не знаю напевне, чи ти не затіяв якусь гру, – сказала я. – З'являєшся серед ночі, і я тобі, чорт забирай, виливаю душу, ділюся з тобою речами, від яких можу постраждати. То скажи мені, Кайле, хто кого тут обкручує?

Він підступив ближче й заговорив трохи м'якше:

– Ця справа, *моя* справа, зараз у твоїх руках, Ліє. Ти ж це усвідомлюєш, правда?

– Знаю, – кивнула я.

– Добре, – сказав він, кивнувши мені, а тоді додав: – Мабуть, ти таки мене знищиш.

І поцілував. Просто перед тими величезними скляними дверима – дивіться, хто хоче. Одним рішучим рухом стягнув із мене через голову блузку, дряпнув зубами за плече, підсадив на стільницю, і я геть розчинилася.

Розділ 32

Вона приїхала без попередження, як здебільшого щезають, а не з'являються. Сестра. Коли, стоячи перед скляними дверима, я побачила здалеку на дорозі синій автомобіль, то спершу подумала, що це *Еммі*. *Що вона повернулася вибачитися, все мені пояснити й переконатися, що мені нічого не загрожує.*

Усі мої сподівання розвіялися, коли авто, наче вагаючись, чи це правильна дорога, нерішуче зупинилося біля мого заїзду. Далі незнайома машина повільно під'їхала до будинку, запаркувавшись за автомобілем Кайла.

Я впізнала Ребеку по тому, як вона відчинила водійські дверцята – знайомим відпрацьованим рухом.

– Це моя сестра, – оголосила я.

Кайл за мою спиною вилаявся, скривився, дивлячись кудись убік. Тоді накинув сорочку, пригладив рукою волосся. Через вікно чи задні двері не вибігти, адже синя машина стала просто за його автомобілем, і Ребека вже з цікавістю його розглядала.

– Заспокойся, вона лікар, а не репортер, – сказала я.

Проте Кайл, здається, не міг заспокоїтися. Вочевидь, він теж бачив початок кінця, і це була стартова точка.

– Напевно, мама попросила її заїхати. Ми не такі близькі насправді.

– Мені однаково краще піти, – сказав він.

Я бачила, як грузнуть її туфлі в багні на доріжці. Ребека пригладила назад волосся й підвела погляд. Вона не була білявкою від природи, але фарбувалася ще відтоді, як ми були підлітками. Її волосся завжди мало однакову довжину – чітко до плечей, і я подеколи уявляла, як вона щоранку підрізає його ножицями, щоразу, коли волосся хоч на міліметр зазіхне на спину. Пасма завжди гладенькі, завжди охайно закладені за вуха. Вона зупинилася на мить біля сходів і глибоко вдихнула.

Я розсунула вхідні двері й вийшла на ганок.

Вона скинула валізу на першій сходинці.

– Сюрприз, – сказала вона, стримано всміхнувшись.

– Привіт, – сказала я. Тоді спустилася сходами й підбрала її валізу.
– Чому ти не попередила, що приїдеш?

Вона обвела мене поглядом; видавила з себе широку усмішку.

– Що? Розбудила?

Я коротко зиркнула через плече і стишила голос:

– Ні, просто в мене гості.

Вона підвела брови й теж зазирнула за моє плече.

– Так рано в суботу?

У цю мить, як на замовлення, вийшов Кайл, привітавшись із Ребекою помахом руки.

Я його не представила. Сестра перевела погляд на мене. Я прокашлялася.

– Можеш переставити машину?

Вона видала дивний звук, схожий на смішок, але водночас і на презирливе «пхе». Іноді важко знати напевне, що виражають її емоції.

– Без проблем.

Кайл стояв поруч зі мною, поки Ребека переставляла машину. А коли сестра вийшла з авто, він, здавалося, розгубився й не знав, як у її присутності попрощатися й піти.

Врешті нахилився, мовчки тицьнув губами мені в скроню й рушив до своєї машини. Проходячи повз Ребеку, невпевнено сказав їй щось схоже на «Доброго ранку» чи «Гарно провести час», а сестра відповіла йому одним зі своїх неоднозначних рухів: легким кивком голови, люб'язним і зневажливим водночас.

Ми з Ребекою стояли на ганку, проводжаючи Кайла поглядом.

– Новенький? – запитала вона, коли машина зникла з поля зору.

Я знизала плечима. Вона засміялася.

– Що з ним по-твоєму не так? – ніби захищаючись, запитала я, хоча планувала атакувати.

Ребека була вічно самотньою, невгамовною та цілеспрямованою.

– Та нічого, просто не очікувала, що в тебе є час на таке між тим поліційним розслідуванням та твоєю зниклою співмешканкою.

Вона була старшою сестрою, мудрішою, і завжди давала поради так, ніби давно звикла, що навколо мене от-от все розвалиться.

– Запросиш усередину? – запитала вона.

– Звісно, – відповіла я. – Шкода, що ти не попередила. – Я б старанно поприбирала, приготувала б для неї кімнату Еммі.

Вона увійшла за мною, на мить зупинившись біля входу на кухню. Я спробувала уявити, що вона побачила: вбогий інтер'єр, гучно скрипуча підлога під ногами.

– То он які ці чарівні принади сільського життя, – сказала вона.

У Ребеки все було стерильним. Білий лабораторний халат, неопренові рукавички, антибактеріальне мило, яким вона користувалася на вході й виході до кожної палати з пацієнтами. Я зауважила, що в неї білі кінчики пальців, ламкі нігті. І прозорий лак – це, вочевидь, необхідний захист, а не стильний манікюр.

– Тебе мама прислала? – поцікавилася я.

– Хіба я не можу приїхати з власної ініціативи? – Вона коротко всміхнулася й озирнулася навколо.

І все-таки вона з'явилася не без причини.

Уявляю їхню розмову. Мама намовляє Ребеку:

– *Ти спілкувалася останнім часом із Лією?*

– *Вона кинула слухавку, коли ми говорили востаннє.*

– *Лія не відповідає на дзвінки. Може, тобі варто з'їздити до неї? Спробувати вмовити повернутися? Якщо хтось і здатний її переконати, це ти, Ребеко.*

Сестра оглядала кімнату й раптом сказала:

– Що відбувається, Ліє? – І, не дочекавшись моєї відповіді, одразу вирішила копнути глибше й додала. – Що ти тут робиш?

– Ти ніколи не замислювалася, чи справді те, що ми робимо, – це наш єдиний шлях? Чи, може, в нас може бути якесь інше призначення? – запитала я й відчула, що ті слова прозвучали майже як зізнання.

Вона потопталася біля канапи, але натомість вирішила сісти на кухонний стілець.

– Знаєш, тобі пощастило не вчитися в ординатурі. Пощастило не залізити в борги по самі вуха. Тобі пощастило взагалі мати вибір.

Вона й серед студентів-медиків була найуспішнішою. І, на мою думку, аж надто стрункою. Тут, поза стінами її лікарні, за межами міста, було добре помітно, як вона виснажилася. Навколо очей почали з'являтися зморшки.

– Власне, мама каже, що ти руйнуєш собі життя, – сказала вона, сідаючи на краєчок пластикового стільця, – що воно в тебе тріщить уже скрізь. – Ну, ясна річ, тріщини були скрізь, у стінах, між меблями; Еммі крізь ті тріщини і вшилася. – Я теж одного разу довела себе до

такого стану, на першому році ординатури. Поки прийдеш до тями й сама це усвідомиш, буде вже пізно. Уже надто пізно. Ти вже на краю.

Ребека промовила це з особливою осудливою ноткою в голосі, ніби йшлося не лише про мене, а й про неї саму. Проте сестрі таки вдалося мене зачепити; мені від неї не втекти. Ребека й гадки не мала, наскільки мала рацію.

– Здається, ти непогано впоралася, – сказала я.

– Ну принаймні стою тут перед тобою, – сказала вона.

Я боялася, що про мої зізнання одразу дізнається мама. Як же бракує зараз Еммі!

– Ребеко. Я не можу повернутися.

Сподівалася, що вона вловить прихований сенс. Еммі б вловила. Прочитає на моєму обличчі. Впізнає, бо ж і сама таке розуміла, бачила в дзеркалі. Я чекала. Ребека дивилася мені в очі. Я хотіла зрозуміти, чи почула вона мене.

Сестра, важко зітхнувши, дістала з холодильника газовану воду. Це була пляшка Еммі.

– Шкода, що ти зі мною не поговорила, – сказала вона.

З чого почати? Як почати? Сестра мала певне уявлення про мене, проте за останні роки сталося чимало такого, чого вона про мене не знає. Я хотіла їй розповісти хоч щось. Адже Ребека такий довгий шлях здолала заради мене.

– Його звать Кайл, – з усмішкою сказала я, і вона засміялася.

– То як ти з тим Кайлом познайомилася?

– Він детектив, який розслідує зникнення Еммі.

Вона обернулася на місці, вирячивши від здивування очі.

– Ти жартуєш.

– Прошу?

– Ти геть не шануєш кордонів, Ліє. А я гадала, що зможу тут якось допомогти. Боже мій! Це погано закінчиться. Дуже погано.

Такий простий висновок – і разом такий категоричний. Можна подумати, що, поки я сплю, беззахисна, хто хоче без проблем може підійти впритул і встромити мені ножа між ребра.

– Ти забагато віддаєш, Ліє. І люди охоче тебе використовують, – сказала Ребека, і я почула відлуння маминих слів.

Десь я таке вже чула раніше. Ребека з мамою практичні, непохитні та незалежні, а я, так виглядає, ніколи не стану твердо на ноги.

На їхній погляд, бути готовою віддати себе по шматочку без жодного гарантованого зиску – це страшно помилка. Сенс будь-якої роботи, на їхню думку, – це просувати себе, підійматися вище. Саме так матері вдалося знову стати на ноги, і цей наполегливий підхід вона успішно передала Ребеці. А Ребека не могла його тепер позбутися. Тож я чемно терпіла її критику, нехай кусає, нехай відчуває себе сходинкою вище. Бо, правду кажучи, я б ні за що не помінялася з нею місцями – навіть зараз.

– Добре, – сказала вона, озирнувшись навколо. – Тоді починай.

– Що починати? – запитала я.

– Ну, розказувати мені, що відбувається, щоб я допомогла тобі все залагодити.

Прозвучало наче жарт, поки я не збагнула, що вона говорить цілком серйозно. І цілком серйозно вважає, що все завжди можна виправити.

– Слухай, якщо хочеш залишитися, залишайся. Але так, як ти пропонуєш, не вийде.

– Чому, Ліє?

– Бо зараз ти про моє життя нічого не знаєш!

– Ну то, може, я намагаюся сказати, що хочу знати!

Дивлячись на її запалі щоки, я раптом подумала: а хтось приходить рятувати її, коли вже скрізь тріщить? І чи я б сама на таке наважилася – сісти в літак, винайняти авто і приїхати до неї – спробувати допомогти?

Я глибоко вдихнула. Подивилася на її валізу. І вирішила зосередитися на завданні, яке мені до снаги.

– Ти надовго? – поцікавилася я.

Вона, здається, збагнула, що я простягаю оливкову гілку, і взяла її. Ребека сперлася на стіл.

– Тільки до завтрашнього вечора, – стишивши голос, сказала вона.

– Ребеко, я дуже рада, що ти тут. Справді. Але маю до біса незавершених справ. То, може, просто трохи розслабимося, га?

– Розслабимося, – сказала вона.

– Зателефонуй мамі. Скажи, що ти вже тут. Що все гаразд. Хочеш допомогти? Це була б чудова допомога.

Тим часом я пішла приготувати кімнату Еммі. Власне, я тішилася появі сестри, навіть якщо мені не подобалася причина її візиту. Вона моя старша сестра і не забуває про це. За кризових обставин шукають

саме таку, це правда. Вона вмiла вiдчувати наближення небезпеки, вмiла вiдрiзнити, що справжнє, а що нi.

Потiм я сiла попрацювати за комп'ютером, а Ребека взялася прибирати. Я була не проти; нехай робить, що вважає за потрібне. Якщо гадає, що в такий спiсiб може допомогти, – залюбки зроблю їй приємнiсть.

Я працювала за кухонним столом, Ребека ввiмкнула собi радiо й час од часу перепитувала: «У смiтник чи залишити?», а я вiдповідала: «У смiтник».

Пролунав сигнал нового повiдомлення, i я рiзко випростала спину. Електронний лист вiд користувача TeachingLeahStevens. Вiд Тео. Я вiдкрила повiдомлення. Тiльки один рядок. *Дiвчина забуває про чоловiка в машинi.*

Волосся на потилицi стало дiбки. Отже, вiн не вiдступає й не ховає голову в пiсок. Якась частина мене занепокоїлася – чи я, бува, зайшла не надто далеко, як i з Ароном. А iнша частина сподiвалася, що зараз на моєму порозi з'явиться Тео, благаючи нiкому нiчого не казати. Запевняючи: *це був жарт. Просто жарт.*

Але благи нiхто не з'явився. Навпаки, Тео пiшов ва-банк, нiби був переконаний, що в мене немає проти нього жодних доказiв. Або ж вважав, що я їх не використаю. Цiкаво, чому? Мабуть, тому, що сам мав щось проти мене – я забула *про чоловiка в машинi*. Вочевидь, iдеться про Джеймса Фiнлі, тодi не зрозумiло...

– Лiє? – Ребека, втупившись у мене, стояла бiля столу.

– Пробач?

Вона тримала в руцi газету. Той самий примiрник iз Бостона, знайшла в шухлядi пiд час прибирання.

– У смiтник чи залишити? – запитала вона.

Я заплющила очi.

– Залишити, – вiдповіла я.

Перед очима знову постали тi дiвчата. Низка облич на рiзних мiсцях злочинiв, усi зливаються в одне. Дiвчата з моєї статтi, мiнливи обличчя. Як близько я була до того, щоб самiй стати однiєю з них.

Ось, що я собi уявляла: Арон опускає моє тiло у ванну. Вигадує легенду: *не взяли на роботу пiсля закінчення коледжу. Попросилася до нас, без грошей, спала на нашiй розкладнiй кананi. Їй було соромно*

зійтатися навітть перед своєю матір'ю. Заливала горе алкоголем. Ми й не підозрювали...

Як близько я була від того? Одна таблетка? Дві? Чи таки накинуплася тоді на Арона, зіпсувавши йому бездоганну інсценізацію? А може, несамовито заверещала, могли з'явитися свідки, і він вирішив не ризикувати?

Як близько я була від того, щоб стати фотографією в газеті? Читач лише коротко захитає головою, перш ніж перейти до наступної статті. Історія незнайомої людини, зліплена навколо прихованої правди. Голос, який ніхто не чує.

Розділ 33

Ребека повернулася до кухонних шухляд, я почала перебирати шкільні папери, шукаючи роботи Тео, переосмислюючи все, що він мені написав або сказав. Слова, які чула в телефонній слухавці, непрозорі загрозливі натяки в його електронних листах. *Ти ніколи не замислювалася, що хтось за тобою стежить?* – писав він мені.

Тепер я сушила голову, де ж іще можна було помилитися, коли думала, що це хтось інший, коли хибно оцінювала контекст? Я знайшла в зошиті твір, який Тео написав за кілька тижнів до того, як на березі озера знайшли Бетані. Ще раз прочитала ті рядки, які нещодавно показувала Кайлу:

Хлопець її бачить і знає, що вона накоїла.

Хлопець уявляє покорчені кінцівки та червоний колір.

А якщо йшлося про реальну людину, а не вигадану? Мені тоді спершу спало на думку, що Тео між рядками звертається до мене, натякаючи, що знає про моє минуле – бо я цього шукала. *Чекала* цього. Я тоді припустила, що Тео має на увазі жахливий вчинок, який приписували мені: що я збрехала в статті, і це призвело до смерті Арона Гемптона. Але, можливо, він натякав на щось інше?

Може, він тоді намагався мені повідомити щось важливе?

Треба, щоб він мені сам пояснив. Тео зараз напевне сидить за комп'ютером.

Я слухаю, – написала я.

Відповідь прийшла негайно.

Зустрінемося там за пів години.

Я глянула на Ребеку, на годинник, знову на екран комп'ютера.

Зустрінемося де? – написала я.

Я чекала, чекала. Нічого. Поновила сторінку з вхідними листами. Минуло десять хвилин, але Тео так і не відповів. Якщо досі не відписав, то вже не відповість. Залишалося двадцять хвилин.

Я схопила ключі і сказала Ребеці:

– Я ненадовго.

– Агов, хвилинку! Ти куди?

Ребека підступила ближче, і я захвилювалася, що вона зараз упреться рогом і скаже, що їде зі мною.

– Ребеко, я на годинку, – гукнула я на порозі. – Скоро повернуся.

Вибігла надвір, попростувала до машини, сподіваючись, що довго не затримаюся.

Стільки різних місць він міг мати на увазі. Я знала, де він живе, і знала, де знайшли *чоловіка в машині*.

Через десять хвилин я заїхала на порожню стоянку перед «Озерною таверною». Світло всередині не горіло – ще надто рано для обідньої зміни. На жердині тріпотів прапор. Я обійшла ресторан, вийшовши ззаду на всипаний гравієм схил, на те місце, де з озера витягували машину Еммі.

Я вступила в багнюку, з озера віяло холодним вітром, і я пошкодувала, що забула куртку. Поруч не було нікого. Я подивилася на годинник, стала біля води, пильно вдивляючись у навколишні дерева.

– Досить точно.

Його голос пролунав звідкись із берега, і я рушила в той бік, ближче до дерев. Ухопилася за найближчий стовбур, щоб не втратити рівновагу, і побачила Тео, який сидів трохи далі на поваленому дереві біля води. Він був у коричневій сорочці, темних спортивних штанях і заляпаних болотом кросівках. Якби він не заговорив, я б і не помітила – дивилася б повз нього, крізь нього.

– Чому саме тут, Тео? – запитала я.

Він схилив голову набік.

– Дивно, що ви не пам'ятаєте. Я б *заприсягся*, що то були ви...

– Була я?

Я підступила до нього ближче, розтираючи плечі.

– Та дівчина вночі. Яка волочила тіло до озера...

Я різко вдихнула.

– Ти це бачив?

– Я бачу чимало всякого, – відповів він.

– І нікому не сказав?

Тут він підвівся, і я згадала, що хлопець значно вищий за мене.

– Ні, – відповів він. – Не знаю. Той чоловік мені незнайомий. Я подумав, може, то він дівчину скривдив. Можливо, заслужив. Зрештою, не моє діло. Дівчата були обидві менші за нього. – Він знову обвів мене очима.

– Дівчата? Тобто не одна?

І тут у мене промайнула божевільна надія, нехай що він мені розповідав. *Еммі*. Можливо, він її бачив.

– Спершу була тільки одна.

– Можеш її описати?

– Ну, як я вже сказав, дівчина, яка волочила тіло, була *достоту* схожа на вас.

– То була не я, – заперечила я.

– Точно? – усміхаючись, запитав він. Його вуста розтягнулися в тонку лінію.

От гівно!

– Коли це було, Тео? – запитала я й, не дочекавшись відповіді, додала: – Тобі не здається, що ти мені зобов'язаний повідомити хоч це?

Але я чудово знала – марно тішити себе надією, що світ справедливий і що тобі віддячать взаємністю за кожну річ, якою ти поділилася. Він засміявся.

– До речі, в бібліотеці немає відеоспостереження, – сказав він. – Максимум, що ви могли дізнатися, це IP-адресу. І вона однакова для всіх учителів, учнів чи працівників школи. Включно з тренером Коббом.

– Звідки ти це взяв?

– Боже! Ви хоч уявляєте, що коїться в тій бібліотеці після уроків? – Він знову засміявся. – Ні, камер там не може бути.

– У мене є номер мобільного телефону, – сказала я. – Передплачений номер. Я знаю, що це був ти.

Він ледь схилив голову набік. Не підтвердив і не заперечив мого закиду.

– Нічого у вас немає, Ліє, – сказав він.

Я розвернулася й попростувала геть. Нехай я нічого не з'ясую, але в боргу перед Тео Бертоном теж не буду.

– Це було в понеділок увечері, – гукнув він мене, і я залякла. – Або у вівторок вранці. Декілька тижнів тому, може, місяць тому. Точно не пам’ятаю. Я повертався додому з трейлера Джей Ті. Скоротив собі шлях і йшов повз ваш будинок. Я люблю гуляти в лісі. Ніхто там тебе не помічає. – Я обернулася до нього лицем і побачила, що він усміхається. *Я за тобою стежу, Ліє. Я все бачу.* – У всякому разі, повертаючись додому, я побачив у лісі дівчину, яка тримала його попід пахви. І пішов за ними. Покорчені руки й ноги, спереду сорочка була вся червона. Я зрозумів, що чоловік мертвий. Він уже був мертвий.

– І ти ніяк не зреагував?

– Ризикнути власним життям? У всякому разі, вона, здавалося, чогось чекала. І тоді під’їхала машина. – Він указав на схил за нашими плечима, де я чекала на нього, мовляв, сама добре знаєш. – Звідти вийшла інша дівчина, вона була страшенно роздратована і здійняла галас. Дивно, що їх ніхто тоді не почув – я був переконаний, що вона збирається викликати поліцію.

З озера знову повіяв вітерець, але моя шкіра немовби заніміла. Холодніше мені вже не могло бути.

– Можеш її описати, ту другу дівчину?

– Геть крихітна, коротке волосся, худорлява. Але тоді було темно.

– Що вона казала, Тео? Коли галасувала. Що саме?!

Я мусила знати, що поліція щодо Еммі не помилилася. Що вона була насправді не жертвою, а злочинцем. Або Еммі просто підступила надто близько до небезпеки, не усвідомлюючи, що на неї чекає. Розлючені листи, які я знайшла в Бетані, прихований гнів, який роками кипів у неї всередині і просився на волю. Я відчайдушно хотіла вірити, що Еммі не обкрутила мене теж.

– Не пам’ятаю. Чесно кажучи, я не звертав на неї уваги. – Сказав він, натякаючи, що стежив за Бетані. За дівчиною, яка могла бути мною. – Як я вже казав, вона психувала, але *інша* дівчина поводитися спокійно. Казала: «Він приперся до мене й вимагав більше. Я мусила його позбутися. Сама розумієш. Ми мусимо це закінчити». – Тео обливав губи. – Я спробував підійти ближче, щоб краще чути. Але, мабуть, вони мене почули, бо обидві замовкли, і тоді я пішов. Не знаю, що було далі. Підозрюю, вони посадили його в машину, правда?

Він вимовляв «вони» з особливим наголосом, ніби насправді йшлося про мене.

– Гаразд, – сказала я, але подякувати Тео змусити себе не змогла.

– Ліє! Це лише між нами. – Обіцянка або погроза, що не розповідатиме цього поліції. Що він довірився тільки мені, а я тільки йому. – Я поділився з вами лише тому, що бачу – ми дуже схожі.

У мене аж мороз пробіг по спині, але Тео мав слушність. Нас обох втягнули в цю історію, нехай із різних причин. Кожен із нас бачив лише частинку повної картини й додумував решту. Ми з Бетані були схожі, але не ідентичні, проте в темряві можна... Тео побачив те, що хотів побачити.

Було декілька різних версій подій, залежно від того, кого розпитувати. Для Тео підозрюваною була я. Для Іззі – Тео. Для поліції – чоловік на ім'я Девіс Кобб. І в мене тепер з'явилася нова зачіпка. Людям властиво підтасовувати окремі частинки загальної картини, поки вона не відповідатиме тому, у чому вони переконані.

Почніть допитувати свідків – і вони вам скажуть: «Все сталося так швидко».

Вони плутаються в тому, що запам'ятали.

Хапаються за окремі деталі й додумують решту. Ми прагнемо логічних причинно-наслідкових ланцюжків – зав'язка, кульмінація, розв'язка. Дещо Тео мені таки дав: Бетані Джарвіц тягне через ліс тіло Джеймса Фінлі. Не така вже й невинна жертва. Не така вже й жертва.

Зловмисник, той, кого ми собі уявляємо лише в масці, той, хто ховається в темному закутку, – завжди ближче, ніж нам би хотілося. Сусід по квартирі. Вчитель у класі. А іноді ще ближче – незвична активність, спалах, який я уявляла всередині Тео. Я намагалася згадати себе в тому віці, згадати той самий момент. Повернутися в той час, коли вперше в житті наочно з таким стикнулася. Коли ми загравали з небезпекою та незнайомцями. Коли перевіряли свої межі, відчуваючи неприборканий дикий поклик. Коли прикликали небезпеку, щоб побачити, як близько здатні до неї підійти. І перетинали межу, щоб дізнатися.

А тоді небезпека здебільшого перетворювалася на щось інше, окреме й непоборне. На страшне чудовисько.

Проте, перш ніж ми її розгледіли й осмислили, був момент, коли потенційна небезпека ще не була такою непоборною. Коли вона зачіпала тебе безпосередньо, і ти змушений був вирішувати. Тео

спостерігав, як якась жінка – а він думав, що то була я – тягне закривавленого чоловіка. Спостерігав і хотів...

Я поверталася додому наче в тумані. Факти почали складатися самі. Бетані через ліс заволокла мертвого Джеймса Фінлі до «Озерної таверни», де вони позбулися тіла, втопивши його разом із машиною Еммі. І що далі? Далі Еммі зникла, а Бетані опинилася на межі життя і смерті.

Розсуваючи вхідні двері, я мало не задихалася – враження були надто глибокі, переживання надто гострі. У мене з'явилися відповіді, проте що я мала *насправді*? Ненадійного свідка. Свідка, який вважав, що то була я. Знову все вказувало на мене.

– Ліє? – Ребека тримала мене за руку й, мабуть, зверталася до мене вже вдруге. – Усе гаразд? – Вона провела мене до стільця біля столу. – Сідай, – сказала вона, приклавши пальці до моєї шиї, ніби намагаючи пульс.

Я хотіла розчинитися в Ребеці, в лікарці, яка може допомогти тим, кому ще можна допомогти.

– Ребеко? – сказала я з проханням у голосі. І цього разу я справді просила.

– Що сталося? – запитала вона.

Їй можна розповісти. Вона моя сестра, ми тут самі в лісі, і її пальці на моїй сонній артерії, у найвразливішому місці на моїй шиї.

– Я написала статтю, – сказала я. – Написала про дівчину, яка наклала на себе руки, і натякнула на причетність до цього її викладача.

Вона мовчки взяла стілець, сіла навпроти, і я все розповіла.

– Отже, Арон покінчив життя самогубством після виходу тієї статті, – сказала вона, і це були перші слова, які вона промовила від початку моєї розповіді.

– Так.

– Арон наклав на себе руки, редакція з'ясувала, що ти не маєш доказів того, що написала в статті. Що ти все вигадала. Що ніхто твоїх звинувачень підтвердити не може.

– Це вони так вважають.

– Тобі можуть пред'явити обвинувачення?

– Усе не так просто. Газета ніколи не визнає, що мене звільнили саме через це – насправді вони не визнають, що мене взагалі

звільнили. До того ж, якщо розворушити справу, на поверхню сплине зв'язок між Ароном і тією дівчиною. То були його таблетки. Можу побитися об зклад на що завгодно. Я його знала, Ребека. Він не був хорошою людиною. Ніхто не хоче, щоб та історія набула розголосу.

– Так у чому ж тоді проблема?

– У Пейдж. Проблема в Пейдж. Вона може подати проти мене цивільний позов, відібрати все до копійки й назавжди заплямувати моє ім'я. Не те щоб їй це конче потрібно, грошей Пейдж аж ніяк не бракує. Але вона може. Вона виклопотала проти мене обмежувальний судовий припис...

– Судовий припис?!

– Я хотіла її застерегти. Попереджала, неодноразово. Попереджала, що збираюся надрукувати ту статтю, що скоро це оприлюднять, але вона обкрутила все так, буцімто я їй погрожую, буцім *переслідую* її...

Ребека заклопотано звела брови.

– Телефонні дзвінки та переслідування – це дуже різні речі.

– Вона не брала слухавки, і я прийшла до її будинку.

– Боже, Ліс.

– Знаю. Знаю. Але ж це *Пейдж*.

Пейдж, яка завжди бачила в людях лише добре. Яка бачила добре в мені. Вона змінилася, або це я змінилася – тепер і сама не знаю хто.

– Ти впевнена, що то був він? – запитала Ребека, і я без вагань відповіла «так», як завжди відповідала всім. Впустити зараз сумніви у свою свідомість було б фатальною помилкою. Це означало б загнати себе в темний глухий кут, звідки вороття вже не буде.

– Як ти можеш бути такою впевненою?

Цього я не могла їй розповісти, як розповіла Еммі. Ребека в далекі подорожі не збиралася. Не була таємницею. Мала зв'язки мало не з усіма іншими в моєму житті. Не те щоб я відчувала сором через те, що сталося. Тепер уже ні. Мені було соромно, що залишила все, як було.

Кому належить правда? Я вважала тоді, що правда належить мені. Достатньо, що я знаю. Я не розповіла Пейдж. Слова кипіли в мені, просилися на волю, але я їх приборкала. *Твій хлопець... Арон... він...*

Не повідомила в поліцію, хоча це перше, що я порадила б іншим. Не хотіла публічного розголосу, не хотіла, щоб мене втягнули в дискусію «той сказав», «та сказала», бо, як я знала з власного досвіду, в таких випадках годі сподіватися на об'єктивність. *Він намагався мене*

вбити. Я ніколи цього вголос не сказала. І залишила Пейдж, яка не підозрювала небезпеки, із ним наодинці. Злегковажила, змирилася, дозволила їм одружитися, народити дитину.

Зрештою, не повідомивши в поліцію, я несу повну відповідальність за все, що сталося згодом. Він не міг чекати вісім років, щоб спробувати знову. Він би не міг увесь цей час стримуватися від спокуси. Нас мало бути більше. І от за це мені було соромно: газетна стаття могла містити менше фотографій, якби я діяла на декілька років раніше. Не можна було просто усунутися.

– Я його знала, Ребеко. Знала, чого він вартий. На що здатен.

Ребека, вочевидь, відчула в моїй мовчанці щось таке, про що краще не розпитувати.

– Отже, – сказала вона, закриваючи тему, переводячи її на інше, щоб ми могли продовжувати, – ти не можеш повернутися до Бостона.

– Ні, Ребеко. Справді не можу.

Вона знову озирнулася навколо, вдихнула пилинки, що крутилися у променях сонячного світла.

– Власне, тут таки є щось чарівне. Природа, мабуть.

Я засміялася, дещо жалібно, і Ребека засміялася теж.

– До того ж, – додала вона, – я б убила за таке просторе помешкання.

Розділ 34

– Це ви та дівчина з лікарні?

– Алло? – повторила я, розгубившись від незнайомого голосу в слухавці, від незнайомого номера на екрані, ще й о такій ранній годині в неділю.

– Ви приходили одного разу.

Я напружила мізки, намагаючись згадати її ім'я. Посріблене сивиною волосся, забризкані кров'ю капці, жінка на варті коло Бетані.

– Марта? – запитала я.

– Її від'єднують від системи життєзабезпечення. Відсутня мозкова активність. Я подумала, що вам варто знати. Що, можливо, ви захочете бути присутньою.

Бетані Джарвіц помирала. Хоча не зовсім так. Вона помирала відтоді, коли її знайшли – там, на березі озера. Просто це забрало в неї більше часу.

У газетах про це не напишуть. Не про таку дівчину, у такому місці, через стільки часу після трагічної події. Вона помре в лікарні, під наглядом, з відповідними препаратами. Газетам таке не цікаво. Інша справа, якби вона померла тоді на березі озера, стікаючи кров'ю.

– Я не можу прийти, – прошепотіла я.

Я не могла бути там присутньою, коли поруч поліція та лікарі. Не могла ще більше привертати увагу до того, що між нами існує певний зв'язок. Зважаючи на те, що знав Тео і що він міг розповісти.

– Ніхто не може, – сказала Марта, і на лінії почулися гудки.

Я розчарувала її разом із усіма іншими. Виявилася не такою, як вона думала. Сидячи за порожнім кухонним столом, я подумки помолилася за Бетані Джарвіц, чого не робила дуже давно, відколи відійшов батько. Помолилася за всіх тих, кого не помічають, за тих, чийх історій ніколи ніхто не почує, за тих, хто згасає на самоті, і немає кому провести їх в останню путь.

Ребека поїхала в неділю ввечері, бо в понеділок їй потрібно було на роботу. Я бачила по її обличчю, що вона вагається, чи їхати. Вона

відчувала, що в мені щось кипить, а я відчайдушно намагаюся приховати це від неї.

– Приїдеш додому на свята? – запитала вона, ніби чекаючи запевнень, що зі мною до того часу нічого не трапиться.

– Приїду, – відповіла я.

І коли вона поїхала, я знала, що робити. Зателефонувала на шкільну гарячу лінію, залишила повідомлення, що мене не буде декілька днів, і забезпечила собі заміну на наступні два дні.

Мене було за що обвинуватити. Але я не збиралася потрапити до в'язниці за те, чого не скоїла.

Усі взаємини поділяються на три категорії, якось сказала Еммі, заклавши ноги на канапу, розвіявши туман від горілки. І дуже просто пояснила мені свою думку на прикладі.

Візьми когось зі знайомих. Припустимо, ти знаєш, що ця особа когось убила. Вона тобі телефонує й у всьому зізнається. Як ти діятимеш? А: викликатимеш поліцію. Б: нічого не робитимеш. Або В: допоможеш позбутися тіла.

Я згадувала ту розмову, згадувала, що тоді їй відповіла, із затуманеною алкоголем головою, з пливучою перед очима кімнатою, у тій підвальній квартирі, де через спеку все здавалося ближчим.

– *То який обереш варіант, Ліє?*

– *Для тебе?*

Вона перекинулася на живіт.

– *Ну, ясна річ.*

Це була перевірка, навіть тоді.

– *Жоден із трьох, – сказала я. – Від правди не втечеш. Вреши-реши вона тебе неминуче наздожене.*

Це було моє тверде переконання. Я вірила, що правда зринає на поверхню, як бульбашки в киплячій воді. Що вона, як природна стихія, рветься догори, і, досягнувши поверхні, бульбашка повітря вибухає, як і належало.

– *Не завжди, – заперечила вона. – Не у випадку з Ароном.*

Еммі вперше тоді промовила його ім'я.

– *Наздогнала б і його, якби схотіла, – сказала я.*

Вона на якусь мить замовкла, коротко подивилася мені в очі, наче шукаючи там чогось.

– Гаразд, отже, ти тоді обираєш варіант «Б»? Нічого не робитимеш?

– Чому ж нічого? – Я перевернулася на живіт. – Я б не допомагала сховати тіло. Але, мабуть, допомогла б сховатися тобі.

– Я б жила в твоєму погребі, га? Чи ти підробила б мені паспорт на інше ім'я й відправила до якоїсь країни без екстрадиції?

– Ні, ні, – відповіла я. У моїй голові формувалася нова ідея. Інший шлях. Варіант «Г». – Ні, сховати тебе... Тебе довелося б стерти...

– Звучить як евфемізм до слова вбивство.

– Ха! Ні, найкращий спосіб надійно сховатися – це вдавати, що тебе взагалі ніколи не існувало.

Вона підвела брови, кутики рота підскочили догори, і Еммі врешті вибухнула нестримним сміхом – я розреготалася разом із нею. Яка божевільна й безглузда ідея.

Я вкотре оглянула наш будинок, той, що за документами винаймала лише я. Незареєстрований автомобіль. Я чула на власні вуха заяви свідків – Еммі ніхто не бачив. Ніхто не міг підтвердити її існування. І замислилася – невже вона це все запланувала від самого початку?

Щезла, ніби її взагалі ніколи не існувало – а я єдина, хто за все відповість.

Я намагалася не світитися. Не залишати документальних слідів своєї подорожі. Ні квитанцій про оплату кредитною картою, ні телефонних дзвінків, ні свідків. Я вирушила на пошуки Еммі так, як це зробила б сама Еммі.

Жодних квитків на літак. Лише готівка. Жодних престижних готелів, де вимагають посвідчення особи та номер кредитки для непередбачуваних витрат. Аби уникнути зайвої уваги до своєї персони, ви змушені триматися ближче до периферії. Ночувати в поганеньких мотелях для романтичних парочок, разом із такими ж анонімами, які з тієї чи іншої причини не хочуть ніде світитися. Ви змушені роздобувати готівку всіма можливими способами, погоджуватися на ризиковані бартерні обміни з незнайомцями. Якщо поліція розпитуватиме інших щодо вашого місця перебування, на друзів розраховувати не варто. Хтось таки виказав Бетані, побачивши її фото в газеті. Хтось знав, де вона поселилася. Мабуть, якийсь із її друзів.

Більшості людей є чим ризикувати. Діти, робота, чоловік, дружина, добре ім'я. Вони не брехатимуть, якщо існує ймовірність викриття.

Я виїхала вдосвіта; планувала, що спатиму за потреби в машині, вмиватимуся та чиститиму зуби в якійсь відпочинковій зоні на автостраді. Моєю єдиною супутницею була коробка Еммі в багажнику.

Телефон не вмикала взагалі.

Я уявила себе на місці Еммі чи Меліси, чи нехай як там її звали. Без водійського посвідчення, кредитних карток, без імені. «Тож я знову в дорозі», – сказала вона того вечора, коли ми випадково зустрілися після тривалої перерви. Але спершу вона прийшла по мене.

Підозрюю, що вона повернулася заради того, що лежало в моєму багажнику. Щось усередині тієї коробки знадобилося їй аж через вісім років. Щось, що вона врешті таки залишила по собі.

Я дісталася Бостона в другій половині дня, коли почалися вечірні години пік. Терпіти не можу пересуватися містом за кермом. Ненавиділа тоді, і зараз ненавиджу. Зараз навіть більше, коли вулиці настільки завантажені автомобілями, що навіть пішоходи швидші за тебе. Тож я залишила машину на стоянці поблизу Фенвей, розрахувалася готівкою й попростувала до найближчої станції метро.

Свіже осіннє повітря, оманливо ясне синє небо. Доволі холодно, але зима ще не настала – люди на вулицях були в тоненьких пальтах, без рукавичок, шапок і шарфів. Я влилася в натовп, і раптом мені закортіло зими.

Про справжню зиму в Бостоні зазвичай ніхто не попереджає. На листівках усе таке гарне, засніжене, люди на вулицях, білі клубки пари на морозі.

Вовняні пальта й теплі непромокальні черевики тільки додають чарівності. Але вам не розкажуть про суцільні страждання. Як мерзнути, коли чекаєш на автобус, коли йдеш на зупинку, як вічно дере в горлі, як на роботі всі кашляють. Як у вбиральнях та вестибюлях під ногами хляпає талий сніг. Як ми поволі розмерзаємося всередині. Порепані губи, червоні носи, пересохлі долоні. Як кусаються грубі светри. Як хочеться цілу зиму не виходити з дому. Як вічно хочеться зігрітись.

А ще ця важка гнітюча сірість. Пізньої осені небо затягується густими хмарами й цілими тижнями залишається похмурим, готовим будь-якої хвилини засипати вас снігом чи залити дощем. Холод

туманом зависає просто над землею, наче марево. Усі закутуються в декілька шарів одягу, бо так чи інакше мусять виходити на вулицю. З уст, наче дим, вириваються білі клубки пари, коли ви розминаєтеся з кимось у натовпі.

Тебе, здається, ніхто не помічає. Під пуховиком, шарфом, намотаним по самі очі, у натягненій на вуха і волосся шапці може бути хто завгодно. Вовк в овечій шкурі. Вівця – у вовчій. І тому, нехай скільки на вулиці людей, потенційних свідків від цього не більше, а навпаки менше. Це може бути будь-хто. Будь-хто, хто навшпиньки зазирає до чийогось вікна.

– Можете нам описати ту особу? – просить поліція.

Куртка. Каптур. А зріст та статура під ними? Важко сказати.

Я прагнула анонімності, мала чітке відчуття, що мені тут не місце, що саме місто вже випхало мене звідси й уже не хоче моєї присутності. Я боялася випадково натрапити на Ноа, боялася, що поліціант на розі може виявитися Кассіді або кимось іще, з ким я колись бачилася на місці злочину. Боялася, що мене впізнають і гукатимуть навздогін або повідомлять іншим – і чутки враз розлетяться містом.

Нарешті я опинилася у своєму колишньому районі, стала біля входу до тієї напівпідвальної квартири, що тепер здалася ще обдертішою та занедбанішою, ніж тоді, коли я бачила її востаннє.

У мене в кишені був ключ із коробки Еммі, на зелено-бузковому ланцюжку. Жодних звуків усередині чутно не було. Я спустилася вниз – що далі, то вужчими сходами до пошарпаних чорних дверей – і вставила ключ у замок. Він застряг на половині. Довелося щосили тягнути, щоб висмикнути його звідти.

Можливо, замінили, встановили нові замки, подумала я. Утім, судячи з вигляду, той ключ узагалі був для іншого типу замка. Я повернулася на вулицю, де звідкись із-під землі здіймалися клубки диму. Спробувала уявити дівчину, що спускається тими сходишками, її тупотіння я завжди чула, чекаючи вдома.

Алкогольної крамнички поруч уже не було. Тепер там продавали сандвічі. Ніхто її тут не згадає. Але ж не могла вона потрапляти до нашої квартири геть непомітно?

Я полізла по підказки до коробки. Еммі залишила там усе, що варто було зберегти, заклеївши сріблястим металізованим скотчем. Зелена запальничка з надписом «Я

Пляж» – такі можна знайти в будь-якій сувенірній крамниці по всьому Східному узбережжю. Утім, попільничка та магнітик мали певні виняткові ознаки, і я вирішила з'ясувати, звідки Еммі могла їх поцупити. Побувала у тьмяних, просякнутих запахом мускусу барах, заглядала у вітрини нових яскравих закладів на місці колишніх обдертих кафетеріїв. Вирушила за адресою на магнітику з колишнього місця роботи Еммі. Бар у південній частині міста, в якому я ніколи раніше не була.

У барі було темно – вочевидь, світла не вмикали навмисне. Назва була досі та сама, що й на магнітику. Мене зустріла офіціантка, в джинсах і синій футболці з назвою пабу.

– Я б хотіла поговорити з менеджером вашого закладу, – сказала я.

– Малкольме! – гукнула вона, не обертаючись.

Чоловік, який щойно протирав барну стійку, рушив до мене, на ходу засовуючи ганчірку в задню кишеню темних джинсів.

– Чим можу вам допомогти? – запитав він.

– Сподіваюся, що допоможете, – сказала я. – Я розшукую жінку, яка працювала тут вісім років тому.

На вигляд йому було років тридцять із хвостиком. Він широко розплющив очі.

– Сумніваюся, що зможу вам у цьому допомогти. Я почав тут працювати приблизно чотири роки тому.

– Мені потрібне тільки ім'я. Імена тогочасних барменів.

– Ви з поліції? – запитав він. Хоча бачив, що не з поліції. – Не думаю. Але навіть якщо так, треба буде шукати десь серед старих паперів.

Якийсь відвідувач попросив увімкнути на телевізорі інший канал, і Малкольм залишив мене чекати.

– Не захотів шукати? – запитала офіціантка. – Це комплекс зверхності. Думає, що він тут кращий за нас усіх, бо закінчив коледж.

– Вона говорила, не дивлячись у мій бік. – Зрештою, тоді й так половині дівчат платили неофіційно. Як її звали, любя?

– Еммі Грей, – сказала я. – Може, просто Еммі, байдуже, з яким прізвищем.

Вона на мить замислилася, а тоді захитала головою.

– Я тут уже десять років, ніколи не чула такого імені. Нагадайте, коли саме це було?

– Улітку, вісім років тому. Приблизно мого зросту, темне волосся. Їй було двадцять із чимось.

– Та тут більшість із такими прикметами, – усміхнулася дівчина.

– Амелія Кент? – запитала я, але вона знову захитала головою. – Аммі?

– На жаль, мабуть, я вам не допоможу. Ви впевнені щодо імені?

Вона підозріло подивилася на мене, вперши руку в бік, але я її не звинувачувала. Я ж навіть імені до ладу не могла назвати.

Я вкотре подумала про жінку, яка не хоче ніде світитися. На якийсь час вона Амелія Кент. Потім відкидає це ім'я вбік і стає кимось іще.

– Лія Стівенс? – стишивши голос, запитала я.

Її очі засвітилися.

– Лія. Здається, щось знайоме. Так! Лія. Вона влаштувалася тільки на одне літо, правда?

Я відчувала, як очі полізли на лоба, обличчя закам'яніло.

– Я її пам'ятаю. Пам'ятаю, бо шеф був у захваті від неї. Казав: «Бідова дівчина». Проте не скажу, що я її добре знала. А що вам потрібно від Лії? Як вона, до речі?

Я захитала головою, в мене перехопило подих.

– Це все, що мені було потрібно.

Приміщення навколо пронизливо задзижчало – пересторога, яку чула тільки я.

Якось ми були з Еммі в барі і в мене щез гаманець. «Тішся, що з тобою нічого не сталося, Ліє, – сказала тоді вона. – Це просто речі».

Усі мої кредитки. Водійське посвідчення. Я присвятила декілька тижнів, щоб обійти відповідні установи, і декілька місяців, щоб відновити втрачене. А що вона тим часом із ними робила? Зі мною?

– Дякую, – сказала я, відступаючи за двері на вулицю.

Отже, все було не випадково. Нічого не трапилося ненароком, не було мимовільних причин та наслідків.

Навіть тоді, Ліє. Вона використовувала тебе навіть тоді. Вона повернулася не по коробку. Те, по що вона весь час поверталася, була я.

Я вийшла на денне світло, примружилася від яскравих відблисків сонця на шибках, прислухалася до гуркоту вантажівок на сусідніх

вулицях. Цікаво, де ж вона була? Тоді й зараз?

На зворотному шляху до свого авто я завітала до публічної бібліотеки, відкрила електронний каталог і спробувала ще раз знайти якусь інформацію про Бетані Джарвіц. Не всі статті доступні в інтернеті, а надто такі давні. Я проглядала публікації за ті дати, які знайшла у статті про пожежу. Це було в архівних копіях всіх провідних тогочасних газет. Я знайшла декілька згадок, які пропустила першого разу. Одна з них була надрукована в середині червня, вісім років тому, коли ми почали мешкати разом у тій підвальній квартирі:

Бетані Джарвіц затримали минулого тижня завдяки анонімному повідомленню. Її звинувачують у підпалі та ненавмисному вбивстві Чарльза Сандерсона, 32 роки, мешканця Нью-Бредфорда, штат Пенсільванія. Сьогодні вранці вона визнала свою провину в обмін на пом'якшення покарання. Іншу особу, підозрювану в причетності до цього злочину, досі не встановили.

Перед повідомленням було надруковане те саме фото Бетані з відеозапису камери спостереження. Зображення було зернисте, мозаїчне, але цього разу кольорове й не збільшене, тож можна було роздивитися не лише лице. Поруч із нею на фото була ще одна особа. У темному каптурі на голові, який приховував обличчя, згорблені плечі.

У нижній частині знімка мою увагу привернула кольорова плямка. Щось яскраво-зелене в руці Бетані. Я нахилилася до екрана, збільшила зображення, поки воно не перетворилося на мозаїку з окремих кольорових квадратиків – неонових-зелених з укріпленням червоного. Запальничка. Запальничка з коробки Еммі. Червоне сердечко в кулаку Бетані. Та сама запальничка, яку я тримала в своїх руках.

Мені закортіло просто зараз зателефонувати Кассіді й повідомити ім'я: Меліса Келлерман. Я просила Ноа дізнатися не ту інформацію. Використала рештки його доброї волі на мертву дівчину. Еммі досі десь ховається, а я ганяюся за її привидам.

Бетані напевне б запропонували вигіднішу угоду за ім'я спільниці. Еммі, вочевидь, цього боялася і про всяк випадок ніде на одному місці не затримувалася надовго.

Потім, адже я звикла копати до кінця, набрала в пошуку ім'я загиблого, щоб ознайомитися з некрологом. І дізналася рік, місто та вік – аналог відбитків пальців і ДНК друкованого світу.

У газетах про цю справу майже не згадували, через те, як я невдовзі з'ясувала, що жертва пожежі для читачів не становила особливого інтересу. Чоловіка затримували в минулому за різні правопорушення, було обвинувачення в нападі, але до реальних вироків суду не доходило.

Далі я дізналася, звідки він. Не місце, де скоїли злочин, а місце, де він народився і, вочевидь, виріс. Назва була знайома. На півночі штату Нью-Йорк. Вінс казав мені, що ходив там до середньої школи. І вперше там зустрів Еммі як Мелісу. Жертва пожежі, Чарльз, теж був із того міста. От і зачіпка: вона могла його знати.

Згідно з висновками суду, чоловік був п'яний, знепритомнів і загинув, коли полум'я охопило будинок.

Я згадала, як вона тоді промовисто на мене подивилася, вислухавши моє зізнання на підлозі нашої квартири. Погляд, який промовляв: «Я розумію». Немов відображення в дзеркалі.

Ми з Еммі схожі, подумала я тоді. Тоді й зараз.

Нас обох щось підштовхнуло до втечі.

Щось, що врешті змусило її повернутися, коли Бетані випустили з в'язниці.

Коли Бетані вийшла, Еммі, вочевидь, почувалася в боргу перед нею.

Відчувала, що завинила їй вісім років життя. І написала в тому листі:

Я чекатиму, коли ти вийдеш. Я тобі допоможу. Обіцяю.

І я пішла слідом за нею. Цього разу дійшла до самісінької правди.

Ви можете дійти до правди – і вам не сподобається те, що ви дізналися. Може виявитися, що та правда не яскрава, не блискуча, не полум'яна й не тішить, щоб аж розпирало у грудях. Може бути й навпаки – ломить кістки, скручує в риг душу й тіло.

Коли ти усвідомлюєш, що люди виявилися не такими, як ти думала.

Коли ти стояла перед дошкою з оголошеннями про пошук співмешканців і вважала дівчину, яка тебе прихистила, своїм порятунком. Коли ти сприймала її саме так і будувала своє життя навколо неї. Я стояла тоді геть розгублена, голова розколювалася на шматки, боліли ребра. Тоді я була ніким.

А вона в мені щось помітила, щось знайоме, щось таке, що можна взяти й використати як заманеться. Обличчя на зернистій фотографії, яке можна було легко сплутати з моїм.

Вона бачила подругу, кузину, що потрапила в біду. І могла потягти за собою. До горла підступила хвиля нудоти.

«Ти віриш у долю?» – якось запитала мене вона. Еммі вірила. Певна річ, вірила. Я з'явилася перед нею вісім років тому – саме цього їй і було треба.

А, Б чи В? Допоможеш у біді чи викажеш? Увесь цей час я була переконана, що йшлося про наші взаємини, про те, що ми одна для одної означаємо. Але виявилось, що вона тоді говорила про когось ще. Це була її сповідь.

Цікаво, чи шукала вона мене того вечора, коли я знову її зустріла? Чому опинилася тоді саме в тому барі? Чи навмисно зачепила серед натовпу, аби я її помітила, обернулася й гукнула: «Еммі?».

Бетані вона знала давно.

А я була приблудою. Приблудою, яку можна використати. Може, й справді, якщо забагато віддавати, тебе використовуватимуть, як казала Ребека. Так і сталося. Використовували й використовують.

Я не була для Еммі на першому місці. Ні тоді, ні зараз.

Повертаючись увечері з бібліотеки до машини, я вирішила пройтися Урядовим центром – колись це був мій маршрут додому. Але я хотіла пройти трохи далі. І за старою звичкою звернула з Авеню Співдружності у другий провулок ліворуч.

Вхопилася пальцями за знайомий цегляний виступ, холод пробирав до кісток. Крізь штори пробивалося світло. Я стала навшпиньки й побачила її тінь.

Певні речі повторюються, бо ми самі цього прагнемо. І нам здається, що це стається за волею долі. Еммі натрапила тоді на мене в барі, бо вона мене шукала. Вона стежила за мною й обрала ідеальний

момент, аби нібито випадково зіштовхнутися в натовпі, змусити мене обернутися, змусити гукнути: «Еммі?».

Цікаво, чи вона й до того стежила? Раніше, того ж вечора, за пів року, коли я стояла на цьому самому місці.

Я стояла навшпиньках, у темряві, тримаючи руку на бетонному підвіконні. З кімнати мене в темряві не було видно, але я бачила, що відбувається всередині. Спостерігала, як Пейдж бере на руки немовля з високого стільця, витирає личко й садить собі на коліна.

Пейдж стояла на кухні, коли я спостерігала за нею. Вона пильно вдивлялася в темні сходи, як робила щовечора після смерті Арона. Наче очікуючи, що хтось звідти спуститься.

Саме там він здійснив задумане. Ковтнув таблетки, розчавлені в келиху червоного вина, аби притупити хвилювання, насталити свій намір. Я стояла тоді за вікном і, перш ніж побачити, як він хитається на мотузці, помітила на столі келих. Келих червоного вина, майже порожній. Цікаво, чи ставав він на драбинку, яку я тепер зауважила в кутку за холодильником? Чи просто ступив зі сходових поручнів? Чи знав напевне, що поруччя витримують?

Пейдж мугикала якусь мелодію, заколисуючи дитину. Але через скло між нами її голос звучав ледь чутно, ніби звідкись дуже здалеку. У пориві я піднесла до вуха телефон, набрала їхній домашній номер, усередині залунали дзвінки. Я бачила, як Пейдж нерухомо завмерла. Але раптом цієї миті позаду почулися чийсь швидкі кроки. Я поспіхом поклала слухавку, обернулася, пильно вдивляючись у темряву, звідки почулися кроки, але не помітила ні душі. Опустивши голову і тримаючись тіні, я кулею прошмигнула за ріг і забігла до найближчого бару. Приміщення було тьмяне й затуманене. Коли я замовляла собі перший напій, щоб угамувати нерви, у мене нестримно тремтіли руки від адреналіну.

Можливо, вона була десь поблизу навіть тоді. Стежила.

Можливо, це була вже не перша спроба. Можливо, їх було декілька того ж дня. У метро. Коли розраховувалася за каву. Напередодні в гастрономі, у проході між стелажми. Можливо, вона зробила двадцять спроб, перш ніж я підвела голову й помітила її.

Такий бездоганний план не можна залишати на ласку долі.

Арон знову вигулькнув у моєму житті, бо я його шукала. Шукала повсякчас.

Щороку, щомісяця набирала на пошуковій сторінці: *Арон Гемптон*.

Стежила, як він здобув свій науковий ступінь, одружився з Пейдж, бачила в розділі світських новин їхні усміхнені обличчя – це фото було зроблене в яхт-клубі, до якого належали члени її родини. Позаду них човни та вітрила в мерехтливих вогнях.

Стежила, як він почав викладати. Стежила, чекала і щоразу, набираючи в пошуку його ім'я, відчувала темряву, прірву в часі, в якій досі, після стількох років, я нічого не можу розгледіти.

Це була передмова, а я прагнула фіналу.

Поки врешті, *врешті-решт*, отримала свою історію. Побачила зв'язки, збрала до купи окремі частинки картини й чітко взяла його на приціл. Історія, яка зацікавить шефа й читачів. «Чотири самогубства за один рік», – сказала я Логану, і його очі, блиснувши іскрами, засяяли.

Джерело інформації. Моїм джерелом була двадцятидворічна дівчина, яка щойно після закінчення коледжу жила зі своєю найкращою подругою та хлопцем найкращої подруги. Я її не вигадала. Лише трохи змінила певні деталі, щоб захистити її конфіденційність. І сховала якнайдалі, щоб ніхто не знайшов.

Усі вважали, що я хотіла притягти до суду зовсім невинного чоловіка, але це не так.

Я хотіла, щоб усі почули історію від анонімної дівчини, особи якої ніхто не зможе встановити. І не шкодую про це.

Правда чи історія – байдуже, з чого починати, якщо врешті-решт ти досягнеш того, чого потрібно.

Якщо в кінцевому підсумку дійдеш до правди, усе дозволено.

Проте... іноді я почувалася скривдженою його смертю, немовби він таки переміг і продовжує повторювати навіть із засвітів: «Нічого не доведеш».

Тому мене досі тягне до того вікна, так добре мені знайомого.

Я бачу, як ворухаться штори, вентилятор на стелі, постать на кухні. Тоді, скрипнувши, відчиняються двері й загоряється надвірний ліхтар, усуваючи прірву між моїм світом та їхнім.

Розділ 35

Я втиснулася в цегляну стіну за сміттєвими баками, сподіваючись, що Пейдж не помітить. Але вона несла в руках мішок зі сміттям. На поясі щось тріскотіло. Радіоняня. Я затамувала подих, але була загнана в кут. Вона зупинилася біля смітників, викинула мішок і наказала:

– Оберніться лицем, або я викликаю поліцію.

І що мені було робити? Я виставила перед собою руки й обернулася.

У неї мову відібрало. Що можна сказати про те, чи помітно Пейдж змінилася за ті роки?

Більше, ніж я очікувала, поки бачила через подвійну шибку лише тінь за шторами, невиразні тьмяні обриси. Поки вона була просто силуетом у натовпі, а я стежила здалеку за її рудим хвостом волосся – заглажені назад кучері, яких їй ніколи не вдавалося приборкати, і з часом вона взагалі покинула пробувати.

Пейдж, яка стояла зараз переді мною, за одну мить постаріла років на десять. Можливо, так вплинуло материнство, що автоматично переводить жінку з однолітків у старше покоління. Або втрата чоловіка, який гойдався на мотузці, коли вона його знайшла, повернувшись додому. Але це була Пейдж: посіріле обличчя, веснянки зійшли нанівець або, можливо, були приховані макіяжем. Хоча мало ймовірно – в неї були жовті мішки під очима, запалі щоки й надто виразно випнуті вилиці. Навколо очей – помітні зморшки, ніби вона примружилася на мене. Але решта тіла – груди, стегна, живіт – налилися, щоб виношувати та годувати дитину.

Вона була у вовняному пальті, але з розхристаним коміром. Мабуть, мерзла, хотіла щільніше закутатися від вітру, проте коміра не підняла. Рожеві губи, ледь розтулений рот, забране назад волосся, з-під якого стирчали неслухняні кучері. Її карі очі завжди мали дивовижний зелений відтінок, та зараз вони поблякли й потьмяніли. Побачивши її перед собою, я геть розгубилася й забула все, що збиралася сказати.

Не зводячи з мене очей, Пейдж опустила руку до кишені пальта. На якусь мить я подумала, що вона дістане звідти пістолет – і я б її не

звинувачувала. Що перехожі на перехресті нічого не зауважать, заклопотані своїми проблемами, ітимуть собі далі. Але натомість вона дістала з кишені телефон.

– Стривай, – сказала я, і вона нерішуче завмерла з телефоном біля стегна.

– Один дзвінок, – сказала вона. Після стількох років її голос був таким знайомим, таким рідним. Збивав із пантелику і змушував повірити, що ми досі друзі і що я все зможу виправити. – Одне моє слово, і ти за ґратами.

Вона тримала телефон перед собою. Я бачила, як підіймаються й опускаються її груди. Спершу я подумала, що вона так важко дихала через страх, але тепер знала, що насправді через дещо інше – це було відчуття власної могутності. Моя доля була в її руках, і вона це знала.

– Я переїхала, – сказала я, виставляючи долоні, ніби вона наставляла на мене не телефон, а пістолет. – Я вже тут не живу. Не приходжу сюди до тебе. Не телефоную. Я переїхала, залишивши все позаду.

– Як мило з твого боку, – сказала вона. – Залишила все позаду? Мені від цього мало б полегшати? Тоді якого біса ти знову тут, ховаєшся під моїм будинком? – Вона гидливо скривилася. – Заглядаєш у вікна?

– Мені потрібна твоя допомога, – сказала я.

Вона закашлялася й аж зігнулася, здригаючись від неприродного сміху.

– Тобі краще зараз піти, Ліє.

– Почекай. Пам'ятаєш дівчину, з якою я жила, коли ви приходили до мене в Олстоні?

Вона вирячила очі – чи то від шоку, чи від недовіри.

– Маєш на увазі ту зустріч, коли ми з тобою спілкувалися *востаннє*? Коли твоя схиблена сусідка порізала моєму хлопцеві руку? – Вона підступила ближче, але я несподівано відчула полегшення. Так, вона знала Еммі. Еммі була справжньою, і тепер я могла це довести. – Що ж вона з тобою зробила, що ти такою стала?

Це вчинив мені Арон, а не Еммі. Вона була моєю розрадою, я тяжіла до неї через її разючу несхожість на все в моєму житті. Я була переконана, що небезпеки треба остерігатися поза межами чотирьох стін тієї підвальної квартири, а не всередині.

– Мені потрібно, щоб ти розповіла про неї поліції, – сказала я. – Я їм зателефоную. Потрібно, щоб ти їм розповіла.

– О, то тобі потрібно, щоб я розповіла? А мені потрібно було, щоб ти не друкувала брехні про мого чоловіка, щоб не підштовхувала до...

– Це не була брехня!

– Достатньо одного мого слова. Одного дзвінка до окружної прокуратури...

А втім, вона нікуди не телефонувала. Що ж стримувало? Наша давня дружба? Чи таки повірила мені?

Раптом тихенько заграла музика, і Пейдж опустила погляд на радіоприймач на поясі.

– Що це? – поцікавилася я.

Цю мелодію я вже колись чула з їхнього вікна, коли стояла тут раніше. Музика зненацька замовкла.

Пейдж подивилася на мене похмурим поглядом.

– Іграшка в колисці. Мушу повертатися додому, дитина прокинулася.

Я була приголомшена. Радіоприймач затріскотів, звідти почулося «ма-ма-ма», тоді клацання кнопки – і музика заграла знову, повернувши мене в той день після публікації статті, коли я з неабиякою цікавістю зазирала в це саме вікно.

– Забирайся до біса, Ліє! Ще раз тебе побачу, викличу поліцію.

Але я стояла як укопана. Коли я стовбичила тут пів року тому й побачила Арона, який гойдався на мотузці, з їхнього вікна звучала та сама мелодія. Дитина раз у раз натискала на іграшку в колисці. Дитина була вдома, у своєму ліжечку. Пейдж того дня взагалі не виходила з нею гуляти після роботи, як зазвичай...

Пейдж глянула на мене, на будинок – вона не знала, що я тоді була тут. Не знала, що означали для мене ті звуки, на що вказували.

– Пейдж, – озвалася я.

Здається, я нарешті збагнула, чому вона так і не подала на мене до суду.

Вимагала адвоката. Відмовилася спілкуватися.

Якщо вона настільки мене терпіти не могла, що виклопотала судовий припис, заборонивши наблизитися до свого будинку та місця роботи, якщо я зруйнувала їй сім'ю та життя, підштовхнула своєю

брехнею Арона до самогубства – якщо вона справді вірила, що я в усьому винна, чому проти мене не була порушена справа?

– Ще раз потрапиш мені на очі, я не вагатимуся, – сказала вона. – Присягаюся.

Пейдж підіймалася сходами назад до своїх дверей, до свого життя, до своєї дитини, яка щойно прокинулася. Я спостерігала, як вона ступає тими самими сходами, тримаючись рукою за поруччя. Спостерігала, як вона йде від мене.

За словами поліції, Пейдж виявила тіло Арона, коли повернулася того вечора з дитиною додому після прогулянки. Але це брехня – вона була тут, у цьому будинку, коли я побачила, що Арон повісився. Вона нікуди не виходила.

Боже мій, Пейдж, що ти накоїла?

Можливо, вона була десь в іншій кімнаті й не знала, що відбувається. Можливо, вигадала легенду для поліції, щоб уникнути виснажливого процесу розслідування. А може, тут щось більше...

Відкрита кримінальна справа знищила б і її. Зруйнувала б звичний спосіб життя. Рахунок із її заощадженнями був прив'язаний до його імені. Вона б заплямувала своє ім'я та Арона.

Або ж вона про все знала. Можливо, десь глибоко в душі підозрювала Арона. Можливо, теж картала себе за те, що не реагувала, поки він стільки років безкарно поповнював список жертв новими дівчатами. І тепер нарешті з'явилася нагода діяти.

Виклопотала проти мене судовий припис, щоб обґрунтувати свою заяву.

Використала отриману від мене інформацію. Таблетки, які я знайшла, належали Арону, я це знала напевно. І в нього обов'язково був якийсь запас.

Він підсилав їх до мого напою й чекав, поки знепритомнію. Спробував інсценізувати самогубство, – розповідала я їй.

Мутний осад на дні його келиха з-під вина – щоб легше відійти.

Або.

Щоб знесилити, затуманити розум, щоб не зміг опиратися. А той майстерний вузол на мотузці Пейдж уміла зав'язати, адже проводила літо на яхті своєї родини.

Коли я стояла навшпиньках, заглядаючи в їхнє вікно, я чула ту саму повторювану мелодію – того вечора Пейдж була вдома. Немовля лежало в своєму ліжечку, Пейдж була вдома, коли Арон висів на мотузці, легенько погойдуючись назад і вперед.

Поліція вважала, що я вигадала Еммі, висмоктала з пальця, створила потрібний для себе образ. Але раптом завісу відсунули, і я побачила за лаштунками всіх, поки вони ще не встигли надіти маски.

Я вважала їх не такими, якими вони були насправді. Я думала, що Ноа був кмітливим, а Ребека – щасливою. Що Арон був страшною потворою, а Пейдж надто наївною чи засліпленою, щоб це побачити. Я відкинула своє життя їй, роздавши ролі, створила собі людей такими, якими хотіла їх бачити.

Розділ 36

Я стояла коло машини на підземній стоянці, навколо було тихо й темно. Вагалася, чи варто повертатися до будинку, який мені не належав, до міста, де мене ніщо не тримає.

А може, залишити все позаду? Життя, яке тільки-но почала для себе будувати; купку людей; відкрите розслідування.

Ні, я б не змогла. Навіть зараз.

Я не зможу кинути розпочате на півдорозі. Щось таки мене там тримало. І цим я відрізнялася від неї.

Я вирушила додому, їхала крізь ніч, зупинялася лише заправитися та забігти до вбиральні, лише в людних та освітлених місцях. Коли я дісталася межі нашого містечка, займався світанок. Сьогодні я ще могла не виходити на роботу.

Поки я їздила, хтось побував біля будинку. На ганку стояв горщик із невеличкою квітучою рослиною. Пурпурові пелюстки – щойно розпустилася. Я занесла горщик усередину, дивуючись, як рослина пережила нічні заморозки. Поставила горщик на кухонному столі, гадаючи, хто ж міг його залишити і що хотів цим сказати.

Зателефонувала Кайлу, досі розглядаючи квітку в горщику.

– Лія? – почулося в слухавці, поки я ще не встигла нічого сказати.

– Привіт, я тебе розбудила?

– Де ти була? – запитав він. – Я заїжджав до тебе. Намагався додзвонитися. Вже думав, що ти зібрала речі й поїхала.

Я знову глянула на квітку на столі, гадаючи, чи, бува, не Кайл її тут залишив.

– Я їздила до Бостона, – сказала я.

– Навіщо?

– Хотіла знайти її. З'ясувати, хто Еммі насправді.

– І як? Вдалося?

Я на мить замовкла.

– Я дізналася, що вона водила мене за носа ще тоді. Що я не маю доказів на свій захист.

– Потрібно лише розповісти правду. Все буде добре, якщо ти просто...

– Я вже розповіла правду тоді, Кайле. Розповіла тоді – і вона зруйнувала мені життя.

– Про що ти...

– Кайле! Я не хочу цього робити. У мене є для тебе певна інформація. Зустрінемося біля дому Бетані, гаразд? Ти знаєш, де це?

– Знаю. А ти?

– Так.

Після короткої паузи Кайл додав:

– Певна річ, знаєш.

Він чекав мене на місці, спираючись на капот свого автомобіля, не службового, у джинсах і потріпаній шкірянці.

– Навіщо ми тут? – запитав він.

– Ти ж хочеш закрити справу? Справу Фінлі?

– Ти ж знаєш, що хочу.

Він відштовхнувся від машини, випускаючи з уст клубок пари – холодне ранкове повітря натякало, що вже повертає на зиму.

– Це Бетані, – сказала я.

Я мусила повідомити йому особисто, дивлячись в очі, щоб у цей момент Кайл бачив, що написано на моєму обличчі.

– *Що* Бетані?

– Це вона вбила Джеймса Фінлі.

Він закліпав очима.

– Звідки ти знаєш?

Тео бачив жінку, яка волочила його тіло. Його посадили в машину Еммі.

Що в мене було для Кайла насправді? Свідок, ненадійний, який міг натомість указати на мене. А жінка, яка за моїми словами була вбивцею, вже мертва.

Натомість я зосередилася на запаху, який запам'ятала в помешканні, та на відчутті, що кухню нещодавно старанно вимили. А також на переказаній мені Тео розмові між Бетані та Еммі.

– Ви обшукували її квартиру? – запитала я.

– Навіщо?

– Ножі? – сказала я. – Кров? Не знаю. Там пахне відбілювачем.

Поліція побувала в неї до того, як в озері знайшли Джеймса Фінлі, ще до того, як дізналися його ім'я. Отже, вони тоді нічого не шукали. Жертв знайшли не в тій послідовності.

Кайл розлючено захитав головою.

– Чому ти про це знаєш?

– Її сусідка впустила мене. Думала, що я родичка. Бетані Джарвіц намагалася захопити моє життя, Кайле. У неї була моя картка соціального страхування. Кредитні картки з моїм іменем. Я її ніколи не бачила, але вона мене знала. Вони обидві залишили тут мене ні з чим.

Я виклала йому всі шматки з'ясованої мною інформації, нехай робить із ними, що тільки зможе. Розповіла, що Еммі приїхала сюди заради Бетані й використовувала мене, щоб допомагати їй. Що їх пов'язує злочин у минулому. Про те, що Еммі, імовірно, скористалася допомогою Джеймса Фінлі – шахрая та грабіжника, який знав, як підробити документи та мав потрібні зв'язки. А потім дівчата були йому зобов'язані, він мав над ними владу. І як він тим скористався? Бетані сказала, що Джеймс Фінлі з'явився в неї, вимагаючи більшого. Що вона мусила це зробити.

Цікаво, чи Еммі їй повірила? Чи так було насправді? А може, вона бачила Бетані наскрізь. Що ж такого дізналася Еммі про Бетані тієї ночі, після стількох років, коли волочила через ліс мертвого Джеймса Фінлі? Може, Еммі нарешті збагнула всю глибину гніву Бетані? На що вона здатна. *Чого* від неї можна чекати.

– Я знайду там твої відбитки, якщо проведитимемо обшук? – запитав він.

– Так, – відповіла я. – Але не на тому посуді, що лежить у раковині. У день нападу хтось до неї приходив. Там щонайменше два набори використаного начиння. І це була не я.

– Еммі? – запитав він.

Я знизала плечима, на язика крутилося «Меліса». Проте я досі не була певна щодо її ролі. Чи Бетані видавала себе за неї? Чи таки за мене?

– Хтось, хто назвався таким ім'ям.

– Тож ми мусимо повірити тобі на слово. Повірити в якогось привида. Що то була не ти, а хтось інший.

– Мабуть, так.

Я зустрілася з ним поглядом, благаючи, щоб він побачив у мені переконання, що це правда. Що я *врешті-решт* розповіла йому все, що досі не наважувалася.

Він примружився на вікна позаду мене. Запхнув руки в кишені куртки, підступив ближче й моторошно тихим голосом запитав:

– Хто ж тоді вдарив Бетані? Хто залишив біля озера помирати?

– Хіба це важливо?

Я знала, що важливо, що це мусить бути важливим, але вагалася, чи, бува, вона тепер не перетвориться в їхніх очах із жертви на злочинця? Чи продовжать вони шукати відповіді?

– Так, Ліє, те, що сталося з Бетані Джарвіц, важливо.

Кайл теж мав досвід справ із безіменними лицами, безликими іменами, і теж вірив, що їхні історії важливі.

Я знову подумала про Тео. Про те, що він бачив. Тео казав, що тіло Джеймса Фінлі волочили дві жінки. Що одна з них панікувала. А тоді я подумала про те, що повідомила поліція, про версію, яку вони проробляли. Чому одразу затримали Кобба?

– Чи можна прослухати той телефонний дзвінок? – запитала я. – Коли хтось повідомив поліції про Девіса Кобба?

Він обережно захитав головою.

– Будь ласка, Кайле. Ти не мусиш мені нічого розповідати. Я вже знаю про той дзвінок. Знаю, що він був анонімний.

– Як... – І його голос стишився до ледь чутного белькотіння. – Ти таки випитала це в інспектора Доджа?

Я захитала головою.

– Я не хотіла накликати йому клопотів. Просто намагаюся збагнути, яким чином усе пов'язано. І не гнівайся на нього. Він не сказав мені, звідки телефонували.

– Бідолаха, – сказав Кайл. – Він був сам на себе не схожий, коли повернувся від тебе. Тепер ясно чому.

– А я гадала, що через небіжчика.

– Ми очікуємо такого від новачків. Він не бачив тіла. Це ти його накрутила, довела до такого стану. Малий ще геть не досвідчений. – Кайл зітхнув. – Добре, ось у чому штука. Той запис не допоможе, навіть якби в нас був інший запис для порівняння. Голос... захеканий. Наче вона бігла. Або плакала. Ми не зможемо встановити, чий то був голос.

Плакала?

Я б теж нічого не встановила. З усього, що про неї пам'ятаю, я ніколи не чула, щоб вона плакала. Вона показувала лише ті свої сторони, якими хотіла поділитися.

– Що вона сказала? – запитала я.

Він заплющив очі, ніби читаючи ті слова з голови.

– Вона сказала: *я бачила Девіса Кобба біля озера вчора ввечері. Чула, як він сварився з якоюсь жінкою.*

– Але зателефонувала не одразу.

– Ні, не одразу. Лише після того, як ми отримали повідомлення від Марти Романо. Уранці наступного дня. Гадаю, вона, мабуть, почула переполох, почала зіставляти факти, збагнувши, що до чого.

Мої пальці нервово засіпалися. Я уявила, що Еммі досі тут і спостерігає за тим, як розгортаються події.

– Звідки? – поцікавилася я. А тоді повторила гучніше. – Звідки телефонували?

Він стиснув губи, довго дивився мені в очі. І нарешті сказав:

– Зі школи.

Я відступила назад, хитаючи головою. Згадуючи той день у конференц-залі адміністрації школи, дивлячись тепер на допит свіжим оком. Запитання, погляди. Причина, чому вони з'явилися в школі, допитували вчителів-жінок. Зовсім не через те, що в телефоні Девіса знайшлися дзвінки до мене. Причина була інша. Телефонний дзвінок із тремтячим жіночим голосом – з мого місця роботи.

– Ви думали, що це я.

Він знизав плечем.

– Вона сказала: «Він переслідував жінок. Гадаю, він її поранив».

Вони хотіли з'ясувати, хто телефонував.

Це було занадто.

Невже вона була там? Чекала, коли я приїду? Але я тоді затрималася, помітивши скупчення людей біля озера, спустилася на берег, розглядаючи місце злочину, де виявили тіло.

Або зателефонувала зі школи, знаючи, що дзвінок відстежать і вийдуть на мене?

Я рушила за межі стоянки житлового комплексу.

– Ліє? Ти куди? – гукав мені в спину Кайл.

– Мені потрібне свіже повітря, – сказала я, хоча ми були надворі і свіжого повітря там аж ніяк не бракувало. Я хотіла дещо для себе збагнути. Відстежити шлях Бетані у зворотному керунку, пересування Тео того вечора і місце, де її помітила Марта. Я зупинилася на краю стоянки. Чекала, поки Кайл обернеться й комусь зателефонує, а тоді вислизнула з його поля зору.

Униз від головної дороги і трохи вбік. Саме сюди, за словами Марти, потрібно було звернути, якщо зрізати шлях попри озеро – там, де знайшли Бетані. У будинках, повз які я проходила, горіли надвірні ліхтарі, дороговкази на моєму шляху. Земля під ногами тепер була вкрита сухим і ламким опалим листям. Здавалося, що в озері є течія, яка рухається за вітром.

Я зупинилася біля місця, яке намалював Тео, там, де сама побувала того ранку. На ділянці, зачовганій ногами поліціантів, свідків і самої Бетані. Потім відкрила на телефоні програму з картою й рушила далі крізь густі кущі.

Як далеко це насправді було від мого двору? Я не дуже добре орієнтувалася в передмісті, але коли на березі озера знайшли Бетані, поліція стверджувала, що це було десь *за кілометр від вашого дому*. Вони ніби вважали, що хтось міг подумати, буцім то була я. Але зараз я думала про місце *за кілометр від вашого дому* як про стартову точку, звідки все почалося. Кілометр – це недалеко. Недалеко, щоб дотягти тіло. Бетані волочила його від своєї квартири до «Озерної таверни», де її помітив Тео та знайшла Еммі. *Позбудемося тіла в озері*, мабуть, сказала вона Еммі. І та прибігла допомагати.

Тео також зазначив, що Еммі панікувала. Вона була непричетна, не знала, що сталося. У ту халепу її втягнула Бетані, а не Джеймс Фінлі. Усе відбувалося надто швидко.

І тепер я обмірковувала ймовірність, що на Бетані напали деінде й навмисно перенесли її сюди, до лісу, з якоюсь метою. Зовсім недалеко від місця роботи Девіса Кобба. *Покидька Кобба*, що надокучав мені своїми телефонними дзвінками, як вважала Еммі. І недалеко від Бетані, такої схожої на мене, що Еммі була готова зробити з неї Ліу Стівенс. Анонімний дзвінок надійшов значно пізніше й пов'язав Кобба з місцем злочину. Дзвінок був зі школи – звідти, звідки могла телефонувати я. А Еммі була б тоді ні до чого не причетною.

Я дісталася до свого будинку за мапою на екрані телефону, навпростець.

Її ланцюжок, знайдений на задньому ганку. Ось, звідки все почалося.

Вона цілими днями спостерігала за лісом. Збентежено вдивлялася в дерева. Непокоїлася через Бетані?

Якщо Бетані вбила Джеймса Фінлі, бо він забагато знав, то наступною мала би бути я? Зрештою, я була єдиним свідком, який знав, що машина в озері належала Еммі. Бетані мала моє посвідчення особи, підпис, біографічні дані. Еммі обіцяла їй допомогти й через вісім років з'явилася в Бостоні, щоб розшукати мене. Щоб заволодіти моїм посвідченням, біографічними даними, забезпечити новий старт для Бетані. І я в результаті поїхала з нею, просто до Бетані. Цікаво, чи Бетані побачила ще одну нагоду? Як з Джеймсом Фінлі на дні озера – його зникнення ніхто й не зауважив.

Ланцюжок на задньому ганку, остання частинка, що від неї залишилася.

Востаннє, коли я її бачила, Еммі пильно стежила за лісом біля дому.

Боялася, що хтось має звідти з'явитися? І таки з'явився?

Я відімкнула задні двері, ввійшла в коридор – *Еммі заколисує звуками своїх кроків*. Зупинилася біля її кімнати, зазирнула всередину. Дійшла до вітальні, постояла перед великими скляними вікнами й перейшла до кухні. Бетані вдарили чимось у скроню. Я уявляла дерев'яну битку, поліно. Поки Кайл не сказав, що її вдарили каменем. Додж стверджував, що зняряддя злочину ще не знайшли.

Раптом у мене ноги помліли. Я нахилилася до столу, втупившись у садового гнома з його мовчазною усмішкою. Фігурка з каменю, облуплена знизу фарба...

Я взяла гнома обіруч за капелюха, перевернула й оглянула знизу. Шматок червоного пальта відколовся біля основи. Дно вишкрябане. Я пробіглася пальцями по заглибинах і подряпинах; слабкий, ледь чутний запах відбілювача.

Ті дивні звуки серед ночі. Еммі під нашим будинком відчищала гнома від слідів крові.

Еммі Грей обкрутила нас усіх.

Її ніколи не існувало.

Це привид.
Зниклий.

Розділ 37

Наступного ранку в школі з'явилася поліція. Я спостерігала, як під вікнами нашого класу зупинилися два автомобілі, учні тривожно зашепотіли, гудіння гучнішало. Під стелею затріскотів гучномовець системи оповіщення. Я знала, навіщо вони приїхали.

– Панно Стівенс, – сказав Мітч. – Відправте Тео Бертона до дирекції, будь ласка.

Тео витягнув уперед обличчя – до мене. Але я і бровою не повела.

Я не дивилася на Іззі, поки він не зібрав своїх речей і не вийшов із класу.

– Сюди, сер, – почулося з коридору. Кайл подбав, щоб хлопець не спробував утікати.

Іззі перевела погляд із дверей на мене, і мені закортіло сказати їй: «Я ж обіцяла? Я не виказую джерела. Ніколи».

Ось, що вони від мене отримали: письмові роботи Тео, малюнки з моїм зображенням, номер, із якого він телефонував, передплатений, поліція не зможе відстежити, проте я хотіла в такий спосіб застерегти хлопця – мовляв, я все знаю; і заяву про переслідування. Тепер я могла сказати, що він мене переслідує, – і Тео нічого не зможе вдіяти, адже вбивцю Джеймса Фінлі встановили, це була Бетані. Я усвідомлювала, що докази несерйозні, цього недостатньо, але його дані внесуть до системи. Його ім'я перевірять, з'ясують усе, що він міг утнути в минулому, і це, можливо, віднадить хлопця зважитися на щось таке в майбутньому. Я не знала, чи визвіриться Тео на мене, чи загостриться якимось чином теперішнє становище? Але знала, як із тим упоратися. Малому варто було вестися зі мною обережніше.

Увечері того дня Кайл стояв у мене у вітальні. Я позабирала все, що туди наносила Еммі. Ясна річ, звідти щез гном. І всі ті поцуплені десь дрібнички, якими вона нас оточила. Наостанок залишилося позбутися її одягу. Кайл стояв серед спакованих речей навпроти дверей до її кімнати, запитально втупившись у мене.

– Не хочу більше її присутності. Ані сліду.

– То хто вона така? – запитав він.

– Не знаю, – відповіла я.

– Ні за що не повірю, – сказав він.

Кайл витріщився на мене, а я на нього, промовляючи подумки: «Не питай більше. Не питай знову, прошу тебе».

Я вже не вважала, що маю право судити, хто винуватий, а хто ні. Проте хотілося вірити ось у що: Еммі припустилася помилки, яка спричинила катастрофічні наслідки. Разом із Бетані вони задумали спалити той будинок, знаючи про присутність того чоловіка всередині або ні. Але мали на нього зуба через якісь особисті причини. Можливо, з тих самих причин вона бачила щось і в мені. Далі Еммі накивала п'ятами, гадаючи, що їй удасться втекти від свого минулого, достатньо відірвавшись від нього в часі чи просторі. Бетані спіймали, Еммі біжить далі. І розробляє план: підставити мене, збільшивши таким чином кількість підозрюваних, створивши привід для обґрунтованого сумніву. Але чомусь вона цього не зробила. Можливо, зрозуміла, що це надто ризиковано. Можливо, просто не встигла, бо Бетані визнала свою провину в обмін на пом'якшення покарання. А можливо, через мене.

Якою б не була причина, Еммі продовжує рятуватися втечею. Каже мені, що пропустила похорон матері. І заради чого? Вісім років ховатися. Вісім років боятися повернутися додому. Боятися, що тебе впіймають. А раптом Бетані все-таки її виказала, раптом її досі шукають, хоч минуло стільки років?

Тоді Бетані, відбувши термін, виходить на волю. І що Еммі? Нарешті в безпеці? Ще ні. Вона в боргу перед Бетані. Вона обіцяла їй допомогти. Еммі навіть не підозрює, наскільки Бетані була розлючена на неї, бо тих гнівних листів від спільниці не отримувала. Еммі ступає просто у вогонь. Їй потрібні були мої речі, вона не мала наміру брати мене з собою. Не сподівалася, що я зберу валізу й поїду. Еммі хотіла тільки присвоїти моє посвідчення особи, кредитні картки – щоб допомогти Бетані розпочати нове життя з чистого аркуша.

Це все, чим вона могла допомогти Бетані.

Мій внутрішній голос благав: «Залиш усе, як є. Відповіді можуть виявитися не такими, як ти хочеш». Але я так не вмію.

Осінь поступово перейшла в зиму. І навколо запанував моторошний спокій. Іноді здавалося, що Еммі прийде до мене, якщо стати посеред лісу і прокричати її ім'я. Обов'язково прийде. Що вона просто чекає, коли я достатньо сильно цього захочу. Але я її не гукала.

Я боялася кликати її сюди, була не готова прийняти правду.

Хотілося вірити, що коли тоді, серед ночі, мені зателефонували з прихованого номера й дихали в слухавку, то була Еммі. Що вона вирішила перевірити, чи я жива, чи в мене все гаразд. Але, мабуть, я просто надто наївна й хочу бачити в кожній людині тільки хороше.

Іноді я дивлюся на факти й не бачу за ними правди. Чую в слухавці її дихання на тлі тривожної тиші. Бачу Еммі на сторожі біля нашого будинку й вірю, що вона мене захищає – як колись, із ножем у руці. Вважаю, що вона таки припустилася помилки й потягла з собою на дно інших. Як і я колись – підвела шефа та Ноа, знищила Арона й занастила Пейдж.

Є й інша версія, звісна річ. Еммі навмисне заманила Бетані до нас додому, але зовсім не заради мого захисту. Завдала їй смертельного удару, щоб позбутися людини, від якої досі втікала. Старанно за собою прибрала. Потім перенесла Бетані до озера, залишивши в такому місці, щоб можна було все звалити на Девіса Кобба. А повернувшись додому, зірвала з шиї ланцюжок і встромила між дошками на задньому ганку. Переконана, що мусить обрубати всі кінці. І тоді анонімно зателефонувала до поліції, щоб скерувати підозри на мене. Зі знаряддям убивства вдома.

Іноді я гадала, що знімок, знайдений мною в коробці під будинком, був для неї не зворушливою пам'яткою, яка викликає милі спогади, а чимось, що розбурхує гнів та підштовхує діяти. Що вона стежила за Бетані, як я за Ароном. Аби покласти цьому край. Аби позбутися її.

Можливо, я помилялася щодо Еммі. Мені дуже хотілося вірити, що я була для неї особливою, важливою, – що Еммі захищала мене, як уміла, до кінця.

Але мою душу далі гризе сумнів. І я не можу її відпустити.

Еммі залишила по собі дещо для мене, лише для мене. Свідомо або несвідомо.

Якась частина мене вважала: якщо Еммі мене вивчила, то мусить знати – я це використаю і зможу її знайти. Але інша частина припускала, що Еммі шукала лише мої слабкості й не помічала іншого. І, мабуть, зовсім мене не знала.

Можливо, вона не підозрювала, що я дізнаюся її справжнє ім'я. Зателефоную до школи, де вона вчилася, та дочекаюся електронного листа з фотокопією чорно-білого квадратного знімка, підписаного знизу – *Меліса Келлерман*, щоб остаточно розвіяти будь-які сумніви.

Можливо, вона не припускала, що я готова, як і вона, терпляче чекати. Що, розпочавши, звикла копати до кінця. Еммі якось обмовилася, що пропустила похорон своєї матері. Ось мені ще одна ниточка, за яку можна потягнути.

Місяць пішов на те, щоб роздобути інформацію про родину. Кредитна картка, щоб прочитати старий некролог. Дослідження записів в окружному архіві, щоб знайти нерухомість. Земельна ділянка з будинком на півночі штату Нью-Йорк. Власниця – Андреа Келлерман. Шматок землі, який належав її родині, у декількох годинах їзди від школи, де Еммі вчилася. Даних про продаж цього нерухомого майна якимсь новим власникам після Андреа Келлерман я не знайшла.

Усе з часом повторюється. Але для цього потрібно докласти зусиль. І бути готовим. Мусиш бути готовим ризикнути. Знову і знову.

Тривали зимові канікули, дороги засніжені, колеса обліплені сумішшю з солі та піску. Кайл досі спав у готелі, у сонному містечку, де ми зупинилися переночувати на шляху до родини на Різдво. Моя мама зустрінеється з ним уперше; Ребека – вдруге. Ідея поїхати разом належала Кайлові. А зробити невеличкий гак – мені.

– Хочу побачитися зі своєю старою подругою, – сказала я. І він погодився.

Спершу я пропустила місце, на яке вказував мій GPS, і довелося розвертатися. Запаркувала машину за рогом, на глухому з'їзді з дороги, де її не було видно, і далі попростувала пішки частково заощеною каменем вуличкою. Нехай які звірі водилися в лісі поблизу, я їх не чула. Узбіччя було вкрите смугами льоду, він хрускав під ногами. Крізь дерева виднілися обриси будинку, але потрібно було підійти ближче, щоб чітко його побачити. Я маневрувала між дерев, готова зреагувати,

якщо хтось чи щось підкрадеться ззаду. Уявляла, що Еммі пильно спостерігає за лісом.

Але вона не спостерігала. Нарешті переді мною постав будинок. Одинока одноповерхова будівля, обшита вагонкою, з вицвілим від сонця, вітру й дощу дахом. Над ганком висіли вітряні куранти. Під сходами на варті стояв гном. Віяв морозний вітерець, граючи на дзвіночках свою ніжну мелодію.

Як і моє теперішнє житло, цей дім стояв окремо, трохи далі від дороги, на власній ділянці лісу. Машини коло будинку не було, у вікнах – темно.

Проте я бачила – будинок не занедбаний. Підступаючи ближче, затамувала подих. Невже я й справді знайду її тут? Непевний здогад, передчуття. І раптом мені здалося, що це цілком реально.

Над ганком висів горщик із квітами. Штори розсунуті. Я підійшла до бічного вікна й, затулившись долонями від сонця, припала до шибки. Хтось залишив чашку на тумбі.

Я дістала з кишені ключ на зелено-бузковому плетеному ланцюжку. Вочевидь, ключ належав якійсь дитині. Тремтячою рукою спробувала встромити його в замок вхідних дверей. Ключ легко ввійшов і повернувся.

Відчинила двері – і немовби щось відчинилося в мені. Пахощі ванілі. Горить свічка.

Я стояла на порозі, вагаючись, не заходячи всередину. Відчувала, що після стількох років урешті зупинилася на межі, якої, імовірно, не варто переступати. Примруживши очі, я намагалася з порога роздивитися фотографії на камінній полиці. Невиразні обличчя, якими вони й мали би залишитися.

– Агов?! – гукнула я.

Спробувала уявити тут Еммі: як вона з’являється в кінці коридору, як лежить, згорнувшись клубком, на тій канапі перед каміном.

Я трималася за клямку, коли здалеку почувся якийсь шум – до будинку наближався автомобіль. Понишпорила рукою в торбинці. Можна було рвонути до лісу, повернутися до своєї машини й поспостерігати здалеку – поспостерігати, а тоді вирішувати, як діяти далі. Але дивне відчуття, яке здійнялося звідкись із глибини душі, не знаю, на добре чи на зле, змусило мене таки переступити поріг і замкнути за собою двері. Пахощі ванілі. Клубок диму. Скрипуча

підлога під ногами. Розсунуті штори, заповишені, важкі. Здавалося, що привид Еммі десь поруч.

Я спостерігала з вікна, як авто звернуло на заїзд. Авто зеленого кольору, але з цього кута я не могла роздивитися, хто за кермом. Я затамувала подих. Спершу побачила лише відображення в шибці, коли вона вийшла з машини. Вона відпустила довге волосся. Була в довгій синій куртці та пісочного кольору черевиках. Заплющивши очі, я бачила її так само чітко й виразно.

Кайл, коли я йому розповіла, одразу запитав, як я знала, що то був Арон. Не «чи», а «як». Йому вже були відомі всі подробиці, всі ймовірні зв'язки між двома справами. Але йшлося не про них.

Хіба Бріджит не могла дістати ті таблетки деінде? Хіба не могла сама їх ковтнути, з власної волі? Ясна річ, теоретично могла. Проте краще просто не зважати, коли тебе починають гризти такі сумніви.

Довіряти чийсь пам'яті ризиковано. Надто коли минув досить довгий час. Люди здебільшого пам'ятають те, що хочуть пам'ятати, і саме так, як їм зручно. Знаю, цієї думки не поділяють мої колишні колеги, але іноді факти не такі вже й важливі.

Іноді я не можу чітко згадати, чи справді побачила таблетки на тій полиці, перш ніж упасти на підлогу. Чи вода текла з крана перед падінням чи після? Не пам'ятаю, чи я намагалася тоді боротися з темрявою, чи здатна була на хоч якусь відсіч, чи видала хоч один звук. Можливо, що ні. І тут я починаю заплутуватися: що може означати той факт, якщо я нічого з вищезгаданого не робила?

Я ні в чому не впевнена.

Щоправда, дуже добре пам'ятаю, як при згадці його імені навіть через вісім років мене охоплювало гостре відчуття страху, нестримний гнів та лють. А його обличчя в дзеркалі закарбувалося в пам'яті найчіткіше. Тієї хвилини я зрозуміла, що потрапила в біду – ще перед тим, як почула його слова, ще перед усім іншим.

Ось як я знала – по його обличчю.

Ось чому я стояла біля вікна. Заради цієї миті. Логічно, що вона повертається додому саме зараз. У неї завжди був такий графік – нічна істота, приходить рано вранці, коли в інших новий день тільки-но починається. Я чула її кроки на ганку. Чула, як вони зупинилися. Як

дзенькнув метал, коли взялася за клямку; я уявила, як її пальці перебирають ланки браслета. Вона збігла сходами назад, і я нарешті змогла її чітко побачити. Тримаючи в руці годинник Джона Гікельмана, вона сканувала поглядом дорогу, потім ліс, пильно вдивляючись між дерев поблизу будинку – повернувши обличчя у профіль. І саме цієї хвилини я побачила й переконалася.

Я сфотографувала її телефоном, поки її обличчя озиралося навкруги. Вона міцно стискала в кулаку годинник, мотаючи на всі боки головою. А тоді нерухомо завмерла на місці й нерішуче вигукнула в бік лісу моє ім'я. Вітерець куйовдив їй волосся. Моє ім'я прозвучало з її вуст якось по-чужому. З якимись незвичними нотками. Це страх, подумала я.

Вона відступила крок назад, тоді ще один, не спускаючи погляду з лінії дерев. А потім намацала рукою поруччя й повільно позадкувала сходами догори, ніби відступаючи перед навколишнім світом. Ніби відчуваючи, що з усіх боків насувається небезпека.

Не підозрюючи, що та вже чатує на неї всередині.

Розділ 38

Відчинилися двері, і я побачила Еммі. Якусь мить вона була тією Еммі, яку я завжди знала. Але наступної миті вже не була нею. Або ж просто стала собою, якою була завжди, і я нарешті змогла це побачити.

Я розглядала її у профіль. І бачила Аммі, Мелісу та Лію. Усі ті образи та перевтілення Еммі, яких я не хотіла бачити. Я вперше дивилася на неї справжню.

Помітивши коло вікна мене, Еммі нерішуче зупинилася. Зненацька я, як і вона, розгубилася, не тямлячи, навіщо тут стою. Однак вона швидко оговталася, хвацько зачинивши стегном двері, всміхаючись натренованою усмішкою, буцімто це все жарт, буцімто ми досі граємо свої звичні ролі.

– Ліє, – промовила вона.

Моє ім'я злетіло з її вуст із удаваним захватом. Зовсім інакше, ніж вона щойно гукала мене надворі, ніби то був хтось інший. Еммі скинула куртку на сусіднє крісло й наділа на руку годинник, дзенькнувши ланками браслета. Тоді ще раз струсила ними, видобуваючи звуки музики. Її сміх був знайомим і чужим водночас.

– Я така рада, що ти тут, – сказала вона, підступаючи ближче, ніби готувалася до цього заздалегідь. – Ти ж знаєш, що сталося, правда? Я не могла повернутися. – Вона захитала головою, кінчики її волосся, тепер довшого, торкнулися плечей. – Але знала, що ти мене неодмінно знайдеш.

Мені страшенно хотілося, щоб це було правдою, але я безпомилково відчувала в тих словах брехню, відчай, бачила її різнолику натуру.

– Ну, ось, знайшла, – сказала я й чекала реакції, хотіла побачити, куди вона рухатиметься далі. Чи розповідатиме, що сталося? Чи спробує натомість з'ясувати, що саме мені відомо?

Еммі зиркнула у вікно, розтираючи змерзлі долоні.

– Ти пішки прийшла? – поцікавилася вона.

Я не відповіла, просто мовчки простягнула їй ключ від будинку на дитячому плетеному ланцюжку.

– Ось, ти забула.

Я помітила, як затремтіли її пальці, коли вона його брала. Вочевидь, здогадуючись, що я знайшла в тій коробці не лише ключ. Цікаво, чи вона здогадалася, що я відстежила обидва її злочини, давній і теперішній?

– Побудеш трохи? – запитала вона, ніби дуже б такому зраділа.

– Ні, я тут проїздом, зі своїм хлопцем.

Її очі засвітилися.

– Хлопець, га? І хто це?

Отже, вирішила, невимушено оминувши гострі кути, підібратися ближче.

– Його звуть Кайл. Він детектив поліції. Ми познайомилися, коли я повідомила про твоє зникнення. Коли вони вважали, що до смерті Джеймса Фінлі причетна я. Я зустріла його завдяки тому, що Бетані Джарвіц з твоєю допомогою хотіла вкрасти моє ім'я.

Вона вирячила очі.

– Ліє, – сказала вона, виставляючи переді мною руку, мовляв, ти все не так зрозуміла. – Бетані Джарвіц убила Джеймса Фінлі. Я про це дізналася й намагалася тебе захистити. Я зробила це заради тебе.

І тут у моїй уяві, наче кіно, промайнула картинка: Еммі на узліссі, того дня з совами, виглядає Бетані. Стоїть на варті мого спокою. Втілення Еммі, якого я прагнула.

Але щось тут не сходилося. Надто багато елементів мозаїки не вписувалися в ту картинку, нехай би як відчайдушно я хотіла в неї вірити.

– Серйозно? – запитала я. – Бо мені все видається трохи інакше: ти винаймала ту підвальну квартиру в Бостоні під чужим ім'ям. Брала в мене гроші. Потім поцупила мій гаманець, використала мої документи, щоб улаштуватися на роботу. А потім накивала п'ятами. Бозна-куди ти втікала, але точно не на місію Корпусу миру.

Я вся тремтіла, не в змозі стримати гніву в голосі. Вона зрадила. Я бачила тільки одне пояснення – Еммі використовувала мене від самого початку.

Вона відсахнулася, і я зрозуміла, що Еммі мене недооцінила, вона не сподівалася, що я стільки дізнаюся.

Я тиснула далі, демонструючи, що викрила її справжню сутність. Що обдурити мене більше не вдасться.

– Ти змінювала особи, перевтілювалася, поки Бетані не випустили на волю. А тоді повернулася по мене. Через вісім років. Через вісім років, коли дізналася, що Бетані от-от має вийти з в'язниці. І я була твоїм подарунком для неї. Потім ти з'ясувала щось паскудне про Бетані й вирішила позбутися і її. Залишила знаряддя вбивства в моєму домі. Зателефонувала в поліцію з моєї школи. Спрямувала підозри на мене.

– Я тобі все поясню, Ліє. Ти мене знаєш. Я тебе знаю.

Вона підступила ще ближче, ніби сподіваючись довести, що все це неправда, просто наблизившись до мене впритул.

Я зупинила її жестом руки.

– Ні, я знаю таке. Ти вбила людину, разом із Бетані, багато років тому. Бетані мертва. Нарешті ти тепер зможеш жити під своїм справжнім ім'ям. Тепер тобі ніщо не загрожує. Ти вільна. Хіба ти не цього хотіла?

– Я не вбивала того чоловіка. Це була Бетані. Присягаюся...

– Він був із твого рідного міста, Еммі. Мелісо. Чи нехай хто ти там. Саме *ти* була з ним знайома.

– Ти мала б зрозуміти, як ніхто інший, Ліє. Ти не уявляєш, яким він був. Що накоїв.

Я згадала про її шрам. Про страх в очах. Про всі ті частинки інформації, які складала до купи, поки вона промовляла ті слова. Але я досі не тямилася, чи це правда. Чи я їй вірила. Уявний наречений, який їй налякав; хлопець витурив із дому – стільки різних історій, що я почала сумніватися, чи сама Еммі усвідомлює, хто вона.

Чи вона не більше, ніж просто історія з прогалинами, які залишила заповнювати нам? Ніколи не розповідаючи про себе правди, яку я мусила додумувати сама. Звертаючись до чогось життєво важливого всередині мене – прагнення знайти рідну душу, яка була б сильною, яка б із усім упоралася. Я створила її образ за власною подобою.

В Еммі смикнулося око, її погляд скочив кудись убік, і я озирнулася навколо – шукаючи очима, на що вона могла подивитися. Ножі, підсвічник, полінняки коло каміна. Я знала, що вона скоїла з Бетані. Бачила на власні очі, як вона якось, навіть не кліпнувши, приставила ножа до руки Арона. Якщо тоді, вісім років тому, вона нікого не вбивала, то щонайменше була співучасницею. І я вперше її злякалася.

Пейдж побачила одразу, що Еммі варто остерігатися. А я тоді була надто засліплена, надто захоплена нею. Вірила, що Еммі – саме та людина, якою я хотіла бути. Здатна на все. Я підпустила її надто близько до себе, це правда, але й вона дозволила до себе наблизитися.

– Кайл, мабуть, уже встав, – сказала я.

– І? Тобі вже час іти?

Я бачила, як вона збадьорилася, бачила тріумф у її очах.

Я заперечливо захитала головою.

– Ні, я залишила йому вранці записку з твоєю адресою та ім'ям. І декілька хвилин тому надіслала твою фотографію, яку зробила, коли ти виходила з машини.

Вона мотала головою.

– Ні, Ліє. Нікому ти нічого не надсилала.

Бо Лія Стівенс, яку вона знала, на таке не здатна?

Я простягнула свій телефон екраном до неї, показуючи переписку з Кайлом. Він уже сконтактував з місцевою поліцією. Відповіді: «Чим ти думала?», «Вже їду, тримайся».

З горла Еммі вирвався стогін, вона панічно озиралася навколо.

– Що ж ти накоїла, Ліє?!

– Дала тобі невеличку фору, – відповіла я. – Так було б справедливо, я гадаю, зважаючи на все, що ти для мене зробила.

Цей будинок був її початком і її кінцем. Вона доклала стільки зусиль, щоб повернутися. І могла сюди знову потрапити лише так – без Бетані, без Джеймса Фінлі, без мене. Я бачила, як Еммі тужливо оглянула дім, як відвисла її щелепа. Я бачила чергове її втілення – Еммі, позбавлена всього до останнього.

– Нічого не бери з собою, коли їдеш, – сказала я, повторивши слова, почуті від неї багато років тому. – Це ж так працює, правда?

Вона ще раз здивовано кліпнула очима, ніби бачила мене вперше. А потім вибігла.

Лише зараз я могла відрізнити правду від вигадки. Лише зараз я нарешті була певна, хто вона і хто я.

Вона так квапилася, що залишила відчинені настіж двері. Кинулася до лісу. Навіть куртки не взяла.

Я знала, що в неї немає шансів.

Кільце навколо неї стискалося вже зараз, ще до прибуття поліції.

Навіть якщо їй сьогодні вдасться втекти й вона знову в когось перевтілиться, її обличчя потрапить у новини. А фотографії на камінній полиці допоможуть згодом встановити особу. Вона себе викрила, залишила по собі паперовий слід. Еммі вже не зможе бути невловимим привидом.

Я підтвердила її існування. Як і обіцяла від самого початку.

Я очікувала, що Кайл засудить мою поведінку, називатиме її легковажною та імпульсивною. Навіщо було з'являтися самій, заходити всередину й зустрічатися з нею віч-на-віч? Невже не можна було поспостерігати за нею з лісу й, упевнившись, що це справді Еммі, викликати поліцію?

Але він не знав – я це зробила заради однієї анонімної інформаторки, яку приховала багато років тому.

Якась частинка мене хотіла дізнатися, чи повірю я їй зараз. Чи сама зможу розпізнати правду в тій історії?

І, якщо бути до кінця відвертою, інша частинка мене хотіла, щоб Еммі знала – це зробила саме я. Хотіла дивитися їй в очі, коли Еммі збагне, що відбувається. Я не була тією Лією Стівенс, за яку вона мене мала.

Цього разу я звільнила правду. І спостерігати, як вона нарешті здійснюється на поверхню, – це неймовірна насолода.

Подяки

Дякую всім, хто допомагав мені реалізувати цей задум, від ідеї до готової книги:

Моїй літературній агентці Сарі Девіс за всі настанови, поради та підтримку. Мені страшенно пощастило спиратися на твоє вірне плече.

Моїй редакторці Керін Маркус, усій команді «Саймон і Шустер», і зокрема Мерісі Руччі, Річардові Рореру, Джонатану Карпу, Аманді Ленг, Ніколь Макардл, Марі Флоріо та Сідні Морріс. Працювати з усіма вами – суцільна насолода!

Також дякую Тріш Тодд, Сарі Найт та Кейтлін Олсон – ваші корисні відгуки на початковому етапі допомогли моему задуму набути кінцевої форми.

Величезне спасибі Меган Шепард, Ешлі Елстон, Ель Козімано та Ромілі Берnard за коментарі, мозкові штурми та підбадьорення в процесі роботи над цим проєктом.

І, звісно ж, дякую родині за вашу потужну підтримку.

Про автора

Меган Міранда – автор національного бестселера «Усі зниклі дівчата». Вона також написала декілька романів для молоді, зокрема «Перелом», «Істерія», «Помста», «Відбиток душі» та «Зручна брехня». Письменниця виросла в Нью-Джерсі, вчилася в Массачусетському технологічному інституті, мешкає в Північній Кароліні зі своїм чоловіком та двома дітьми. Слідкуйте за @MeganLMiranda у Twitter і відвідайте її сторінку в інтернеті:

www.meganmiranda.com

Примітки

1

National Merit Scholarship Corporation – Національний фонд стипендій для найздібніших у США (прим. перекл.).